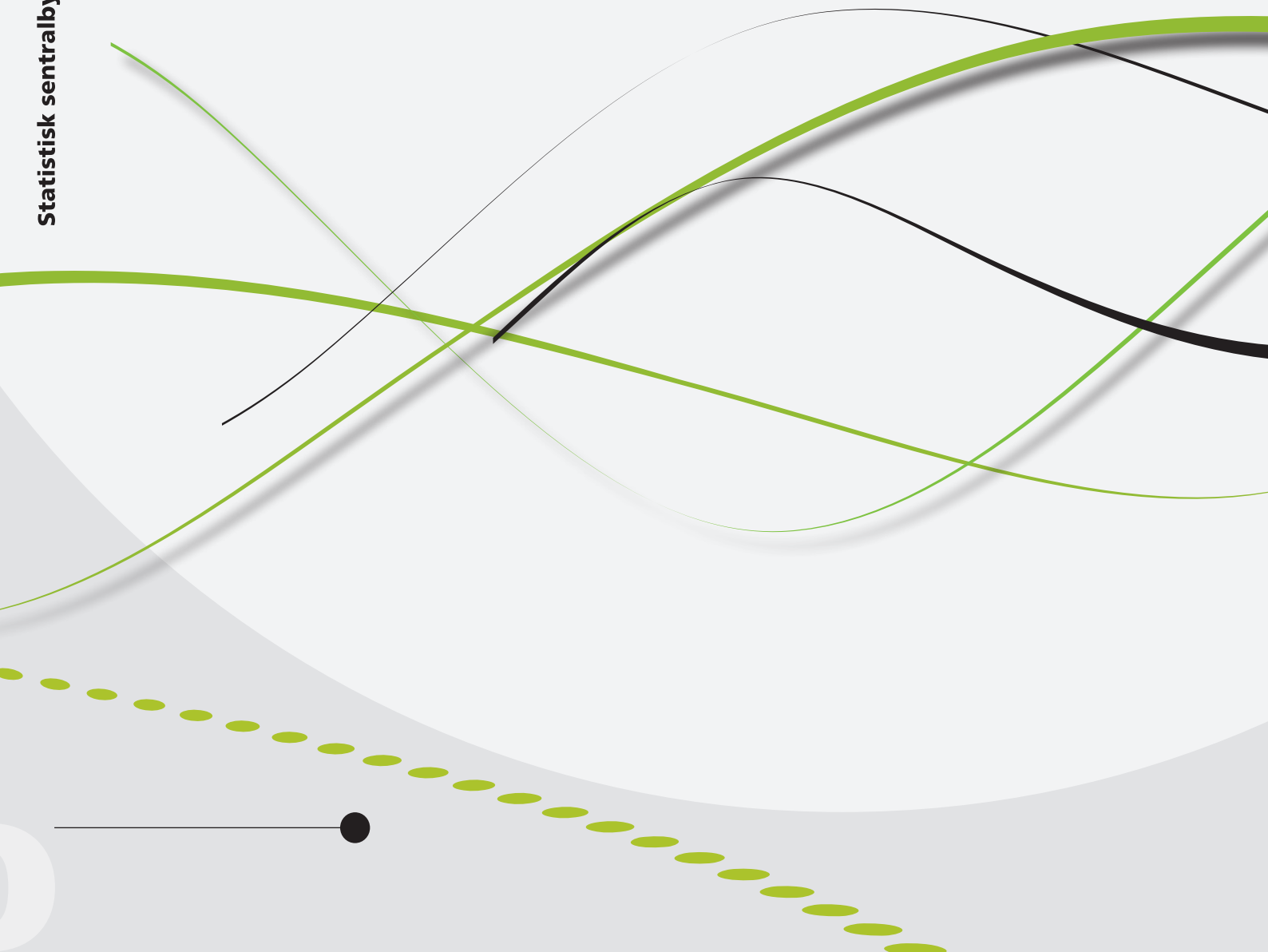

Lasse Sigbjørn Stambøl

Bosettings- og flyttemønster blant innvandrere og deres norskfødte barn

Lasse Sigbjørn Stambøl

**Bosettings- og flyttemønster blant innvandrere
og deres norskfødte barn**

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler	...
Publisert oktober 2013	Oppgave mangler foreløpig	...
	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-8773-2 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-8774-9 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 0806-2056	Foreløpig tall	*
Emne: Befolkning/ Innvandring og innvandrere	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Desimaltegn	,

Forord

Rapportens hovedmål er å kartlegge utviklingen i det regionale bosettings- og flyttemønsteret blant innvandrere og barn født i Norge av to innvandrerforeldre. Nasjonalt vises gjennomsnittstall for innvandrere fordelt etter innvandringsgrunn, landbakgrunn, botid, kjønn, alder og botid, samt innvandreres barn etter landbakgrunn. Regionalt gis det blant annet tall etter fylker og sentralitetsnivåer, der innvandrerne hovedsakelig er fordelt etter innvandringsgrunn, landbakgrunn, botid og alder. De samme grupper og inndelinger benyttes i flytteanalysene.

Til slutt i rapporten er det tatt med noen tentative analyser av årsakene til flytting, der forklaringsfaktorene konsentreres om regionale forskjeller i folketall i like befolkningsgrupper med hensyn til innvandringsgrunn samt regionale forskjeller i sysselsettingsutvikling.

Publikasjonen er utarbeidet av Lasse Sigbjørn Stambøl, som takker deltakere i referansegruppen for prosjektet og seksjon for befolkningsstatistikk i Statistisk sentralbyrå for kommentarer og innspill under arbeidet med rapporten, Marianne Tønnessen, Kjetil Telle og Torbjørn Hægeland for viktige kommentarer til rapporten og Marit Berger Gundersen for redigeringen.

Rapporten er tilgjengelig i pdf-format på Statistisk sentralbyrås nettsider under adressen <http://www.ssb.no/publikasjoner>

Prosjektet er finansiert av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 9. september 2013.

Hans Henrik Scheel

Sammendrag

Innvandringen til Norge har økt betydelig etter årtusenskiftet, og spesielt etter EU-utvidelsene i 2004 og 2007. Innvandringen har gått fra nær kjønnsbalanse de første årene av 2000-tallet til klar mannsdominans i tiden etter 2005, noe som har sammenheng med økt arbeidsinnvandring. Etter årtusenskiftet har arbeidsinnvandring og tilhørende familiegjenforening mer og mer overtatt for flukt og tilhørende familiegjenforening som vanligste innvandringsgrunn. Fra 2007 har det vært flere familiegjenforeninger knyttet til arbeidsinnvandrere enn til flyktninger. Dette har også preget bosettingsmønsteret.

Flyktninger og deres familier viser størst tilbøyelighet til å bli boende i Norge, mens nordiske innvandrere og personer med utdanning som innvandringsgrunn viser minst tilbøyelighet til å bli boende og størst utvandringstilbøyelighet. Arbeidsinnvandrere viser gjennomsnittlig utvandringstilbøyelighet blant innvandrene.

Innvandringen til Norge har blitt mer regionalt spredt etter årtusenskiftet, der Oslo har redusert sin andel og der spesielt Akershus og fylkene på Vestlandet har økt sin andel av innvandringen. Arbeidsinnvandringen har spredd seg til hele landet, og spesielt til vestlandsfylkene og Sør-Trøndelag, mens flyktningene bor tett og sentralt. Antall innvandrere har imidlertid økt i alle regioner, også i Oslo.

En stabil innvandring av flyktninger til mindre sentrale kommuner går sammen med et sterkt sentralisert innenlandsk flyttemønster for denne gruppen, fordi de ofte flytter fra kommunene de først blir bosatt til mer sentrale kommuner. Familieinnvandrere tilknyttet flyktninger viser en sterkere sentralisering i sin bosetting og innenlandske flytting enn familieinnvandrere knyttet til arbeidsinnvandrere.

Det er flyktninger som viser klart sterkest sentralisering i sin innenlandske flytteatferd etterfulgt av innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Norskfødte barn av innvandrere og innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn flytter også til mer sentrale strøk. Det samme gjør personer uten innvandrerbakgrunn, der graden synes å ha sammenheng med konjunkturutviklingen. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn og nordiske innvandrere skiller seg noe ut, ved at de i flere av årene har flyttet til mindre sentrale kommuner enn de flyttet fra.

Alle fylker i landet hadde positiv nettoinnflytting gjennom årene 2008-2010, men sammensetningen av flyttestrømmene etter persongrupper varierer en del mellom fylkene. Mest bidro nettoinnvandringen fra utlandet, der innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn bidro klart mest til innflyttingsoverskuddet, men også innvandrere med flukt og utdanning som innvandringsgrunn og nordiske innvandrere bidro til befolkningsøkning i mange fylker. Uten nettoinnvandringen fra utlandet ville flere fylker ha opplevd flyttetap gjennom de innenlandske flyttingene.

Flyktninger og deres familier flytter i stor grad til kommuner med andre innvandrere med samme innvandringsgrunn, mens arbeidsinnvandrere, og til dels også nordiske innvandrere, flytter mer bort fra befolkningskonsentrasjoner av sine "egne".

En stor flytting til sentrale strøk blant flyktninger og deres familier gir en positiv sammenheng mellom deres innenlandske flytting og regional sysselsettingsutvikling, i og med at de flytter til regioner med sterk vekst i sysselsettingen. For arbeidsinnvandrere og nordiske innvandrere er det en svak og til dels negativ sammenheng mellom innenlandsk flytting og regional sysselsettingsutvikling. De flytter heller til områder med færre andre arbeidsinnvandrere enn til sentrale strøk.

For personer uten innvandrerbakgrunn har bildet endret seg fra en positiv og signifikant til svak og ikke-signifikant sammenheng mellom innenlandsk flytting og regional sysselsettingsutvikling.

Abstract

The immigration to Norway has increased strongly since the turn of the millennium, and especially during the years following the EU-enlargements in 2004 and 2007.

The immigration has changed from a gender balance during the first years of the 2000 towards a clear male dominance after 2005, mostly due to increased labour immigration.

The immigration has changed from a dominance of refugees and their families towards labour immigrants and their families, where family unifications with labour immigrants have exceeded the family unifications with refugees since 2007.

Refugees and their families show the strongest tendency to stay in Norway after immigration, while immigrants from other Nordic countries and immigrants that immigrate for education show less probability to stay in Norway and higher emigration. Labour immigrants show an average probability to emigrate among the immigrants.

The immigrants in Norway have been more regional dispersed since the turn of millennium, and the capital of Oslo has reduced its share, while especially the surrounding county of Akershus and the counties in Western Norway and Sør-Trøndelag have increased their share of immigrants. The number of immigrants has, however, increased in all regions, also in Oslo.

A stable immigration of refugees towards less central areas, results in a strong and persistent domestic patterns of migration towards central regions for this group. The family immigration connected to refugees show a stronger central regional settlement pattern and domestic migration compared to the regional settlement pattern of family immigration connected to labour immigrants.

The refugees show the strongest regional centrality in their domestic migration followed by family immigrants. Children of immigrants born in Norway and immigrants that immigrate for education do also move towards more central areas. The same observation is made for persons without immigrant background, but this tendency seems to be connected to the business cycle. Labour immigrants and immigrants from other Nordic countries deviate from this pattern, by moving out of central areas in several years of the period.

All counties had positive net-migration in the period of 2008-2010, but the composition of the migration flows by person group vary. Most important is the net-immigration from abroad, where immigration connected to labour and family show the highest surplus, but also refugees and immigration connected to education and Nordic immigrants contribute to a population increase in many counties. Without net-immigration from abroad many counties would have negative net-migration due to negative balance in the domestic migration.

Refugees and their families do mainly migrate in direction of other immigrants with similar background as themselves, while labour immigrants, and partly also immigrants from other Nordic countries, mainly migrate away from larger concentration of immigrants with similar background.

Refugees and their families show strong and positive relationship between domestic migration and regional employment change due to strong domestic migration towards central areas, while labour immigrants and immigrants from other Nordic countries show weak and partly negative relationship between migration across regions and regional employment change. They rather move away from other labour immigrants than towards central regions.

Persons without immigrant background have turned from a positive and significant towards a weak and non-significant relationship between domestic migration and regional employment change.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Bakgrunn og gjennomføring	7
2. Datagrunnlag, definisjoner, inndelinger og metoder	9
3. Bruk av regionale inndelinger og sentralitetsmål for regional bosetting, flytting, inn- og utvandring	12
4. Bosetting blant innvandrere og deres norskfødte barn	15
4.1. Innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i hele landet.....	15
4.2. Innvandrere og norskfødte barn av innvandrere etter landbakgrunn	17
4.3. Bosatte innvandrere og deres norskfødte barn etter fylke	19
4.4. Bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres norskfødte barn	20
4.5. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og kjønn	34
4.6. Hvor stor andel av innvandrerne blir boende i Norge i årene etter innvandring?	39
4.7. Bosetting og sentralitet for innvandrerkoorter etter innvandringsgrunn	49
4.8. Regional bosetting etter sentralitet og botid for innvandrere etter innvandringsgrunn og alder.....	66
4.9. Regional bosetting etter sentralitet og botid for innvandrere etter landbakgrunn.....	71
5. Innvandring, utvandring og innenlandsk flytting blant innvandrere og deres norskfødte barn	77
5.1. Inn- og utvandring etter sentralitet og innvandringsgrunn.....	78
5.2. Inn- og utvandring etter sentralitet og landbakgrunn	84
5.3. Innenlandsk flytting etter sentralitet og innvandringsgrunn	85
5.4. Innenlandsk flytting etter sentralitet, innvandringsgrunn og botid	91
5.5. Innenlandsk flytting etter sentralitet og landbakgrunn.....	95
5.6. Inn- og utflytting og inn- og utvandring etter innvandringsgrunn og fylker	97
5.7. Innenlandsk flytting etter sentralitet, innvandringsgrunn og fylker	107
6. Flyttestrømmer sett i forhold til regionale befolkningsgrupper og regionale arbeidsmarkeder	126
6.1. Flyttinger "oppover" og "nedover" etter befolkningsstørrelse	128
6.2. Noen estimeringer av sammenhengen mellom flytting og regionale befolkningsstørrelser	136
6.3. Noen estimeringer av sammenhengen mellom flytting og regionale arbeidsmarkeder.....	139
7. Oppsummering	145
7.1. Hvor bor de?	145
7.2. Hvordan flytter de?	148
7.3. Hvorfor flytter de?	152
Referanser	153
Figurregister	154
Tabellregister	158

1. Bakgrunn og gjennomføring

Innvandrere og barn født i Norge av innvandrerforeldre utgjør en stadig større andel av befolkningen i Norge. En viktig målsetting er å inkludere innvandrere mest mulig i det norske samfunns- og yrkesliv. For å få dette til er det viktig med mer kunnskap om i hvilken grad innvandrernes og deres norskfødte barns (og også ”den øvrige befolknings”) flytte- og bosettingsmønster er i samsvar med etterspørselen etter arbeidskraft i de forskjellige deler av landet.

Rapportens hovedmål er å kartlegge utviklingen i det regionale bosettings- og flyttemønsteret blant innvandrere og barn født i Norge av to innvandrerforeldre. Sentrale spørsmål å besvare er *hvor bor de og hvordan flytter de?* Nasjonalt vises gjennomsnittstall for innvandrere fordelt etter innvandringsgrunn, landbakgrunn, botid, kjønn, alder og botid, samt innvandreres barn etter landbakgrunn. Regionalt gis det blant annet tall etter fylker og sentralitetsnivåer, der innvandrerne hovedsakelig er fordelt etter innvandringsgrunn, landbakgrunn, botid og alder. De samme grupper og inndelinger benyttes i flytteanalysene. Til slutt i rapporten er det tatt med noen tentative analyser som knytter de innenlandske flyttingene til spørsmålet om *hvorfor* personene flytter.

Flyttemønsteret blant innvandrere ventes imidlertid å være noe forskjellig fra flyttemønsteret blant personer uten innvandrerbakgrunn, som vil si personer som ikke er innvandrere eller født i Norge av to innvandrerforeldre. Dette gjelder selvsagt størrelsen på inn- og utvandringen, men ventes også å gjelde det innenlandske flyttemønsteret. Hypoteser tilsier at det innenlandske flyttemønsteret hos innvandrere kan gå noe mer i retning sentrale regioner enn hos personer uten innvandrerbakgrunn, både fordi mange innvandrere begynner sitt opphold i Norge i mindre sentrale kommuner og deretter flytter til større byer, men også at den betydelige tilbakeflyttingen fra sentrale regioner til distriktene som finner sted blant personer uten innvandrerbakgrunn i liten grad ventes å være til stede blant innvandrere. I den grad innvandrere flytter tilbake, skjer dette i form av utvandring enten tilbake til hjemlandet eller videre til tredjeland. Det er imidlertid grunn til også å forvente forskjellig flyttemønster blant innvandrerne innbyrdes, avhengig av hvilken innvandringsgrunn og landbakgrunn de har.

I rapporten er det gjennomført detaljerte *beskrivende analyser* av innvandreres flyttemønster etter regioner, for eksempel kommuner, fylker, økonomiske regioner og forskjellige inndelinger av regioner etter størrelse og sentralitet for en tidsperiode fra rundt årtusenskiftet og frem til 2010, 2011 og 2012. For alle analyser av innenlandske flyttinger vil prosjektet bruke personer uten innvandrerbakgrunn for sammenlikninger. Analysene omfatter også en spesiell behandling av bosettingsmønster og flyttinger hos barn født i Norge av to innvandrerforeldre.

Det er i enkelte sammenhenger kontrollert for en del relevante personopplysninger, blant annet kjønn og alder, samt at innvandrere fordeles etter innvandringsgrunn, landbakgrunn og botid og at barn født i Norge av to innvandrerforeldre i enkelte sammenhenger også knyttes til landbakgrunn. Som grunnlag for forklaringer vil vi 1) se på sannsynlighetene for å flytte ut fra en region, og 2) sannsynligheten for å velge en tilflyttingsregion i Norge, eller å utvandre. Hvor store andeler innvandrere etter innvandringsgrunn utgjør av befolkningen i hele landet og i regionene, og endringene i disse andelene i både fra- og tilflyttingsregionene, tas med som viktige forklaringsfaktorer. I tillegg er det viktig å trekke inn den regional-økonomiske utviklingen som en av flere viktige forklaringsvariable. I denne analysen har vi valgt å bruke regionale endringer i den totale sysselsettingen gjennom en tidsperiode som en viktig forklaringsfaktor i denne omgang.

I kapittel 2 gis det en kort oversikt over datagrunnlaget som er anvendt for analysene og hvilke definisjoner, inndelinger og metoder som anvendes.

I det tredje kapitlet tar vi for oss den geografiske dimensjonen, og gir en oversikt over hvilke geografiske inndelinger som brukes, med spesiell vekt på å gi en beskrivelse av noen sentralitetsmål.

Det fjerde kapitlet er det første av kapitlene med resultater. Vi tar her for oss innvandrernes og barn av innvandreres bosettingsmønster, og gir en oversikt med svar på spørsmålet "hvor bor de"? Først gir vi en oversikt over antall innvandrere og fordelingen av antall innvandrere i Norge etter landbakgrunn pluss barn av innvandrere. Vi har så sett på andelen innvandrere og bosettingsmønsteret for innvandrere totalt og etter innvandringsgrunn og kjønn for landet som helhet og etter fylker samt utviklingen i dette mønsteret. I noen mer spesielle analyser har vi sett på utviklingen i bosettingsmønsteret etter sentralitet og botid, for deretter å undersøke spesielt bosettingsmønsteret etter sentralitet for hver av innvandrer-kohortene etter innvandringsgrunn. Til slutt har vi tatt med en oversikt over bosettingsmønsteret etter sentralitet og botid for innvandrergrupper etter landbakgrunn.

I det femte kapitlet ser vi på flyttebevegelsene. Vi har tatt med oversikter som viser utviklingen både i innvandringen og utvandringen både på nasjonalt og regionalt nivå. Hovedfokuset er imidlertid lagt på de innenlandske flyttebevegelsene først gitt ved noen sentralitetsmål, før vi deretter gir en oversikt over flyttebevegelser fordelt etter mer kjente geografiske inndelinger som tall for hvert fylke. Helt til slutt i kapitlet har vi tatt med en oversikt som viser flyttetall for fylker etter tre sentralitetsnivåer for de fylker som består av kommuner med forskjellig sentralitetsnivå.

I det sjette kapitlet har vi gjort noen analyser av flyttebevegelsene med noen tentative forsøk på å gi noen indikasjoner på hvorfor flytter innvandrere slik de gjør. Vi har først konsentrert oppmerksomheten på å undersøke innenlandske flyttebevegelser gitt størrelsen på folketallet i hver befolkningsgruppe i fra- og tilflyttingsregionene. Til slutt trekker vi inn den generelle utviklingen i den regionale sysselsettingen som en av forklaringsfaktorene bak flyttingene. Her har vi også sett på hvordan den direkte innvandringen til landet, gitt innvandrernes innvandringsgrunn, forklares av den samme regionale sysselsettingsutviklingen.

I kapittel 7 gir vi en oversikt over de viktigste resultatene som er fremkommet i denne rapporten.

2. Datagrunnlag, definisjoner, inndelinger og metoder

I prosjektet er analysene hovedsakelig basert på tidsseriedata hentet fra de individ-baserte befolknings- og flytteregistrene. Som grunnlag for denne delen av prosjektet har vi gode tidsseriedata for befolkning og flytting tilbake fra rundt årtusenskiftet, og frem til inngangen av 2011 og dels frem til inngangen av 2012.

Innvandrere, innvandreres norskfødte barn og øvrige befolkning

Innvandrere er definert som personer født i utlandet av to utenlandske foreldre og som selv har innvandret til Norge. Med *innvandreres norskfødte barn* menes barn født i Norge av to innvandrerforeldre som begge har innvandret. Disse to gruppene er også blitt betegnet som *befolkningen med innvandrerbakgrunn*. Dersom personen ikke er definert som innvandrer eller som innvandreres barn født i Norge av to innvandrerforeldre opererer vi her med begrepet *den øvrige befolkningen*, eller som *befolkningen uten innvandrerbakgrunn*.

Den siste gruppen er imidlertid ikke helt uten innvandrerbakgrunn, i og med at den også omfatter personer født i Norge der kun én av foreldrene er uten innvandrerbakgrunn. Den øvrige befolkningen består også av personer som har foreldre født i Norge av to innvandrerforeldre. Dessuten har vi også barn født i utlandet av en norsk og en utenlands foreldre, samt barn født i utlandet av to foreldre som ikke har innvandrerbakgrunn. Altså en forholdsvis sammensatt gruppe.

Innvandringsgrunner

Vi har skilt innvandrerne ut fra en del kriterier. Ved siden av kjønn og alder bruker vi hovedsakelig innvandrernes grunn for innvandring gitt som betegnelsen *innvandringsgrunn*. Her har vi først tatt med de fire hovedgruppene innvandringsgrunn: arbeid, flukt, familie og utdanning. I og med at innvandringsgrunn kun omfatter innvandrere som ikke har nordiske fødeland, har vi skilt ut innvandrere som er født i nordiske land utenom Norge. De utgjør en egen gruppe med betegnelsen *nordiske innvandrere*. I tillegg har vi en forholdsvis stor innvandrergruppe med enten *uoppgitt* eller *ukjent innvandringsgrunn*. Begrepet innvandringsgrunn ble først innført som variabel i statistikken i 1990, så alle som innvandret til Norge før 1990 er oppført med ukjent innvandringsgrunn. Dette omfatter blant annet store innvandrergrupper som pakistanere, vietnamesere, chilenerne, iranere og tyrkere som ankom landet før 1990.

Nå hadde det for så vidt vært mulig å konstruere en innvandringsgrunn, ved for eksempel å gi pakistanere, som i stor utstrekning ankom landet som arbeidsinnvandrere, innvandringsgrunnen arbeid, og de øvrige gruppene som her er nevnt, flukt som innvandringsgrunn. Problemet er imidlertid at store deler av innvandrere fra disse landgruppene er innvandret i kraft av familiegjenforening, og sånn sett skulle ha hatt familie som innvandringsgrunn. Man kunne for eksempel ved hjelp av familienummer og år for innvandring ha gitt de som ankom senere enn den/de første familiemedlemmene, familie som innvandringsgrunn. Men vi har ikke forsøkt å klassifisere denne gruppen på annen måte enn gjennom ukjent innvandringsgrunn.

I enkelte sammenhenger har vi imidlertid skilt ut og fordelt innvandrere med familie som innvandringsgrunn på de innvandrere de er familiegjenforent med. Altså der for eksempel en innvandrer som er familiegjenforent med en primærflyktning, blir gitt *familie tilknyttet flyktning* som innvandringsgrunn. Tilsvarende har vi gitt betegnelsen *familie tilknyttet arbeidsinnvandrer* som innvandringsgrunn til de som har innvandret gjennom familiegjenforening med en arbeidsinnvandrer.

Gjennom slike koblinger har vi imidlertid funnet ut at den største gruppen slike familieinnvandrere er gjenforent med, er tidligere innvandrere som selv har familie

som innvandringsgrunn. På grunn av en del andre unøyaktigheter og vanskeligheter i datagrunnlaget for å få til eksakte koblinger på denne måten, har vi kun anvendt denne inndelingen i noen få sammenhenger for å illustrere forskjeller mellom de familieinnvandrere som har knyttet sin familiegjenforening med henholdsvis flyktninger og arbeidsinnvandrere. Gruppen knyttet til arbeidsinnvandrere passerte gruppen knyttet til flyktninger i 2007 med hensyn til antall personer som innvandret, og har deretter vært høyere i de årene analysen omfatter.

Landbakgrunn

Vi har også i enkelte sammenhenger operert med landbakgrunn som variabel. I analysen vil dette si konkrete land som innvandrerne har som fødeland. Vi har imidlertid i slike sammenheng tatt med de største innvandringslandene, og satt en grense ved 6000 personer. De øvrige landene er gitt med samlebetegnelser som for eksempel østeuropeiske land i EU for øvrig for de fra østeuropeiske EU-land utenom Polen og Litauen, og Europa for øvrig og Verden for øvrig. Unntaket er imidlertid de fire landene i Sør-Europa, Hellas, Italia, Spania og Portugal. Til tross for at innvandrerantallet for hvert av landene ligger langt under 6000 personer, er de slått sammen til en gruppe "Sør-Europa".

Innvandrerkoorter og botid

For øvrig opererer vi med variable for innvandrere avhengig av hvilke år de ankom Norge som innvandrere, og etter innvandrerens botid. Ankomståret er gjenkjent ved variabelen "første år for innvandring", som gjengir det året innvandrer ankom landet som innvandrer første gang. Alle innvandrere som ankom landet det samme året utgjør *innvandrerkoorten* for dette året. Innvandrerne beholder sin verdi for "første år for innvandring" så lenge de er registrert som innvandrere i landet. Det samme gjelder de innvandrere som har utvandret for så igjen senere å gjeninnvandre. Disse vil derfor beholde verdien for sitt "første år for innvandring" uavhengig av om de har vært utvandret fra landet for en periode.

Variabelen *botid* er definert med utgangspunkt i innvandrerens "første år for innvandring", som deretter øker med ett år for hvert år. Den samme unøyaktigheten som for det første innvandringsåret er også å gjenfinne i botiden, i og med at en innvandrer som har utvandret for en viss periode, for deretter å gjeninnvandre, vil få botiden regnet fra sitt første år for ankomst. Barn født i Norge av innvandrerforeldre og befolkningen for øvrig er ikke gitt verdi for variabelen botid, i og med at denne i de fleste tilfeller faller sammen med alder.

Flyttetallene

For flytteanalysene har vi brukt de samme kjennetegn for innvandrere, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig som det som er beskrevet over. Flyttingene er fordelt etter de som innvandrer og utvandrer, gitt året for inn- og utvandring, og for de som flytter mellom regioner internt i Norge, gitt forskjellige definisjoner av geografisk nivå som kommuner, fylker og i enkelte sammenhenger økonomiske regioner.

Inn- og utvandringstallene er imidlertid gitt slik at en person som innvandrer i et år for så å utvandre det samme året, ikke er med som innvandrer og utvandrer for det samme året, og for øvrig også holdt utenfor analysene. For flyttinger mellom regioner er tallene hentet fra de registerbaserte flyttefilene, og behandlet slik at hver person som flytter får registrert flytting mellom den første fraflyttingskommunen og den siste tilflyttingskommunen i det samme året. Det vil si at en person som flytter flere ganger i løpet av et år kun vil få opplysninger om den første fraflyttingskommune og den siste tilflyttingskommune og ikke til og fra de kommunene som er til- og fraflyttet i mellomtiden. Vi teller altså antall flyttere og ikke antall flyttinger. Totaltallene blir derfor noe mindre enn dersom vi hadde sett på alle flyttinger. I tillegg har vi også tatt ut av flytteregistrene alle personer som flytter, men som dør i det samme året. Dette utgjør om lag 3 000 personer på landsbasis per år. Vi kunne alternativt ha beholdt disse blant flytterne, og registrert

fra- og tilflyttingskommune også for disse. Tilflyttingskommune skulle da bli identisk med den kommunen en person dør i. Dersom flyttetallene skulle ha blitt lagt til grunn i en befolkningsfremskriving, måtte vi også ha tatt med tallene for ”døde” flyttere, fordi vi ville ha vært avhengig av at det var samsvar mellom siste tilflyttingskommune og den kommunen en person blir registrert som død.

I analysene er flyttingene for det meste gitt i form av antall flyttere i stedet for rater for utflytting i forhold til bosatte i den gitte innvandringsgruppen. Dette er gjort fordi den ulike regionale fordelingen av innvandrere på kommuner i seg selv ville gitt svært store forskjeller i flytterater, avhengig av om antall bosatte innvandrere var svært liten eller svært høy. I kommuner med lave tall for enkelte innvandrergupper ville flytteratene bli ekstremt høye, fordi hver enkelt flytter ville ha bidratt betydelig i hver enkelt rate, mens det i kommuner med høyere innvandrertall ville hver enkelt flytter bidra langt mindre i ratene. Satt på spissen kan man si at i en kommune med to bosatte innvandrere i en gitt gruppe, ville man fått en flytterate på 50 prosent dersom én av disse flyttet, mens den samme flytteren ville gitt en flytterate på 1 prosent i en kommune med hundre bosatte innvandrere i tilsvarende gruppe. Så derfor mer hensiktsmessig med absolutte tall i estimeringene i stedet for rater.

De fleste analyser som er gjennomført i rapporten er beskrivende analyser der det til dels svært detaljerte datagrunnlaget er satt sammen på forskjellige måter og presentert enten i figurform eller i form av tabeller. Tidsseriene som analysene er basert på, varierer fra fulle tidsserier fra rundt årtusenskiftet og frem til det siste tilgjengelige året da analysen ble gjennomført, til for enkelt år eller gjennomsnittet av enkelte år der hensikten er å gi eksempler på forskjeller mellom grupper av personer eller regioner.

Til slutt i rapporten er det foretatt noen estimeringer av sammenhengen mellom flyttinger og befolkningsstørrelser for de forskjellige innvandringsgruppene som benyttes, samt mellom flyttinger og sysselsettingsutviklingen i de økonomiske regioner som analysene benytter seg av. Sysselsettingen, som omfatter endringer av antall sysselsatte i hver økonomiske region, er gitt i form av prosentvise årlige nettoendringer for hver av regionene.

For øvrig er det gitt en detaljert og fortløpende beskrivelse av metode- og databruk i innledningen til hvert kapittel og avsnitt i rapporten.

3. Bruk av regionale inndelinger og sentralitetsmål for regional bosetting, flytting, inn- og utvandring

I analysen har vi benyttet litt forskjellige regionale inndelinger avhengig av hvilke analyser som gjennomføres. I analysene for bosettingsmønster har vi ved siden av å gi tall for landsgjennomsnitt hovedsakelig benyttet fylkesnivået som regional størrelse. Det samme har vi gjort for å vise oversikter over flyttebevegelser internt i landet og for regionale fordelinger av inn- og utvandringsstrømmene.

Som hovedenhet for analysene har vi imidlertid stort sett benyttet kommunenivået. Kommunene ligger i bunnen for de analyser vi har gjort av bosettingsmønsteret etter sentralitet, og for de flyttestrømmer vi har benyttet for å måle flytteintensiteten mellom forskjellige innvandrergupper, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. I analysene i kapittel 6 som estimerer sammenhengen mellom innenlandske flyttinger og forskjellige befolkningsstørrelser i hver av innvandrerguppene har vi benyttet både kommunenivået og regionale inndelinger basert på Statistisk sentralbyrås 89 økonomiske regioner. I analysene av sammenhengen mellom innenlandsk flytting og utviklingen i den regionale sysselsettingen, har vi kun benyttet en regional inndeling basert på 89 økonomiske regioner, fordi kommunenivået her i mange sammenhenger ville ha blitt for detaljert for å fange opp den til- og fraflytting som går til og fra felles lokale arbeidsmarkeder. Eller sagt på en annen måte: hver enkelt kommunes sysselsettingsutvikling ville ikke nødvendigvis ha vært representativ for sysselsettingsutviklingen i den arbeidsmarksregionen som hver enkelt kommune utgjør en del av. Mange kan velge å flytte til en region på grunn av regionens samlede sysselsettingsutvikling, men kan godt velge en bostedskommune som er attraktiv som bosted, mens det er nabokommunen eller nabokommunene som står for arbeidsplassene. Sånn sett ville det ha vært feil å forklare slike flyttinger med bare tilflyttingskommunens eget arbeidsmarked.

Ved hjelp av sentralitetsmål har vi i store deler av rapporten analysert hvordan forskjellige persongrupper etter innvandringsgrunn og landbakgrunn bosetter seg og flytter mellom norske regioner etter sentralitet. Det innenlandske flyttemønsteret etter sentralitet er imidlertid klart avhengig av hvordan innvandringen til landet foregår etter sentralitet. Innvandrergupper som viser en klar tendens til å innvandre direkte til sentrale regioner, vil i neste runde ha små muligheter til å flytte til mer sentrale strøk gjennom de innenlandske flyttingene. På den annen side vil innvandrergupper som ankommer landet til mindre sentrale regioner, ha et klart større potensial for å flytte oppover i sentralitetshierarkiet.

Både de innenlandske bosettingstallene så vel som flyttetallene og inn- og utvandringstallene er i utgangspunktet hentet inn på kommunenivå, og alle landets kommuner er deretter inndelt i grupper etter sentralitet. Vi har her benyttet Statistisk sentralbyrås klassifisering etter fire hovedsentralitetsnivåer (0-3), men deretter også tatt i betraktning undergruppene i dette sentralitetsnivået, som gir til sammen ni grupper etter sentralitet. Definisjonen og sammenhengen mellom de fire hovedsentralitetsnivåene og de ni undersentralitetsnivåene er gitt i tabell 3.1.

Vi har her valgt fortløpende å nummerere undersentralitetsnivåene fra et sentralitetsnivå 1 for de minst sentrale kommunene, og opp til et sentralitetsnivå 9 for de mest sentrale kommunene, som består av kommuner med landsdelssenter. I bosettingsanalysene og i flytteanalysene er hver enkelt bosatte person og hver enkelt flytter, hver enkelt innvandrere og hver enkelt utvandrer gitt et sentralitetsnivå på den definerte hovedsentralitetsskalaen 0-3, og på den definerte undersentralitetsskalaen 1- 9. Personer som beveger seg mellom sentralitetsnivåer i Norge, får to hovedsentralitetsnivåer og to undersentralitetsnivåer å forholde seg til, gitt hovedsentralitetsnivået og undersentralitetsnivået på den kommunen de flytter eller beveger seg fra og hovedsentralitetsnivået og undersentralitetsnivået på

den kommunen de flytter eller beveger seg til. Sentraliteten for personer som innvandrer er gitt gjennom hovedsentralitetsnivået og undersentralitetsnivået på den kommunen de innvandrer til, mens tilsvarende sentralitet for personer som utvandrer er gitt gjennom hovedsentralitetsnivået og undersentralitetsnivået på den kommunen de utvandrer fra. Alle personer som verken flytter, inn- eller utvandrer beholder sitt hovedsentralitetsnivå og undersentralitetsnivå gjennom de årene som analysene omfatter.

Tabell 3.1. Kommuner etter sentralitet: 4 hovednivåer (0-3) som videre er inndelt i 9 undernivåer

Nivå DEF	Kode	Tittel	Noter
	0	Minst sentrale kommuner	Kommuner som ikke omfatter noen av de kvalifiserte tettstedene på tettstedsnivå 1-3 og heller ikke ligger innenfor 75 minutter (for Oslo:90 minutter) reisetid til et landsdelssenter, eller 60 minutters reisetid til et nivå 2 tettsted, eller 45 minutters reisetid til et nivå 1 tettsted
1	01	Kommuner med sentralitetsnivå 0 og med en reisetid på mer enn 2.5 timer (for Oslo: 3 timer) fra et landsdelssenter	
2	02	Kommuner med sentralitetsnivå 0 og med en reisetid på mindre enn 2.5 timer (for Oslo: 3 timer) fra et landsdelssenter	
	1	Mindre sentrale kommuner	Kommuner som omfatter et tettsted på nivå 1 eller som ligger innenfor 45 minutters reisetid fra et slikt tettsteds sentrum
3	11	Kommuner med sentralitetsnivå 1 og med en reisetid på mer enn 2.5 timer (for Oslo: 3 timer) fra et landsdelssenter	
4	12	Kommuner med sentralitetsnivå 1 og med en reisetid på mindre enn 2.5 timer (for Oslo: 3 timer) fra et landsdelssenter	
	2	Noe sentrale kommuner	Kommuner som omfatter et tettsted på nivå 2 eller som ligger innenfor 60 minutters reisetid fra et slikt tettsteds sentrum
5	21	Kommuner med sentralitetsnivå 2 og med en reisetid på mer enn 2.5 timer (for Oslo: 3 timer) fra et landsdelssenter	
6	22	Kommuner med sentralitetsnivå 2 og med en reisetid på mindre enn 2.5 timer (for Oslo: 3 timer) fra et landsdelssenter	
	3	Sentrale kommuner	Kommuner som omfatter et tettsted på nivå 3 (landdelssenter) eller som ligger innenfor 75 minutters (for Oslo:90 minutters) reisetid fra et slikt tettsteds sentrum
7	31	Kommuner med 36-75 minutters (for Oslo: 46-90 minutters) reisetid til et landsdelssenter	
8	32	Kommuner innenfor 35 minutters (for Oslo: 45 minutters) reisetid til et landsdelssenter	
9	33	Kommuner med landsdelssenter	

I analysene har vi imidlertid aggregert hovedsentralitetsskalaen til kun tre sentralitetsnivåer, ved å slå sammen kommunene med de to laveste sentralitetsnivåene 0 og 1 til et sentralitetsnivå 1; kommuner med lav sentralitet, mens kommunene med hovedsentralitetsnivå 2 er gjenkjent som 2; kommuner med middels sentralitet, og kommuner med hovedsentralitet 3 er gjenkjent som 3; kommuner med høy sentralitet. Denne sentralitetsinndelingen er benyttet i avsnitt 4.7, der vi forholdsvis detaljert analyserer bosetting og sentralitet for innvandrer-kohorter etter innvandringsgrunn.

Vi har videre i avsnitt 5.7, kombinert innenlandske flyttinger mellom fylkene, samt inn- og utvandring til og fra fylkene etter innvandringsgrunn i et oppsett der vi i tillegg opererer med en inndeling i de tre hovedsentralitetsnivåer. Her utgjør dermed også hovednivå 0, de *minst sentrale kommunene*, og hovednivå 1, *mindre sentrale kommuner* det laveste sentralitetsnivået. Deretter utgjør hovednivå 2, *noe sentrale kommuner* det midterste sentralitetsnivået, mens alle kommuner under hovednivå 3, *sentrale kommuner* utgjør det mest sentrale nivået. Denne sentralitetsinndelingen er imidlertid ikke å finne i alle fylker, fordi for eksempel samtlige kommuner i fylkene Oslo og Akershus er å finne under det mest sentrale nivået, mens samtlige kommuner i fylkene Sogn og Fjordane og Finnmark kun er å finne under det laveste sentralitetsnivået. På tilsvarende måte er det i flere fylker kun kommuner å finne på to av tre av disse sentralitetsnivåene, mens syv av fylkene består av kommuner som kan fordeles på alle tre sentralitetsnivåer; lav, middels og høy.

I avsnitt 4.8 og i avsnittene 5.1-5.5 har vi basert sentralitetsinndelingen på de ni undersentralitetsnivåene beskrevet over og vist i tabell 3.1. Vi har benyttet skalaen fra det laveste nivået, her gitt ved sentralitet 1, og opp til kommunene med høyest sentralitet, 9. I og med at hovedformålet med analysene i disse kapitlene er å sammenlike sentralitetsnivået mellom innenlandske inn- og utflyttinger, og mellom sentralitetsnivået for inn- og utvandring, har vi valgt å beregne et gjennomsnittlig sentralitetsnivå for hver av flytteretningene for å sammenlikne mellom de forskjellige innvandregruppene vi benytter, samt barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Det samme blir gjort for å gi en indikasjon på om innenlandske flyttinger i snitt går oppover eller nedover i sentralitetshierarkiet eller om utvandringen foregår fra et høyere gjennomsnittlig sentralitetsnivå enn innvandringen, eller vise versa, gitt aktørenes forskjellige landbakgrunn.

Nå er imidlertid ikke sentralitetsskalaen fra 1 til 9 en tallserie som gir et eksakt nøyaktig likt intervall mellom hvert av tallene, men definisjonen av hvert av nivåene er likevel gitt slik at det er en forholdsvis jevn hierarkisk stigning i sentralitetsnivået fra det laveste til det høyeste nivået, slik at det å beregne et vektet gjennomsnitt i sentralitet gitt hver enkelt persons plassering langs undersentralitetsskalaen fra 1 til 9 likevel skulle gi en god indikasjon på i hvilken sentralitetsretning flyttingene går.

4. Bosetting blant innvandrere og deres norskfødte barn

- Innvandringen til Norge har økt betydelig etter årtusenskiftet, og spesielt etter EU-utvidelsene i 2004 og 2007. Innvandringen har gått fra nær kjønnsbalanse de første årene av 2000-tallet til klar mannsdominans i tiden etter 2005, noe som har sammenheng med arbeidsinnvandringen.
- Innvandringen har etter årtusenskiftet endret seg fra flukt og familie i retning arbeidsinnvandring og familie som vanligste innvandringsgrunn, der familie-gjenforeningene har vært noe større tilknyttet arbeidsinnvandrere enn flyktninger fra 2007. Dette har også preget bosettingsmønsteret.
- Flyktninger og deres familier viser stor tilbøyelighet til å bli boende i Norge, mens nordiske innvandrere og personer med utdanning som innvandringsgrunn viser minst tilbøyelighet til å bli boende og størst utvandringstilbøyelighet. Arbeidsinnvandrere viser gjennomsnittlig utvandringstilbøyelighet blant innvandrerne.
- Innvandringen til Norge har blitt mer regionalt spredd etter årtusenskiftet, der Oslo har redusert sin andel og der spesielt Akershus og fylkene på Vestlandet har økt sin andel av innvandringen. Arbeidsinnvandringen har spredd seg til hele landet, og spesielt til vestlandsfylkene og Sør-Trøndelag, mens flyktningene bor tett og sentralt.

I dette hovedkapitlet undersøker vi hvordan bosetting og bosettingsmønstre blant innvandrere og deres norskfødte barn har utviklet seg i perioden etter årtusenskiftet. Bosettingsmønsteret til personer uten innvandrerbakgrunn tas også med i enkelte av oppsettene som sammenlikningsgrunnlag.

Det er i flere tidligere undersøkelser vist hvordan flyktninger blir bosatt og senere beveger seg mellom regioner i Norge, betegnet som sekundærflyttinger blant flyktninger (se f.eks. Høydahl, 2011, Kvarv Andreassen, 2013), mens bosettingsmønsteret og flyttebevegelsene til de øvrige innvandrergruppene og barn født i Norge av innvandrerforeldre tidligere er blitt mindre utredet. Det vises imidlertid til en ny undersøkelse i Høydahl (2013), som gir en beskrivelse av bosettingsmønsteret blant innvandrere etter landbakgrunn.

I dette kapitlet gir vi først en oversikt over antall innvandrere og fordelingen av antall innvandrere i Norge etter landbakgrunn pluss barn av innvandrere ved inngangen til 2012.

Vi har så sett på andelen innvandrere og bosettingsmønsteret for innvandrere totalt og etter innvandringsgrunn og kjønn for landet som helhet og etter fylker i 2011. Deretter har vi sett på utviklingen i dette mønsteret gjennom perioden fra årtusenskiftet og frem til og med 2011, både for landet som helhet og for hvert fylke.

I noen mer spesielle analyser har vi sett på utviklingen i bosettingsmønsteret etter sentralitet og botid, gitt aktørenes forskjellige botider fremkommet som et gjennomsnitt over perioden 2007-2011, for deretter å undersøke spesielt bosettingsmønsteret etter sentralitet for hver av innvandrerkoortene etter innvandringsgrunn fra årtusenskiftet og frem til 2010.

Helt til slutt har vi tatt med en summarisk oversikt over bosettingsmønsteret etter sentralitet og botid for innvandrergrupper etter landbakgrunn.

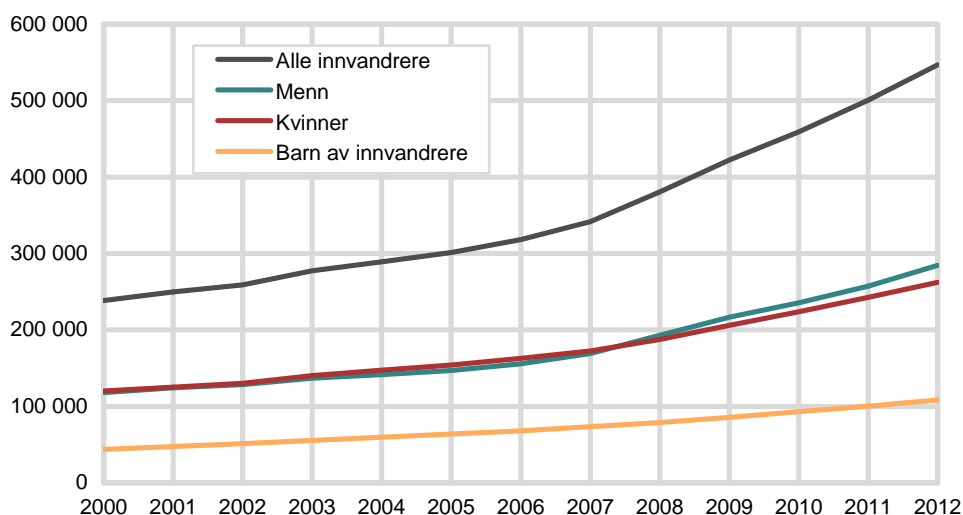
4.1. Innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i hele landet

I dette innledende avsnittet gis en oversikt over nivå og endring i antall innvandrere og deres norskfødte barn fra årtusenskiftet og frem til 2012. I figur 4.1 er det tatt med totalt antall innvandrere i Norge ved inngangen til hvert av årene 2000 til

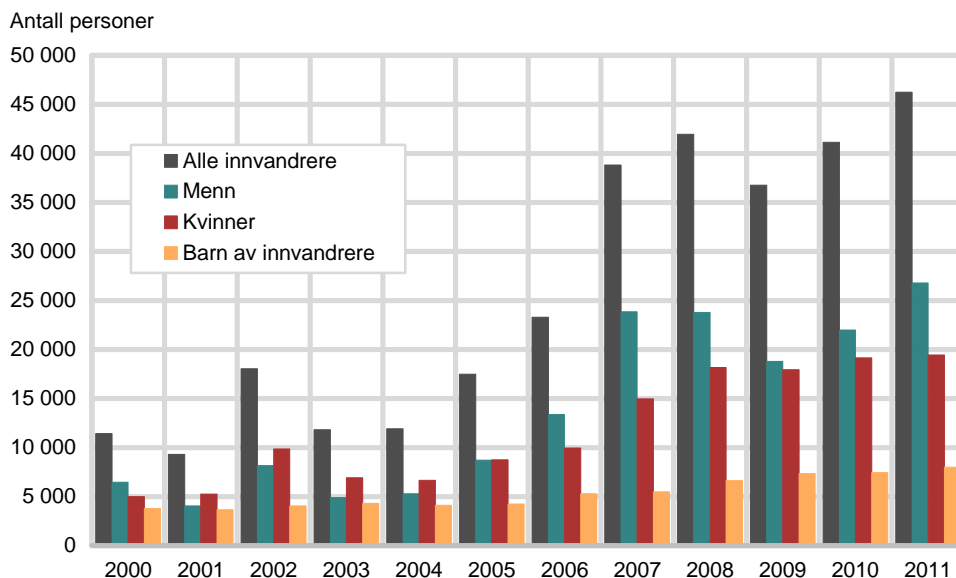
2012, der den totale innvandringen også er fordelt etter kjønn. I tillegg er tatt med gruppen som består av barn født i Norge av to innvandrerforeldre. Summen av totalt antall innvandrere og norskfødte barn av innvandrere er det vi i kapittel 2 definerer som personer med innvandrerbakgrunn.

Som figur 4.1a viser er det betydelig endring i antall innvandrere og deres barn etter hvert som vi beveger oss oppover i tidsserien, og spesielt i årene etter 2005. Registrert bosatte innvandrere i Norge har økt fra snaut 240 000 personer ved årtusenskiftet og opp til snaut 550 000 ved inngangen til 2012. Dette er en økning på nesten 130 prosent i løpet av denne perioden. Antall barn født i Norge av to innvandrerforeldre har også økt betydelig i den samme perioden, fra om lag 44 000 personer i 2000 og opp til nesten 110 000 personer i 2012. Målt i prosent gir dette en sterkere økning av antall barn født i Norge av to innvandrerforeldre enn tilsvarende prosentvise økning i antall innvandrere i perioden. Til sammenlikning økte antall personer uten innvandrerbakgrunn fra snaut 4,2 millioner personer i 2000 til om lag 4,33 millioner personer i 2012, noe som gir en økning i prosent på om lag 3,2 for hele perioden. Splitter vi opp innvandrere etter kjønn, er det nær balanse mellom antall innvandrede kvinner og menn de første årene etter årtusenskiftet, mens det i perioden mellom 2003 og 2007 er et lite overskudd av kvinner. Fra 2007 skjer det et spesielt skifte, ved at det blir et stadig større overskudd av menn blant innvandrerne.

Figur 4.1a. Antall innvandrere totalt og etter kjønn samt barn født i Norge av innvandrerforeldre per 1.1.2000 - 1.1.2012. Antall personer

I figur 4.1b gis en oversikt over de årlige endringene i netto innvandring og i antall norskfødte barn av innvandrere for hvert av årene etter årtusenskiftet til og med 2011. Her kommer det enda klarere frem hvordan økningen i innvandringen skyter fart etter 2004 og 2005 og videre gjennom den siste delen av perioden. Størst nettoøkning i total innvandring er observert i årene 2008 og 2011, der sistnevnte årgang representerer et rekordår for nettoinnvandringen til Norge. Som vi ser gikk nettoøkningen i innvandringen litt ned i finanskriseåret 2009, men ikke mer enn at nettoinnvandringen også dette året, historisk sett, representerer et år med meget sterk nettoøkning i innvandringen. Når innvandringen fordeles etter kjønn, kommer de kjønnsmessige forskjeller enda klarere frem i endringstallene i figur 4.1b enn i nivåtallene i figur 4.1a. Etter en noe sterkere nettoinnvandring for menn enn for kvinner i 2000 var det en sterkere nettoinnvandring av kvinner enn av menn i årene 2001-2004, før det jevner seg ut til en nær balanse i 2005. I årene deretter er det en klart sterkere nettoinnvandring av menn enn av kvinner, og da spesielt i årene 2007 og 2011, mens mannsdominansen i nettoinnvandringen var noe mer moderat i finanskriseåret 2009. Økningen i antall barn født i Norge av to innvandrerforeldre var forholdsvis stabil i årene fra årtusenskiftet og frem til og med 2005, for deretter å øke jevnt frem til 2011.

Figur 4.1b. Netto endring i antall innvandrere totalt og etter kjønn samt av barn født i Norge av innvandrerforeldre i hvert av årene 2000-2011. Antall personer

4.2. Innvandrere og norskfødte barn av innvandrere etter landbakgrunn

Tabell 4.1 viser antall innvandrere og norskfødte barn av innvandrere ved inngangen til 2012 for Norge som helhet. Det er tatt med tall for hver innvandrergruppe etter fødeland samt barn av innvandrere født i Norge av to innvandrerforeldre, der minst moren har fødeland som oppgitt i tabellen. Oversikten spesifiserer landbakgrunnen til de grupper som ved inngangen til 2012 besto av minst 6000 innbyggere. I tillegg har vi tatt med tall for innvandrere og innvandreres norskfødte barn fra de fire søreuropeiske landene; Hellas, Italia, Spania og Portugal og summen av disse, samt en restgruppe som omfatter alle øvrige innvandrere og norskfødte barn av innvandrere. Vi har også tatt med to kolonner som viser kjønnsfordelingen av antall innvandrere fra hver av disse grupperingene.

Som tabell 4.1 viser, er det innvandrere med landbakgrunn fra Polen som helt klart dominerer antall innvandrere. Denne gruppen utgjør om lag dobbelt så mange personer som neste land på listen, Sverige, både når vi ser på antall innvandrere (drøyt 67 000 personer) og summen av antall innvandrere og barn født i Norge av to innvandrerforeldre (drøyt 72 000 personer). Innvandringen fra Polen er dessuten klart mannsdominert, med nesten dobbelt så stor andel menn som kvinner, og gruppen skiller seg noe fra de øvrige større innvandrerlandene med et forholdsvis lite antall barn født i Norge av to innvandrerforeldre. Pakistan kommer her på en tredjeplass når vi summerer antall innvandrere og barn født i Norge av to innvandrerforeldre.

Denne gruppen har sin bakgrunn som innvandrere helt tilbake til 1970-tallet, noe som også fremgår av tallene for antall barn født i Norge av to innvandrerforeldre, der denne gruppen helt klart er den dominerende med et tall på nesten 15 000, som dermed ikke ligger så langt under antall pakistanske innvandrere, på snaut 18 000 personer. Felles for de tre øverste landene på listen er at innvandrerne i stor utstrekning har kommet til Norge som arbeidsinnvandrere og gjennom familiejenforening.

De to neste landene på listen, Somalia og Irak, består først og fremst av innvandrere med flukt som innvandringsgrunn med påfølgende familiejenforeninger og et økende antall barn født i Norge av foreldre fra disse to landene. Deretter følger land med vekselvis arbeidsinnvandring (Tyskland og Litauen), flukt (Vietnam) og familiejenforening som typisk innvandringsgrunn.

Tabell 4.1. Registrert antall innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i Norge per 1.1.2012. Antall innvandrere etter fødeland. Andel av innvandrere etter kjønn

Landbakgrunn:	Innvandrere	Andel menn	Andel kvinner	Barn født i Norge av to innvandrerforeldre	Totalt med innvandrerbakgrunn
Polen	67 339	66	34	4 764	72 103
Sverige	34 838	50	50	1 740	36 578
Pakistan	17 893	52	48	14 844	32 737
Somalia	20 976	53	47	8 419	29 395
Irak	21 784	56	44	7 151	28 935
Tyskland	23 740	53	47	1 943	25 683
Litauen	22 673	60	40	1 268	23 941
Vietnam	13 222	46	54	7 649	20 871
Danmark	18 227	52	48	1 596	19 823
Iran	14 795	55	45	3 118	17 913
Russland	14 953	34	66	1 880	16 833
Tyrkia	10 696	57	43	6 046	16 742
Filippinene	14 903	18	82	1 528	16 431
Bosnia-Hercegovina	13 146	49	51	3 192	16 338
Thailand	13 882	16	84	516	14 398
Sri Lanka	8 816	52	48	5 477	14 293
Storbritannia	13 211	64	36	748	13 959
Kosovo	9 686	53	47	4 014	13 700
Afghanistan	11 279	62	38	1 940	13 219
India	7 721	54	46	3 109	10 830
Eritrea	8 135	53	47	1 431	9 566
Marokko	5 112	56	44	3 479	8 591
Kina	7 126	42	58	1 332	8 458
USA	7 715	47	53	298	8 013
Chile	6 135	53	47	1 647	7 782
Nederland	6 818	55	45	739	7 557
Island	6 572	53	47	553	7 125
Romania	6 322	52	48	547	6 869
Latvia	6 663	58	42	310	6 973
Finland	6 160	39	61	500	6 660
Etiopia	5 172	51	49	1 233	6 405
Hellas	987	71	29	48	1 035
Italia	2 389	67	33	124	2 513
Spania	2 977	57	43	155	3 132
Portugal	1 462	57	43	95	1 557
"Sør-Europa"	7 815	62	38	422	8 237
Øvrige	93 207	50	50	15 006	108 213
Totalt	546 732	52	48	108 439	655 171

Danmark, som det nest største innvandringslandet fra Norden, viser i likhet med Sverige, et relativt lavt antall barn født i Norge av to innvandrerforeldre sett i forhold til tallet på antall innvandrere. Innvandrere fra Iran, Tyrkia, Bosnia-Hercegovina og Sri Lanka har i all hovedsak flukt og familiegjenforening som innvandringsgrunn. Innvandringen fra Russland har gjennom lengre tider vært kvinnedominert, ved at russiske kvinner danner familie i Norge med personer uten innvandrerbakgrunn, mens den nyere tids innvandring fra Russland er noe mer vridd i retning flukt, og da spesielt knyttet til utviklingen i Kaukasus. Kvinner utgjør den klart dominerende andelen av innvandrere fra Filippinene og Thailand, som i stor grad har innvandret til Norge i forbindelse med familieinngåelse med personer uten innvandrerbakgrunn, noe som også klart går frem av et relativt lavt antall barn født i Norge av to innvandrerforeldre. Av de øvrige land på listen kan nevnes Kosovo, som er regnet som eget innvanderland fra og med 2008. Andelen barn født i Norge av to innvandrerforeldre er her forholdsvis høyt, noe som blant annet har sammenheng med at en del av innvandringen fra dette landet er eldre enn fra 2008, men der disse tidligere innvandret fra landkodene Jugoslavia og senere fra Serbia og Montenegro.

Den svake økonomiske utviklingen i den sørlige delen av Europa, kan medføre et potensial for større innvandring til Norge. Som det fremgår av tabell 4.1, er imidlertid ikke tallene for innvandrere fra disse landene spesielt høye, der innvandrere fra Spania utgjør snaut 3000 personer, mens tilsvarende tall for Hellas er litt i underkant av 1000 innvandrere.

4.3. Bosatte innvandrere og deres norskfødte barn etter fylke

I tabell 4.2 har vi sett på hvordan antall registrert innvandrere og barn født i Norge av to innvandrerforeldre har endret seg fra årtusenskiftet. Tallene er gitt i form av indekser, der nivået på antall registrert innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i hvert fylke i 2000 er satt til en indeks lik 100. Som nevnt i innledningen til kapitlet har det vært en betydelig økning i befolkningen med innvandrerbakgrunn i Norge siden årtusenskiftet, og som det fremgår av tabell 4.3, er økningen i denne delen av befolkningen om lag 132 prosent fra 2000 og frem til 2012. Altså klart mer enn en fordobling siden årtusenskiftet.

Det er verdt å merke seg at det har vært en klar økning i antall innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i samtlige fylker i løpet av denne 12-årsperioden, der alle fylker med unntak av Oslo og Finnmark mer enn fordobler antallet innvandrere og norskfødte barn av innvandrere fra 2000 og frem til 2012.

Det er imidlertid først og fremst ett fylke som skiller seg mer ut enn de andre, og det er Møre og Romsdal, der antall innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i 2012 er mer enn tredoblet siden inngangen til det nye årtusenet. Det er imidlertid verdt å merke seg at denne sterke veksten først og fremst har kommet i løpet av de siste fem årene, noe som vi senere skal se har sammenheng med økt arbeidsinnvandring.

Tabell 4.2. Endringen i registrert antall innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i 2000-2012 fordelt på fylker. Indeks: 2000=100.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Østfold	100	108	114	124	133	142	154	165	181	199	215	233	252
Akershus ...	100	106	113	122	129	136	146	159	177	196	212	231	254
Oslo	100	104	109	116	120	125	131	138	148	161	169	180	191
Hedmark ...	100	106	106	114	119	125	132	140	152	165	180	198	218
Oppland	100	106	107	118	124	127	136	143	159	175	193	211	234
Buskerud ...	100	107	113	122	129	136	144	156	173	189	205	224	247
Vestfold	100	108	115	124	131	138	146	159	179	199	215	232	252
Telemark ...	100	105	110	117	126	132	139	147	161	172	187	203	218
Aust-Agder	100	105	106	113	119	124	131	142	160	182	199	219	241
Vest-Agder	100	105	108	115	122	127	133	141	155	171	184	199	213
Rogaland ...	100	102	106	111	117	123	131	149	175	199	221	246	269
Hordaland .	100	106	111	118	125	130	140	152	173	198	222	247	272
Sogn og Fjordane	100	108	114	125	128	132	134	140	159	178	208	233	256
Møre og Romsdal	100	111	115	125	129	135	141	155	181	212	247	287	325
Sør-Trøndelag ..	100	106	110	118	122	130	140	153	175	194	215	234	260
Nord-Trøndelag ..	100	107	111	118	128	139	145	156	184	202	223	244	283
Nordland ...	100	106	109	115	127	131	138	147	159	177	198	221	249
Troms	100	107	109	116	124	124	134	141	154	171	188	204	227
Finnmark ...	100	106	102	106	109	108	110	112	122	139	155	174	194
Hele landet	100	105	110	118	124	129	137	147	163	180	196	213	232

Nord-Trøndelag er fylket som viser nest sterkest vekst i befolkningen med innvandrerbakgrunn i denne perioden, noe som må sees på bakgrunn av at Nord-Trøndelag hadde få innvandrere og norskfødte barn av innvandrere boende innenfor sine grenser ved årtusenskiftet. I samsvar med resultatene i tabell 4.2, viser i sær Hordaland, Rogaland og Sør-Trøndelag sterk vekst i befolkningen med innvandrerbakgrunn, mens Oslo har hatt en klart lavere vekst målt i prosent. Oslos noe lavere vekst må imidlertid sees i sammenheng med den høye andelen av befolkning med innvandrerbakgrunn ved inngangen til det nye årtusenet, noe som til tross for lavere prosentvekst likevel er det fylket i landet der vi finner det klart høyeste antallet nye innvandrere og barn født av innvandrere i denne perioden.

I dette avsnittet er det også gitt en kort oversikt over fordelingen av innvandrere og deres norskfødte barn etter fylker (se tabell 4.3). Ved årtusenskiftet bodde 1/3 av landets innvandrere og barn av innvandrere i hovedstaden. Til tross for en økning i både antall innvandrere og i antall barn født i Norge av innvandrere, har Oslos

andel av landets befolkning med innvandrerbakgrunn gått klart ned fra årtusensskiftet og frem til 2012, da snaut 28 prosent av alle innvandrere og deres norskfødte barn er bosatt i hovedstaden.

Akershus skiller seg klart ut som det nest største ”innvandrerfylket”, med en andel av landets befolkning med innvandrerbakgrunn varierende fra snaut 12 prosent rundt årtusensskiftet, som deretter gradvis øker til om lag 13 prosent i 2012. I motsetning til Oslo øker altså Akershus sin andel av landets befolkning med innvandrerbakgrunn, men på langt nær så mye som Oslos andel går ned, slik at Oslo og Akershus i sum klart reduserer sin andel av landets innvandrere og norskfødte barn av innvandrere.

Tabell 4.3. Andelen registrerte innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i 2000-2012 fordelt på fylker. Prosent

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Østfold	5,1	5,2	5,3	5,3	5,5	5,6	5,7	5,7	5,6	5,6	5,6	5,6	5,5
Akershus ...	11,7	11,8	12,1	12,2	12,2	12,3	12,5	12,7	12,8	12,7	12,7	12,7	12,9
Oslo	33,5	33,2	33,1	33,0	32,7	32,4	32,0	31,5	30,4	29,9	29,1	28,3	27,7
Hedmark ...	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	2,2	2,2
Oppland	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2
Buskerud ...	5,6	5,7	5,7	5,8	5,8	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
Vestfold	3,6	3,7	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Telemark ...	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6
Aust-Agder	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7
Vest-Agder	3,4	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1
Rogaland ...	7,9	7,6	7,6	7,4	7,4	7,5	7,5	8,0	8,4	8,7	8,9	9,1	9,1
Hordaland ..	6,8	6,8	6,8	6,8	6,9	6,8	6,9	7,0	7,2	7,4	7,7	7,9	7,9
Sogn og Fjordane	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
Møre og Romsdal	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,7	2,8	3,0	3,2	3,4
Sør-Trøndelag ..	3,8	3,8	3,8	3,8	3,7	3,8	3,8	3,9	4,0	4,0	4,1	4,1	4,2
Nord-Trøndelag ..	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Nordland ...	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3
Troms	1,9	1,9	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Finnmark ...	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Hele landet	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Av de øvrige østlandsfylkene viser Østfold, Vestfold og Buskerud en klar økning i sin andel av landets befolkning med innvandrerbakgrunn, mens Hedmark, Oppland og Telemark viser små endringer og dermed synes å beholde sine andeler av landets innvandrere og norskfødte barn av innvandrere. Det samme kan også sies om Agderfylkene, med en nær opprettholdelse av andelen i Aust-Agder, mens Vest-Agder viser en svak nedgang i sin andel av landets befolkning med innvandrerbakgrunn.

Den klart største veksten er å finne på Vestlandet, der både Rogaland, Hordaland og Møre og Romsdal klart øker sin andel av landets innvandrere og innvandreres barn. Sogn og Fjordane skiller seg her ut med små andelsendringer gjennom den perioden som undersøkes.

Trøndelag øker også sin andel av landets innvandrere og norskfødte barn av innvandrere, og noe mer i Sør-Trøndelag enn i Nord-Trøndelag. I Nord-Norge skiller Nordland seg ut med en liten andelsøkning, mens det er små endringer med en liten tendens til at en litt lavere andel av landets befolkning med innvandrerbakgrunn er å finne bosatte i Troms og Finnmark.

4.4. Bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres norskfødte barn

Figur 4.2a viser hvor stor andel hver av innvandrergruppene, samt barn født i Norge av to innvandrerforeldre, utgjør av landets totale befolkning i hvert av årene etter tusenårsskiftet. Den øvrige andelen består dermed av befolkningen uten innvandrerbakgrunn, slik denne er definert. Innvandrere med ukjent og uoppgett innvandrings-

grunn utgjør en betydelig andel av innvandrerne, men med en noe lavere andel etter hvert som vi beveger oss utover i perioden. Gruppen består hovedsakelig av innvandrere som ankom landet i perioden før 1990, da statistikken ikke opererte med begrepet innvandringsgrunn. Det skjuler seg derfor mange innvandrere med bakgrunn fra utenomeuropeiske land som blant annet Pakistan, Vietnam, Chile, Iran og Tyrkia i denne gruppen, der pakistanere i stor grad kom som arbeidsinnvandrere på 1970-tallet med påfølgende familiegjennforeninger, mens vietnamesere, chilenerne, iranere og tyrkere i stor utstrekning ankom Norge som flyktninger med påfølgende familiegjennforeninger. Innvandrere fra nordiske land viser stor stabilitet i hvor stor andel denne gruppen utgjør av landets totale befolkning, men med en svak tendens til å øke sin andel mot slutten av undersøkelsesperioden. Alle øvrige grupper som inngår i figuren viser en økning i sin andel av landets befolkning. Sterkest økning målt i andel er å finne i gruppen innvandrere som har familie som innvandringsgrunn, med en økning fra en andel på snaut 1 prosent av befolkningen rundt årtusenskiftet til om lag 3 prosent av befolkningen i 2011. Andelen innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn har økt betydelig etter utvidelsen av EU med åtte nye medlemsland i Øst-Europa i 2004 og ytterligere to nye medlemsland i Øst-Europa i 2007, og er den av innvandrergruppene som har økt mest målt i prosent, med mer enn en tidobling av sin andel av befolkningen.

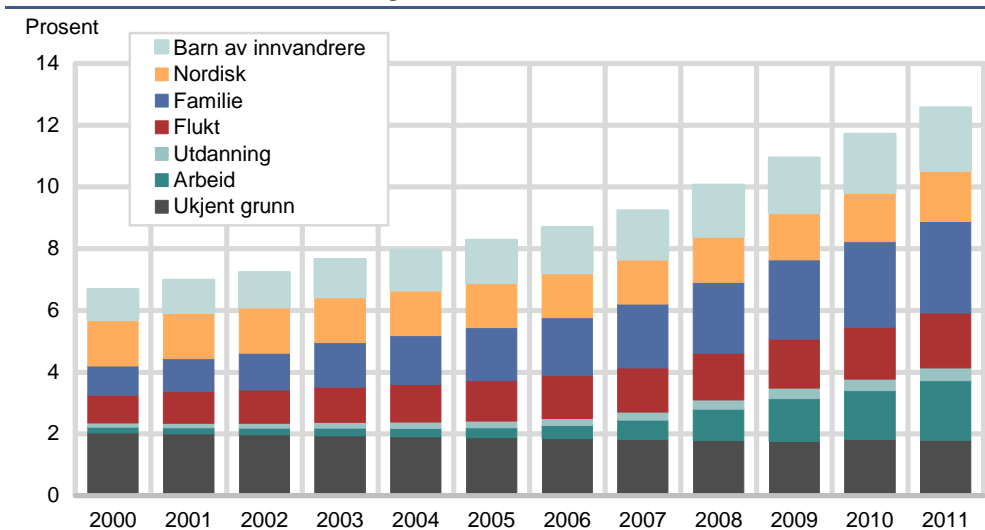
Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn har også økt sin andel av befolkningen når hele perioden ses i sammenheng, men andelsendringene varierer noe fra år til år gjennom tidsperioden. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn utgjør den minste av de grupperingene vi opererer med her, men også denne gruppen øker sin andel av befolkningen etter hvert som vi beveger oss utover i perioden, og den andelen gruppen utgjør av befolkningen er mer enn tredoblet fra årtusenskiftet og frem til 2011.

Barn født i Norge av to innvandrerforeldre har jevnt økt sin andel av landets befolkning fra snaut 1 prosent rundt årtusenskiftet til litt over 2 prosent i 2011. Som vi så av tabell 4.1 over, er det først og fremst barn født i Norge av to foreldre fra land utenfor Europa som dominerer denne gruppen, med størst antall fra land som Pakistan, Somalia, Vietnam, Irak og Tyrkia.

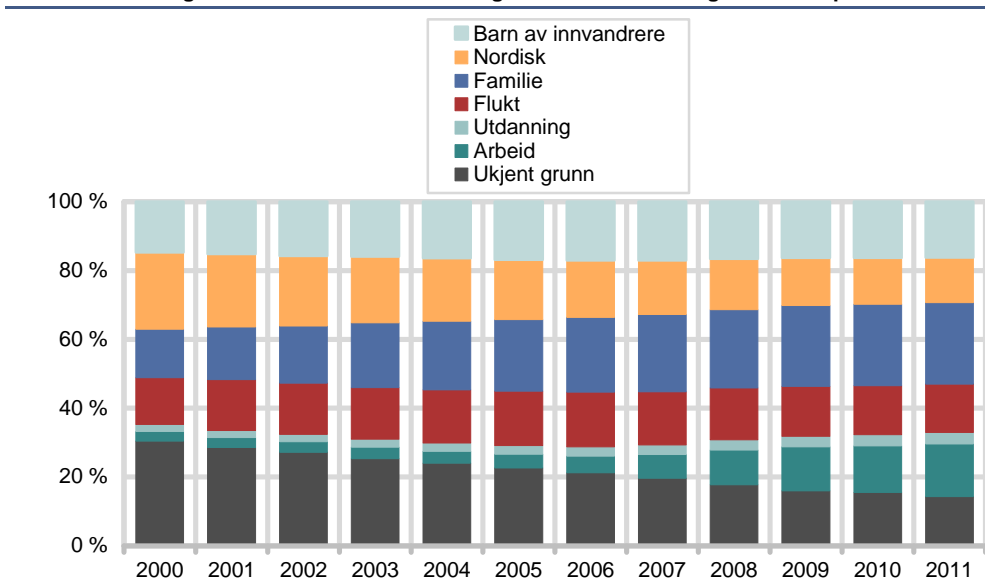
I figur 4.2b ser vi kun på fordelingen av befolkningen med innvandrerbakgrunn, som ut fra definisjonene vil si alle personer som har innvandret pluss barn født i Norge av to innvandrerforeldre. Her kommer det enda tydeligere frem hvilken av gruppene som har bidratt mest til befolkningsøkningen i løpet av denne perioden. Det går frem at innvandrere med ukjent eller uoppgitt innvandringsgrunn klart reduserer sin andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn gjennom hele tidsperioden 2000-2011. Dette er nærmest en selvfølge i og med at vi gjennom perioden får en betydelig netto tilførsel av nye innvandrere med kjent innvandringsgrunn samt barn født i Norge av to innvandrere. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn øker meget klart sin andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn, og da spesielt som nevnt over etter EU-utvidelsene i 2004 og 2007. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn øker også klart sin andel, og er gjennom hele siste halvdel av den perioden vi ser på, den av gruppene som utgjør størst andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn økte svakt sin andel gjennom de første årene på 2000-tallet, men viser en svak tendens til å redusere sin andel mot slutten av perioden. Personer som innvandrer på grunn av utdanning har gjennom hele perioden utgjort en svært stabil andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn, men med en svak tendens til å øke sin andel noe mot slutten av perioden. Innvandrere fra øvrige nordiske land har hele tiden vist en gradvis synkende andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn, men med en viss tendens til å stabilisere sin andel mot slutten av perioden. Til slutt viser figuren at barn født i Norge av to innvandrerforeldre økte sin andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn frem til årene 2006 og 2007. Deretter har veksten i den årlige innvandringen til Norge vært noe sterkere enn økningen i antall barn født i Norge av innvandrerforeldre, slik at denne gruppen viser en liten

tendens til å redusere sin andel av befolkningen med innvandrerbakgrunn mot slutten av perioden.

Figur 4.2a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Andel av total befolkning i hele landet 2000-2011. Prosent

Figur 4.2b. Fordeling av registrerte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge i 2000-2011. Total befolkning med innvandrerbakgrunn = 100 prosent

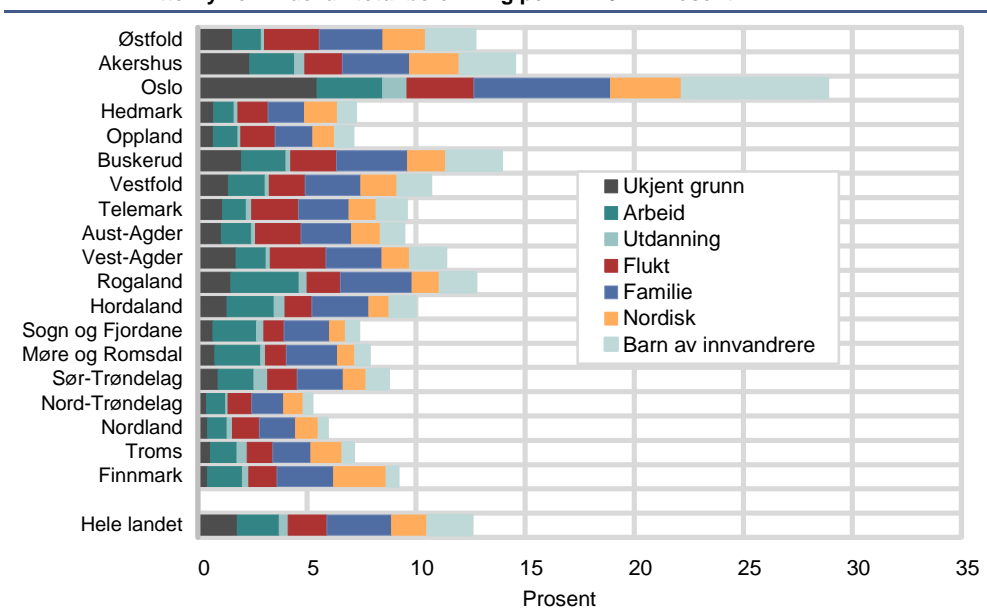
I figur 4.3a vises tilsvarende fordeling av innvandrere og deres norskfødte barn etter fylker i 2011. Ikke uventet er det Oslo som helt klart dominerer med størst innvandrerandel, og der summen av innvandrere og deres norskfødte barn utgjør nær 29 prosent av byens totale befolkning. Av de øvrige fylkene er det Akershus, Buskerud, Rogaland og Østfold som har størst andel med innvandrerbakgrunn, mens Nord-Trøndelag og Nordland er fylkene med lavest innslag av personer med innvandrerbakgrunn.

Ser vi på sammensetningen av personer med innvandrerbakgrunn og norskfødte barn av innvandrere, så varierer dette en del mellom fylkene. I figur 4.3b har vi på tilsvarende måte som i figur 4.2b tatt med en oversikt som viser strukturen på sammensetningen av innvandrergruppene inklusive norskfødte barn av innvandrere, der resultatene viser fordelingen av befolkningen med innvandrerbakgrunn i hvert fylke. Oslo skiller seg ut med stor andel innvandrere med ukjent innvandringsgrunn samt størst andel norskfødte barn av innvandrere. Det første har sammenheng med at hovedstaden har en stor andel av de innvandrere som ankom landet før innføringen av begrepet innvandringsgrunn i statistikken i 1990, og der

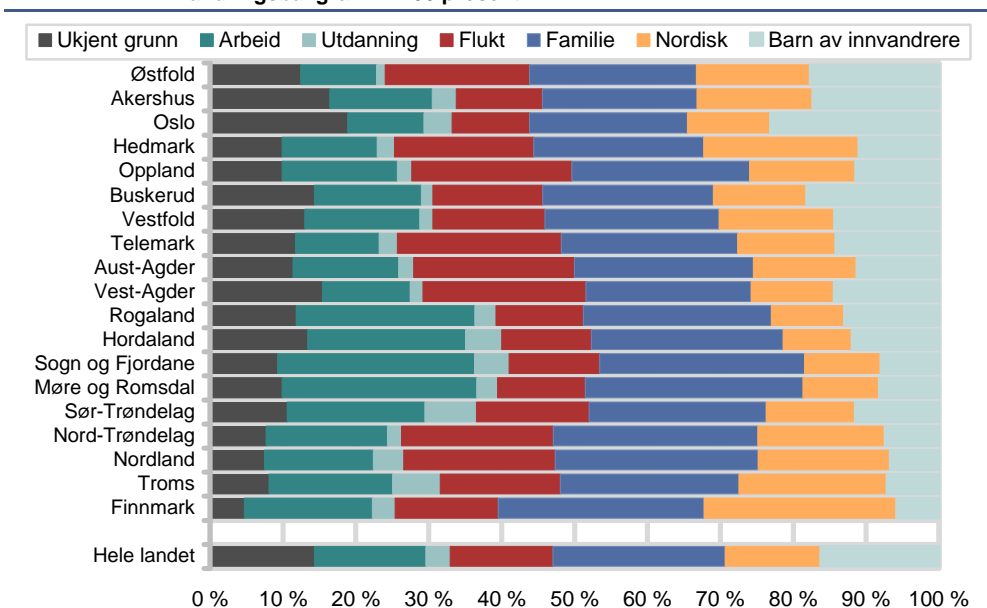

pakistanere utgjør den største gruppen. Den høye andelen norskfødte barn av innvandrere henger også sammen med Oslos sentrale rolle i innvandringen gjennom en årrekke, og der innvandrere med flukt og familiegjenforening med flyktninger har en tendens til å ende opp. Ellers er det verdt å merke seg at den betydelige arbeidsinnvandringen til Norge de senere årene sterkt preger befolkningen med innvandrerbakgrunn i vestlandsfylkene Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. En forholdsvis liten andel innvandrere med flukt som innvandringsgrunn i disse fylkene, indikerer at det forholdsvis høye innslaget av innvandrere med familie som innvandringsgrunn her har sammenheng med familiegjenforeninger med arbeidsinnvandrere. For øvrig er det verdt å merke seg at den forholdsvis lille gruppen av innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn ikke overraskende er å finne i de større byene, men med størst andeler av befolkningen med innvandrerbakgrunn i Hordaland, Sør-Trøndelag og Troms. Det nordiske innslaget i befolkningen med innvandrerbakgrunn er relativt høy i Nord-Norge og spesielt i Finnmark, og for øvrig som forventet høyere i fylker som er lokalisert nærmere Sverige enn i fylkene på Vestlandet.

Figur 4.3a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Etter fylke. Andel av total befolkning per 1.1.2011. Prosent

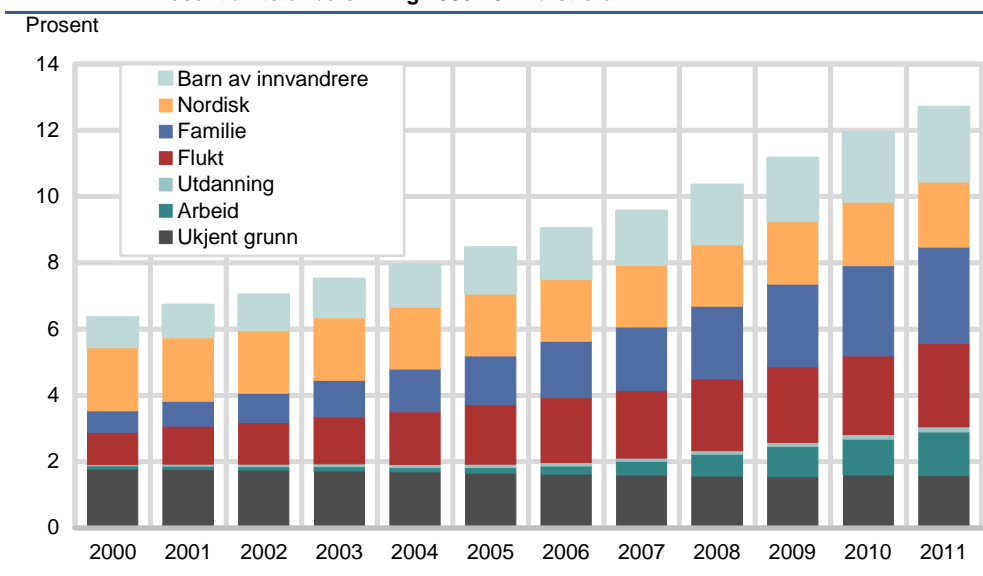

Figur 4.3b. Fordelingen av registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge i hvert fylke per 1.1.2011. Total befolkning med innvandringsbakgrunn = 100 prosent

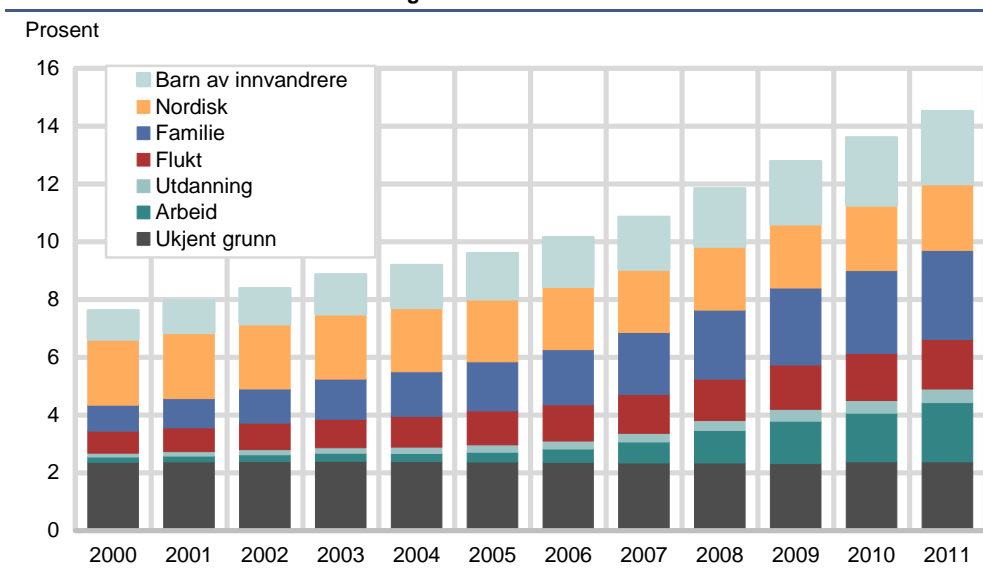

På tilsvarende måte som vist for hele landet i figur 4.2a, er det i figurene 4.4a – til 4.4s vist utviklingen i andelen bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres norskfødte barn utgjør av den totale befolkningen i hvert fylke fra årtusenskiftet og frem til 2011. Av figur 4.4a ser vi at befolkningen med innvandrerbakgrunn har doblet sin andel av den totale befolkningen i Østfold fra drøyt 6 prosent i 2000 til godt over 12 prosent i 2011. Innvandrergruppen som har bidratt mest til andelsøkningen er de med familie som innvandringsgrunn, men økningen er også klar blant innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Nordiske innvandrere har mer beholdt sin andel av befolkningen, men med en svak tendens til å redusere sin andel mot slutten av perioden. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn viser også her en klar økning i løpet av de siste fem-seks årene, fra å utgjøre en svært liten andel av befolkningen så sent som i 2005-2006. Norskfødte barn av innvandrere viser en stabil andelsøkning gjennom hele perioden, mens innvandrere med ukjent innvandringsgrunn på tilsvarende måte reduserer sin andel av befolkningen i Østfold.

Figur 4.4a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Østfold

Figur 4.4b. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Akershus

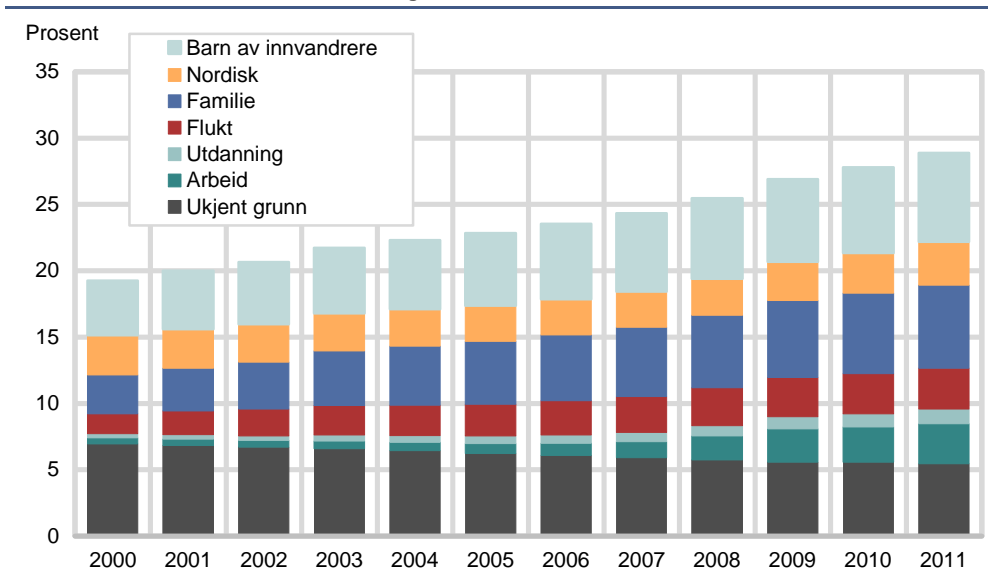
Mye av den samme utviklingen er å gjenfinne i Akershus (figur 4.4b), der befolkningen med innvandrerbakgrunn og deres norskfødte barn øker sin andel av befolkningen fra snaut 8 prosent i 2000 til over 14 prosent i 2011. Det er også her

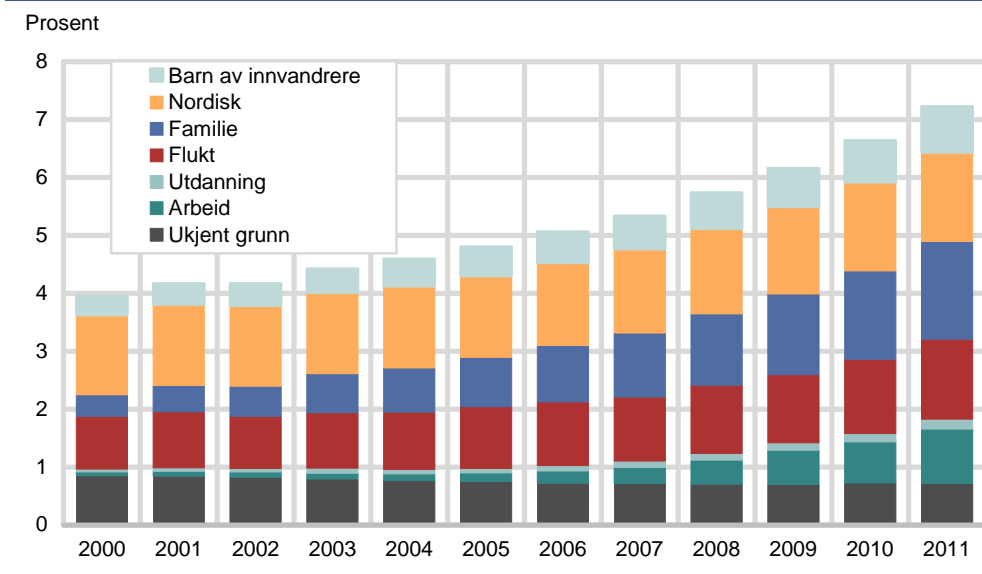
innvandrere med familie som innvandringsgrunn som bidrar mest til denne utviklingen, men innvandrere med flukt som innvandringsgrunn øker også klart sin andel. Andelen innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn viser også her en meget sterk vekst, men som i Østfold fra et forholdsvis lavt nivå for bare noen få år tilbake. Mens innvandrere fra øvrige nordiske land samt innvandrere med ukjent innvandringsgrunn synes å redusere sin andel av befolkningen i Akershus, viser norskfødte barn av innvandrere en klar og jevn andelsøkning gjennom hele perioden.

I hovedstaden er det også en klar andelsøkning i befolkningen med innvandrerbakgrunn, om enn med noe mindre bratt stigning enn i Akershus og Østfold (figur 4.4c). Befolkningen med innvandrerbakgrunn og deres norskfødte barn øker sin andel av befolkningen i Oslo fra snaut 20 prosent rundt årtusenskiftet til nær 29 prosent i 2011. Det er også her innvandrere med familie som innvandringsgrunn som bidrar mest til denne utviklingen, når hele perioden sees under ett, mens innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn øker sin andel betydelig gjennom de siste årene, men uten at arbeidsinnvandrere får noen sentral posisjon blant befolkningen med innvandrerbakgrunn i hovedstaden. For øvrig viser også innvandrere med flukt som innvandringsgrunn en jevn andelsøkning gjennom hele undersøkelsesperioden også her. Andelen innvandrere fra øvrige nordiske land synes å holde seg forholdsvis stabil i Oslo, men med en svak tendens til andelsøkning de siste tre årene av perioden. Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn reduserer sin andel av befolkningen i Oslo, spesielt mot slutten av perioden, mens norskfødte barn av innvandrere og innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn gjennomgående øker sin andel av hovedstadens befolkning.

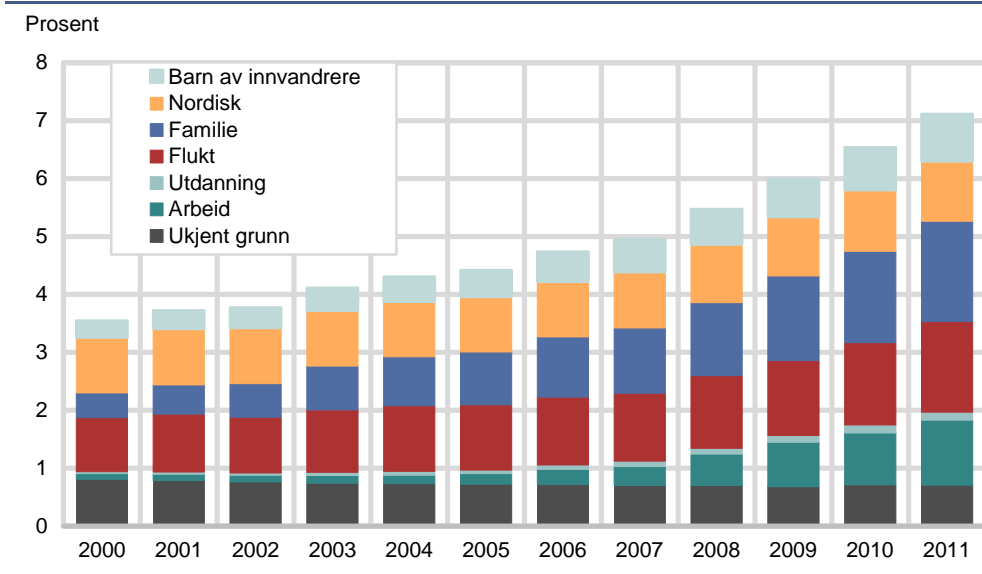
På tilsvarende måte vises i figur 4.4d utviklingen i andelen innvandrere og deres norskfødte barn i Hedmark. Fra et klart lavere nivå, på rundt 4 prosent i 2000, nær fordobler innvandrere og deres norskfødte barn sin andel av befolkningen, med en andel i 2011 på drøyt 7 prosent av hele befolkningen. Her er det en sterk andelsøkning av innvandrere med familie som innvandringsgrunn, mens innvandrere med flukt som innvandringsgrunn utgjør en noe mer stabil andel av befolkningen, dog med en svak økende tendens gjennom perioden. Nordiske innvandrere utgjør en forholdsvis høy andel av innvandrerne, men med en andel av befolkningen som holder seg ganske stabil. Som i de øvrige fylkene øker innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn sin andel betydelig de siste fem årene, men fra et svært lavt utgangsnivå, mens norskfødte barn av innvandrere øker jevnt gjennom perioden.

Figur 4.4c. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Oslo

Figur 4.4d. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Hedmark

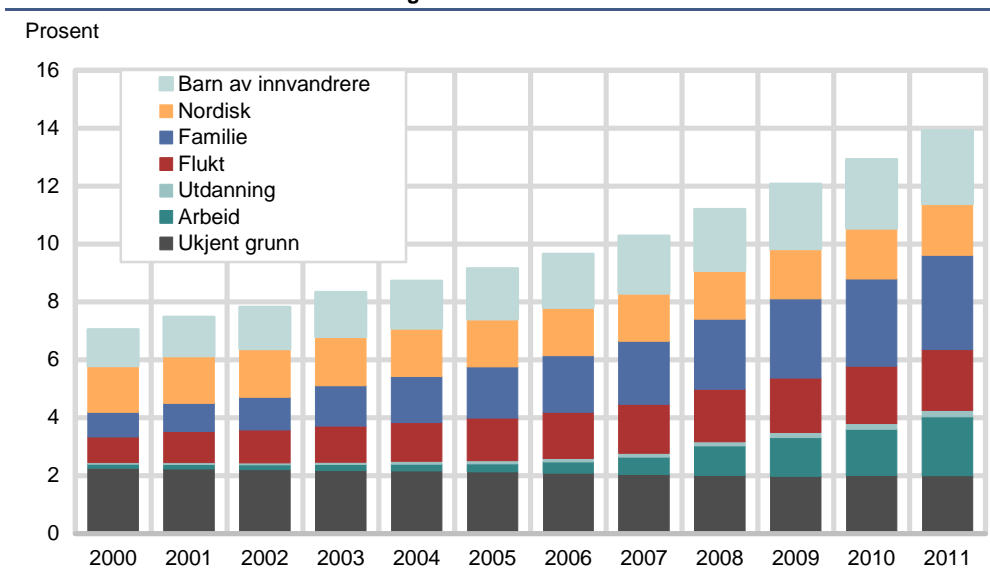
Mye av den samme utviklingen er å gjenfinne i Oppland (figur 4.4e), der befolkningen med innvandrerbakgrunn og deres norskfødte barn øker sin andel av befolkningen fra mellom 3-4 prosent i 2000 og til over 7 prosent i 2011, noe som også her betyr en fordobling i løpet av perioden. Det er også her, som i Hedmark, innvandrere med familie som innvandringsgrunn som bidrar mest til denne utviklingen, men innvandrere med flukt som innvandringsgrunn utgjør en noe mer stabil andel av befolkningen. Andelen innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn viser også her en meget sterk vekst, men som i de øvrige fylkene fra et forholdsvis lavt nivå for en fire-fem år tilbake. Mens innvandrere fra øvrige nordiske land utgjør en forholdsvis stabil andel av befolkningen i Oppland, synes innvandrere med ukjent innvandringsgrunn å redusere sin andel av befolkningen, mens norskfødte barn av innvandrere også her viser en jevn andelsøkning gjennom hele undersøkelsesperioden.

Figur 4.4e. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Oppland

Andelen innvandrere og norskfødte barn av innvandrere fordoblet seg i Buskerud gjennom disse årene, fra en andel på om lag 7 prosent rundt årtusenskiftet og opp til 14 prosent i 2011 (se figur 4.4f). Mye av strukturen i utviklingen er mye av den samme som i de øvrige fylkene, med klar økning i andelen av innvandrere med

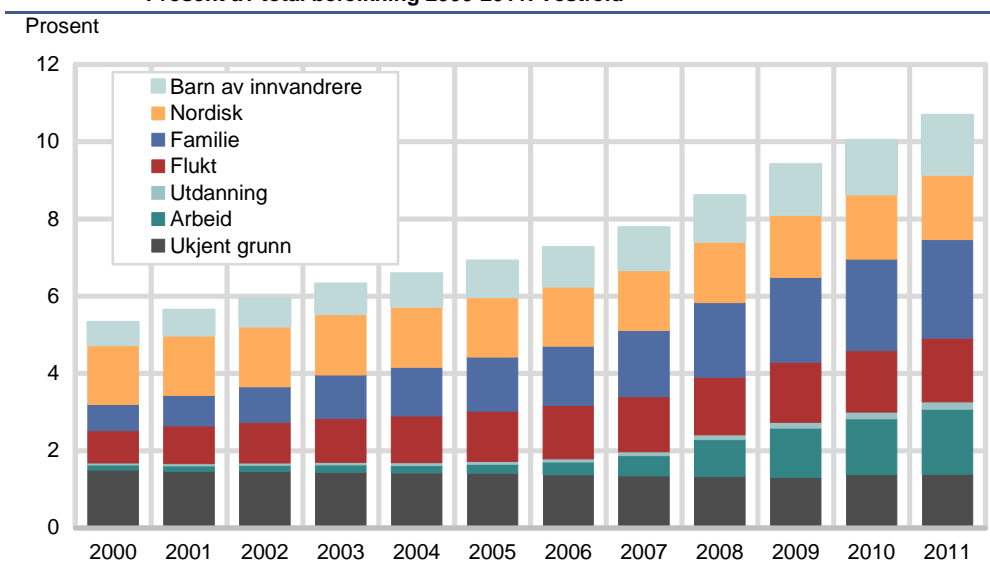
flukt og arbeide som innvandringsgrunn, men også innvandrere med flukt som innvandringsgrunn viser her en synlig andelsøkning gjennom perioden. Mens andelen nordiske innvandrere og innvandrere med ukjent innvandringsgrunn holder seg forholdsvis stabil gjennom perioden, viser norskfødte barn av innvandrere en klar og jevn andelsøkning av befolkningen.

Figur 4.4f. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Buskerud

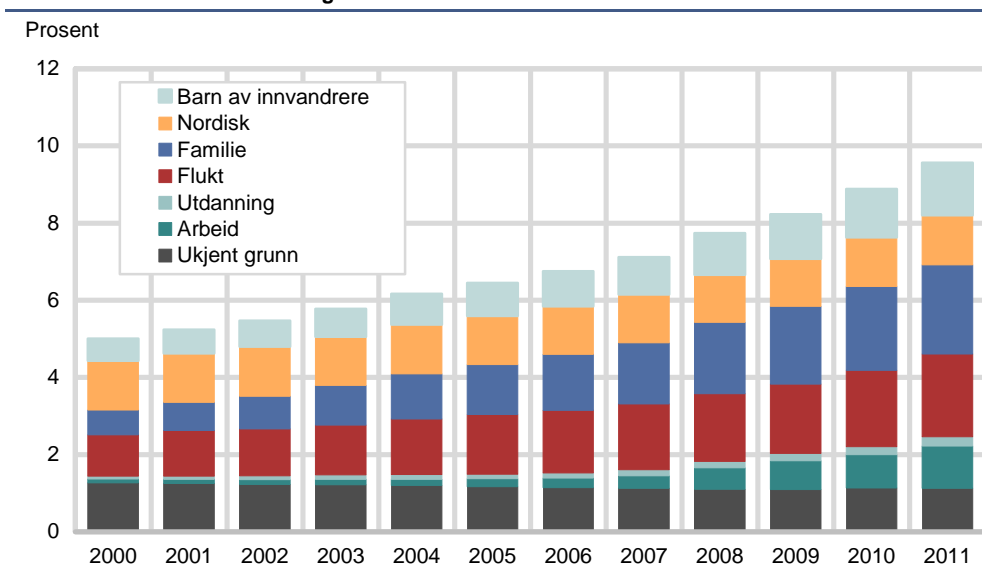
Går vi over til Vestfold i figur 4.4g er det på nytt nær en fordobling av andelen innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i befolkningen i perioden, med en andelsøkning fra drøyt 5 prosent av befolkningen i 2000 og opp til drøyt 10 prosent i 2011. Igjen er det innvandrere med familie som innvandringsgrunn som dominerer utviklingen, mens innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn øker sterkt mot slutten av perioden, men fra et klart lavere andelsnivå. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn øker sin andel av befolkningen i begynnelsen av perioden, for deretter å stabilisere sin andel. På tilsvarende måte som i flere andre fylker utgjør nordiske innvandrere en forholdsvis stabil andel av befolkningen, mens innvandrere med ukjent innvandringsgrunn senker sin andel og norskfødte barn av innvandrere jevnt øker sin andel av befolkningen i Vestfold.

Figur 4.4g- Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Vestfold

Tilsvarende tall for Telemark i figur 4.4h viser mye av det samme utviklingsmønsteret som observert for fylkene nevnt foran, men andelen av innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i befolkningen øker her litt i underkant av en fordobling, fra drøyt 5 prosent av befolkningen i 2000 til noe i underkant av 10 prosent i 2011. Igjen er det innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn som står for andelsøkningen, skjønt økningen i den siste gruppen er noe mer moderat enn observert i fylkene over. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn viser stort sett en stabil andel av befolkningen etter en viss økning i andelen de første årene av 2000-tallet. Nordiske innvandrere utgjør en forholdsvis stabil andel av befolkningen, mens innvandrere med ukjent innvandringsgrunn senker sin andel og norskfødte barn av innvandrere jevnt over øker sin andel av befolkningen også i Telemark.

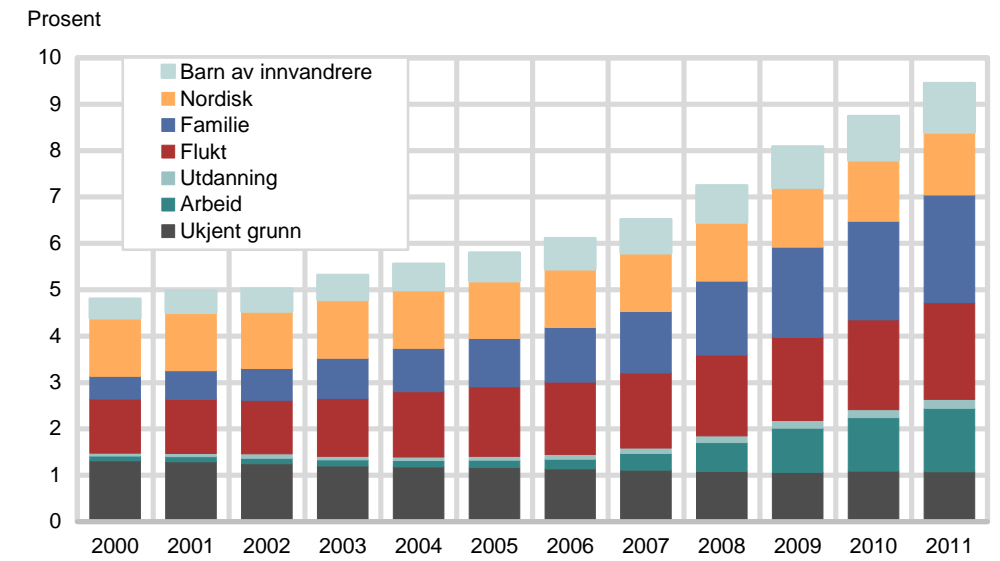
Figur 4.4h. Bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Telemark

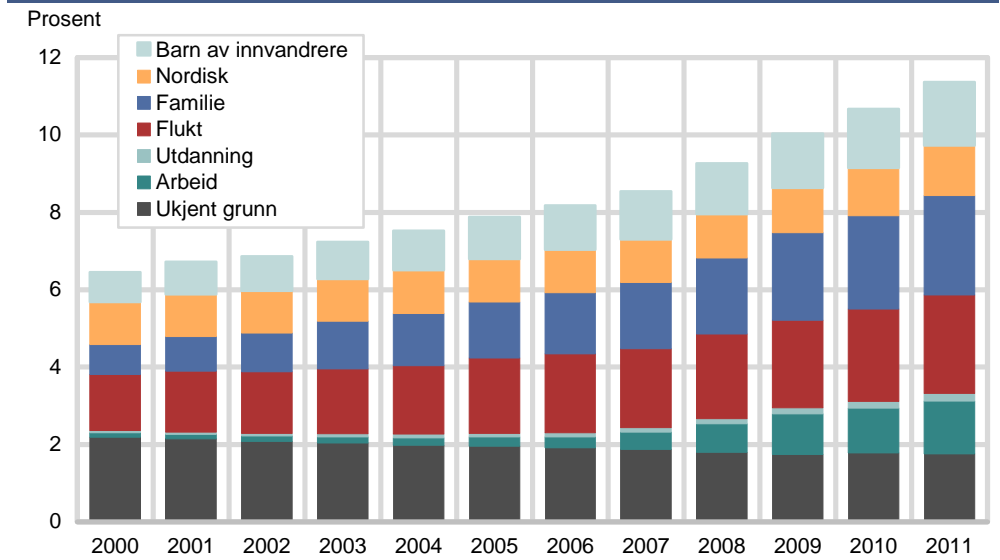
Beveger vi oss ned til Sørlandet og til Aust-Agder i figur 4.4i, er mye av det samme utviklingsmønsteret som observert for Telemark også å gjenfinne der. Andelen av innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i befolkningen øker litt i underkant av en fordobling, fra snaut 5 prosent av befolkningen i 2000 til litt i overkant av 9 prosent i 2011. Innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn står for det meste av andelsøkningen. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn utgjør imidlertid en noe større enn gjennomsnittlig andel av innvandrerne, og viser også en viss andelsvekst gjennom perioden i Aust-Agder. For øvrig er det observert en svak tendens til nedgang i andelen av nordiske innvandrere og innvandrere med ukjent innvandringsgrunn, mens norskfødte barn av innvandrere jevnt over øker sin andel av befolkningen noe.

Går vi over til Vest-Agder i figur 4.4j, er andelen innvandrere og norskfødte barn av innvandrere noe større enn i Aust-Agder, med en andelsøkning fra drøyt 5 prosent av befolkningen i 2000 til litt i underkant av 12 prosent i 2011. Innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn står for det meste av andelsøkningen, men innvandrere med flukt som innvandringsgrunn utgjør en forholdsvis stor andel av innvandrerne, og viser som i Aust-Agder en viss andelsvekst gjennom perioden. Vi ser en svak nedgang i andelen av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn, mens nordiske innvandrere viser en forholdsvis stabil bosettingsandel, mens norskfødte barn av innvandrere jevnt over øker sin andel av befolkningen i Vest-Agder.

Figur 4.4i. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Aust-Agder

Figur 4.4j. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Vest-Agder

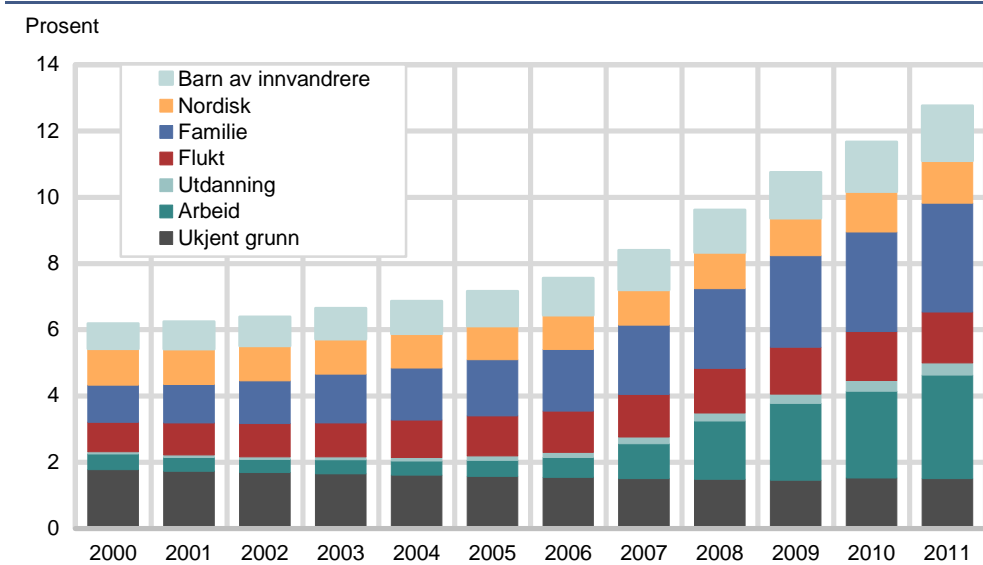

Beveger vi oss til det sørlige Vestlandet og Rogaland, er økningen i andelen innvandrere og norskfødte barn av innvandrere litt større enn i Agder-fylkene, med en andelsøkning fra drøyt 6 prosent av befolkningen i 2000 til i overkant av 12 prosent i 2011 (se figur 4.4k). Innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn står også i Rogaland for det meste av andelsøkningen, men til forskjell fra flere av fylkene nevnt over er bidraget fra arbeidsinnvandrere noe større enn fra innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn utgjør her en noe mindre men stabil andel av befolkningen. Det samme gjelder nordiske innvandrere, mens andelen innvandrere med ukjent innvandringsgrunn trekker noe ned, og norskfødte barn av innvandrere øker sin andel av befolkningen i Rogaland.

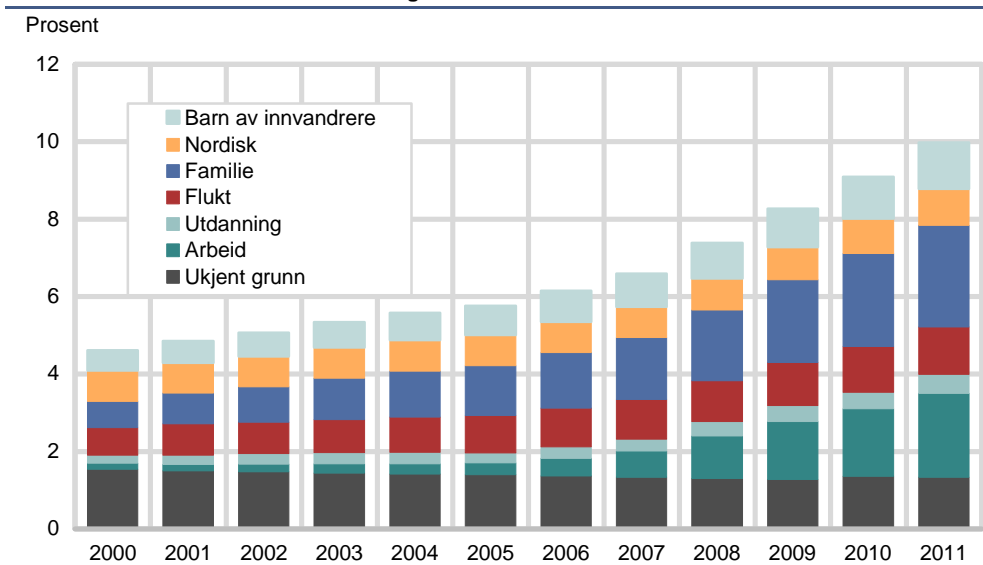
I Hordaland utgjør innvandrere og deres norskfødte barn en noe lavere andel av befolkningen enn i Rogaland, men andelsøkningen er like sterk med en økning i andelen innvandrere og norskfødte barn av innvandrere fra litt over 4 prosent av befolkningen i 2000 til om lag 10 prosent i 2011 (se figur 4.4l). Innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn står for det meste av andelsøkningen, og som i Rogaland er bidraget fra arbeidsinnvandrere klart på høyde med andelsøkningen av innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn utgjør en forholdsvis liten men stabil andel av

befolkningen. Det samme gjelder nordiske innvandrere, mens andelen innvandrere med ukjent innvandringsgrunn som i andre fylker reduserer sin andel av befolkningen, mens norskfødte barn av innvandrere jevnt over øker sin andel av befolkningen også i Hordaland.

Figur 4.4k. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Rogaland

Figur 4.4l. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Hordaland

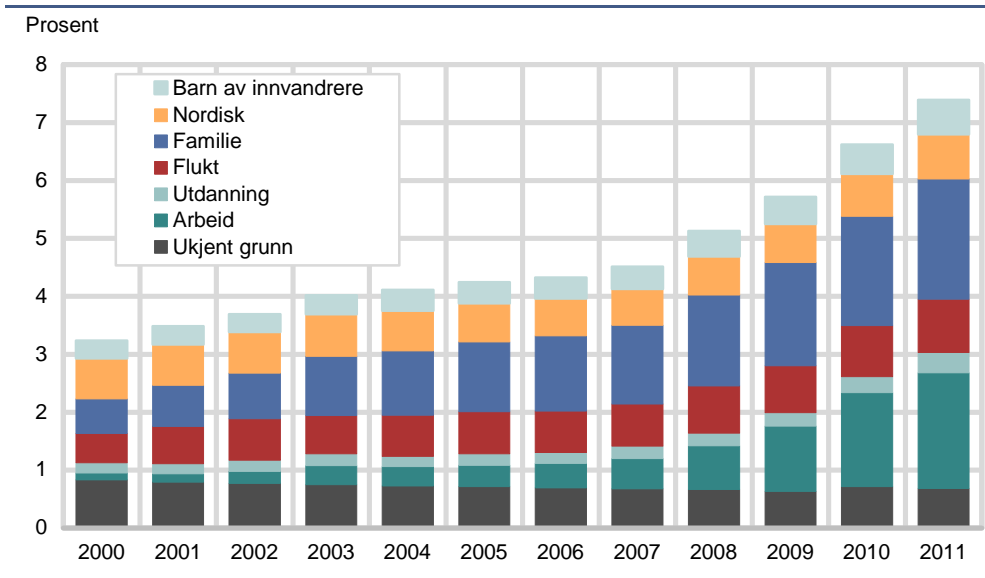

I de to øvrige vestlandsfylkene, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal utgjør innvandrere og deres norskfødte barn en lavere andel av befolkningen enn i Rogaland og Hordaland, men til gjengjeld er andelsøkningen av befolkningen med innvandrerbakgrunn like sterk eller sterkere enn lenger sør på Vestlandet (se figurene 4.4m og 4.4n). I Sogn og Fjordane øker innvandrere og norskfødte barn av innvandrere sin andel av befolkningen fra drøyt 3 prosent rundt årtusensskiftet til over 7 prosent i 2011. Tilsvarende tall for Møre og Romsdal er noe sterkere, med en andelsvekst for befolkningen med innvandrerbakgrunn fra om lag 3 prosent av befolkningen i 2000 til om lag 8 prosent av befolkningen i 2011. Med dette er Møre og Romsdal det fylket som viser sterkst prosentvis andelsvekst av innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i perioden. Som i Sogn og Fjordane, er det først og fremst innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn som bidrar til veksten, sammen med innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Dette indikerer at familieinnvandringen i stor grad er knyttet til familieinngjenforening med

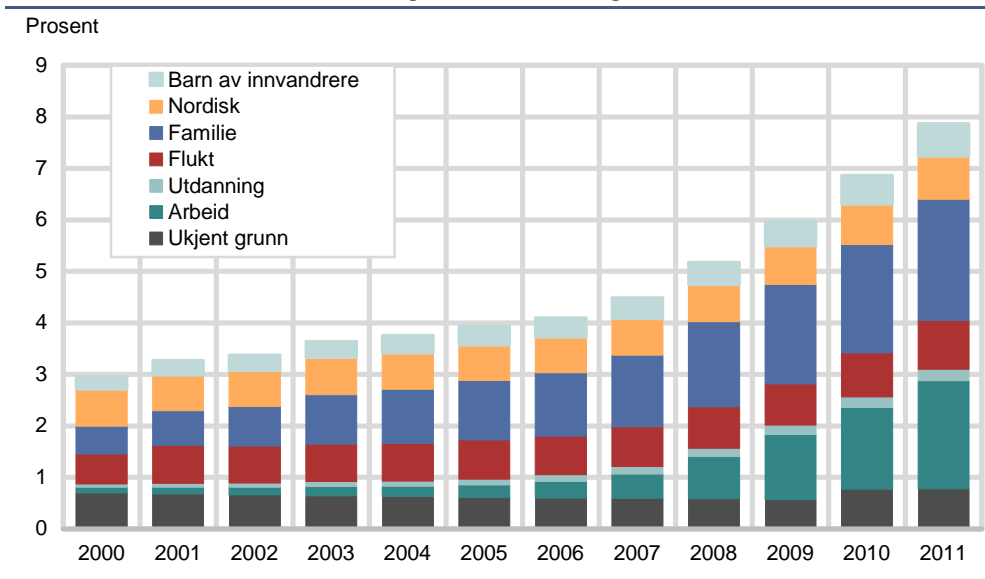

arbeidsinnvandrere, noe som også bekreftes av andelen innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, som i begge fylkene er forholdsvis moderat, men stabil gjennom perioden. For øvrig vises mye av det samme utviklingsmønsteret her som observert i andre fylker, med stabil andel av nordiske innvandrere, nedgang i andelen av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn og en tendens til økning av andelen norskfødte barn av innvandrere.

Figur 4.4m. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Sogn og Fjordane

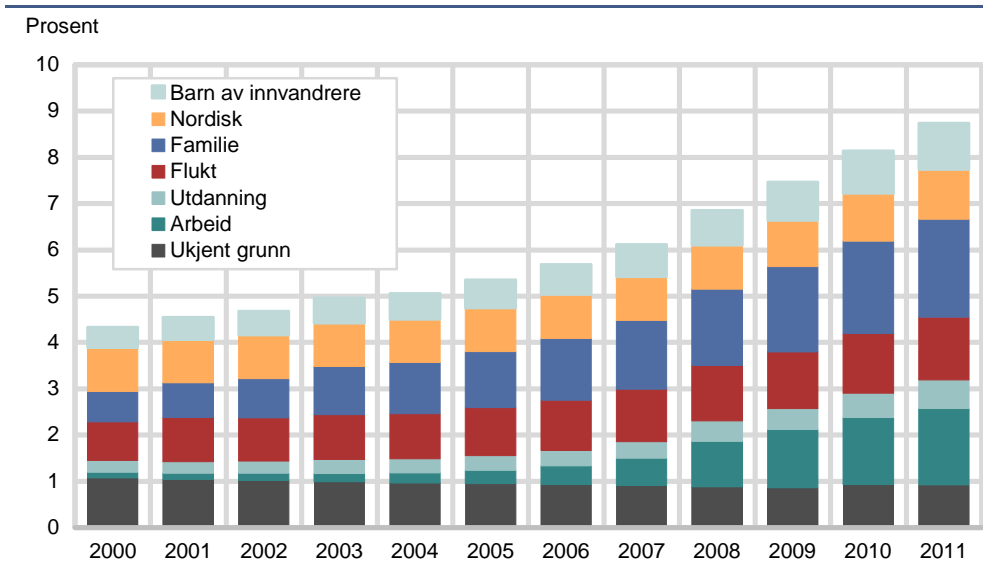
Figur 4.4n. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Møre og Romsdal

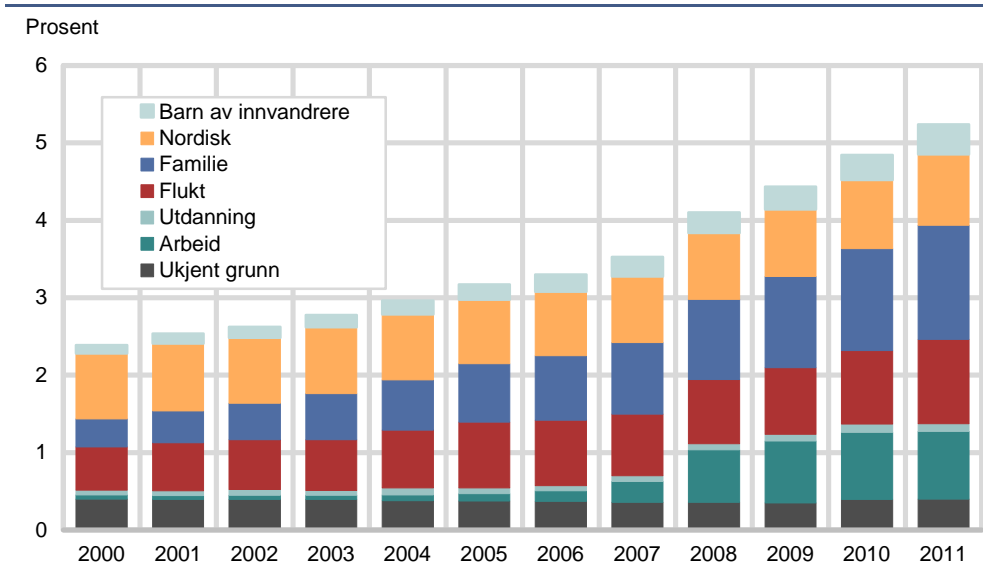
Går vi over til å se på trøndelagsfylkene i figurene 4.4o (Sør-Trøndelag) og 4.4p (Nord-Trøndelag), er mye av det samme utviklingsmønsteret også å gjenfinne her. Innslaget av personer med innvandrerbakgrunn er imidlertid klart høyere i Sør-Trøndelag enn i Nord-Trøndelag, men økningen i den andelen innvandrere og deres norskfødte barn utgjør har vært sterkere i Nord-Trøndelag enn i Sør-Trøndelag på 2000-tallet. I Sør-Trøndelag har innvandrere og deres norskfødte barn om lag fordoblet sin andel av befolkningen fra drøyt 4 prosent i 2000 og opp til snaut 9 prosent i 2011. Tilsvarende tall for Nord-Trøndelag viser en andelsvekst for innvandrere og deres norskfødte barn fra mellom 2-3 prosent av befolkningen i 2000 og opp til drøyt 5 prosent av befolkningen i 2011. Altså litt over en fordobling av sin andel. I Sør-Trøndelag er det også innvandrere med familie og

arbeid som innvandringsgrunn som dominerer utviklingen i retning større innvandrerinnslag i befolkningen. Men til en viss forskjell fra flere andre fylker bidrar innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn noe mer til økningen i innvanderandelen i Sør-Trøndelag. For øvrig viser Sør-Trøndelag en stabil til svakt stigende økning i andelen av innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, en stabil andel av nordiske innvandrere, en synkende andel av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn og en jevnt over økende andel av norskfødte barn av innvandrere. I likhet med i Sør-Trøndelag er det også i Nord-Trøndelag innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn som preger økningen i andelen innvandrere, men også innvandrere med flukt som innvandringsgrunn utgjør en betydelig andel av innvanderne, samtidig som deres andel av befolkningen også her har en tendens til å øke noe i siste del av perioden som undersøkes. Andelen av nordiske innvandrere i Nord-Trøndelag er imidlertid klart over gjennomsnittet for fylkene, men som andel av befolkningen er denne ganske stabil gjennom perioden. For øvrig viser også norskfødte barn av innvandrere en svak andelsøkning i Nord-Trøndelag, mens innslaget av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn synes å holde seg forholdsvis stabilt.

Figur 4.4o. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Sør-Trøndelag

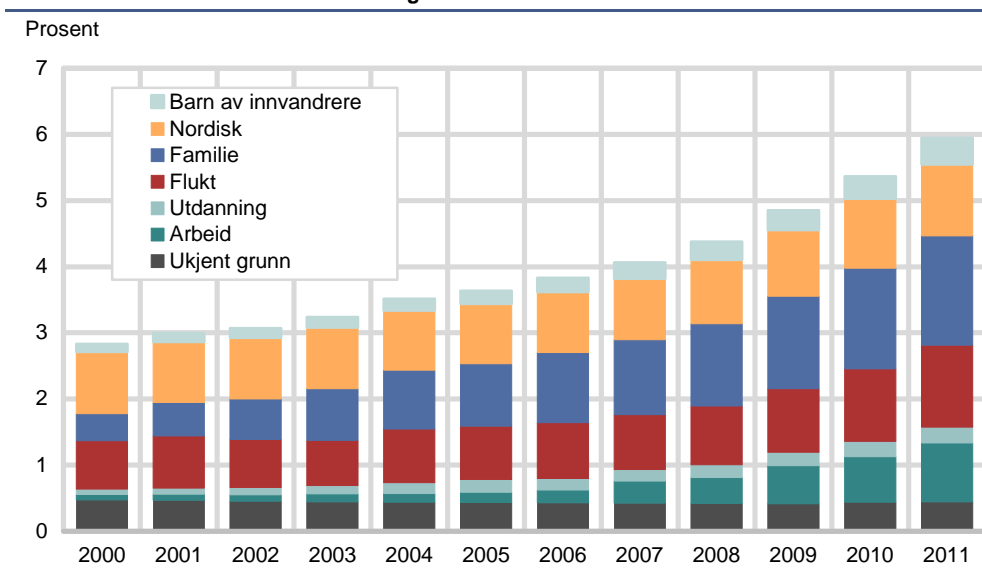

Figur 4.4p. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Nord-Trøndelag

Til slutt ser vi på tilsvarende utvikling av andelen innvandrere og deres norskfødte barn i fylkene i Nord-Norge. Figur 4.4q viser at innslaget av innvandrere og deres norskfødte barn i befolkningen også har fordoblet seg i Nordland gjennom perioden. I Nordland har innvandrere og deres norskfødte barn økt sin andel av befolkningen fra snaut 3 prosent i 2000 og opp til om lag 6 prosent i 2011. Det er også her innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn som dominerer utviklingen i retning større innvandrerinnslag i befolkningen. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn bidrar også noe mer til økningen i innvandrerandelen i Nordland enn i mange andre fylker. Fylket viser en forholdsvis stor og svakt økende andel av innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Det samme gjelder for nordiske innvandrere. For øvrig viser Nordland en stabil til synkende andel av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn, men jevnt over en svakt økende andel av norskfødte barn av innvandrere.

Figur 4.4q. Registret bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Nordland

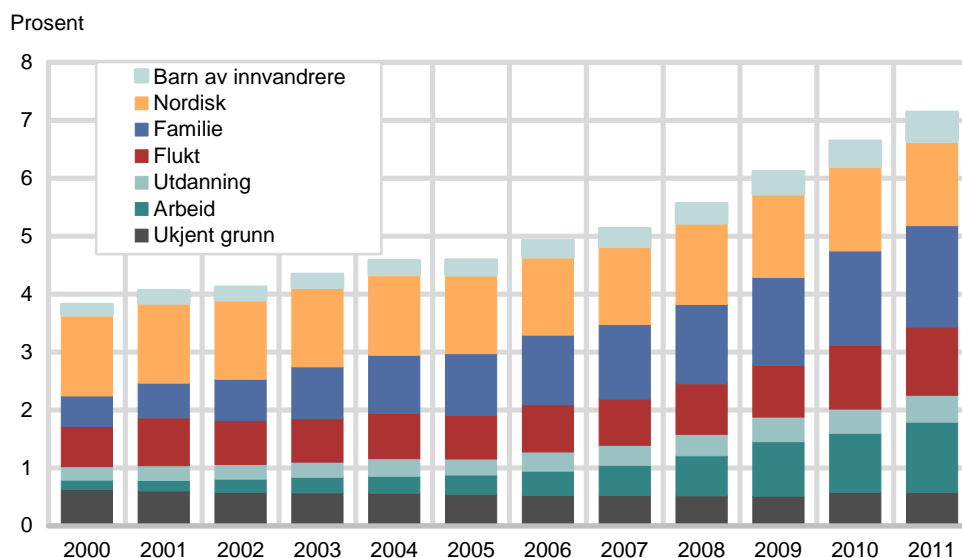

Figur 4.4r viser på tilsvarende måte at innslaget av innvandrere og deres norskfødte barn i befolkningen også har nær fordoblet seg i Troms gjennom den perioden som undersøkes. I dette fylket har innvandrere og deres norskfødte barn økt sin andel av befolkningen fra snaut 4 prosent i 2000 og opp til drøyt 7 prosent i 2011. Det er også her innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn som dominerer utviklingen i retning større innvandrerinnslag i befolkningen. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn bidrar imidlertid klart mer til økningen i innvandrerandelen i Troms enn i de fleste andre fylker. Fylket viser en stabil til svakt økende andel av innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Innslaget av nordiske innvandrere er imidlertid betydelig, og andelen denne gruppen utgjør holder seg ganske stabil gjennom hele perioden. For øvrig viser Troms en forholdsvis stabil andel av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn, men som i andre fylker jevnt over en økende andel av norskfødte barn av innvandrere.

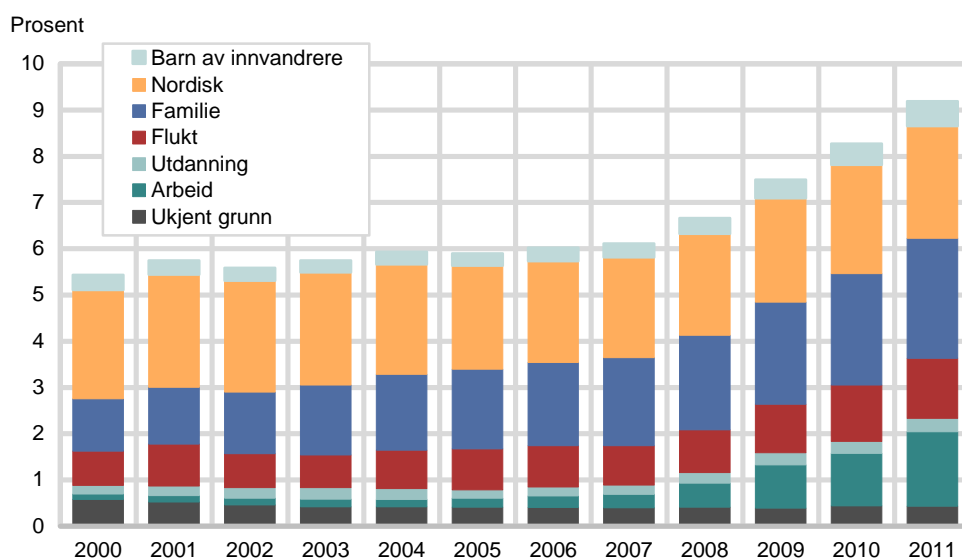
Finnmark skiller seg noe fra de øvrige fylkene ved at andelen innvandrere og norskfødte barn av innvandrere lenge holdt seg forholdsvis stabil gjennom flere år på 2000-tallet, men for så å øke kraftig i årene etter 2007, slik at den samlede økningen i andelen av befolkningen med innvandrerbakgrunn også her ble nær en fordobling gjennom hele perioden (figur 4.4s). I Finnmark har innvandrere og deres norskfødte barn økt sin andel av befolkningen fra drøyt 5 prosent i 2000 og opp til drøyt 9 prosent i 2011. Med dette er det Finnmark som har det klart høyeste innslaget av innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i sin befolkning blant fylkene i Nord-Norge. I Finnmark er det også innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn som dominerer utviklingen i retning større innvandrerinnslag i befolkningen. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn bidrar

også noe til økningen i innvandrerdelen i dette fylket. Det samme gjelder for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Innslaget av nordiske innvandrere er imidlertid meget stort i Finnmark, og andelen denne gruppen utgjør av befolkningen holder seg ganske stabil, men med en antydning til en svak nedgang mot slutten av undersøkelsesperioden. I likhet med de fleste andre fylker viser også Finnmark en svak nedgang i andelen av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn og en økning i andelen av norskfødte barn av innvandrere, og da spesielt mot slutten av perioden.

Figur 4.4r. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Troms

Figur 4.4s. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Finnmark

4.5. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og kjønn

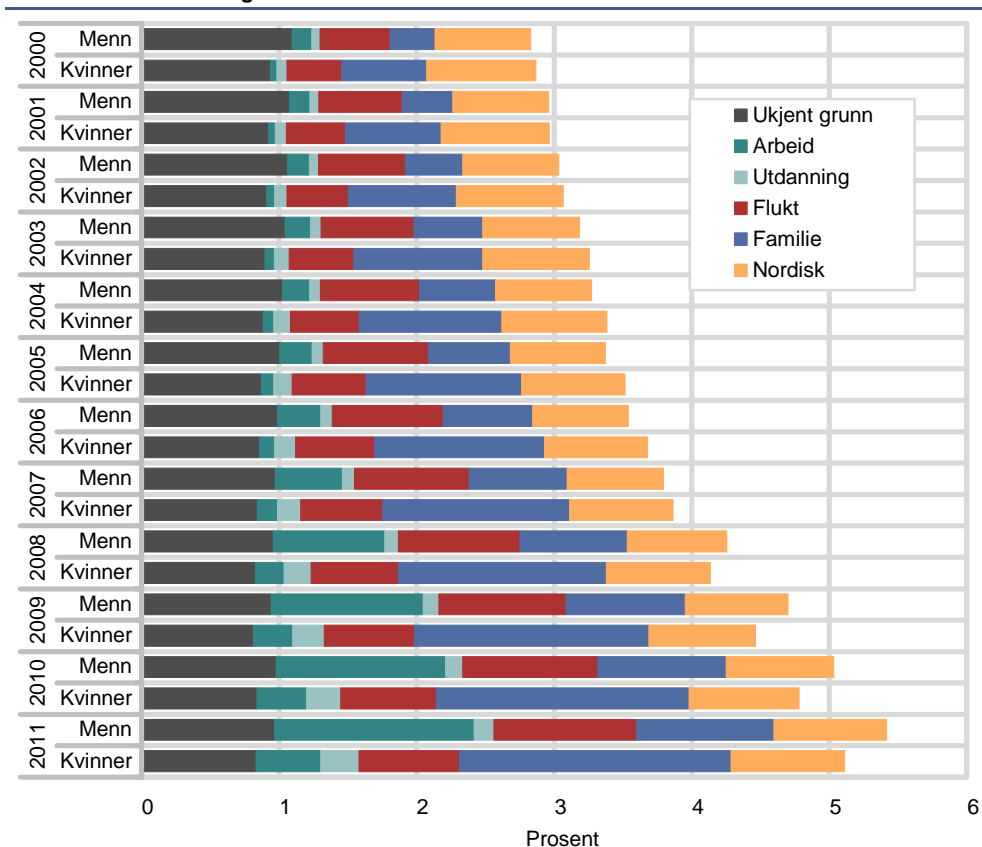
I dette kapitlet ser vi litt mer på hvordan innvandrere registrert bosatt i Norge fordeler seg etter innvandringsgrunn og kjønn. Som beskrevet i avsnitt 4.4 opererer vi her hovedsakelig med hovedgrupper etter innvandringsgrunn, som vil si innvandrere med arbeid, flukt, utdanning og familie som innvandringsgrunn. I tillegg har vi også skilt ut innvandrere fra øvrige nordiske land som en egen innvandringsgruppe samt innvandrere med ukjent innvandringsgrunn som en egen gruppe.

Derimot er det noe mindre grunn til å ta med barn født i Norge av to innvandrere som en egen gruppe i denne sammenhengen, i og med at vi regner med at kjønnsbalansen i denne gruppen i stor grad følger kjønnsfordelingen av barn i befolkningen for øvrig, og at det dermed er en svak overvekt av gutter og menn i forhold til jenter og kvinner. Hadde analysen for eksempel vært en livsløpsanalyse av norskfødte barn av innvandrere fra fødselsårene og videre opp gjennom ungdomsårene og tidlig voksen alder, ville en kjønnsfordeling hatt en større interesse, i og med at det kan være en kjønnsmessig seleksjon i utvandringen for denne gruppen.

Vi har fordelt søylene fra forrige avsnitt på henholdsvis menn og kvinner. Vi har altså ikke sett på andeler av menn og andeler av kvinner hver for seg, men totale andeler fordelt på menn og kvinner. Det vil si at resultatene under viser hvor stor andel menn og kvinner utgjør av totalt antall innvandrere, samt innenfor hver av innvandrergруппene etter innvandringsgrunn. Grunnen til dette valget, er at vi forventer at kjønnsbalansen i innvandringen kan ha betydning for fremtidig inn- og utvandring.

Figur 4.5a viser hvor stor andel mannlige og kvinnelige innvandrere utgjør av hele befolkningen i Norge for hvert av årene fra årtusenskiftet og frem til og med 2011. Deretter er andelen av menn og andelen kvinner videre fordelt på hvor stor andel innvandrere etter innvandringsgrunn utgjør av total befolkning i landet.

Figur 4.5a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og kjønn. Prosent av total befolkning i hele landet 2000-2011

Den totale andelen menn og kvinner gjenspeiler det vi fant i avsnitt 4.1 over, der det var nær balanse, men med en liten overvekt av kvinner blant innvandrere frem til og med 2007, for deretter å gå over i et mannsoverskudd som deretter styrker seg år for år. Fordeles mannlige og kvinnelige innvandrere etter innvandringsgrunn fremkommer store kjønnsmessige forskjeller. Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn har mannsoverskudd, som reflekterer et visst mannsoverskudd i innvandringen før 1990. Arbeidsinnvandringen er i all hovedsak et mannsfenomen, med vesentlig høyere innslag av menn blant innvandrere med arbeid som

innvandringsgrunn, noe som også er hovedårsaken til at innvandringen totalt sett har gått i retning et mannsoverskudd. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn er mer kvinne- enn mannsdominert. Selv om denne innvandrergruppen representerer en forholdsvis liten andel, er det mer enn dobbelt så mange innvandrerkvinner enn innvandrer menn i denne gruppen. Noe av dette har sammenheng med at de som kommer til Norge som au-pair registreres med utdanning som innvandringsgrunn. Menn utgjør derimot en større andel av innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, noe som har vært gjennomgående gjennom hele periode, dog med en noe større andelsøkning blant kvinner mot slutten av perioden. Går vi over til innvandrere som har familie som innvandringsgrunn er denne gjennomgående dominert av kvinner, der andelsøkningen har vært noe større blant innvandrerkvinner enn blant innvandrer menn. Dette siste har også sammenheng med familiegjenforening knyttet til arbeidsinnvandring, som vi altså har sett er klart mannsdominert. Den resterende store innvandrergruppen består av de nordiske innvandrerne, som fordeler seg forholdsvis jevnt mellom menn og kvinner, men med en liten overvekt av kvinner. Som vi så tidligere i tabell 4.1, har dette sammenheng med kvinneoverskuddet blant finske innvandrere, mens svensker viser nær kjønnsbalanse og med et lite mannsoverskudd blant danske og islandske innvandrere.

I figur 4.5b har vi sett på tilsvarende fordelinger av menn og kvinner blant innvandrere i hvert av fylkene, men da kun eksemplifisert ved det siste året i tidsserien, 2011. Som vi så i figur 4.5a øker altså mannsoverskuddet i innvandringen gjennom de siste årene, og dette går da også klart frem i figur 4.5b, der de fleste fylkene har flere bosatte innvandrer menn enn innvandrer kvinner. Størst er mannsoverskuddet blant innvandrere i fylker med større bysamfunn, som Oslo, Rogaland, Hordaland og Sør-Trøndelag, men også fylker som Østfold, Buskerud, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal viser mannsoverskudd blant innvandrerne. Enkelte fylker har imidlertid en overvekt av kvinner blant sine innvandrere i 2011. Spesielt Finnmark skiller seg her ut med et kvinneoverskudd blant innvandrerne, mens fylker som Hedmark, Vestfold, Telemark, Nordland og Troms kan vise til et svakt kvinneoverskudd. De øvrige fylkene som ikke er nevnt, har enten en nær balanse mellom mannlige og kvinnelige bosatte innvandrere, eller et svakt mannsoverskudd.

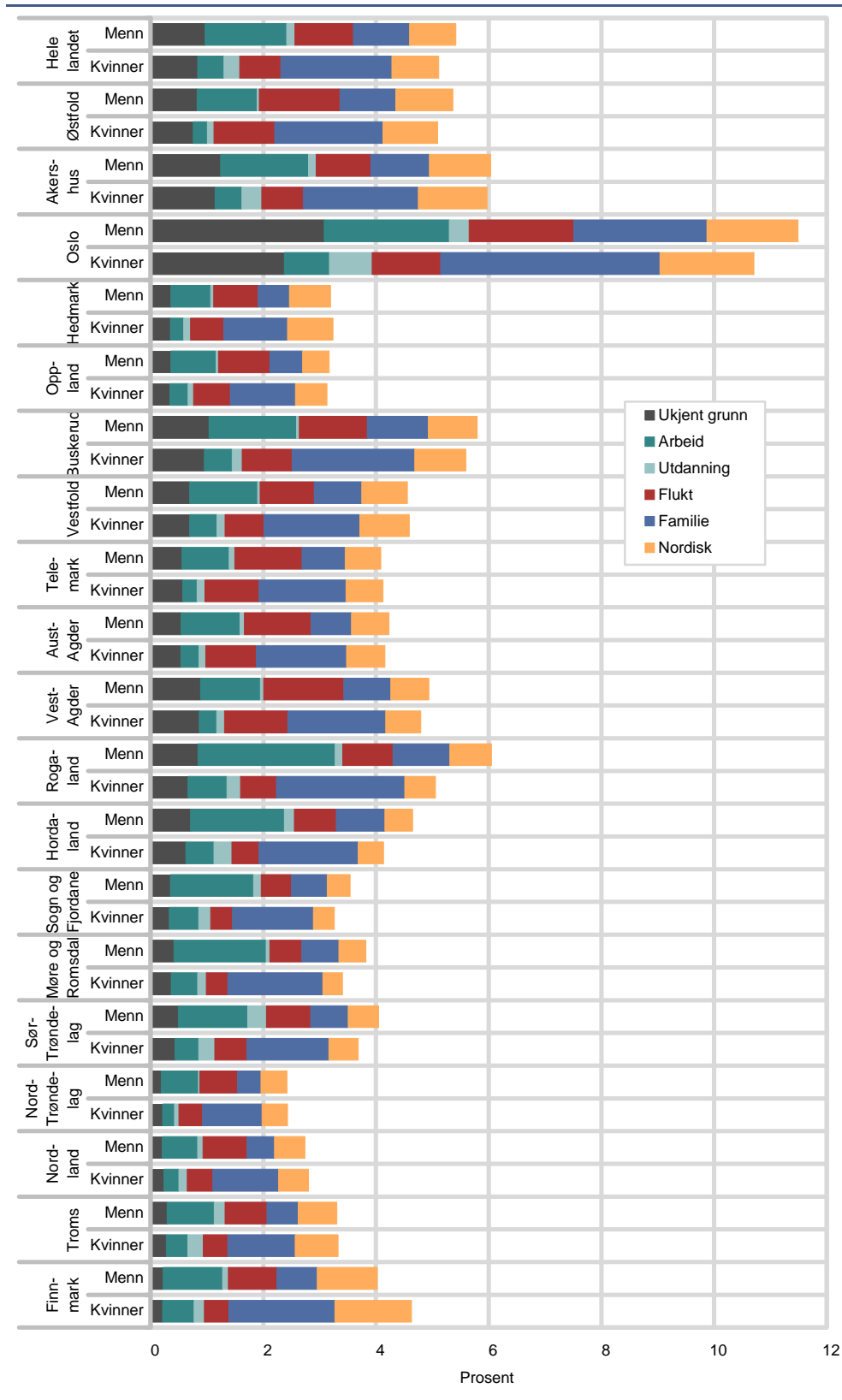
I figur 4.5c vises de samme resultatene som i figur 4.5b, men slik at strukturen etter innvandringsgrunn fremkommer bedre ved at summen av alle innvandrer menn og alle innvandrer kvinner settes til 100 prosent for hvert kjønn i hvert fylke.

Mye av de forskjeller vi fant mellom menn og kvinner i innvandringsstruktur gitt innvandringsgrunn for landet som helhet i figur 4.5a er også i stor grad å gjenfinne på fylkesnivået. Men enkelte forskjeller kan spores.

Oslos overvekt av innvandrer menn kan i stor grad forklares av en større enn gjennomsnittlig andel innvandrer menn med ukjent innvandringsgrunn. Innvandringsoverskuddet blant menn hos innvandrere med arbeid og flukt som innvandringsgrunn er også klar, men likevel noe dempet i forhold til tilsvarende landsgjennomsnitt. Som for resten av landet er det overskudd av kvinner i hovedstaden av innvandrere med familie og utdanning som innvandringsgrunn.

Den sterke mannsdominansen i innvandringen til Vestlandet, er i stor utstrekning knyttet til stor arbeidsinnvandring. Den store forskjellen mellom menn og kvinner med hensyn til innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn kommer derfor klartest frem for vestlandsfylkene. Det samme gjelder i stor grad også for Sør-Trøndelag, som kan vise til et mannsoverskudd i innvandringen. Av de øvrige fylkene med mannsdominans i innvandrerbosettingen, kan mye av det som skrives over også sies om Buskerud, som synes å ha en noe større arbeidsinnvandring enn flere av de øvrige fylkene på Østlandet.

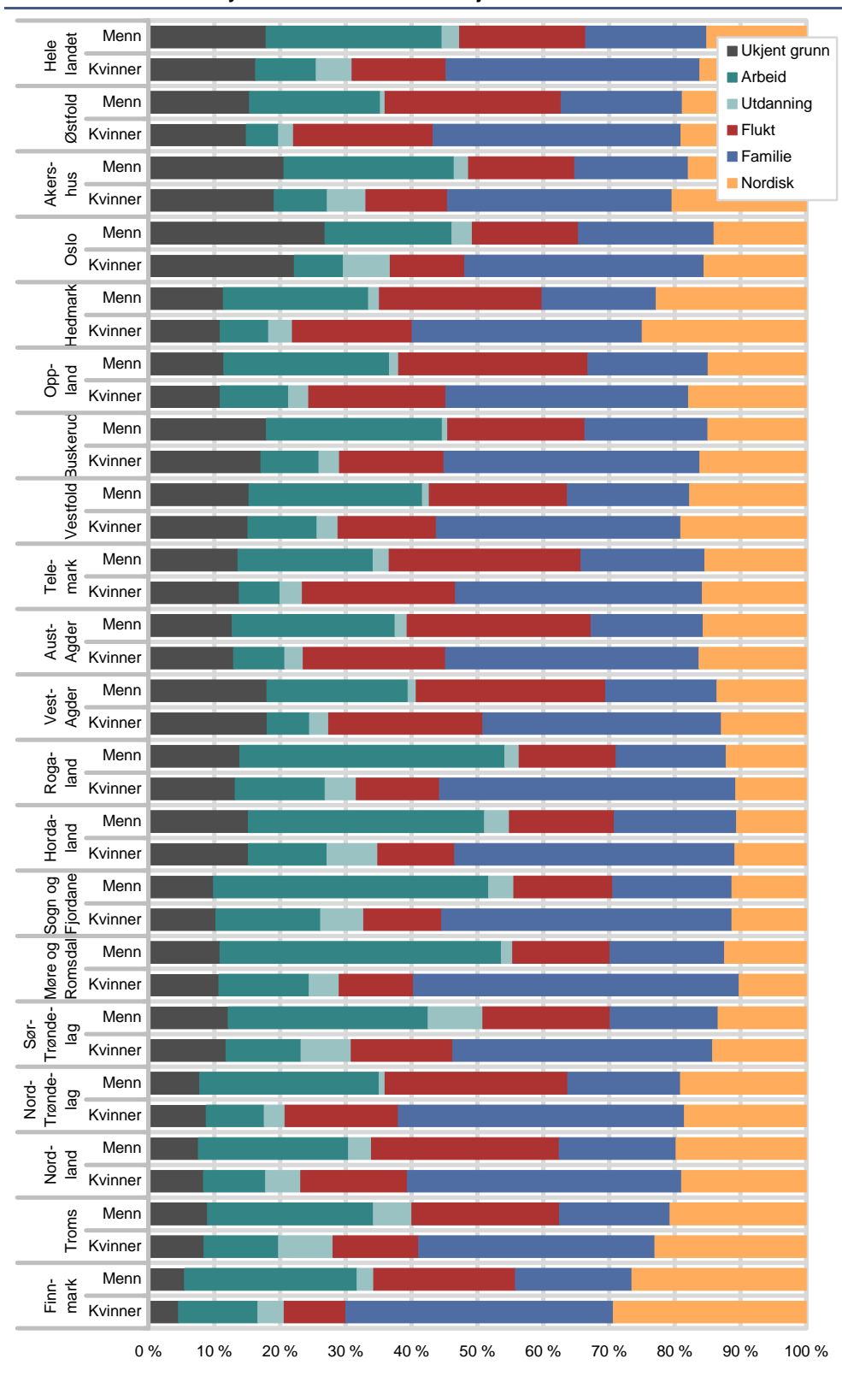
Figur 4.5b. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og kjønn 2011. Prosent av total befolkning i hvert fylke

Går vi over til Finnmark, som er fylket med klart størst overvekt av kvinnelige innvandrere, er en del av forklaringen å finne i et kvinneoverskudd i den store innvandrerdelen i fylket som stammer fra øvrige nordiske land. Uten at vi har undersøkt dette spesifikt i denne sammenheng, kan kvinneoverskuddet i innvandringen fra Finland være noe av årsaken til kvinneoverskuddet i innvandringen til Finnmark. I tillegg viser også kvinnelige innvandrere med arbeid som

innvandringsgrunn noe høyere enn gjennomsnittlig andeler i Finnmark, ved siden av en betydelig familieinnvandring. Kvinneoverskudd i innvandringen fra øvrige nordiske land er også tydelig i Hedmark og Troms, som altså er to av de øvrige fylkene med et samlet kvinneoverskudd blant innvandrerne.

Figur 4.5c. Fordeling av registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og kjønn i 2011. Etter fylke. Alle innvandrere etter kjønn = 100

4.6. Hvor stor andel av innvandrerne blir boende i Norge i årene etter innvandring?

I dette kapitlet har vi målt hvor lenge innvandrere er registrert bosatte i landet fordelt etter innvandringsgrunn og innvandringsår. Vi tar først utgangspunkt i alle innvandrere som innvandret til Norge et bestemt år, kjennetegnet som innvandrer-kohorten for dette året, men målt som beholdningen av denne innvandrerko-horten ved inngangen til året $t+1$, for deretter å undersøke hvor stor andel av denne gruppen som fortsatt er registrert bosatte i Norge ved inngangen til hvert år etter innvandringsåret. Hver innvandrerko-hort er inndelt etter innvandrernes innvandringsgrunn, slik at vi kan måle opprettholdelsen av bosettingen for hver innvandrergruppe gitt innvandringsgrunn. Vi har benyttet tidsserien fra årtusenskiftet og oppover til og med 2011.

Det er imidlertid viktig å påpeke at innvandrere kan utvandre for så igjen å innvandre i løpet av den perioden vi undersøker. I datagrunnlaget er innvandrerko-hortene kjennetegnet ved innvandrernes første år for ankomst til Norge. Dersom en innvandrer i en bestemt innvandrerko-hort utvandrer for så igjen å innvandre, beholder innvandreren sitt første år for ankomst og dermed sin innvandrerko-hort ved en eventuell gjeninnvandring. Teoretisk kan dette bety at dersom et tilstrekke-lig stort antall innvandrere fra en bestemt ko-hortgruppe velger å utvandre for deretter å gjeninnvandre, vil dette først redusere ko-hortgruppen for deretter igjen å øke den andelen av en ko-hortgruppe som er bosatt i landet. I praksis vil nok tilbøyeligheten til utvandring i en ko-hortgruppe være større enn tilbøyeligheten til å gjeninnvandre, men det er likevel viktig å være klar over at gjenværende bo-settingsandel innenfor hver innvandrerko-hort, slik den måles her, fremkommer som nettoresultatet av innvandrerko-hortenes registrerte utvandring og eventuelle gjeninnvandring.

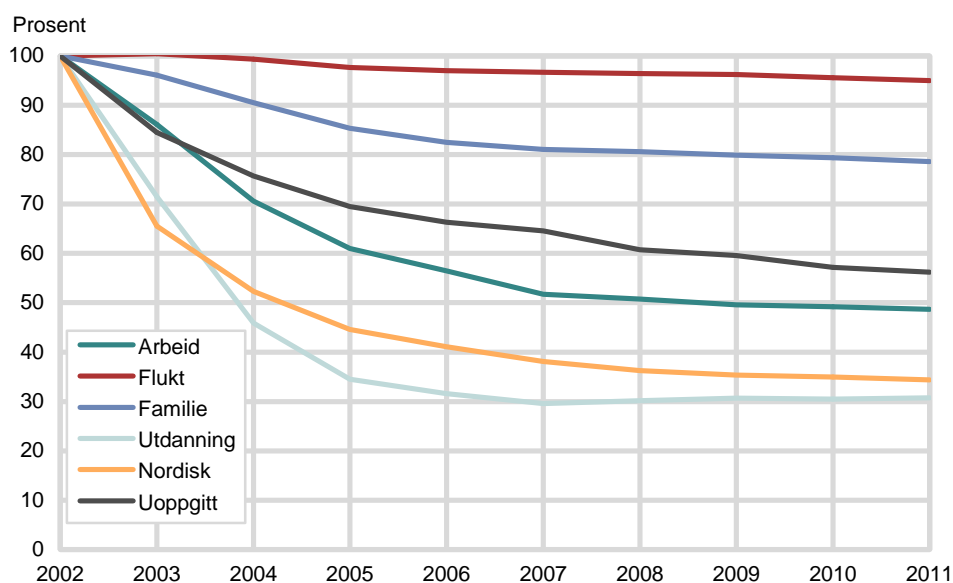
Det er imidlertid viktig å ta med i betraktningen at en stadig større andel av hver innvandrerko-hort utvandrer (eller dør) etter hvert som vi beveger oss gjennom tidsserien, slik at bostedssentraliteten for innvandrerko-horter, som vi undersøker i neste avsnitt, måles kun for den andelen av ko-horten som til enhver tid fortsatt er registrert bosatt i Norge. Som en innledende undersøkelse har vi tatt med en oversikt over hvor stor andel av noen utvalgte innvandrerko-horter som fortsatt er registrert bosatte i Norge i løpet av tidsserien. Vi viser her andelen gjenværende registrert bosatte for hver av innvandrergruppene med arbeid, flukt, familie og utdanning som hovedinnvandringsgrunn. I tillegg har vi også tatt med gruppen innvandrere som har øvrige nordiske land som sitt fødeland samt gruppen innvandrere med ukjent innvandringsgrunn.

Vi har valgt ut årgangene 2001, 2004 og 2006 for å teste ut hvor stor andel av hver av innvandrerko-hortene etter innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge etter ett, to, tre og flere år etter innvandringsåret. Innvandrerko-hortene er valgt ut å representere tidspunktene ved inngangen til en svak konjunkturutvikling (2001), en begynnende konjunkturoppgang (2004) og en noe mer etablert konjunkturoppgang (2006). Resultatene er gitt i henholdsvis figurene 4.6a, 4.6b og 4.6c. Som vi ser av figur 4.6a er det store forskjeller mellom innvandrergruppene med hensyn til hvor lenge de blir boende i landet. For innvandringsko-horten fra 2001 (de som innvandret i løpet av 2001 med bestand registrert bosatt per 1.1.2002) ser vi at det er en svært liten andel av innvandrere med flukt som innvandringsgrunn som utvandrer fra Norge. Når vi kommer frem til inngangen til 2011 er 95 prosent av de som innvandret med flukt som innvandringsgrunn i 2001 fortsatt registrert bosatte i Norge. For innvandrere med familie som innvandringsgrunn er utvandringen noe høyere. Av samtlige som innvandret i 2001 med familie som innvandringsgrunn utvandret en femtedel av disse gradvis gjennom de fem første årene etter innvandringen, mens den resterende 4/5 av denne innvandrerko-horten deretter i stor grad ble boende i Norge. Følger vi innvandrergruppene videre nedover skalaen for fortsatt å bli boende, ser vi at av innvandrere som innvandret i 2001 med ukjent innvandringsgrunn så utvandret om lag 40 prosent

innen år 2008 og ytterligere snau 5 prosent innen år 2011. For innvandrerkohten med arbeid som innvandringsgrunn er utvandringen forholdsvis stor i løpet av de første fem årene etter innvandringen, for deretter nærmest å stoppe opp. De to innvandrerguppene som viser klart minst tilbøyelighet til å bli boende i Norge er å finne blant de som innvandret med utdanning som innvandringsgrunn samt for innvandrere som har øvrige nordiske land som sine fødeland. Av innvandrerkohten fra 2001 med nordiske innvandrere hadde 60 prosent utvandret igjen etter 4 års botid før inngangen til 2006. Deretter stabiliserer bosettingen seg klart mer også for denne gruppen, men ikke mer enn at det kun er ca 1/3 av de nordiske innvandrerne i 2001 som fortsatt er registrert bosatte i Norge ved inngangen til 2011. Innvandrere fra øvrige nordiske land er den av innvandrerguppene som har kortest inn- og utvandringsavstand fra Norge, slik at flyteteorier som påpeker omvendt forhold mellom flytteintensitet og flytteavstand kommer til anvendelse her.

Aller minst tilbøyelighet til å bli boende ble imidlertid observert blant innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, der 70 prosent av denne innvandrerkohten fra 2001 ikke var bosatt i landet ved inngangen til 2007. Deretter stabiliserer bosettingen seg med en svak tilbøyelighet til å øke litt igjen, noe som har sammenheng med gjeninnvandring. Dette er fullt mulig for samtlige av innvandrerguppene dersom innvandrerne først utvandrer for så igjen å komme tilbake til Norge noen år senere, og slik at summen av de som gjeninnvandrer fra den samme innvandrerkohten er større enn summen av de fra den samme innvandrerkohten som utvandrer i et bestemt år.

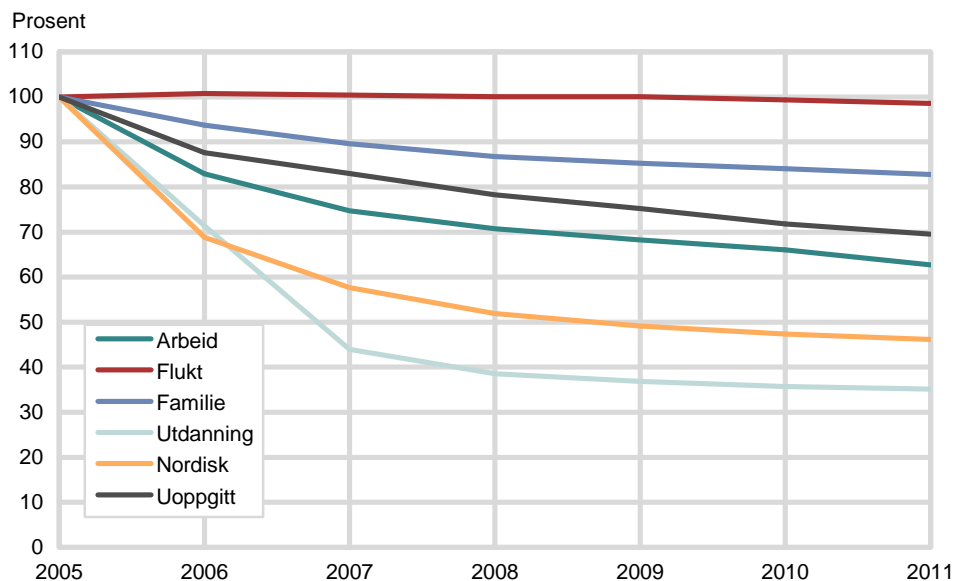
Figur 4.6a. Andelen av innvandrerkohter i 2001 (=100) som fortsatt er registrert bosatt i Norge i 2002-2011. Innvandrerkohter etter innvandringsgrunn. Prosent

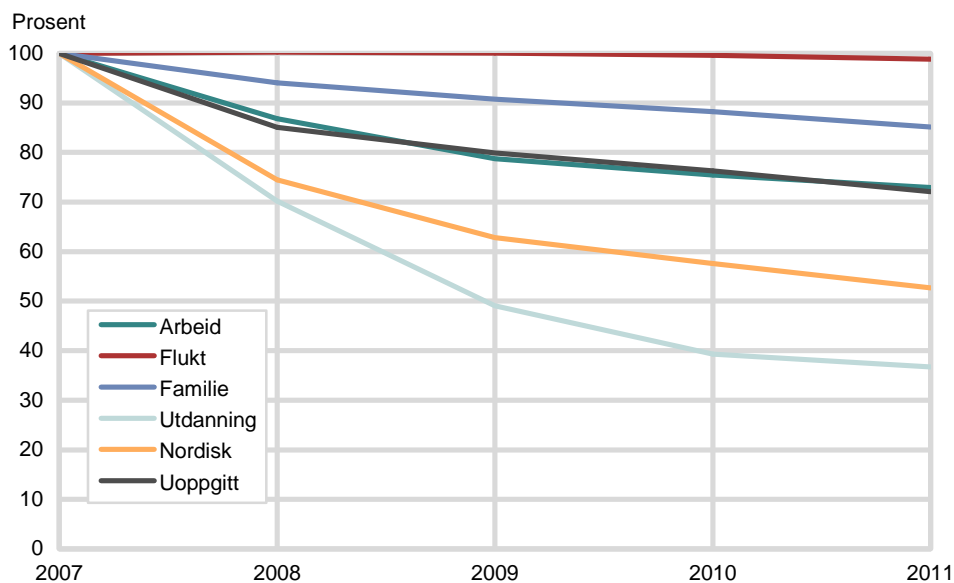
Beveger vi oss til figurene 4.6b og 4.6c, som viser tilsvarende undersøkelser av innvandrerkohtene fra 2004 og 2006, er mye av det samme mønsteret vi fant for innvandrerkohtene fra 2001 også å gjenfinne for de to sist nevnte innvandrerkohtene. Det er innvandrere med flukt som innvandringsgrunn som helt klart er de med størst tilbøyelighet til å bli boende, mens innvandrere med familie som innvandringsgrunn er den av innvandrerguppene som viser nest mest stabilitet i tilbøyeligheten til å bli boende i Norge. Igjen er det nordiske innvandrere og innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn som viser klart størst utvandring og dermed lavest tilbøyelighet til å bli boende i Norge.

Felles for alle innvandrerkohtene, med et unntak for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, er at utvandringstilbøyeligheten er størst i den første perioden etter innvandringen, for deretter gradvis å avta med botiden i landet.

Figur 4.6b. Andelen av innvandrerkohorter i 2004 (=100) som fortsatt er registrert bosatt i Norge i 2005-2011. Innvandrerkohorter etter innvandringsgrunn. Prosent

Figur 4.6c. Andelen av innvandrerkohorter i 2006 (=100) som fortsatt er registrert bosatt i Norge i 2007-2011. Innvandrerkohorter etter innvandringsgrunn. Prosent

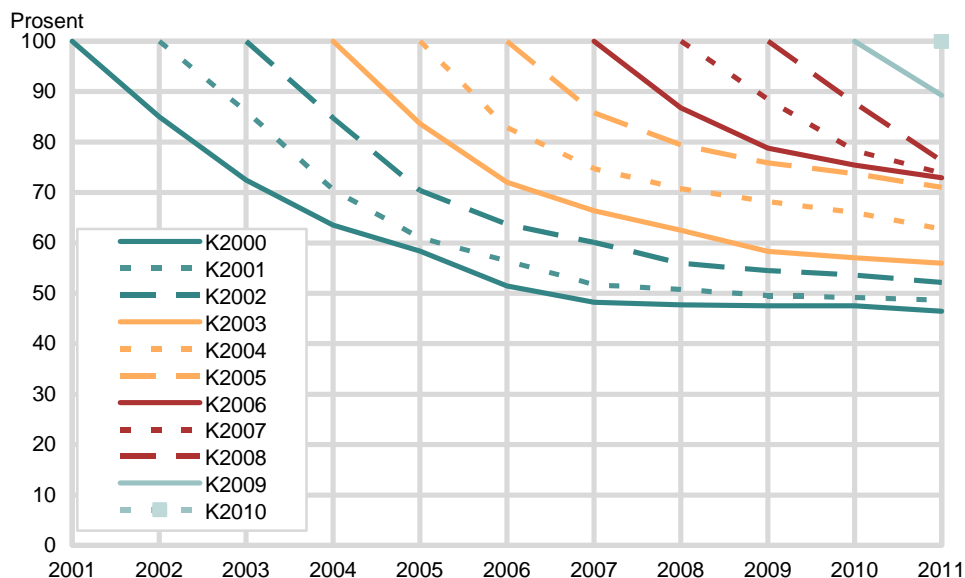

I de påfølgende figurene 4.6d-4.6m har vi konsentrert oppmerksomheten på alle innvandrerkohorter for hver av innvandergruppene etter innvandringsgrunn. Vi har i hver gruppe sett på samtlige innvandrerkohorter fra og med 2000 til og med 2010. Den siste kohortgruppen fra 2010 er imidlertid uinteressant i denne sammenheng i og med at det er for tidlig å kunne følge gruppen videre, men kohorten er selvsagt interessant i andre sammenhenger, blant annet ut fra sin relative størrelse.

I figur 4.6d starter vi først med å se på de årlige innvandrerkohortene for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Som vi allerede har sett, har denne gruppen en nær midt på treet tilbøyelighet til å utvandre fra Norge, med klart høyere utvandringstilbøyelighet enn innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn, men klart mindre utvandringssanssynlighet enn innvandrere fra andre nordiske land og for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Figur 4.6d kan ved første øyekast gi et inntrykk av forholdsvis stabilt bosettings- og utvandringmønster mellom innvandrerkohortene med arbeid som inn-

vandringsgrunn. Figuren viser at det er ingen av kurvene for innvandrerkoortene som skjærer hverandre gjennom tidsperioden, men viser en viss stabilitet seg imellom med hensyn til forløpet av andelen fortsatt registrert bosatte. Sånn sett er det færrest bosatte igjen i Norge i 2011 av kohorten med arbeidsinnvandrere fra 2000, og nest færrest fra innvandrerkoortene fra 2001 osv oppover blant innvandrerkoortene. Som vi også så i det forrige avsnittet, synker andelen fortsatt registrert bosatte klart gjennom de første årene etter innvandring, men synes å stabilisere seg rundt 50 prosent etter om lag 5-6 års botid i landet.

Figur 4.6d. Andelen av innvandrerkoortene 2000-2010 med arbeid som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent

Går man noe mer i detalj i figuren, er det imidlertid flere forskjeller å spore med hensyn til detaljene rundt botiden. I figur 4.6e har vi derfor også samlet andelen fortsatt registrert bosatte for hver innvandrerkoort med arbeid som innvandringsgrunn etter henholdsvis ett års botid, to års botid, tre års botid osv. inntil ti års botid. I det tallgrunnlaget vi her opererer med, er det kun innvandrerkoortene fra 2000 som oppnår ti års botid i løpet av denne tidsperioden. Innvandrerkoortene fra 2001 oppnår totalt ni års botid i løpet av den samme tiden, mens innvandrerkoortene deretter får ett års kortere botidshistorie etter hvert som vi nærmer oss den siste innvandrerkoorten fra 2010, som vi så langt ikke har beskrevet noen bostedshistorie for.

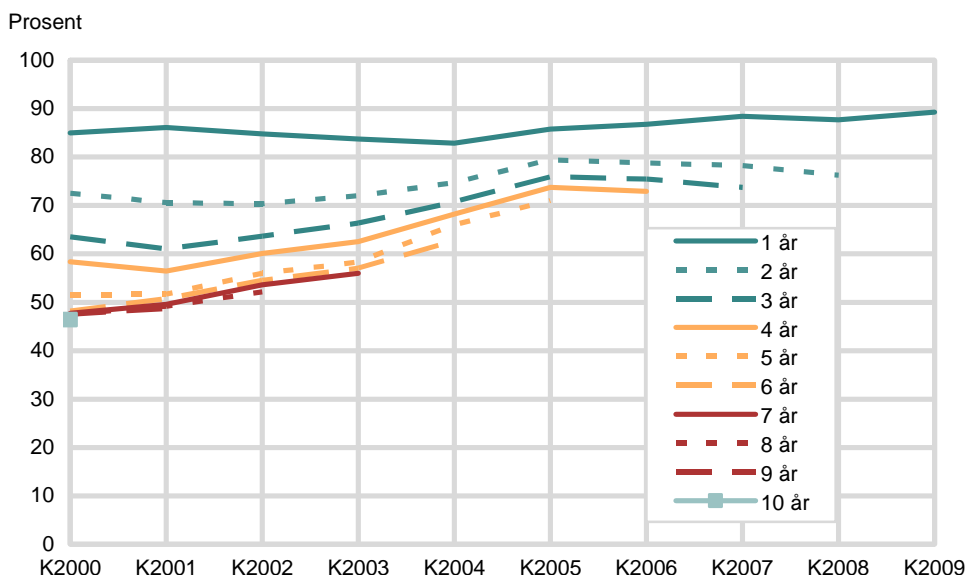
Ser man på tilbøyeligheten til å utvandre året etter man innvandret, er det en tendens til at de stadig større kullene av arbeidsinnvandrere som ankom landet mot slutten av undersøkelsesperioden viser høyere andel fortsatt registrert bosatte, og dermed lavere utvandringstilbøyelighet, enn sine forgjengere. Det ble observert en svakt fallende andel fortsatt registrert bosatte blant arbeidsinnvandrere som innvandret i årene fra årtusenskiftet og frem til 2004. Innvandrerkoorten for 2004 av arbeidsinnvandrere viser den laveste tilbøyeligheten til å bli boende, og dermed den høyeste utvandringsandelen, for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn hittil på 2000-tallet. For innvandrerkoorter fra denne gruppen som ankom Norge etter 2004 har det vært en nærmest sammenhengende økning i tilbøyeligheten til å bli boende etter ett års botid, med høyest andel registrert bosatte og lavest utvandringsandel i innvandrerkoorten fra 2009. Et lite unntak er å finne i innvandrerkoorten av 2008, som viste noe lavere tilbøyelighet til å bli boende enn innvandrerkoorten fra året før, men 2008 kohorten viser likevel en forholdsvis høy bosettingsandel når vi sammenlikner alle innvandrerkoorter med arbeid som innvandringsgrunn etter årtusenskiftet.

Beveger vi oss ned til to års botid, er det fortsatt en tendens til klart høyere bosettingsandel, og lavere utvandringstilbøyelighet, blant de siste innvandrer-kohortene enn de arbeidsinnvandrerne som innvandret tidligere på 2000-tallet. Skjønt det er en klar trend til fall i bosettingsandelen med tilsvarende økning i utvandringssannsynligheten etter to års botid hos alle innvandrer-kohorter som har ankommet Norge etter året 2005, der vi finner innvandrer-kohorten med høyest bosettingsandel og lavest utvandringstilbøyelighet blant samtlige innvandrer-kohorter med arbeid som innvandringsgrunn etter årtusenskiftet.

Etter tre og fire års botid er denne tendensen fortsatt til stede, ved at det er innvandrer-kohorten av 2005 som viser klart høyest bosettingsandel og lavest utvandringstilbøyelighet. Deretter faller bosettingsandelen med noe økende utvandringstilbøyelighet for kohortene som ankom etter år 2005. Men selv etter fire års botid er andelen som fortsatt er registrert bosatte i landet klart høyere hos de senest ankomende kohortene av arbeidsinnvandrere enn de kohortene av innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn som ankom Norge i løpet av de fire-fem første årene etter tusenårsskiftet. Når vi samtidig vet at de innvandrer-kohortene med arbeidsinnvandrere som ankom Norge etter år 2004 er vesentlig større og stadig større enn tilsvarende innvandrer-kohorter de første årene etter tusenårsskiftet, så har atferdsendringene i retning klart høyere bosettingsandeler og lavere utvandringstilbøyeligheter bidratt betydelig til økningen i beholdningen av antall innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn som vi har beskrevet i avsnittene over.

Som figuren viser, har det vært en klar tendens til økende bosettingsandel blant kohortene med arbeidsinnvandrere etter årtusenskiftet for de med fem år og lengre botid. Mye kan tyde på at de kohorter med arbeidsinnvandrere som har ankommet landet etter år 2004 også kan komme til å vise høyere andel fortsatt bosatte enn sine forgjengere når disse kohortene kommer opp i over fem års botid i landet, og at vi dermed får en konvergens og stabilitet i bosettingsandelen for arbeidsinnvandrere som ligger høyere enn det nivået på om lag 50 prosent som ble observert for 2001-kohorten av arbeidsinnvandrere i figur 4.6a.

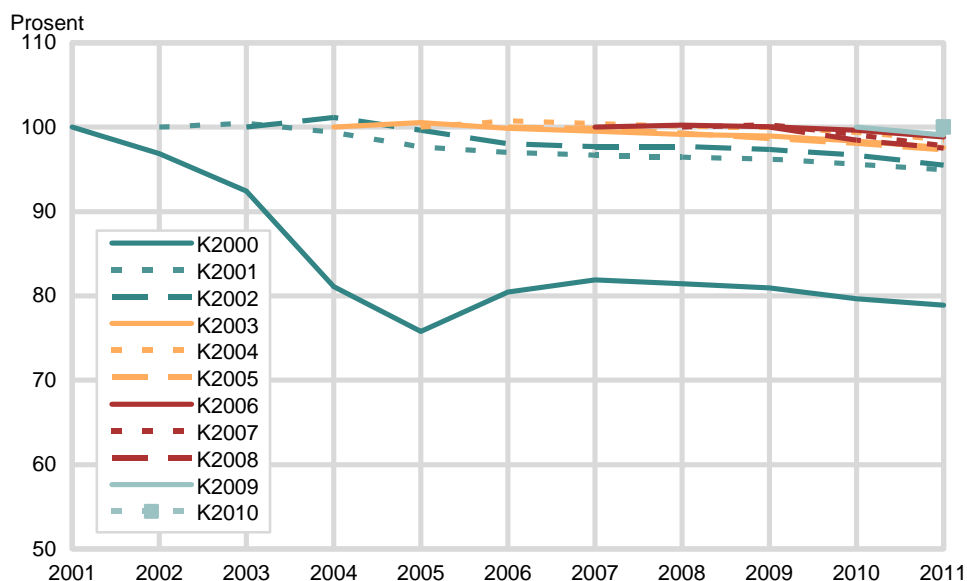
Figur 4.6e. Andelen av innvandrer-kohorter 2000-2009 med arbeid som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent

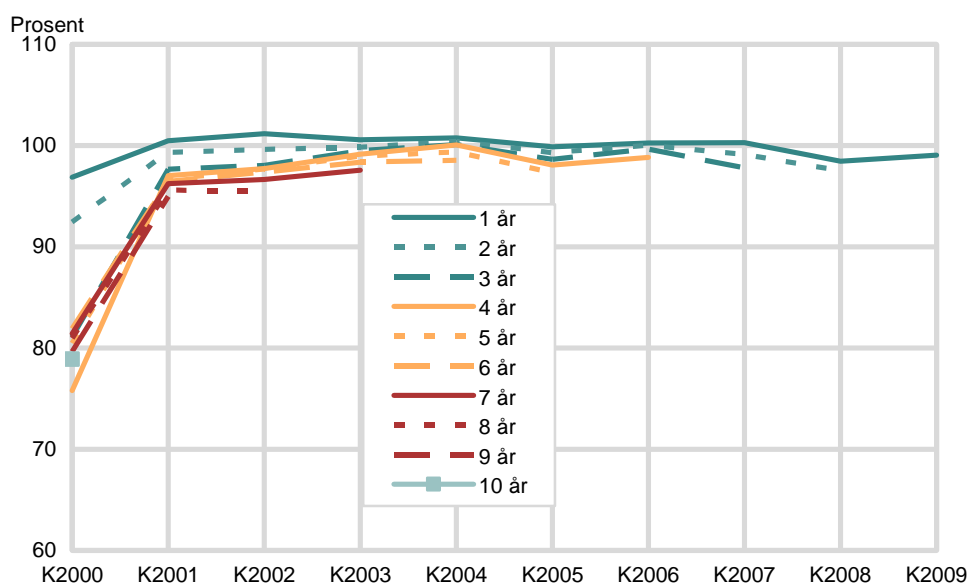
På tilsvarende måte har vi i figurene 4.6f og 4.6g vist bosettingsandelene etter botid for innvandrer-kohortene med flukt som innvandringsgrunn. Som vi allerede har sett av bosettingsandelene i innledningen til kapitlet, er disse svært høye for flyktninger og med tilsvarende lave utvandringstilbøyeligheter. Det ble imidlertid observert meget store utslag i bosettingsandelene for innvandrer-kohorten av

flyktninger som innvandret i 2000, mens samtlige andre kohorter viser helt andre og nær sammenfallende resultater. Grunnen til at tallene for innvandrerkoherter for 2000 skiller seg ut har sammenheng med at spesielt Kosovo-albanere ble meldt innvandret og tildelt personnummer før asylsøknadene ble behandlet, og slik at de som ikke fikk oppholdstillatelse derfor senere måtte registreres som utvandrede. Vi har tatt med tallene, men som figur 4.6f viser, er utslagene spesielt store for denne kohorten, og bosettingsandelen synker betraktelig i de første årene, for deretter å komme tilbake igjen til Norge utover i perioden. For alle senere kohorter av innvandrere med flukt som innvandringsgrunn holder bosettingsandelen seg svært høy, med tilvarende lav utvandringstilbøyelighet, etter at flyktninger ikke blir registrert som innvandrede før etter at oppholdstillatelsen er godkjent.

Figur 4.6f. Andelen av innvandrerkoherter 2000-2010 med flukt som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent

Figur 4.6g. Andelen av innvandrerkoherter 2000-2009 med flukt som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent

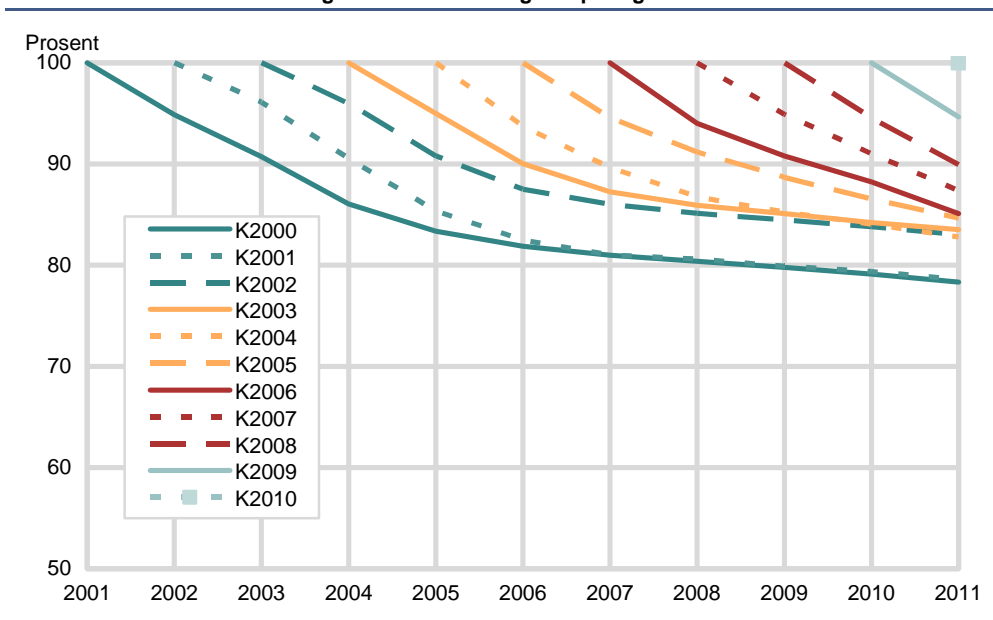

På tilsvarende måte som for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn, har vi tatt med en figur (figur 4.6g) som viser bosettingsandelene for hver av innvandrerkoherter med flukt som innvandringsgrunn etter ett, to, tre og flere års botid. Som vi ser, og som nevnt over, blir det spesielle utslag for innvandrerkoherter fra 2000,

mens de øvrige kohortene viser stor stabilitet i bosettingen selv etter flere års botid. En annen litt spesiell faktor er at tallene for ettårig botid enkelte steder kommer over 100 prosent. Som beskrevet tidligere i kapitlet, vil personene beholde sitt år for innvandring selv om de utvandrer for så å gjeninnvandre. En mulig forklaring kan være at enkelte av de som innvandrer i løpet av det registrerte innvandringsåret, har utvandret igjen det samme året, slik at de ikke er med blant de bosatte ved inngangen til år t+1, da beholdningen av innvandrerkohten registreres. Deretter kan noen av disse gjeninnvandre, slik at de er med i beholdningstallene etter ett års botid samtidig som det er mikroskopisk eller ingen utvandring i løpet av året av de resterende personene i den samme innvandrerkohten. En mulighet, og antakelig sannsynlig mulighet, kan også være at det er noen små unøyaktigheter i registreringen av innvandrerkohter i det basiske datagrunnlaget. Men uansett er hovedkonklusjonen at innvandrere med flukt som innvandringsgrunn i stor grad blir boende og dermed i liten grad velger å utvandre.

På tilsvarende måte har vi i figurene 4.6h og 4.6i vist bosettingsandelene etter botid for innvandrerkohtene med familie som innvandringsgrunn. Som vi også så av bosettingsandelene i innledningen til kapitlet, viser denne innvandringsgruppen også forholdsvis høye bosettingsandeler etter flere års botid, men har noe lavere andel fortsatt registrert bosatte, og dermed noe større utvandringstilbøyelighet enn innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Som det går frem av figur 4.6h er det enkelte forskjeller i botidsstruktur mellom de forskjellige innvandrerkohtene med familie som innvandringsgrunn. 2001-kohten viser en klart lavere andel fortsatt registrert bosatte enn sine forgjengere i 2000-kohten, og tar nesten igjen sine forgjengere etter om lag 4 års botid. 2002-kohten viser klart større andel fortsatt registrert bosatte enn 2001-kohten, og klart høyere andel fortsatt registrert bosatte enn de som innvandret i 2003 og 2004, mens nyere innvandrerkohter viser noe høyere andel fortsatt registrert bosatte og dermed noe lavere utvandringstilbøyelighet.

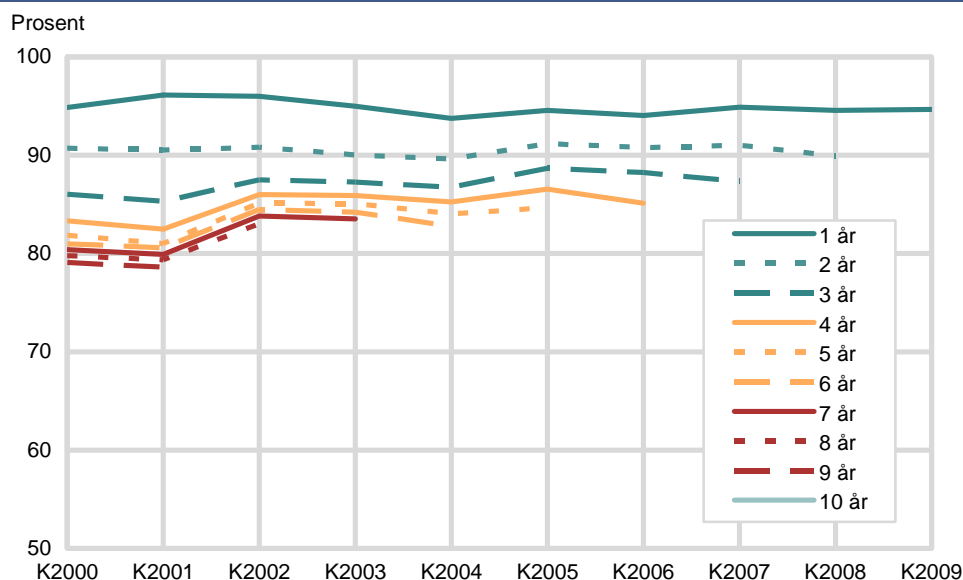
Figur 4.6h. Andelen av innvandrerkohter 2000-2010 med familie som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent

Dette kommer enda tydeligere frem i figur 4.6i, der vi har gruppert alle innvandrerkohtene etter ett, to og flere års botid. Figuren viser at andelen fortsatt registrert bosatte etter ett års botid for innvandrere med familie som innvandringsgrunn var forholdsvis høy de første årene av 2000-tallet for deretter å falle noe frem til årene 2004-2006. Deretter har andelen av denne innvandrergruppen som fortsatt var registrert bosatte i Norge etter ett års botid økt noe igjen, og ligger de siste årene av perioden tett oppunder 95 prosent. Dette er egentlig litt overraskende, fordi fra 2007 utgjør familieinnvandrere som innvandrer til en tidligere innvandrer med

arbeid som innvandringsgrunn et større antall enn familieinnvandrere som innvandrer til en tidligere innvandrer med flukt som innvandringsgrunn. Som vi har sett har flyktninger en klart høyere tilbøyelighet til å bli boende i Norge enn arbeidsinnvandrere. Sånn sett kan vi si at den økte bosettingsandelen har økt til tross for denne utviklingen av familieinnvandrere. Denne utviklingen er om enn enda tydeligere når vi ser på familieinnvandrere etter to og tre års botid. Disse viser en noe høyere bosettingsandel mot slutten av tidsperioden enn i de første årene av 2000-tallet, men dog med en noe fallende andel fortsatt registrert bosatte mot slutten av perioden.

Figur 4.6i. Andelen av innvandrerkoherter 2000-2009 med familie som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent

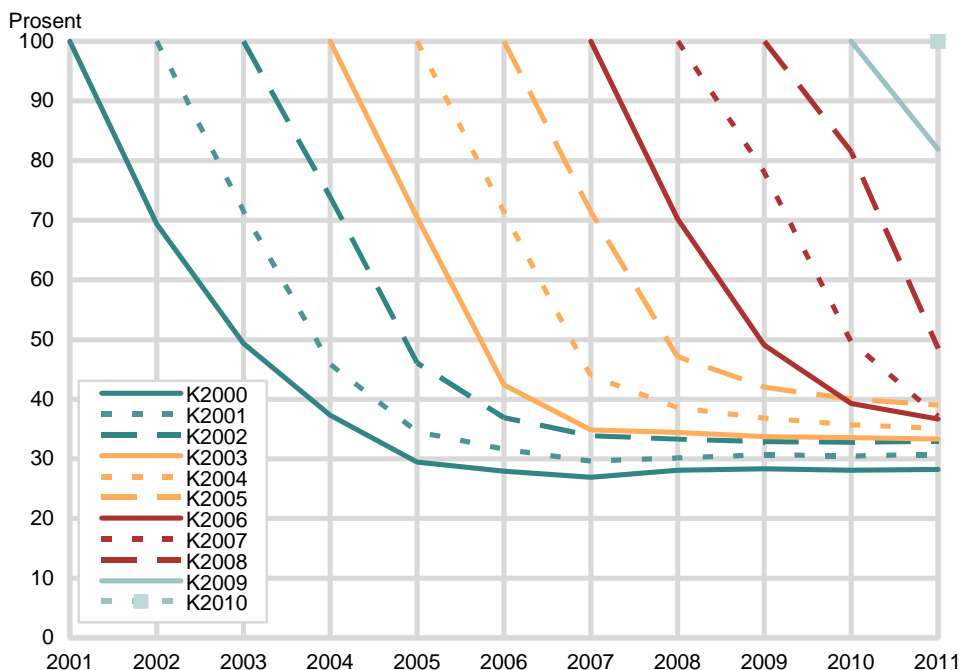

I figurene 4.6j og 4.6k har vi sett på tilsvarende bosettingsandeler for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Som vi så tidligere i kapitlet, er det denne innvandringsgruppen som viser klart lavest andel fortsatt registrert bosatte og dermed den største tilbøyeligheten til utvandring. Figur 4.6j viser at bosettingsandelen faller ganske raskt for alle innvandrergruppene på 2000-tallet med utdanning som innvandringsgrunn, men at bosettingsandelen har en tendens til å stabilisere seg fra litt under 30 prosent og opp til 40 prosent etter et visst antall år botid i Norge. Ser man mer detaljert på figuren så fremkommer en del forskjeller mellom innvandrerkoherter med hensyn til bosettingsandel og botid.

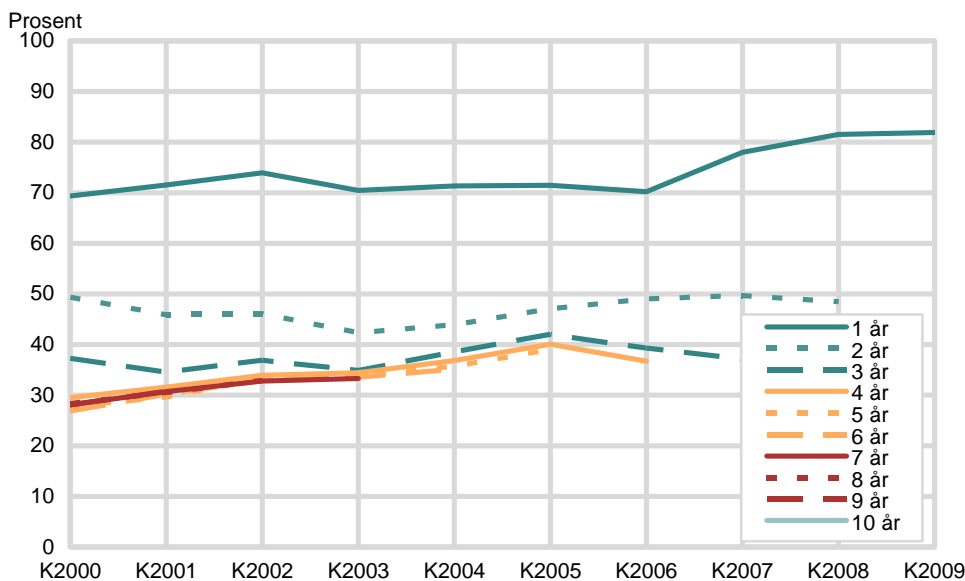
Dette kommer klarere frem i figur 4.6k, der vi viser andelen av innvandrerkoherter fra denne gruppen etter henholdsvis ett, to, tre og flere års botid. Som vi ser, har bosettingsandelen etter ett års botid ligget litt i overkant av 70 prosent gjennom de fleste av årene etter årtusenskiftet, men med en klar økning etter 2006, da bosettingsandelen etter ett år først øker til tett oppunder og deretter til over 80 prosent. Den forholdsvis sterke utvandringstilbøyeligheten i denne gruppen blir altså betydelig redusert de tre siste årene vi ser på her. Det er også en viss tendens til høyere bosettingsandeler for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn etter to og tre års botid utover på 2000-tallet, men med en viss tendens til å redusere bosettingsandelen igjen mot slutten av undersøkelsesperioden, og da spesielt blant de med tre års botid. Den samme tendensen kan observeres hos de med 4 års botid, mens altså tendensen for øvrig er en stabilisering av bosettingsandelen fra litt under 30 prosent til opp mot 40 prosent.

Figur 4.6j. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2010 med utdanning som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent

Figur 4.6k. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2009 med utdanning som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent

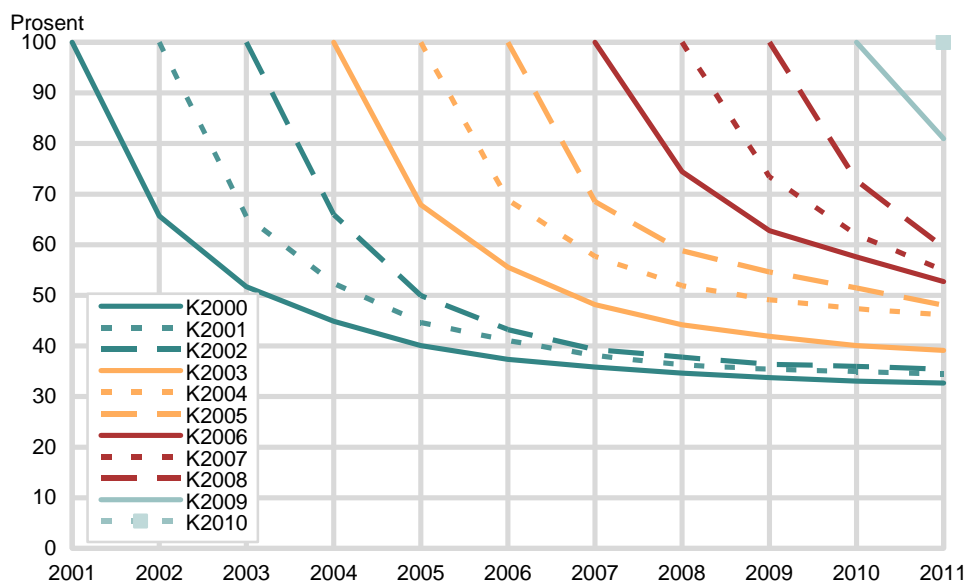

I figurene 4.6l og 4.6m har vi til slutt sett på tilsvarende bosettingsandeler for innvandrere fra øvrige nordiske land. Som vi så tidligere i kapitlet, er det denne innvandringsgruppen som nest etter innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn som viser lavest andel fortsatt registrert bosatte og dermed også viser den nest største tilbøyeligheten til å utvandre.

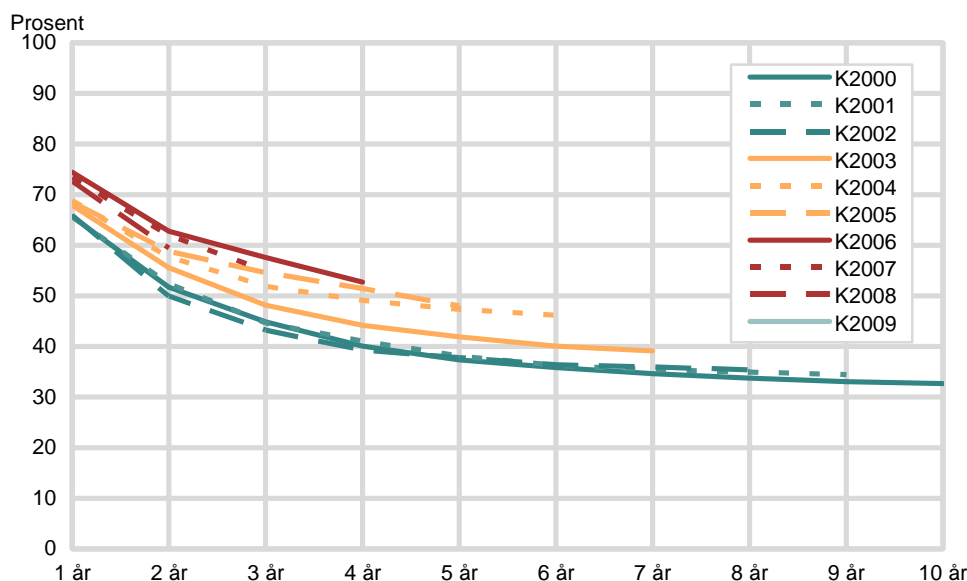
Figur 4.6l viser at andelen fortsatt registrert bosatte faller ganske raskt for alle innvandrerkullene på 2000-tallet også for denne innvandringsgruppen, men at bosettingsandelen har en tendens til å stabilisere seg mellom 30 og 40 prosent etter et visst antall år botid i Norge. Altså svakt høyere enn for innvandrerkohortene med utdanning som innvandringsgrunn. Ser man mer detaljert på figuren så fremkommer en del forskjeller mellom innvandrerkohortene med nordiske innvandrere med hensyn til bosettingsandel og botid.

Dette kommer frem i figur 4.6m, der vi viser andelen av innvandrerkohortene av øvrige nordiske innvandrere etter henholdsvis ett, to, tre og flere års botid. Som vi ser har bosettingsandelen etter ett års botid ligget litt i underkant av 70 prosent etter årtusenskiftet frem til og med 2005-kohorten, da den deretter krøp opp i noe over 70 prosent for å ende på litt over 80 prosent for 2009-kohorten. Kurven er en del i samsvar med tilsvarende kurve hos innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, men bosettingsandelen etter ett års botid hos øvrige nordiske innvandrere ligger faktisk litt i underkant av de med utdanning som innvandringsgrunn. Går vi over til to og tre års botid, viser imidlertid nordiske innvandrere noe høyere bosettingsandeler enn tilsvarende for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Bosettingsandelene hos nordiske innvandrere etter to, tre og fire års botid har vært klart stigende utover på 2000-tallet, men viser en liten tendens til å falle noe mot slutten av perioden for innvandrerkohortene fra 2007 og 2008. For øvrig ser vi at bosettingsandelene for nordiske innvandrere har hatt en tendens til å stabilisere seg på mellom 30 til 40 prosent, men med en tendens til å kunne stabilisere seg på et noe høyere nivå.

Figur 4.6l. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2010 fra øvrige nordiske land som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent

Figur 4.6m. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2009 fra øvrige nordiske land som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent

4.7. Bosetting og sentralitet for innvandrerkohorter etter innvandringsgrunn

I dette kapitlet har vi målt utviklingen i bosettingen etter sentralitet for innvandrerkohorter etter innvandringsgrunn. Med innvandrerkohorter mener vi, som i forrige avsnitt, de innvandrere som har innvandret til Norge et bestemt år. Så følges den samme innvandrerguppen gjennom de påfølgende årene. Vi tar først utgangspunkt i alle innvandrere som innvandret til Norge i året 2000, kjennetegnet som innvandrerkohort 2000, for deretter å undersøke hvor i sentralitetshierarkiet hver innvandrerkohort for hver av innvandrerguppene etter innvandringsgrunn er bosatte ved inngangen til hvert år fra og med 2001 og oppover til og med 2011. Deretter tar vi på tilsvarende måte for oss alle innvandrere som innvandret til Norge i 2001, kjennetegnet som innvandringskohort 2001, for deretter å følge dem til 2011. Dette gjentas deretter for de øvrige innvandrerkohorter som innvandret fra og med 2002 og for hvert år opp til og med år 2010. Som vi har sett i forrige avsnitt, reduseres imidlertid antall bosatte fra hver innvandrerkohort etter hvert som botiden øker, og med noe større reduksjon de første årene etter innvandring før bosettingsandelen etter hvert begynner å stabilisere seg på et lavere nivå etter en del års botid. Som vi også har sett, er det betydelige forskjeller mellom innvandringskohortene gitt innvandringsgrunn som blir boende og hvor stor andel som velger å utvandre. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn og deres familier er de som viser høyest andel fortsatt registrert bosatte og dermed minst utvandring, mens innvandre med utdanning som innvandringsgrunn og øvrige nordiske innvandrere er gruppene med lavest andel fortsatt registrert bosatte og dermed størst utvandringstilbøyelighet. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn og deres familier kommer i en mellomstilling med hensyn til andel fortsatt registrert bosatte og utvandring i den tidsperioden vi undersøker her. Det er imidlertid de til enhver tid gjenværende andelen av hver av innvandrerkohortene vi fordeler regionalt etter sentralitet i dette kapitlet.

Vi opererer med tre nivåer for sentralitet hentet fra Statistisk sentralbyrås hovedinndeling etter kommunenes sentralitetsnivå, der summen av sentralitetsnivå 0 og 1 utgjør det laveste sentralitetsnivået (1), der sentralitetsnivå 2 utgjør kommunene med middels sentralitet (2) og der sentralitetsnivå 3 består av de mest sentralt lokaliserte kommunene med høy sentralitet (3). (Jfr. Sentralitetsinndelingen gitt i tabell 3.1).

Tabell 4.4. Registrert bosatte personer med og uten innvandrerbakgrunn fordelt på kommuner med minst (lav), middels og mest (høy) sentralitet i 2000, 2005 og 2011. Prosent

Sentralitet:	Personer uten innvandrerbakgrunn			Innvandrere og norskfødte barn av innvandrere		
	2000	2005	2011	2000	2005	2011
Minst sentrale (1)	17,7	18,2	16,6	8,3	8,0	8,4
Middels sentrale (2)	18,1	18,3	18,0	10,1	10,2	11,1
Mest sentrale (3)	64,2	63,5	65,4	81,6	81,9	80,6
Totalt	100	100	100	100	100	100

Som et sammenlikningsgrunnlag for analysene under har vi fordelt alle registrert bosatte personer med og uten innvandrerbakgrunn på de tre sentralitetsnivåene ved inngangen til årene 2000, 2005 og 2011. Resultatene er gitt i tabell 4.4, som viser prosentfordelingen på hvert av sentralitetsnivåene. Personer med innvandrerbakgrunn, som tidligere består av innvandrere og deres norskfødte barn, viser klart sterkere sentralitet i sitt bosettingsmønster sammenliknet med den øvrige befolkningen uten innvandrerbakgrunn. Av personer uten innvandrerbakgrunn bor om lag 17-18 prosent i de minst sentrale kommunene, om lag 18 prosent i de middels sentrale kommunene, mens litt i underkant av 2/3 bor i de mest sentrale kommunene med høy sentralitet. Tilsvarende fordeling av personer med innvandrerbakgrunn viser en registrert bosettingsandel på om lag 8 prosent i de minst sentrale kommunene, 10-11 prosent i de middels sentrale kommunene, mens drøy 80 prosent er bosatte i de mest sentrale kommunene. Ser vi litt utviklingen er

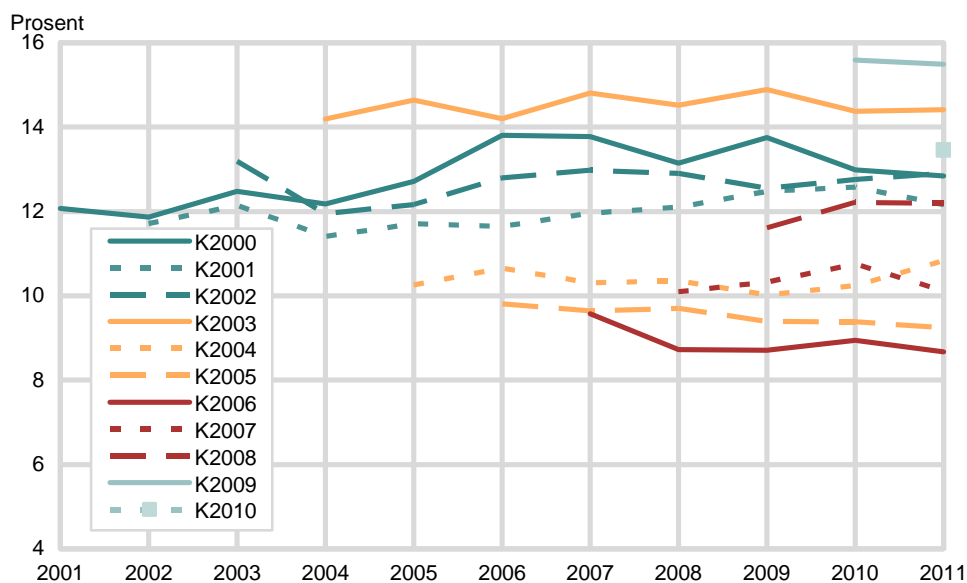
det en svak tendens til økt sentralisering blant personer uten innvandrerbakgrunn, mens tendensen går svakt i motsatt retning for personer med innvandrerbakgrunn, og da spesielt fra 2005 til 2011.

Hvor stor andel av innvandrerkoortene bor i kommuner med lav, middels og høy sentralitet?

Vi undersøker først hvor stor andel av de gjenværende innvandrere som til enhver tid er registrert bosatt i kommuner med henholdsvis lav, middels og høy sentralitet. I figur 4.7a har vi tatt for oss andelen av gjenværende innvandrerkoortene med arbeid som innvandringsgrunn for hvert av årene etter årtusenskiftet. Som vi ser er det til dels store forskjeller mellom hver av koortene med hensyn til hvor stor andel av dem som bor på det laveste sentralitetsnivået. Det er imidlertid verdt å merke seg at de senest ankomne innvandrerkoortene fra 2009 og 2010 utmerker seg med relativt høyere andel som bosetter seg på dette sentralitetsnivået fra og med året for innvandring. Aller størst andel viser arbeidsinnvandrere fra 2009-koorten, der snaut 16 prosent av alle gjenværende innvandrere i denne gruppen er å finne som registrert bosatte på lavest geografisk sentralitetsnivå. De noe mindre innvandrerkoortene fra 2003, 2000 og 2001 viser også relativt høyere andeler av sine årganger bosatte på dette nivået. I motsatt ende av skalaen finner vi arbeidsinnvandrere som ankom landet i henholdsvis 2006, 2005, 2007 og 2004, nevnt i rekkefølge nedenfra og opp med hensyn til hvor stor andel av disse koortene som er registrert bosatte på det laveste sentralitetsnivået. Bosettingsandelen det første innvandringsåret varierer her fra noe under til noe over 10 prosent av alle arbeidsinnvandrere.

Ser vi på bosettingsutviklingen for koortene i årene etter at de har innvandret, så synes denne å være forholdsvis stabil, med en heller svak tendens til å øke sine andeler registrert bosatte på dette sentralitetsnivået fremfor å redusere sine andeler. Dette gjelder især de tidlige små koortene av arbeidsinnvandrere som ankom Norge i årene fra 2000 til 2003. Innvandrerkoortene fra 2005 og 2006, som ved siden av å vise relativt små andeler registrert bosatte på dette sentralitetsnivået fra starten, viser begge i tillegg en svak tendens til å redusere sine andeler boende på det laveste sentralitetsnivået i årene etter innvandring.

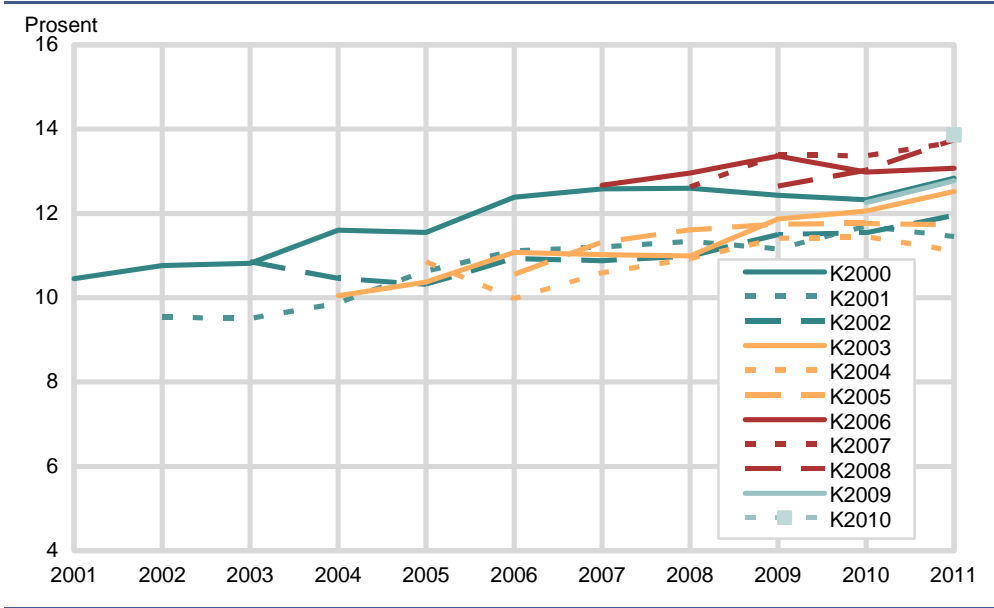
Figur 4.7a. Andelen av innvandrerkoortene 2000-2010 med arbeid som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent

I figur 4.7b vises tilsvarende oppsett for bosettingen av arbeidsinnvandrere for kommuner med middels sentralitetsnivå. Utviklingen skiller seg her en del fra utviklingen på det laveste sentralitetsnivået, spesielt ved at hovedtrenden gjennomgående er at innvandrerkoortene med arbeid som innvandringsgrunn

styrker sin andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået med økende botid. Det er de stadig større kohortene av arbeidsinnvandrere mot slutten av perioden som allerede fra starten viser de høyeste andelene bosatte i kommuner med middels sentralitet. Aller størst andel viser innvandrerkohten med arbeidsinnvandrere som ankom Norge i 2010, med en andel registrert bosatte som ligger tett opp under 14 prosent, etterfulgt av 2008- og 2007-kohorten. De tidlige innvandrerkohtene av arbeidsinnvandrere fra 2000 og 2001 viser imidlertid her forholdsvis lave startandeler på rundt 10 prosent bosatte på dette sentralitetsnivået, men viser til gjengjeld en klart økende andel registrert bosatte etter hvert som botiden i landet øker.

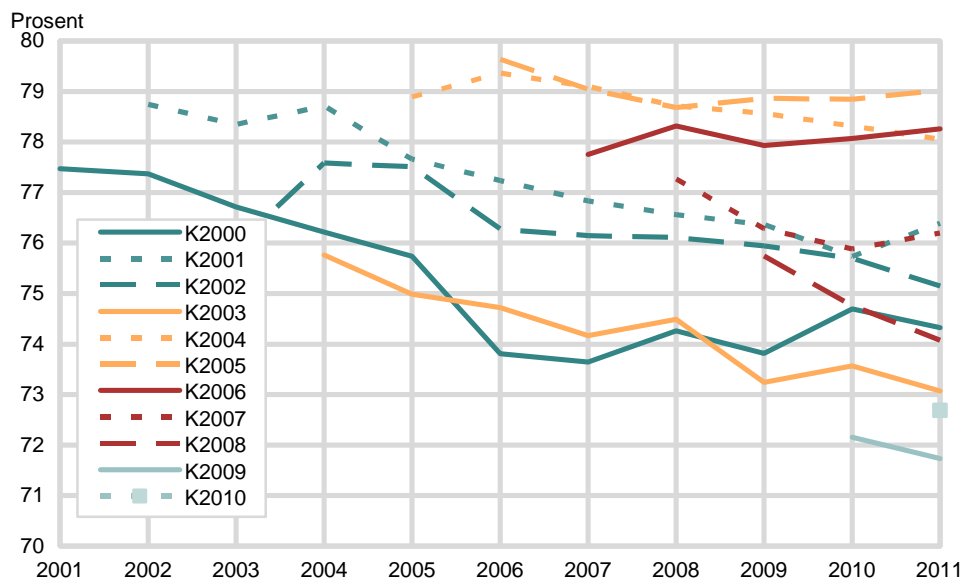
Figur 4.7b. Andelen av innvandrerkohter 2000-2010 med arbeid som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent

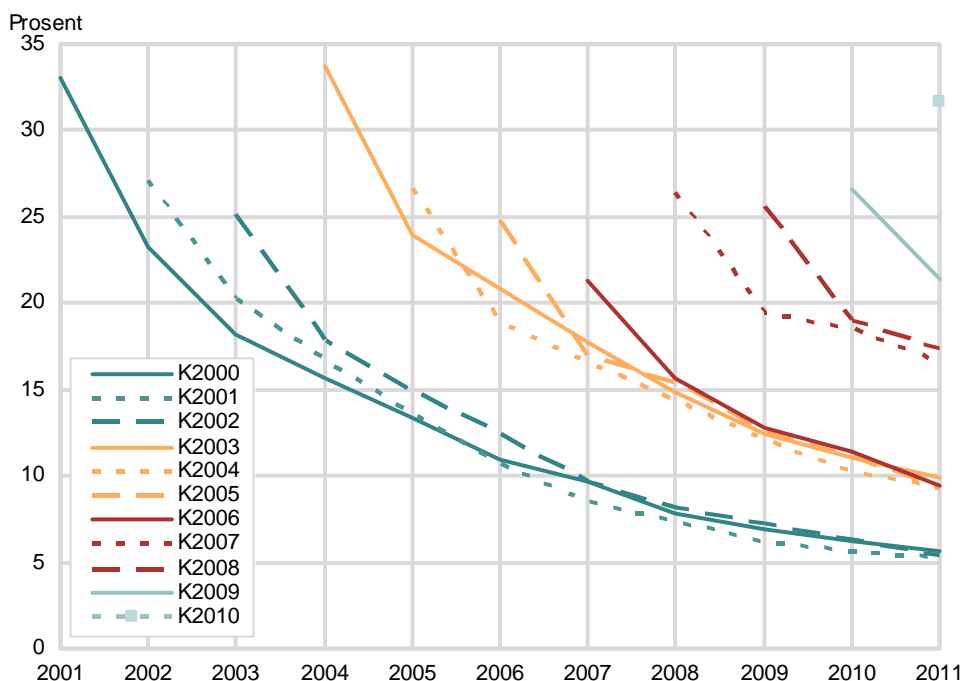
Til slutt vises tilsvarende hvor store andeler av innvandrerkohtene for arbeidsinnvandrere som er registrert bosatte i kommuner med det høyeste sentralitetsnivået (figur 4.7c). Sammenliknet med andelene registrert bosatte i kommuner med lav og middels sentralitetsnivå, er det klart flere av arbeidsinnvandrerne som rett etter innvandringen er bosatte i kommuner med høyt sentralitetsnivå. Det er innvandrerkohtene fra 2005 og 2004 som viser størst andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået fra og med det første innvandringsåret, med andeler opp mot 78-79 prosent, mens de store og nye kohortene med arbeidsinnvandrere fra 2009 og 2010 viser lavest andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået, med andeler ned mot 72-73 prosent. Det som er mest interessant med figuren, er at trenden gjennomgående synes å gå fra høyere til lavere prosentandeler av arbeidsinnvandrerne som er registrert bosatte på det høyeste sentralitetsnivået ettersom botiden øker. Spesielt er reduksjonen stor for de små kohortene av arbeidsinnvandrere som ankom landet i de første årene etter årtusenskiftet, men også betydelig nedgang for 2004- og 2008-kohorten. Det er kun arbeidsinnvandrere som innvandret i 2006 som viser større andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået i noen av årene etter innvandringsåret.

Som en konklusjon på arbeidsinnvandrerne regionale bosettingsmønster er at en klar majoritet ankommer landet til kommuner lokalisert på det høyeste sentralitetsnivået, men at bosettingsandelen synes å stabilisere seg på det laveste sentralitetsnivået, øke klart for kommuner med middels sentralitet for så å falle klart i de mest sentralt lokaliserte kommunene etter hvert som botiden øker.

Figur 4.7c. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med arbeid som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent

Figur 4.7d. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med flukt som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent

I figurene 4.7d-4.7f viser vi tilsvarende utvikling i det regionale bosettingsmønsteret for innvandrere som har flukt som innvandringsgrunn. Av figur 4.7d ser vi at det er klart høyere andeler av denne innvandringsgruppen som bosetter seg rett etter innvandring på det laveste sentralitetsnivået enn hva tilfellet var med arbeidsinnvandrerne. Startandelene varierer noe mellom de forskjellige kohortene, men av innvandrerkoortene med flukt som innvandringsgrunn var det de som innvandret i 2003 og 2000 som viser størst andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået rett etter ankomst, med andeler på rundt 1/3 av hele innvandrergruppene. Andelene bosatte det første innvandreråret ligger stort sett rundt 1/4 av kohortene, med den laveste andelen for flyktingene som innvandret i 2006, med en andel registrert bosatte på det laveste sentralitetsnivået på ned mot 20 prosent. Det er verdt å merke seg at den sist ankommende innvandrerkoorten av

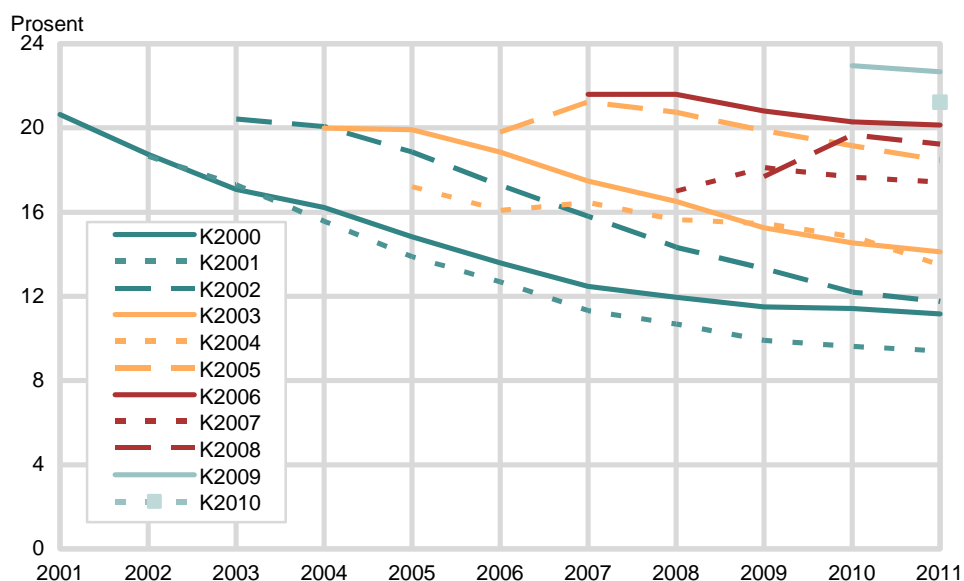
flyktninger fra 2010, er en av kohortene som viser høyest andel registrert bosatte på dette lave sentralitetsnivået.

For øvrig er det en meget klar og gjennomgående trend at samtlige innvandrerkohorter med flukt som innvandringsgrunn forlater dette sentralitetsnivået med økende botid, fra en gjennomsnittlig innslagsandel det første året på rundt 25 prosent og ned til andeler på mellom 5 og 10 prosent etter en del års botid.

Går vi over til mellomnivået for sentralitet i figur 4.7e reduseres inngangsandelene noe, ved at gjennomsnittlig andel flyktninger bosatte på dette sentralitetsnivået synes å variere rundt 1/5 av alle innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Det er imidlertid også her en del av kohortene som skiller seg ut, med klart mindre inngangsandel for flyktninger som ankom landet i 2004. Igjen er det verdt å merke seg at de senest ankomende flyktningkohortene fra 2009 og 2010 begge viser høy andel bosetting det første året på dette sentralitetsnivået.

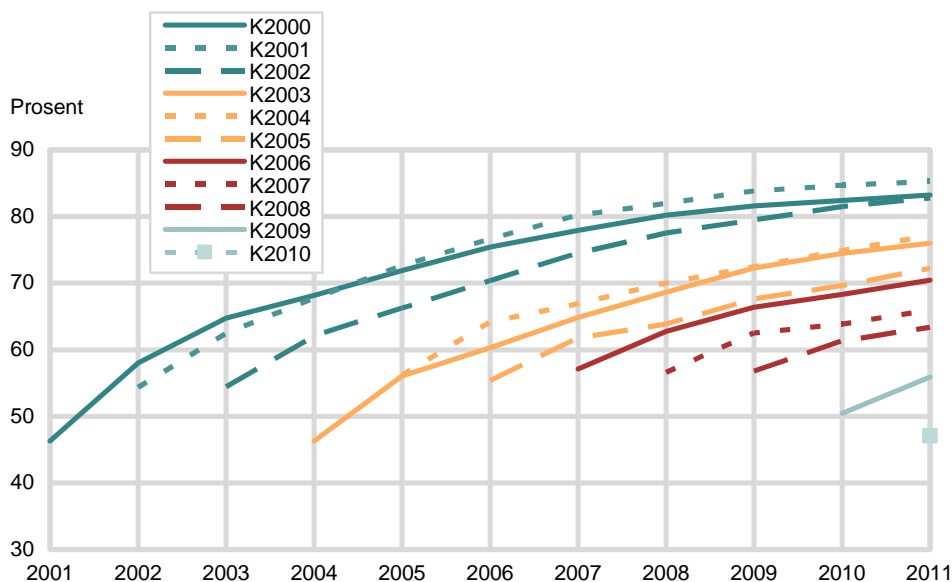
For øvrig viser også trenden her en klar reduksjon i bosettingsandelen med økende botid. Med andre ord synes det store frafallet i andel registrert bosatte flyktninger som ble observert etter økende botid på det laveste sentralitetsnivået, ikke å stoppe opp i kommuner lokalisert på det mellomste sentralitetsnivået, men må altså fortsette videre oppover i sentralitetshierarkiet til det høyeste sentralitetsnivået. At det er nettopp slik det har vært kommer klart frem av figur 4.7f, som viser andelen av innvandrerkohorter med flukt som innvandringsgrunn som bosetter seg i kommuner med høyt sentralitetsnivå. Lavest andel registrert bosatte her det første innvandringsåret er å finne blant flyktninger som innvandret i 2001 og 2004, der drøyt 45 prosent av kohortene bosatte seg i kommuner med høy sentralitet. Den noe større desentraliseringen i bosettingsmønsteret til de sist ankomende kohortene fra 2009 og 2010 kommer også her klart til syne, ved at bosettingsandelen det første året ligger på drøyt 45 prosent for 2010-kohorten og rundt 50 prosent for 2009-kohorten. Gjennomsnittlig synes bosettingsandelen det første året å ligge rundt 55 prosent bosatte på dette sentralitetsnivået. Altså godt under nivået for innvandrerkohortene med arbeid som innvandringsgrunn. Men til gjengjeld øker altså bosettingsandelen av flyktninger på det høyeste sentralitetsnivået betydelig med botiden i landet, der de først ankomende kohortene etter årtusenskiftet synes å stabilisere sin bosettingsandel på mellom 80 og 85 prosent på dette høye sentralitetsnivået. Altså en meget sterkt økende sentraliseringstendens i bosettingsmønsteret, som synes å fortsette for samtlige innvandrerkohorter med flukt som innvandringsgrunn oppover på 2000-tallet.

Figur 4.7e. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2010 med flukt som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent

Oppsummert så skiller altså innvandrerkohorter med flukt som innvandringsgrunn seg vesentlig fra tilsvarende innvandrerkohorter med arbeid som innvandringsgrunn, ved at selv om de ankommer landet på klart lavere sentralitetsnivåer så ender de i løpet av noen års botid opp som bosatte på et klart høyere sentralitetsnivå enn arbeidsinnvandrerne. Når vi også vet fra tidligere i kapitlet at innvandrere med flukt som innvandringsgrunn i liten grad utvandrer fra Norge, så bidrar gruppen betydelig til sentraliseringen av landets bosettingsmønster.

Figur 4.7f. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2010 med flukt som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent

I figurene 4.7g-4.7i viser vi tilsvarende utvikling i det regionale bosettingsmønsteret for innvandrere som har utdanning som innvandringsgrunn. Av figur 4.7g ser vi at det er klart lavere andeler av denne innvandrergruppen som bosetter seg rett etter innvandring på det laveste sentralitetsnivået enn hva tilfellet var med både arbeidsinnvandrere og spesielt flyktingene. Startandelene varierer også her mellom de forskjellige kohortene, men med en meget klar todeling mellom de første innvandrerkoortene som ankom landet rundt og like etter tusenårsskiftet og de kohortene som har ankommet senere. Av innvandrerkoortene med utdanning som innvandringsgrunn var det de som innvandret i årene 2000 til 2003 som viser klart størst andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået rett etter ankomst, med andeler på fra rundt 11 til 13 prosent av hele innvandrergruppene. Andelene bosatte det første innvandreråret for kohortene som ankom landet senere ligger stadig lavere, med fra drøyt 8 prosent for 2004-kohorten og ned til den laveste andelen for de av utdanningsinnvandrerne som innvandret i 2010, med en andel registrert bosatte på det laveste sentralitetsnivået på rundt 5 prosent.

Når bosettingsandelene måles etter botid i landet, finner vi også en meget klar todeling mellom innvandrerkoortene med utdanning som innvandringsgrunn, ved at de kohortene som ankom tidlig på 2000-tallet alle viser en meget sterk reduksjon i andelen av kohortene bosatte på det laveste sentralitetsnivået etter hver som botiden øker. De innvandrerkoortene som ankom Norge i løpet av den siste halvdel av den tidsperioden vi ser på, viser alle en forholdsvis stabil bosettingsandel på dette sentralitetsnivået, men altså ut fra en meget lav bosettingsandel allerede fra det første året.

Beveger vi oss opp til mellomnivået for sentralitet i figur 4.7h, øker inngangsandelene noe, ved at gjennomsnittlig andel utdanningsinnvandrerne bosatte på dette sentralitetsnivået synes å variere fra rundt 12 prosent og ned til mellom 8-9 prosent av alle innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn.

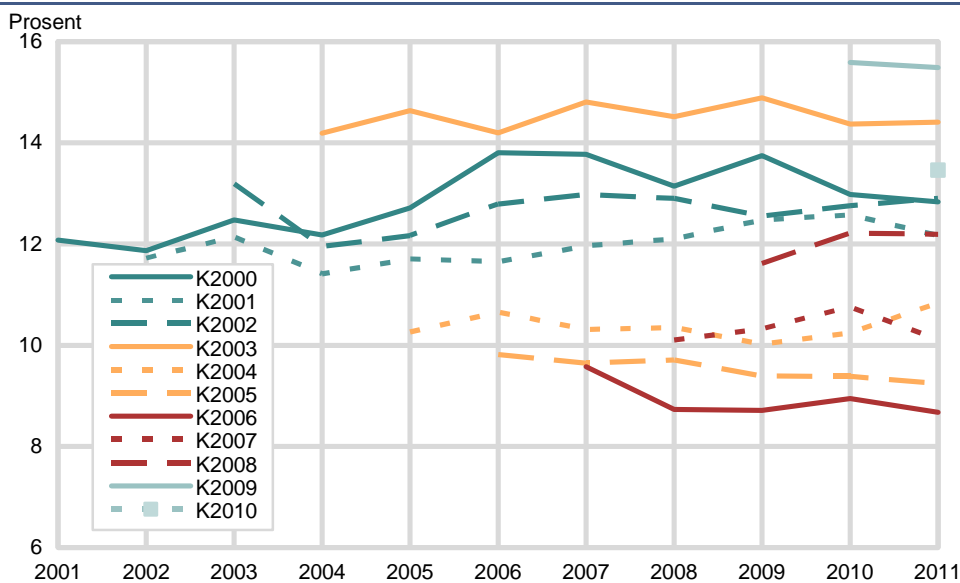

Det er imidlertid også her en del av kohortene som skiller seg ut, med en noe høyere inngangsandel for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn som ankom landet i 2001. Det er verdt å merke seg at det er de senest ankomende utdanningsinnvandrerne fra 2010 som viser lav andel bosetting det første året på dette sentralitetsnivået.

Figur 4.7g. Andelen av innvandrerkoherter 2000-2010 med utdanning som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent

Figur 4.7h. Andelen av innvandrerkoherter 2000-2010 med utdanning som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent

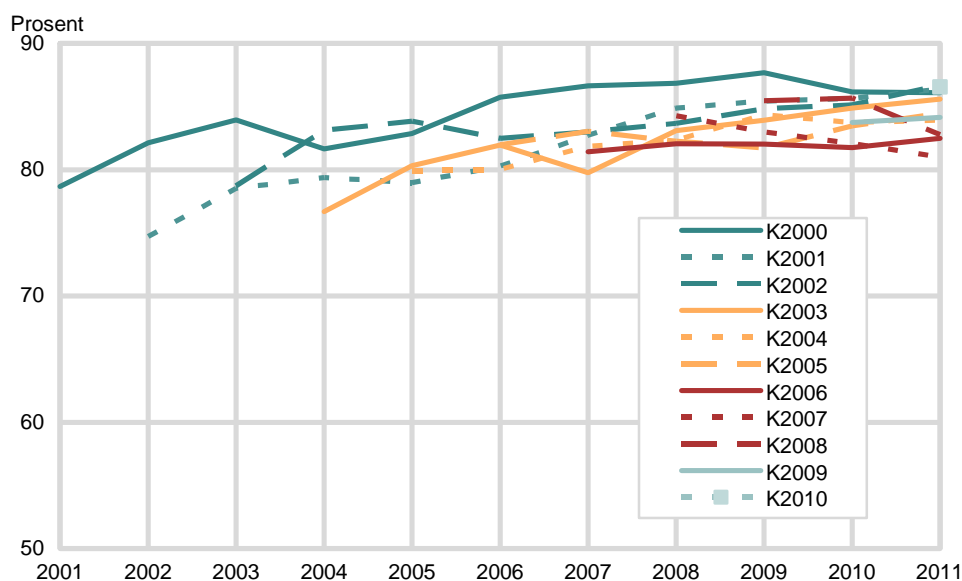

Ellers er det en del forskjeller mellom innvandrerkoherterne gjennom tidsløpet vi her undersøker. De kohortene som ankom landet tidlig på 2000-tallet viser først en tendens til å redusere sine andeler bosatte på dette sentralitetsnivået det første året, for deretter å øke sin andel gjennom noen få år for deretter gjennom resten av perioden igjen å redusere sine andeler. Noe av dette henger sammen med den klare reduksjonen denne gruppen av innvandrere viser på det laveste sentralitetsnivået gjennom de første bosettingsårene. Som vi så tidligere er det også denne gruppen av innvandrere som viser størst utvandring gjennom de første årene, så seleksjonen i det regionale utvandringmønsteret for denne gruppen vil også være av betydning

for hvor store andeler som fortsatt blir boende på de forskjellige sentralitetsnivåene.

I figur 4.7i viser vi på tilsvarende måte hvor store andeler av innvandrerkoortene med utdanning som innvandringsgrunn som er bosatte i de mest sentralt lokaliserte kommunene. Som vi ser av figuren var andelen som innvandret direkte til dette sentralitetsnivået lavest for de første kohortene som innvandret tidlig på 2000-tallet, med andeler varierende fra om lag 75 prosent opp til om lag 80 prosent. Altså vesentlig høyere andeler sammenliknet med flyktninger, men om lag med samme andelsnivå som for de samme innvandrerkoortene av de som har arbeid som innvandringsgrunn. De senere ankommende kohorter av innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn viser alle forholdsvis høye andeler på dette sentralitetsnivået, med andeler som går fra om lag 82 prosent og opp til nesten 86 prosent, som er innslagsandelen for den senest ankomne kohorten fra 2010. For øvrig er det en sterk tendens til at bosettingsandelen på dette sentrale nivået øker klart med botiden til utdanningsinnvandrerne. Et unntak er å finne hos de som innvandret til landet i 2007, som viser en gjennomgående reduksjon i den andelen som blir boende på det høyeste sentralitetsnivået. Dette har først sammenheng med en styrking av andelen som bor i kommuner med middels sentralitet og i det siste året på grunn av stor andelsvekst for denne kohorten i kommuner med det laveste sentralitetsnivået. Men igjen kan noe av disse forskjellene i regional andel skyldes forskjeller i det regionale utvandringmønsteret i denne gruppen, som vi altså har sett har en veldig høy utvandring.

Figur 4.7i. Andelen av innvandrerkoortene 2000-2010 med utdanning som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent

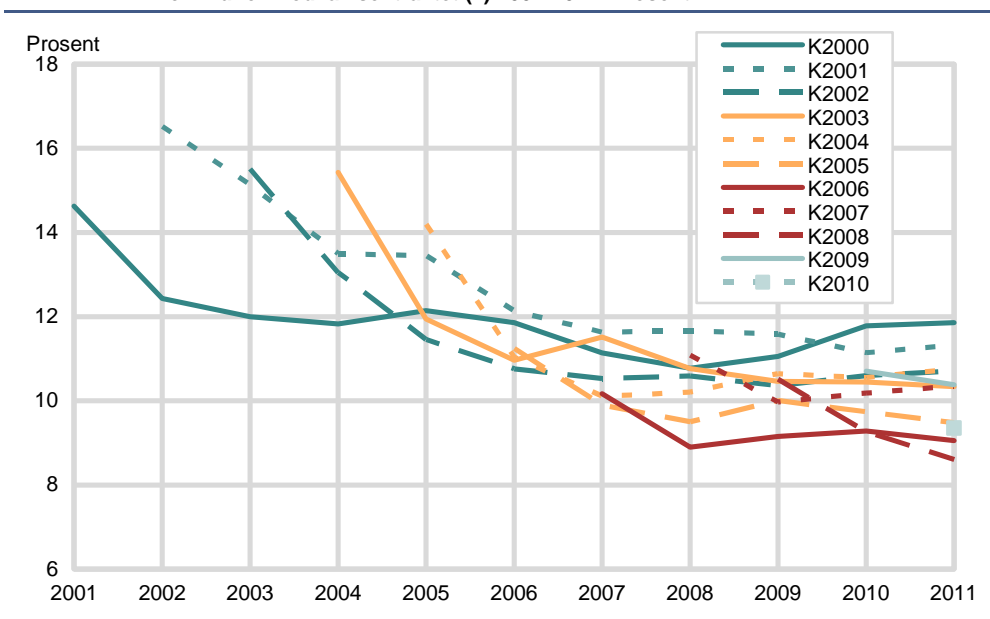

På tilsvarende måte har vi sett på utviklingen i innvandrerkoortene fra øvrige nordiske land i figurene 4.7j-4.7l. Av figur 4.7j ser vi at det er klart høyere andeler av denne innvandringsgruppen som bosetter seg rett etter innvandring på det laveste sentralitetsnivået enn hva tilfellet var for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Ved siden av utdanningsinnvandrerne så vi at det var innvandrere fra øvrige nordiske land som viser størst tilbøyelighet til å utvandre. Startandelene for nordiske innvandrere varierer også som for utdanningsinnvandrerne mellom de forskjellige kohortene, og med en tilsvarende klar todeling mellom de første innvandrerkoortene som ankom landet rundt og like etter tusenårsskiftet og de kohortene som har ankommet senere. Av kohortene med nordiske innvandrere var det de som innvandret i årene 2000 til 2004 som viser klart størst andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået rett etter ankomst, med andeler på fra rundt 14 prosent for 2004-kohorten og nesten opp i 17 prosent av 2001-kohorten. Andelene bosatte det første innvandringsåret for kohortene som

ankom landet senere ligger stadig lavere, med fra drøyt 11 prosent for 2005-kohorten og ned til den laveste andelen for de av de nordiske innvandrerne som innvandret i 2010, med en andel registrert bosatte på det laveste sentralitetsnivået på litt over 9 prosent. Altså nesten en halvering av andelen av de nordiske innvandrerne som bosatte seg direkte på dette sentralitetsnivået i 2001.

Når bosettingsandelene måles etter botid i landet, finner vi også her en meget klar todeling mellom innvandrerkoortene med nordiske innvandrere, ved at de kohortene som ankom tidlig på 2000-tallet alle viser en meget sterk reduksjon i andelen av kohortene bosatte på det laveste sentralitetsnivået etter hver som botiden øker. De innvandrerkoortene som ankom Norge i løpet av den siste halvdel av den tidsperioden vi ser på, viser alle en noe mindre reduksjon i bosettingsandelen på dette sentralitetsnivået, men altså ut fra en klart lavere bosettingsandel allerede fra det første året.

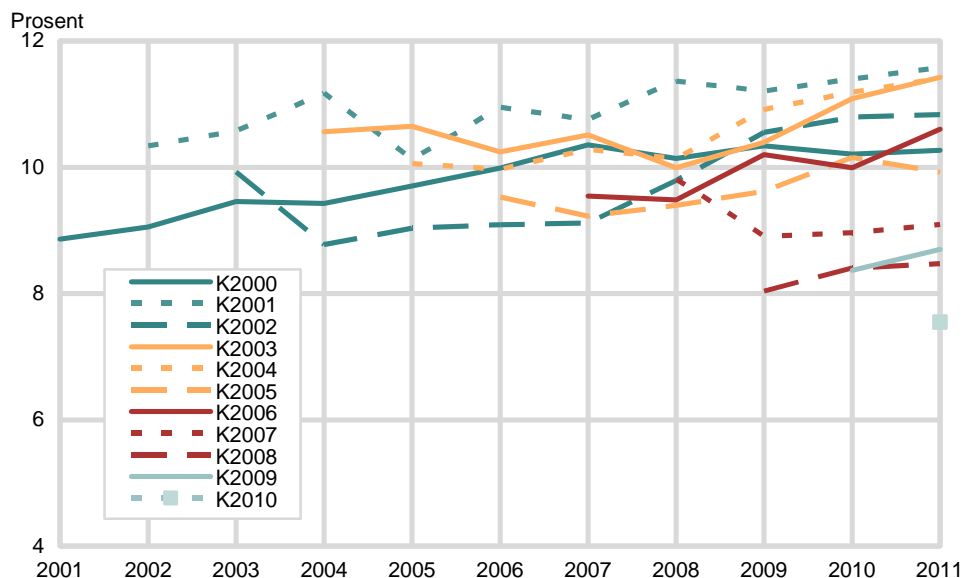
Figur 4.7j. Andelen av innvandrerkoortene 2000-2010 fra øvrige nordiske land registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent

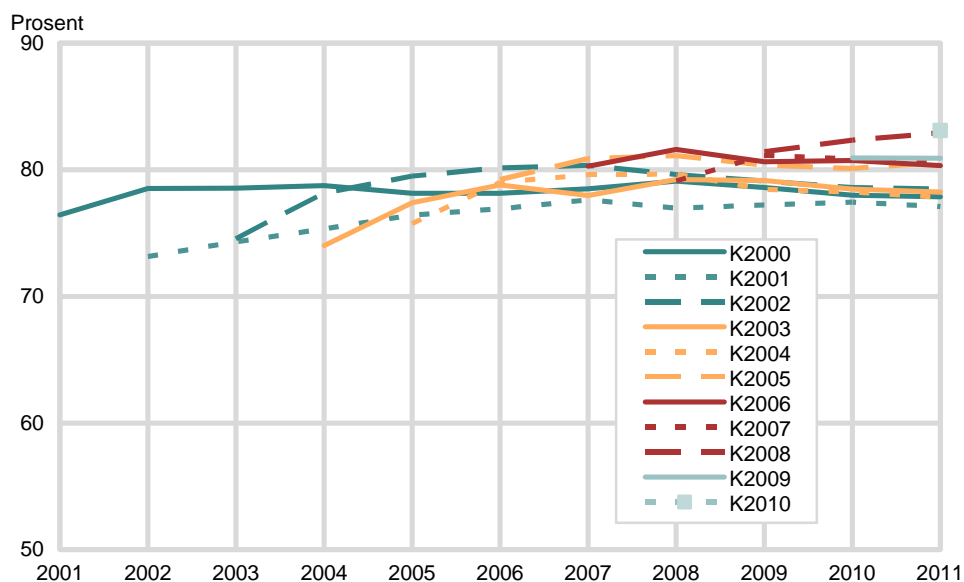
Beveger vi oss over til mellomnivået for sentralitet i figur 4.7k reduseres inngangsandelene noe, ved at gjennomsnittlig andel av nordiske innvandrere bosatte på dette sentralitetsnivået synes å variere fra rundt 11-12 prosent og ned til mellom 7-8 prosent av alle innvandrere fra øvrige nordiske land.

Det er imidlertid også her en del av kohortene som skiller seg ut, med noe høyere inngangsandel for de nordiske innvandrerne som ankom landet i årene 2001-2003. Igjen er det verdt å merke seg at de senest ankommende nordiske innvandrerne fra 2008, 2009 og 2010 alle viser lav andel bosetting det første året på dette sentralitetsnivået.

Ellers er det også her noen forskjeller mellom innvandrerkoortene gjennom tidsløpet vi her undersøker. Kohortene som ankom landet i 2002 viser først en tendens til å redusere sin andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået det første året, for deretter å øke sin andel gjennom resten av perioden. Dette er for øvrig hovedtendensen i samtlige av de øvrige kohorter, som synes å styrke sine andeler bosatte i kommuner med middels sentralitet etter hvert som botiden øker. Som vi så tidligere er det denne gruppen av innvandrere som nest etter utdanningsinnvandrerne som viser størst utvandring gjennom de første årene, så seleksjonen i det regionale utvandringmønsteret for denne gruppen vil også være av betydning for hvor store andeler som fortsatt blir boende på de forskjellige sentralitetsnivåene.

Figur 4.7k. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 fra øvrige nordiske land registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent

I figur 4.7l viser vi på tilsvarende måte hvor store andeler av innvandrerkoortene med øvrige nordiske innvandrere som er bosatte i de mest sentralt lokaliserte kommunene. Som vi ser av figuren var andelen som innvandret direkte til dette sentralitetsnivået lavest for de første kohortene som innvandret tidlig på 2000-tallet, med andeler varierende fra om lag 73 prosent opp til drøyt 76 prosent. Altså vesentlig høyere andeler sammenliknet med flyktninger, men noe lavere andelsnivå enn de samme innvandrerkoorter av de som har arbeid og utdanning som innvandringsgrunn.

Figur 4.7i. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 fra øvrige nordiske land registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent

De senere ankomende kohorter av innvandrere fra øvrige nordiske land viser alle forholdsvis høye andeler på dette sentralitetsnivået, med andeler som går fra om lag 79 prosent og opp til om lag 83 prosent, som er innslagsandelen for den senest ankomne kohorten fra 2010. For øvrig er det en klar tendens til at bosettingsandelen på dette sentrale nivået øker klart med botiden til de nordiske innvandrerne som ankom landet de første årene av 2000-tallet. For nordiske innvandrere som ankom senere, samt også for de tidligere kohortene, er det en tendens til

stabilisering eller til en svakt synkende andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået gjennom slutten av perioden. Nordiske innvandrere som innvandret i 2008 skiller seg klart ut fra de øvrige ved at de styrker sin andel registrert bosatte på høyt sentralitetsnivå i løpet av de to til tre årene vi følger denne innvandringskohorten. Men igjen kan noe av disse forskjellene i regional andel skyldes forskjeller i det regionale utvandringsmønsteret i denne gruppen, som vi altså har sett viser høyest utvandring nest etter utdanningsinnvandrene.

Til slutt har vi sett på utviklingen i det regionale bosettingsmønsteret for alle innvandrerkoherter som har familie som innvandringsgrunn. Denne gruppen er helt klart mer sammensatt og mindre homogen enn de øvrige innvandrergruppene over. Dette har sammenheng med at familiegjenforening foregår i forhold til litt forskjellige innvandrergrupper, slik at atferden med hensyn til regionalt bosettingsmønster forventes å være påvirket av hvilke innvandrergrupper de såkalte familieinnvandrene gjenforenes med.

I dette kapitlet ser vi først på utviklingen i det regionale bosettingsmønsteret til alle innvandrerkoherter med familie som innvandringsgrunn generelt (figurene 4.7m-4.7o). Det vil si at vi ikke tar hensyn til hvilke innvandrergrupper familieinnvandrene gjenforenes med. I figurene 4.7p til 4.7u har vi derimot foretatt tilsvarende analyser ved først å se på de familieinnvandrene som gjenforenes med innvandrere som har arbeid som innvandringsgrunn og til slutt for de familieinnvandrene som gjenforenes med innvandrere som har flukt som innvandringsgrunn. Hypotesen er at utviklingen i det regionale bosettingsmønsteret for disse to grupperingene vil gjenspeile noe av de til dels store forskjellene vi allerede har observert mellom innvandrere med arbeid og flukt som innvandringsgrunn.

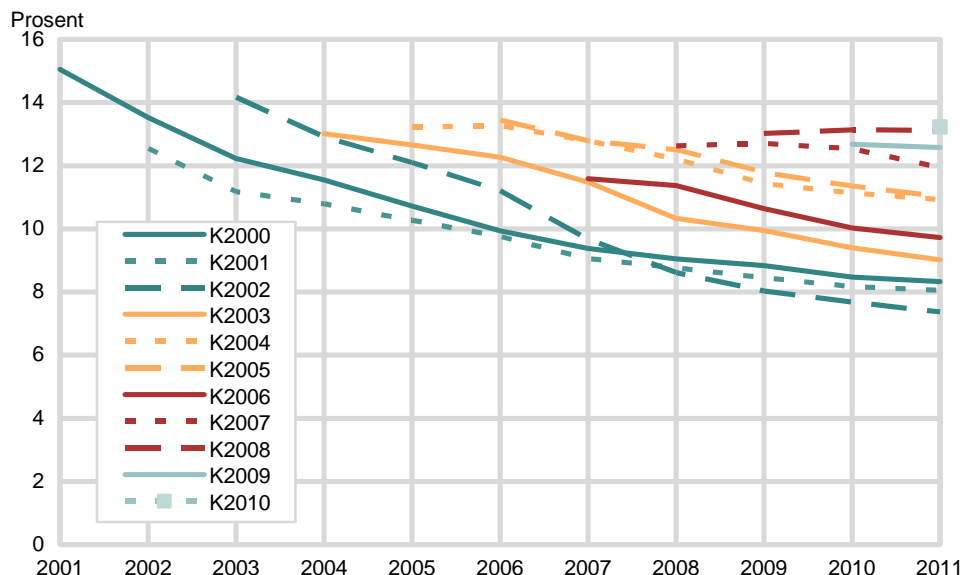
På tilsvarende måte som over har vi altså i figurene 4.7m-4.7o vist utvikling i det regionale bosettingsmønsteret for alle innvandrere som har familie som innvandringsgrunn. Av figur 4.7m ser vi at det er noe høyere andeler av denne innvandringsgruppen som bosetter seg rett etter innvandring på det laveste sentralitetsnivået enn hva tilfellet var med arbeidsinnvandrene (jfr. figur 4.7a), men klart lavere andeler enn hva tilfellet var med innvandrere med flukt som innvandringsgrunn (jfr. figur 4.7d). Startandelene varierer noe mellom de forskjellige kohortene, men av innvandrerkoherter med familie som innvandringsgrunn var det de som innvandret i de første årene på 2000-tallet som viser størst andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået rett etter ankomst, med andeler på mellom 12 til drøyt 15 prosent av hele innvandrerkoherter. Andelene bosatte det første innvandringsåret ligger deretter stort sett fra litt i underkant av 12 prosent til litt i overkant av 13 prosent. Av enkeltkohorter er det de innvandrere med familie som innvandringsgrunn som ankom landet i år 2000 som viser klart høyest andel registrert bosatte det første året, mens det var tilsvarende innvandrerkoherter fra 2006 som viser minst andel registrert bosatte på det laveste sentralitetsnivået.

For øvrig er det en meget klar og gjennomgående trend at samtlige innvandrerkoherter fra 2000 til 2006 med familie som innvandringsgrunn forlater dette sentralitetsnivået med økende botid, fra en gjennomsnittlig innslagsandel det første året på rundt 13-14 prosent og ned til andeler på rundt 7 og 8 prosent etter en del års botid. Familieinnvandrene som ankom landet mot slutten av perioden, viser om enn noe lavere andeler bosatte det første året, en klar tendens til å stabilisere bosettingsandelen på dette lave sentralitetsnivået.

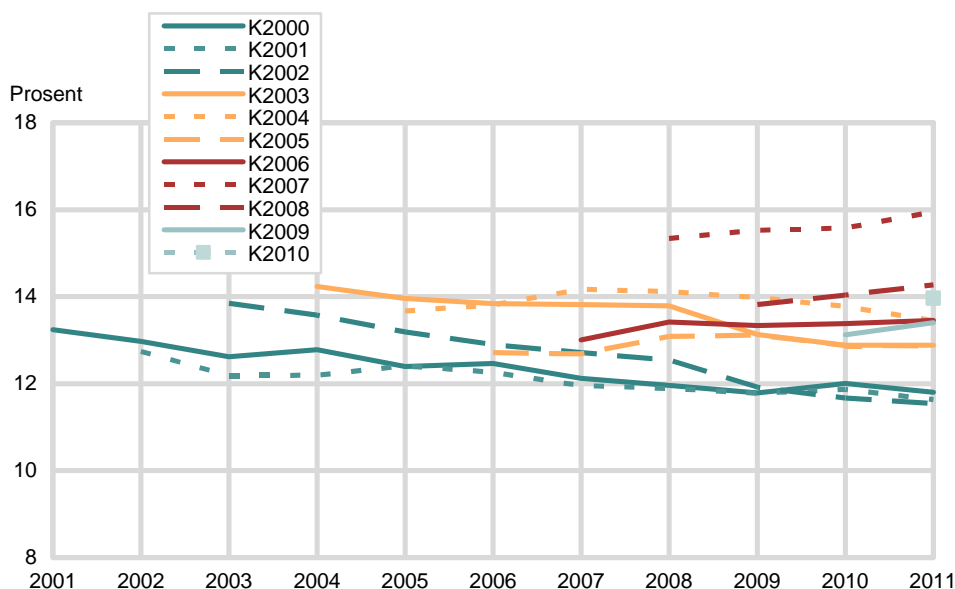
Går vi over til mellomnivået for sentralitet i figur 4.7n, er det en nær omvendt trend av det vi så på det laveste sentralitetsnivået, ved at bosettingsandelen det første året er noe lavere for innvandrerkoherter med familie som innvandringsgrunn de første årene av 2000-tallet, mens bosettingsandelen her synes å øke noe for kohortene som ankom landet noe senere utover på 2000-tallet. Andelene av kohortene som bosetter seg det første året på det mellomste sentralitetsnivået varierer i imidlertid kun mellom snaut 12 til drøyt 13 prosent av alle innenfor de

samme innvandrerkoortene, men familieinnvandrere som ankom landet i 2007 skiller seg klart ut med en bosettingsandel på det mellomste sentralitetsnivået det første året på drøyt 15 prosent. Lavest andel registrert bosatte det første året på dette sentralitetsnivået var å finne blant innvandrere med familie som innvandringsgrunn som ankom landet i 2001.

Figur 4.7m. Andelen av innvandrerkoortene 2000-2010 med familie som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent

Figur 4.7n. Andelen av innvandrerkoortene 2000-2010 med familie som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent

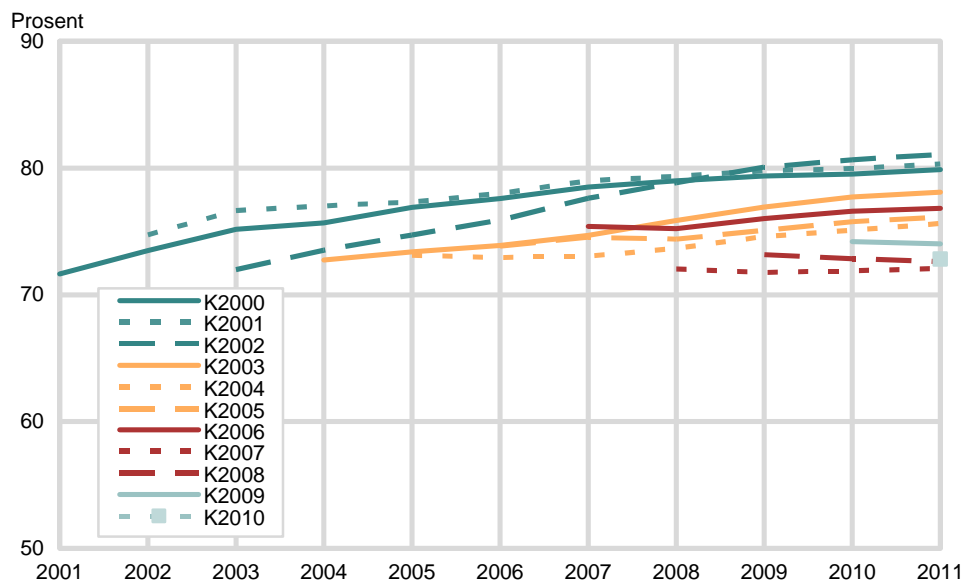

For øvrig viser også trenden her en klar reduksjon i bosettingsandelen på det mellomste sentralitetsnivået med økende botid for de første innvandrerkoortene med familieinnvandrere som ankom landet de første årene av 2000-tallet, for deretter hos de neste ankommende å vise en viss stabilisering av bosettingen for til slutt hos de senest ankommende familieinnvandrerne å vise en økning i bosettingsandelen på dette sentralitetsnivået. Innvandrerkoortene med familieinnvandrere fra 2002 reduserer sin bosettingsandel på det mellomste sentralitetsnivået helt ned til drøyt 11 prosent mot slutten av perioden, mens det relativt høye innslaget i bosettingsandelen hos innvandrerkoortene fra 2007 øker sin andel ytterligere frem

mot 2011, da om lag 16 prosent av denne innvandrerkoorten er bosatt på dette sentralitetsnivået.

Den fallende trenden i bosettingsandelen med økende botid for de først ankomende kohortene av innvandrere med familie som innvandringsgrunn både på det laveste og det mellomste sentralitetsnivået indikerer altså en motsatt trend på det høyeste sentralitetsnivået. At det er nettopp slik det har vært kommer klart frem av figur 4.7o, som viser andelen av innvandrerkoorter med familie som innvandringsgrunn som bosetter seg i kommuner med høyt sentralitetsnivå. Det er spesielt innvandrerkoortene som ankom Norge i årene fra 2000 til 2003 som viser den klart økende andelen bosatte på det høyeste sentralitetsnivået etter hvert som botiden øker. Av disse kohortene bosatte fra om lag 72 og opp til 75 prosent seg på dette sentralitetsnivået det første året etter innvandring, mens denne andelen steg til over 80 prosent for innvandrerkoortene fra 2001 og 2002 med familie som innvandringsgrunn. Innvandrerkoortene fra denne gruppen som ankom landet i årene 2004, 2005 og 2006 viser en bosettingsandel på det høyeste sentralitetsnivået det første året fra om lag 73 til om lag 75 prosent, for deretter å øke den andelen noe mer moderat med økende botid frem til 2011. Innvandrerkoortene med familie som innvandringsgrunn som ankom landet fra og med 2007 viser alle en noe annen bosettingsatferd, ved at de ved siden av å vise en noe lavere andel registrert bosatte på dette sentralitetsnivået det første året, deretter har en viss tendens til å redusere sin andel registrert bosatte på det høyeste sentralitetsnivået. Spesielt lav er bosettingsandelen her for familieinnvandrerne som innvandret i 2007, men som vi har sett viser disse til gjengjeld relativt høye andeler bosatte på det mellomste sentralitetsnivået.

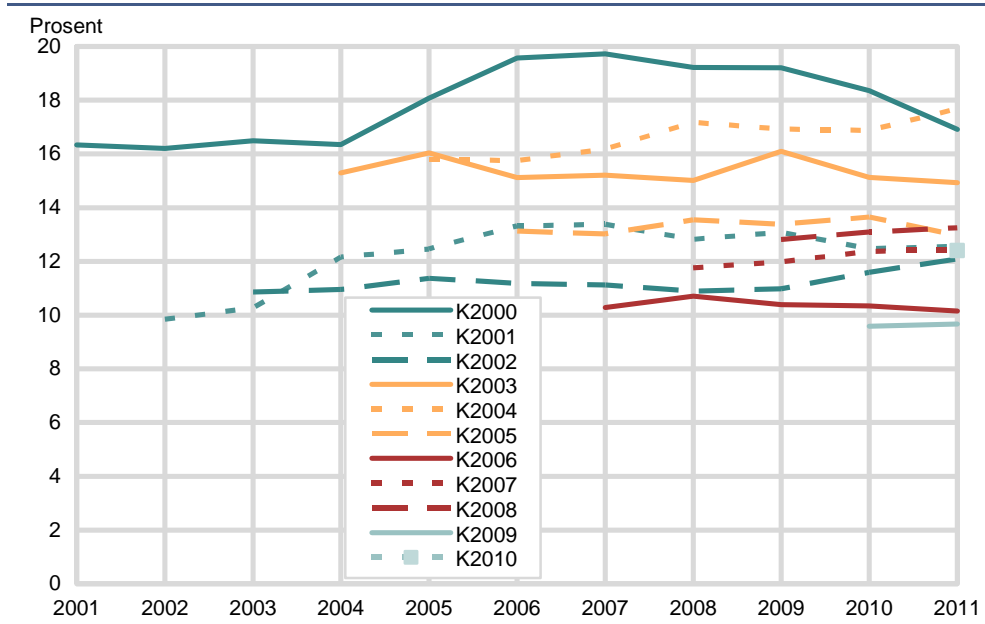
Figur 4.7o. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent

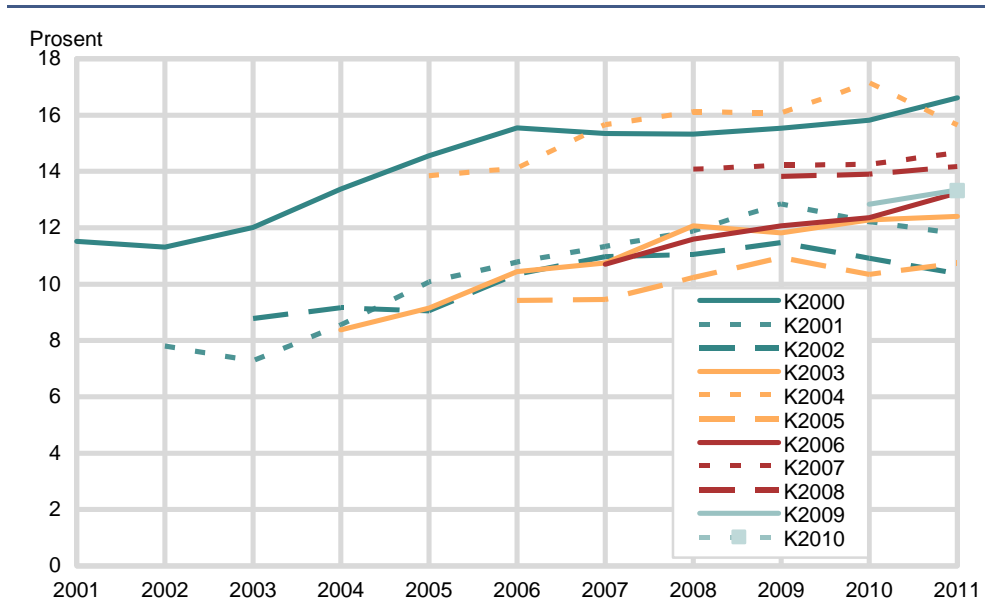
Oppsummert er det observert en viss trendendring i det regionale bosettingsmønsteret hos innvandrerkoorter med familie som innvandringsgrunn oppover på 2000-tallet, ved at de første kohortene klart øker sin sentralitet med økende botid, mens denne trenden dempes noe ned for de neste ankomende kohortene for til slutt å gå svakt i motsatt retning for kohortene med familieinnvandrerne mot slutten av perioden. Som nevnt innledningsvis for denne gruppen, er innvandrere med familie som innvandringsgrunn en sammensatt gruppe, avhengig av hvilke innvandrergrupper de gjenforenes med. Som allerede varslet har vi derfor tatt med en analyse der vi ser på de av familieinnvandrerne som gjenforenes med innvandrere som har arbeid som innvandringsgrunn og tilsvarende for de som gjenforenes med innvandrere som har flukt som innvandringsgrunn.

I figurene 4.7p til 4.7r tar vi først for oss utviklingen i det regionale bosettingsmønsteret for de av familieinnvandrerne som gjenforenes med innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Figur 4.7p viser at det er til dels store forskjeller mellom de forskjellige innvandrerkoortene i denne gruppen som bosetter seg på det laveste sentralitetsnivået det første året etter innvandring. Mens om lag 15 til drøyt 16 prosent av koortene fra 2000, 2003 og 2004 bosetter seg i kommuner med lavt sentralitetsnivå det første året, er tilsvarende andeler for koortene fra 2001 og 2002 på om lag 10-11 prosent. De etterfølgende koortene viser en innslagsandel på dette sentralitetsnivået fra drøyt 13 prosent for de som innvandret i 2005 og ned til under 10 prosent for de som innvandret i 2009. Felles for alle koortene med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn, er at de enten stabiliserer eller øker sin andel registrert bosatte på dette lave sentralitetsnivået med økende botid i landet.

Figur 4.7p. Andelen av innvandrerkoortene 2000-2010 med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent

Figur 4.7q. Andelen av innvandrerkoortene 2000-2010 med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent

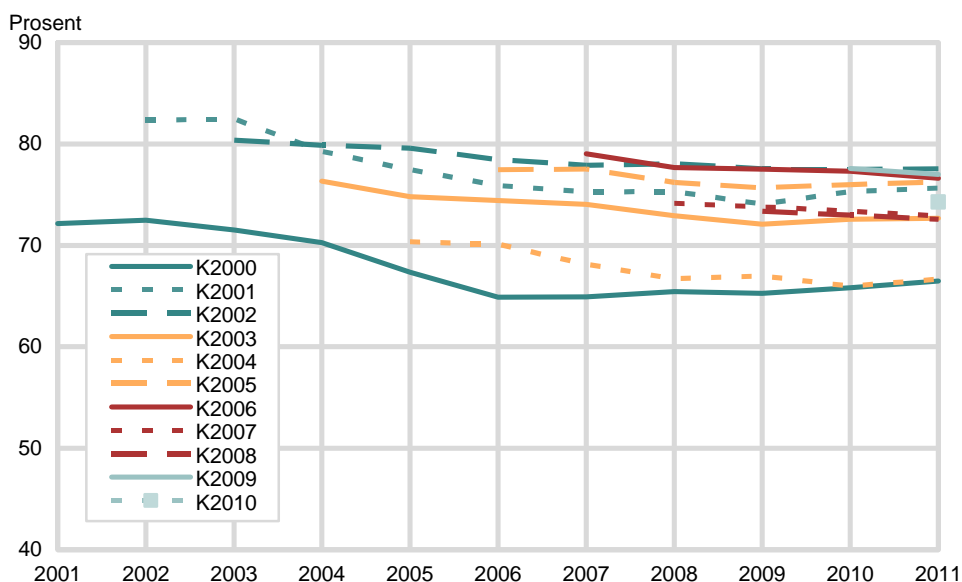

Beveger vi oss over til det mellomste sentralitetsnivået, er noe av de samme forskjellene mellom kohortene som observert på det laveste sentralitetsnivået også å gjenfinne her (se figur 4.7q). Innvandrerkoortene fra 2000 og 2004 viser alle relativt høye bosettingsandeler det første året på snaut 12 til snaut 14 prosent, mens tilsvarende kohorter fra 2001,2002 og 2003 viser klart lavere bosettingsandeler det første året helt ned til snaut 8 prosent for de som innvandret i 2001. De etterfølgende kohortene fra 2005 og 2006 kommer i en mellomstilling, med bosettingsandeler det første året fra drøyt 9 til snaut 11 prosent av kohortene, mens de ankommet i årene 2007-2010 alle viser relativt høyere bosettingsandeler i kommuner med middels sentralitet, fra snaut 13 til drøyt 14 prosent. Felles for alle kohortene med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn, er at de nær gjennomgående øker sin andel registrert bosatte i kommuner med middels sentralitetsnivå med økende botid i landet.

Resultatene for bosettingsandelene for innvandrerkoortene med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn viser et speilbilde av det vi har sett for summen de laveste og mellomste sentralitetsnivåene (se figur 4.7r). Innvandrerkoortene fra 2001 og 2002 og delvis 2003 viser alle forholdsvis høye bosettingsandeler i kommuner med høy sentralitet det første året etter innvandring. Tilsvarende viser innvandrerkoortene fra 2000 og 2004 relativt lavere andeler bosatte på dette sentralitetsnivået fra det første året. Felles for alle disse kohortene fra første del av 2000-tallet er imidlertid at de viser en meget klar bosettingsandel på det høyeste sentralitetsnivået etter hvert som botiden øker. De senere ankomne kohortene med familieinnvandrere knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn, viser bosettingsandeler det første året som ligger noe midt mellom innvandrerkoortene fra første del av 2000-tallet, men også disse viser en tendens til å redusere sine andeler bosatte i kommuner med den høyeste sentralitet etter hvert som botiden øker.

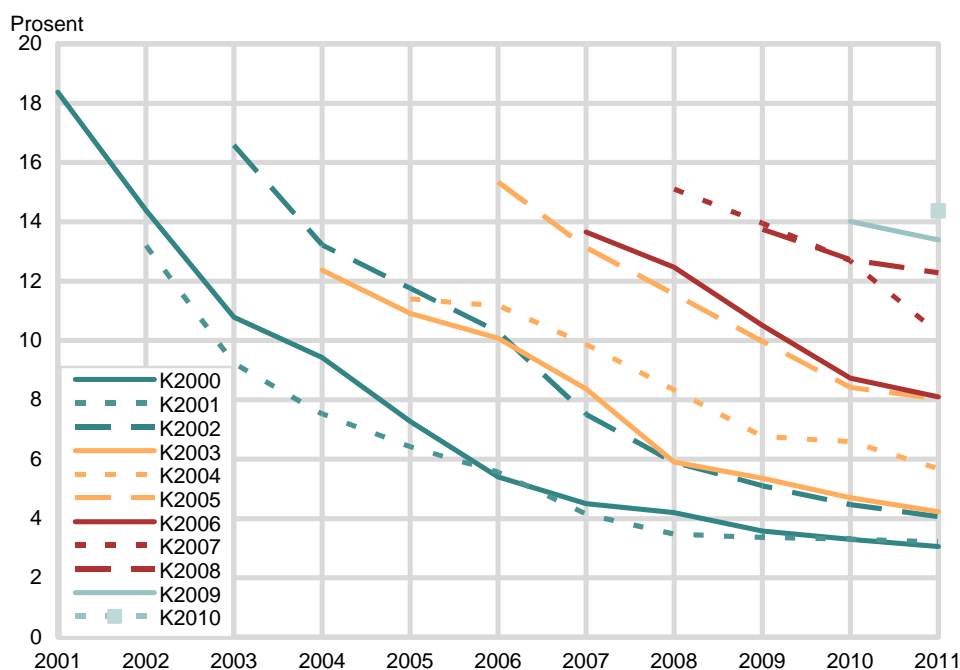
Figur 4.7r. Andelen av innvandrerkoortene 2000-2010 med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent

Som vi kunne forvente viser innvandrerkoortene med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn et regionalt bosettingsmønster som ligner mye på det vi fant i figurene 4.7a til 4.7c for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Altså en viss stabilisering og/eller svak økning av bosettingsandelene av kohortene i kommuner med lav sentralitet etter hvert som botiden øker, en økning i bosettingsandelene for kommuner med middels sentralitet, og en nedgang i de andelene av kohortene som blir boende i kommuner med høy sentralitet etter hvert som botiden øker.

Til slutt ser vi altså på de innvandrerkohortene med familie som er knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn. Resultatene er gitt i figurene 4.7s-4.7u. Av figur 4.7s ser vi at det er noe høyere andeler av denne innvandringsgruppen som bosetter seg rett etter innvandring på det laveste sentralitetsnivået enn hva tilfellet var med familieinnvandrere som er knyttet arbeidsinnvandrerne. På den annen side er imidlertid bosettingsandelene vesentlig lavere enn tilsvarende andeler vi tidligere fant blant innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Innvandrere med familie knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn, viser imidlertid som flyktninger, og i motsetning til hos familieinnvandrere knyttet til arbeidsinnvandrere, en meget sterk tendens til å redusere sine bosettingsandeler i kommuner med lav sentralitet etter hvert som botiden øker. Et noe lavere innslag på lavt sentralitetsnivå hos familieinnvandrere knyttet til flyktninger enn hos flyktninger indikerer at familiegjenforeningen i større grad foregår i kommuner med høyere sentralitetsnivåer, men viser samtidig at de av familieinnvandrere knyttet til flyktninger som innvandrer til kommuner med lav sentralitet, deretter følger flyktningene oppover i sentralitetshierarkiet.

Figur 4.7s. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2010 med familie knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent

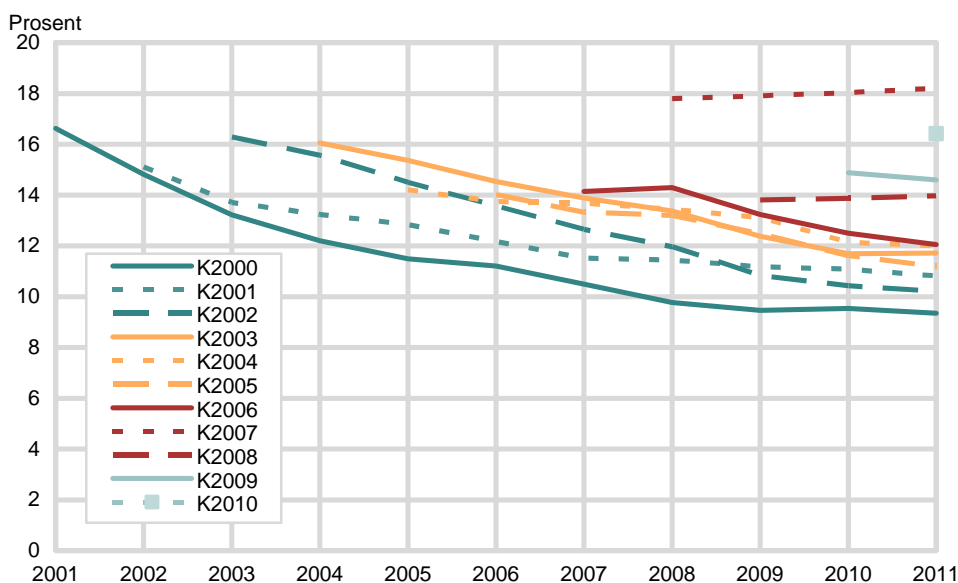

Beveger vi oss over til kommunene med middels sentralitet i figur 4.7t, ser vi mye av det samme mønsteret som ble observert for det laveste sentralitetsnivået. Selv om det er en del forskjeller mellom innvandrerkohortene med hensyn til bosettingsandel på det mellomste sentralitetsnivået i det første året etter innvandring, viser alle kohortene fra 2000 og til og med 2006 for innvandrere med familie tilknyttet flyktninger en meget sterk reduksjon i sine bosettingsandeler på dette sentralitetsnivået med økende botid. Dette er akkurat samme utvikling i bosettingsandelene som ble observert for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Familieinnvandrere knyttet til flyktninger viser imidlertid noe lavere bosettingsandeler i kommuner med middels sentralitetsnivå enn de observert for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, men som antydnet over, ventes familiegjenforeningene med flyktningene hele tiden å foregå på et noe høyere sentralitetsnivå etter hvert som flyktningene ganske raskt beveget seg oppover i sentralitetshierarkiet.

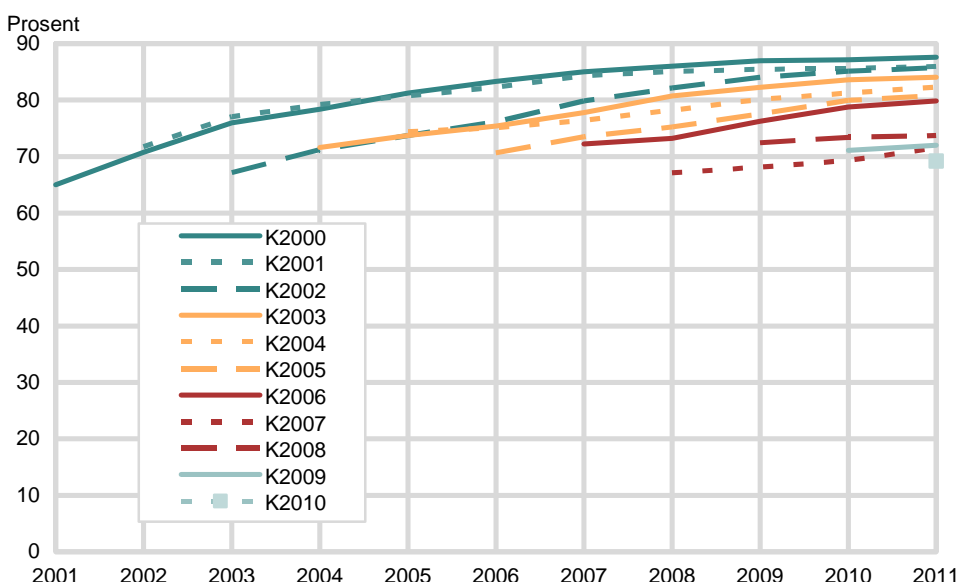
Det er imidlertid verdt å merke seg både nivået på og utviklingen i bosettingsandelen på dette sentralitetsnivået for de senest ankomme kohortene med familieinnvandrere knyttet til flyktninger. Ved siden av relativt høye bosettings-

andeler på middels sentralitetsnivå det første innvandringsåret, og da spesielt for 2007- og 2010-kohorten, er det en viss tendens til å stabilisere og svakt øke bosettingsandelen på dette sentralitetsnivået med økende botid. Den observerte tidsperioden er riktignok kort, men tendensen er likevel klart forskjellig fra kohortene før. Dette er imidlertid til dels i samsvar med tilsvarende bosettingsandeler for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn (se figur 4.7e), der også de senere ankommende kohortene har noe høyere og noe mer stabile bosettingsandeler på dette sentralitetsnivået enn sine forgjengere.

Figur 4.7t. Andelen av innvandrerkoherter 2000-2010 med familie knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent

Figur 4.7u. Andelen av innvandrerkoherter 2000-2010 med familie knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent

Går vi til slutt over til det høyeste sentralitetsnivået (figur 4.7u), så er mye av utviklingen i bosettingsandel for familieinnvandrere knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn mye i samsvar med tilsvarende utvikling i bosettingsandeler for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn (se figur 4.7f). Bosettingsandelene på det høyeste sentralitetsnivået det første året etter innvandring ligger imidlertid

mye høyere hos familieinnvandrere tilknyttet flyktninger som innvandringsgrunn enn hos flyktningene selv. Igjen har dette sammenheng med at familiegjennforeningen foregår på et stadig høyere sentralitetsnivå, og at en stor andel av familieinnvandrerne tilknyttet flyktninger først innvandrer etter at de flyktningene de skal gjenforenes med har fått et bosted i en kommune som er å finne på det høyeste sentralitetsnivået. Utviklingen i bosettingsandelen på det høyeste sentralitetsnivået viser som nevnt godt samsvar mellom gruppene, der også familieinnvandrerne knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn med økende botid samler mellom 80 og 90 prosent av hver av kohortene i kommuner med høy sentralitet. For øvrig viser også de senest ankommende kohortene av familieinnvandrere knyttet til flyktninger mye av det samme bosettingsmønsteret som hos flyktninger, med noe lavere andeler bosatte på det høyeste sentralitetsnivået og forholdsvis moderat økning i disse andelene de få årene som har gått siden innvandringen, men nettopp på grunn av den korte botiden, kan også disse være i en spe begynnelse av en sterkere regional sentralisering av bosettingsmønsteret etter hvert som botiden øker. Men selv om all empiri tilsier at de gjør det, så gjenstår det altså å se.

4.8. Regional bosetting etter sentralitet og botid for innvandrere etter innvandringsgrunn og alder

På en litt annen måte enn for beregning av bosettingsmønsteret etter innvandringsgrunn og sentralitet over, har vi benyttet sentralitetsbegrepet noe mer detaljert for å måle endringer i det regionale bosettingsmønsteret gitt innvandringsgrunn, botid og alder i hele landet. Tallene er hentet fra befolkningsregisteret med status for bostedskommune og sentralitet målt fra det laveste sentralitetsnivået (1) til det høyeste sentralitetsnivået (9) per 1. januar i hvert av årene fra og med 2007 og til og med 2011 (jfr. definisjonen av 9 undersentralitetsnivåer i kapittel 3 og vist i tabell 3.1 over). Hvert individ er gitt botid per 1. januar i hver av årgangene. Deretter har vi vektet sammen alle filene for perioden 2007 – 2011 med antall innvandrere, og får deretter et veid gjennomsnittlig regionalt bosettingsmønster over denne femårsperioden etter innvandrernes botid i landet. Hver innvandrer kan maksimalt bidra med fem opplysninger hver i løpet av perioden, men da nødvendigvis med ett år lenger botid i landet for hvert av årene. Personer som ikke har flyttet beholder sitt detaljerte sentralitetsnivå uavhengig av økende botid. Personer som foretar en innenlandsk flytting mellom to kommuner med forskjellige nivåer på sentralitet fra ett år til det neste, registreres dermed med ett år lenger botid og et nytt nivå på bostedssentralitet gitt forskjellen i sentralitet mellom fraflyttingskommune og tilflyttingskommune. Personer som har innvandret i løpet av det siste året før 1.1 i hver av årgangene, uten å være tidligere inn- og utvandrer, får ved første registreringstidspunkt botiden satt til null år. Botiden er for øvrig beregnet for ettårige botidsgrupper opp til og med 9 års botid, mens vi har samlet alle innvandrere bosatt i Norge med ti års botid eller lenger i en samlegruppe til slutt.

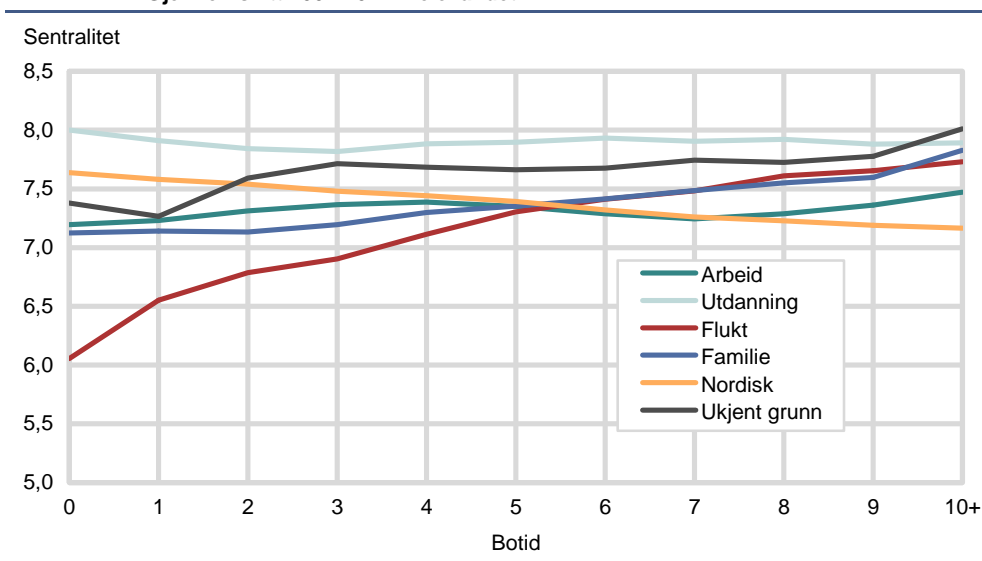
I figur 4.8a gis først en oversikt over gjennomsnittlig sentralitetsnivå for bosettingen i Norge i hver av innvandrergruppene etter innvandringsgrunn basert på sentralitetsnivåene (1-9) for hver innvandrers bostedskommune per 1.1 hvert år gitt hver innvandrers botid i Norge. Satt sammen på denne måten er det innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn som viser det mest sentrale bosettingsmønsteret i Norge til og med en botid på ni år i landet. For samlegruppen med ti års botid eller lenger er det innvandrere med ukjent innvandringsgrunn som viser det mest sentrale bosettingsmønsteret. Denne gruppen har også en forholdsvis høy sentralitet på sin bosetting for grupper med lavere botid, men som vi har beskrevet tidligere så er hovedtyngden av denne gruppen å finne blant innvandrere som innvandret til Norge før 1990, da begrepet innvandringsgrunn ble innført. Sånn sett reflekterer det høye sentralitetsnivået for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn det gjennomsnittlige sentralitetsnivået for årene 2007-2011 for innvandrere som ankom landet før 1990.

Går vi videre nedover ser vi at det er innvandrere fra øvrige nordiske land som i gjennomsnitt ankommer landet med nest høyest sentralitetsnivå. Denne innvandrerguppen viser imidlertid deretter en jevn desentralisering i sitt bosettingsmønster etter hvert som botiden øker, og med lavest gjennomsnittlig sentralitet for alle nordiske innvandrere med ti år eller lenger botid i Norge.

Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn ankommer landet i gjennomsnitt på et middels sentralitetsnivå sammenliknet med de innvandrergupperingene vi opererer med her. Arbeidsinnvandrere viser i gjennomsnitt et litt stigende sentralitetsnivå på sitt bosettingsmønster etter noen få års botid, for så igjen å senke sentralitetsnivået på sin bosetting fra fire til syv års botid. Nå er imidlertid ikke dette en kohortanalyse, slik vi presenterte i kapitlene over, så mye av økningen i gjennomsnittlig sentralitetsnivå for bosettingen av arbeidsinnvandrere fra null til fire års botid, reflekterer at de stadig større innvandrerkohortene med arbeidsinnvandrere som har ankommet landet etter 2005 har hatt en tendens til å vise noe mindre sentral bosetting etter hvert som de har ankommet landet. Dette er i tråd med den tendensen vi fant i kohortanalysene over.

Til slutt ser vi at det er innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn som viser lavest sentralitet i sitt bosettingsmønster etter ankomst til landet, men at sentralitetsnivået i bosettingen øker dramatisk etter hvert som botiden i landet øker, og da spesielt for flyktninger. Slik vi har presentert resultatene her som et gjennomsnitt over årene 2007-2011 vil hovedtyngden av familieinnvandrere være mer tilknyttet flyktninger enn arbeidsinnvandrere, slik at utviklingen i bosettingsentralitet etter botid for denne gruppen reflekter det faktum at familiegjenforening med tidligere innvandrede flyktninger foregår noen år etter at flyktningene har ankommet landet, og på et klart høyere sentralitetsnivå enn på det nivået flyktningene var bosatt i sine første år etter ankomst. Som vi ser er det etter om lag 5 års botid meget stort samsvar i bosettingssentralitet mellom innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn. På den annen side viser figuren et klart samsvar mellom familieinnvandrere og arbeidsinnvandrere etter null og få års botid. Dette reflekterer også mye av det vi skrev i kapitlet over, at fra året 2007 så har familieinnvandringen knyttet til arbeidsinnvandrere vært større enn familieinnvandringen knyttet til flyktninger.

Figur 4.8a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn, sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet

I figurene 4.8b og 4.8c har vi trukket inn aldersdimensjonen i dette bosettingsmønsteret ved å først se på innvandrere i alderen 20-29 år (figur 4.8b) og deretter på tilsvarende måte for innvandrere i alderen 30-49 år. Alderen er her definert ut fra den alderen innvandrerne hadde per 1.1 i hvert av årene 2007-2011, slik at når botiden trekkes inn så berører dette aldere som ligger utenfor de aldersgruppene vi

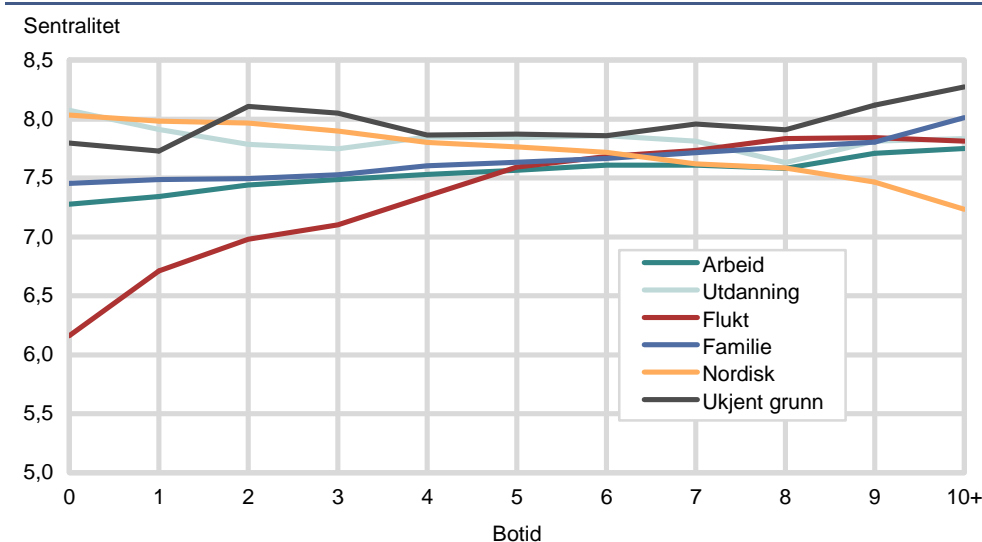
opererer med her. For eksempel vil personer som er 20 år ved inngangen til disse årene vi undersøker kun ha vært 15 år gitt 5 års botid. Men den bosettingen vi registrerer her foregår kun innenfor de aldersgruppene vi opererer med, men da gitt innvandrernes botid i landet på det tidspunktet da bosettingen registreres.

Sentralitetsresultatene gitt for den yngste aldersgruppen, 20-29 år i figur 4.8b viser til dels litt andre forløp enn de som fremkom for alle aldersgrupper samlet i figur 4.8a. Blant 20-åringene er det innvandrere med ukjent innvandringsgrunn som i snitt viser det mest sentrale bosettingsmønsteret. Denne gruppen utgjør en forholdsvis liten andel av innvandrerne, men også disse viser sin høyeste sentralitet etter ti eller flere års botid i landet, slik hovedgruppen av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn viste i figur 4.8a.

Unge innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn viser også forholdsvis høy sentralitet i sitt bosettingsmønster, men i motsetning til denne gruppen totalt har de en noe større tendens til å senke sentraliteten på sitt bosettingsmønster med økt botid. Unge nordiske innvandrere er gruppen som i snitt viser den høyeste sentraliteten på sitt bosettingsmønster for de med inntil fire års botid, noe som nok henger sammen med en stor innvandring av personer i 20-årsalderen fra Sverige til de mer sentrale østlandsområdene i løpet av den femårsperioden vi her ser på. Unge nordiske innvandrere som ankom Norge noe tidligere på 2000-tallet viser noe lavere sentralitet i sitt bosettingsmønster etter hvert som botiden har kommet opp i om lag fem år og mer.

For øvrig er det mange likheter i bosettingsmønsteret til unge innvandrere med arbeid, familie og flukt som innvandringsgrunn, som det var i hele disse innvandrerguppene. Unge arbeidsinnvandrere viser en tendens til stadig lavere sentralitetsnivå etter hvert som nyere innvandrerkoherter ankommer landet, og også her er det bra samsvar mellom bosettingssentralitet for arbeidsinnvandrere og familieinnvandrere med kort botid. Unge innvandrere med flukt som innvandringsgrunn viser på tilsvarende måte som alle flyktninger et svært desentralt bosettingsmønster like etter at de har ankommet landet, men viser deretter en meget sterk sentralisering i sitt bosettingsmønster med økende botid.

Figur 4.8b. Registrert bosatte innvandrere i alderen 20-29 år etter innvandringsgrunn, sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet

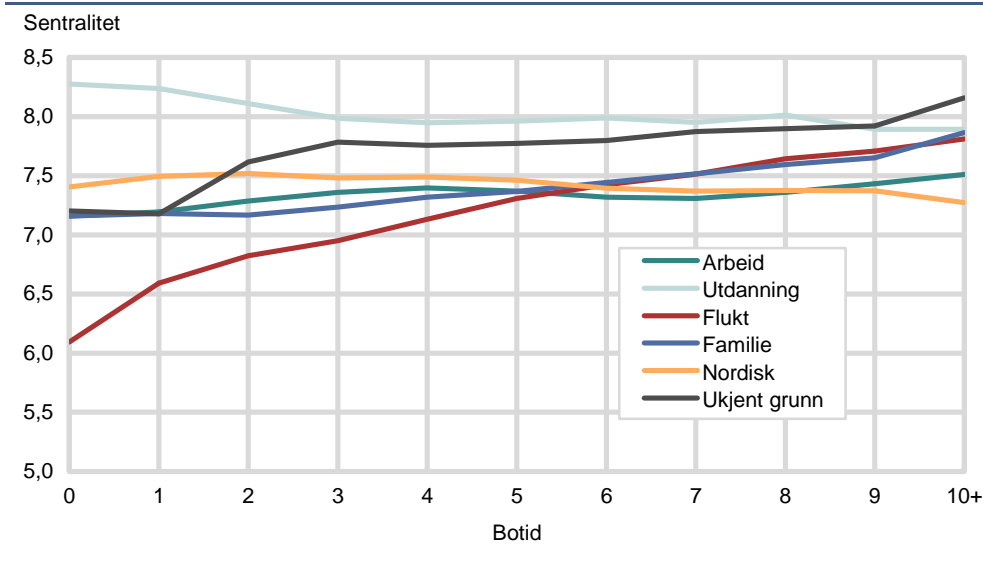

Går vi til aldersgruppen 30-49 år (figur 4.8c) så er resultatene noe mer i samsvar med de som ble funnet for gruppene totalt i figur 4.8a, men med en særdeles høy ankomstsentralitet på innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Deretter kommer innvandrere med ukjent innvandringsgrunn, som klart øker sin bosettingssentralitet etter hvert som botiden øker, og for de med ti år og lenger botid også omfatter en del av de innvandrergrupper som ankom landet før 1990.

Nordiske innvandrere i denne aldersgruppen ankommer landet på et for innvandrere mer gjennomsnittlig sentralitetsnivå, for så holde seg der noen år, før sentraliteten i bosettingen går ned etter om lag fire til fem års botid.

Arbeidsinnvandrere viser også her sammen med familieinnvandrere et noe lavere sentralitetsnivå for sin bosetting de første årene etter innvandring, mens det også i denne aldersgruppen er innvandrere med flukt som innvandringsgrunn som ankommer landet på klart lavest sentralitetsnivå. Mens arbeidsinnvandrere i denne aldersgruppen opprettholder sitt noe lavere sentralitetsnivå i sin bosetting, så øker familieinnvandrene og især flyktningene sitt sentralitetsnivå etter hvert som botiden øker.

Figur 4.8c. Registrert bosatte innvandrere i alderen 30-49 år etter innvandringsgrunn, sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet

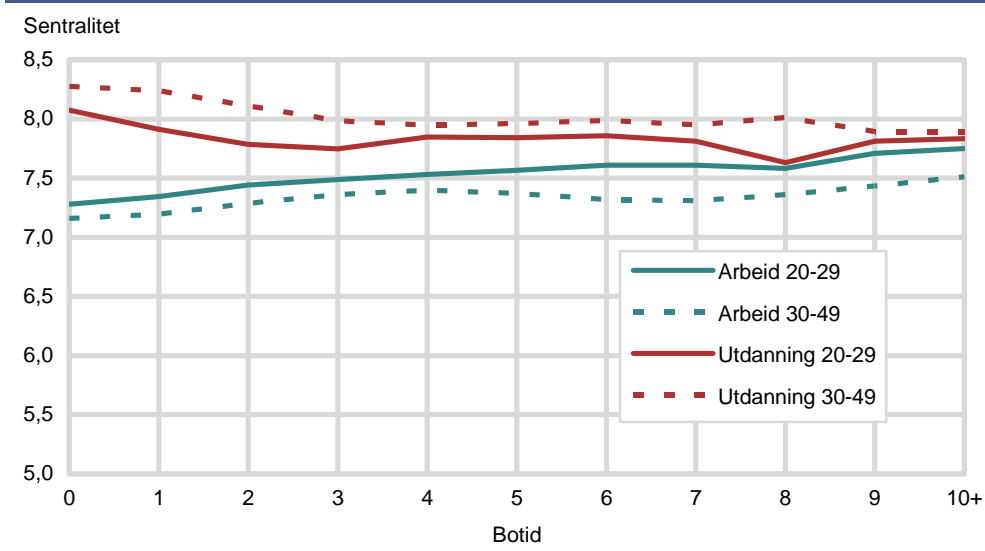

I figurene 4.8d - 4.8f har vi satt sammen utviklingen i bosettingssentraliteten etter botid for begge aldersgruppene beskrevet over. For å rasjonalisere resultatene har vi plassert to og to grupper av innvandrere etter innvandringsgrunn i hver av figurene, uten at disse parvise gruppene nødvendigvis har sammenheng i bosettingsmønster. Et unntak er knyttet til innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn, der familiegjennforening med flyktninger har stått sentralt inntil 2007, da som tidligere nevnt familiegjennforening med arbeidsinnvandrere ble en vel så viktig faktor.

I figur 4.8d har vi først sett på utviklingen i bosettingssentralitet for aldersgruppene 20-29 år og 30-49 år for innvandrere med arbeid og utdanning som innvandringsgrunn. Som vi allerede har sett, viser utdanningsinnvandrere en vesentlig høyere bosettingssentralitet enn arbeidsinnvandrere. For å ta innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn først, så viser de i den eldste av aldersgruppene en klart høyere sentralitet i sitt bosettingsmønster enn utdanningsinnvandrere i 20-årsalderen. Dette inntreir allerede fra det første innvandringsåret og holder seg stort sett etter hvert som innvandrerne i denne gruppen øker sin botid. I de første årene etter innvandring er dette noe forståelig gitt sentralitetsnivået i innvandringsåret, i og med at disse innvandrerne har innvandret til Norge for å ta utdanning. I de første årene etter innvandring er de derfor bundet til de studiestedene der får sin studie-plass. Dette kan også være bestemmende for at forskjellene i sentralitetsnivå mellom aldersgruppene holder seg nær parallelt de første botidsårene, for deretter å endre seg noe, ved at den yngste gruppen øker sin bosettingssentralitet til nærmere nivået for den eldste aldersgruppen. For arbeidsinnvandrerne er imidlertid forholdet til bosettingssentralitet omvendt av det vi har sett for utdanningsinnvandrerne, ved at det er den yngste aldersgruppen som viser høyest sentralitetsnivå. Men også blant arbeidsinnvandrerne er det bemerkelsesverdig parallell utvikling i bosettings-

sentraliteten de første fire til fem årene etter innvandring, før den eldste aldersgruppen viser en tendens til noe lavere sentralitet i sitt bosettingsmønster, mens den yngste gruppen av arbeidsinnvandrere fortsetter enn svak trend til økt sentralitet med økt botid.

Figur 4.8d. Registrert bosatte innvandrere i aldrene 20-29 og 30-49 år med arbeid og utdanning som innvandringsgrunn etter sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet

Går vi over til innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn i figur 4.8e, er det bemerkelsesverdig likhet i bosettingsentralitet mellom de to aldersgruppene både blant flyktingene og blant familieinnvandrerne. Som tidligere vist starter flyktingene sin bosetting på et klart lavere sentralitetsnivå enn innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Figuren viser at blant flyktingene så innvandrer 20-åringene og de som er i aldersgruppen 30-49 år gjennomsnittlig på nær samme sentralitetsnivå. Deretter øker den yngste gruppen av flyktinger sin bosettingsentralitet svakt raskere enn den eldste gruppen av flyktinger etter hvert som botiden øker, inntil de samles på omtrent samme høye sentralitetsnivå etter ti år eller lengre botid. For innvandrere med familie som innvandringsgrunn, er det den yngste aldersgruppen som innvandrer til et noe høyere sentralitetsnivå sammenliknet med den eldste aldersgruppen, for deretter å følge hverandre parallelt til noe høyere sentralitetsnivåer etter hvert som botiden øker, og da til de samme sentralitetsnivåer der vi også finner innvandre med flukt som innvandringsgrunn. Dette er i samsvar med forventningene, fordi familieinnvandrere som i perioden 2007-2011 hadde mer enn fem års botid i landet stort sett var knyttet til flyktinger med hensyn til familiegjenforening.

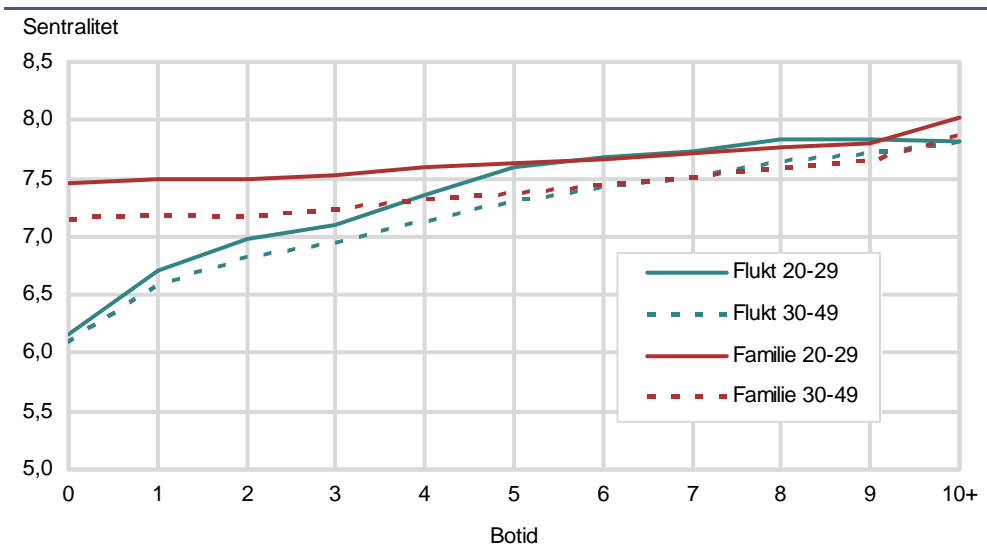
Til slutt har vi i figur 4.8f satt sammen aldersgruppeutviklingen for de to resterende innvandrergruppene bestående av nordiske innvandrere og innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Den sistnevnte er som nevnt av noe mindre interesse i denne sammenhengen, fordi hovedtyngden av denne gruppen består av innvandrere som innvandret til Norge før 1990, og er derfor noe mer å finne i den eldste aldersgruppen og/eller i samlegruppen med ti eller flere års botid.

Det er observert store forskjeller i bostedssentralitet mellom nordiske innvandrere i 20-årsalderen og de i aldersgruppen 30-49 år de første årene etter innvandring. De yngste innvandrer til et klart høyere sentralitetsnivå, men bostedssentraliteten konvergerer mellom gruppene med økt botid, ved at den yngste aldersgruppen senker sin bostedssentralitet etter hvert som botiden øker, og faller til slutt helt sammen med det gjennomsnittlige nivået for bostedssentralitet for den eldste aldersgruppen etter ti år og lenger botid.

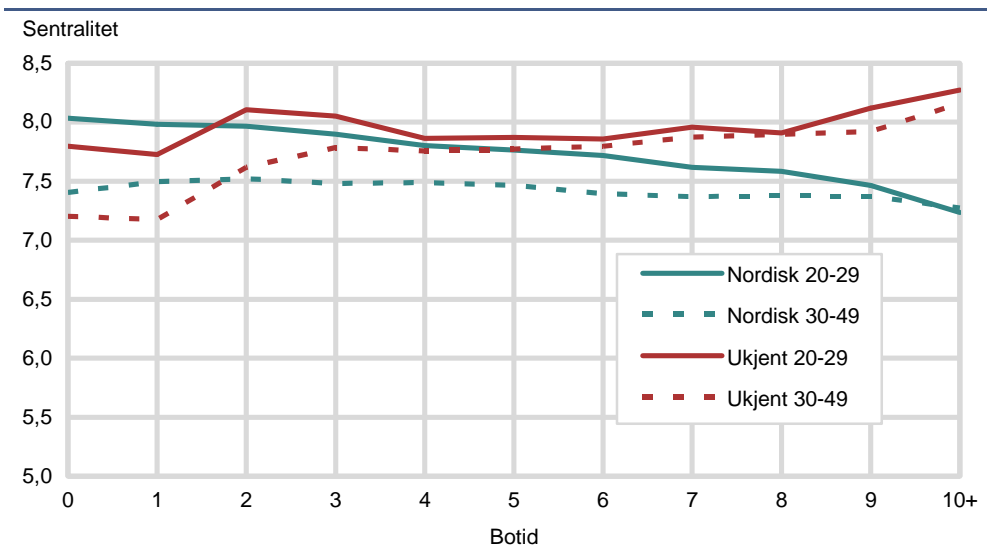

Blant innvandrere med ukjent innvandringsgrunn foregår det også en klar konvergens mellom den yngste og eldste aldersgruppen i bostedssentralitet med økende botid, men her er forholdet omvendt fra de nordiske innvandrerne, ved at den eldste aldersgruppen innvandrer til lavest sentralitetsnivå, for deretter å øke sin bostedssentralitet til nivået for den yngste aldersgruppen etter fire års botid, før begge aldersgruppene gradvis øker sin bostedssentralitet ytterligere med økende botid.

Figur 4.8e. Registrert bosatte innvandrere i aldrene 20-29 og 30-49 år med flukt og familie som innvandringsgrunn etter sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet

Figur 4.8f. Registrert bosatte innvandrere i aldrene 20-29 og 30-49 år fra nordiske land og med ukjent innvandringsgrunn etter sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet

4.9. Regional bosetting etter sentralitet og botid for innvandrere etter landbakgrunn

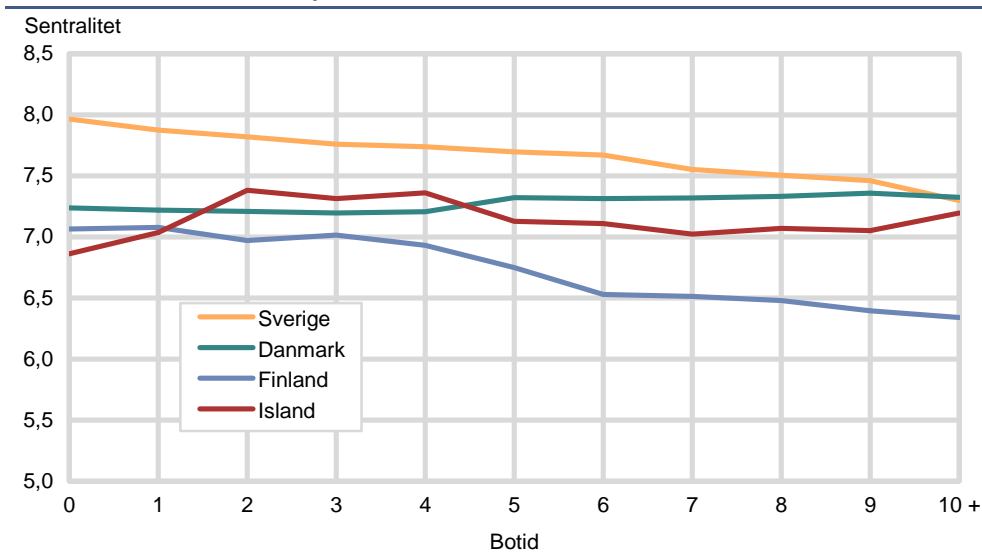
På samme måte som i avsnitt 4.8 har vi benyttet tilsvarende sentralitetsbegrep for å måle endringer i det regionale bosettingsmønsteret gitt innvandrernes landbakgrunn etter fødeland og botid i landet. Tallene er også her hentet fra befolkningsregisteret med status for bostedskommune og sentralitet (1-9) per 1. januar i hvert av årene fra og med 2007 og til og med 2011. Hvert individ er gitt botid per 1. januar i hver av årgangene. Deretter har vi vektet sammen alle filene for perioden 2007 – 2011 med antall individer etter landbakgrunn, og får deretter et veid gjennomsnittlig regionalt bosettingsmønster over denne femårsperioden etter innvandrernes botid i

landet. Hvert individ kan også her maksimalt bidra med fem opplysninger hver i løpet av perioden, men da nødvendigvis med ett år lenger botid i landet for hvert av årene. Personer som ikke har flyttet beholder sitt sentralitetsnivå uavhengig av økende botid. Personer som foretar en innenlandsk flytting mellom to kommuner med forskjellige nivåer på sentralitet fra ett år til det neste, registreres dermed med ett år lenger botid og et nytt nivå på sentralitet gitt forskjellen i sentralitet mellom fraflyttingskommune og tilflyttingskommune. Personer som har innvandret i løpet av det siste året per 1.1 i hver av årgangene, uten å være tidligere inn- og utvandrere, får ved første registreringstidspunkt botiden satt til null år.

Resultatene er gitt i figurene 4.9a – 4.9f, der vi har plukket ut en del sentrale land med hensyn til hvor mange innvandrere hvert land er representert med i Norge (jfr. oversikten gitt i tabell 4.1). I tillegg gis resultater for enkelte samlegupper av land.

I figur 4.9a vises utviklingen i bostedssentralitet for innvandrere fra hvert av de nordiske landene. Som vi ser er det ved ankomst svenske innvandrere som bosetter seg mest sentralt i Norge, mens de øvrige nordiske innvandrere samler seg på et noe lavere gjennomsnittlig sentralitetsnivå, og der islandske innvandrere er de som ankommer landet på det laveste sentralitetsnivået. Som vi har sett tidligere for nordiske innvandrere samlet er det observert en viss desentralisering i deres bosettingsmønster med økende botid i landet. Som figuren viser, er det først og fremst svensker og finner som bidrar til denne utviklingen, ved at svenske innvandrere gradvis senker sin bostedssentralitet med økt botid, mens finner etter å ha stabilisert sin bostedssentralitet de første årene etter innvandring, viser en klar tendens til ytterligere å senke sin bostedssentralitet etter om lag tre til fire års botid i landet. Islandske innvandrere har derimot en tendens til å øke sin bostedssentralitet i løpet av de første årene etter innvandring, for deretter igjen å senke bostedssentraliteten etter om lag fire til fem års botid. Danske innvandrere er de som viser mest stabil gjennomsnittlig sentralitet på sin bosetting, med en svak tendens til å øke sentralitetsnivået med økende botid, der de til slutt synes å konvergere helt med bostedssentraliteten hos svenske og islandske innvandrere, mens finske innvandrere ender opp med det klart mest desentrale bosettingsmønsteret.

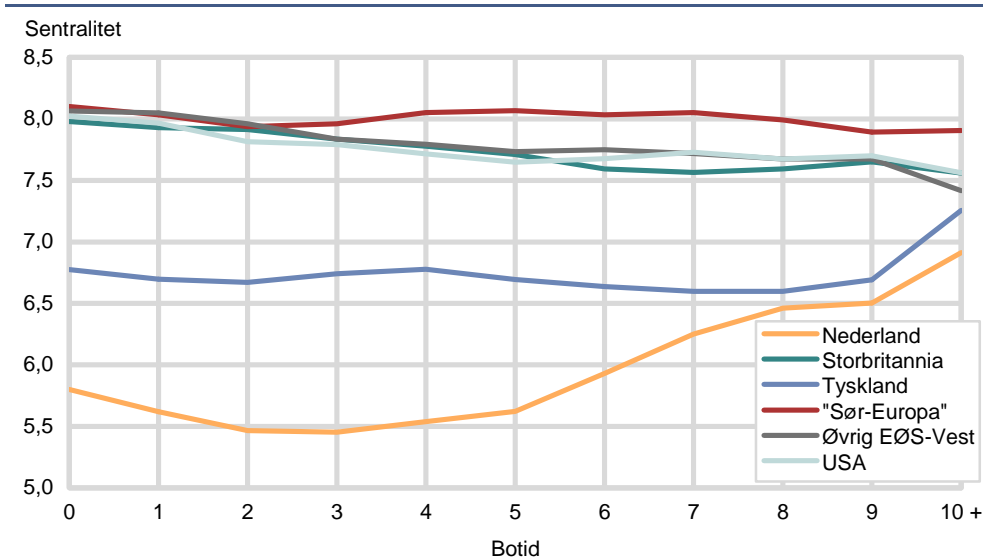
Figur 4.9a. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra nordiske land. Gjennomsnitt 2007-2011

I figur 4.9b har vi på tilsvarende måte sett på utviklingen i gjennomsnittlig bosettingsentralitet for enkelte utvalgte EØS-land i Vest-Europa, utenom Norden, og USA. I tillegg har vi tatt med en samlegruppe bestående av de fire sør-europeiske landene Hellas, Italia, Spania og Portugal, samt en samlegruppe for alle øvrige EØS-land i Vest-Europa. Som figuren viser er det til dels meget store

forskjeller i bostedssentralitet mellom disse land og landgrupper, der tyske og spesielt nederlandske innvandrere skiller seg meget klart ut med et betydelig mer desentralt bosettingsmønster de første årene etter innvandring. Mens tyske innvandrere i snitt lenge har en tendens til å bli boende på det sentralitetsnivået de ankom landet, så viser nederlendere en meget klar tendens til å øke sin bostedssentralitet etter om lag fire til fem års botid i landet. Innvandrere fra de øvrige land og landgrupper vi opererer med her, har en bemerkelsesverdig likhet med hensyn til gjennomsnittlig høyt sentralitetsnivå for ankomst til landet. Innvandrere fra de fire søreuropeiske landene "Sør-Europa" skiller seg imidlertid klart fra de øvrige ved at de beholder sitt høye sentralitetsnivå også etter hvert som botiden i landet øker. Innvandrere fra Storbritannia, USA og øvrige EØS-land i Vest-Europa viser imidlertid et gradvis lavere gjennomsnittlig sentralitetsnivå på sin bosetting etter hvert som botiden i landet øker.

Figur 4.9b. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra EØS-land i Vest-Europa, utenom Norden, og USA. Gjennomsnitt 2007-2011¹

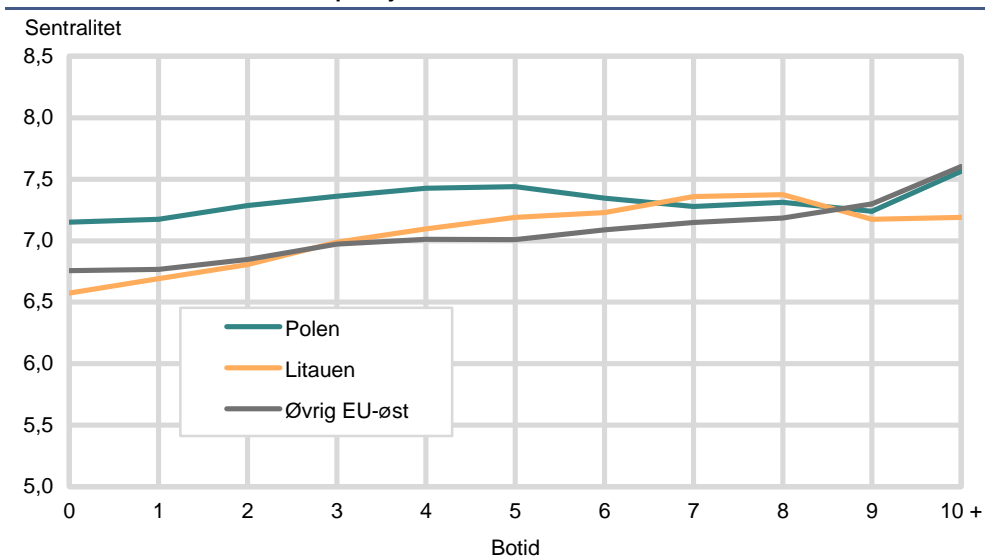
¹ "Sør-Europa" er et gjennomsnitt for landene Hellas, Italia, Spania og Portugal

I figur 4.9c beveger vi oss over til den østlige siden av Europa, med de nye EU-medlemslandene i Øst-Europa. Vi har her kun skilt ut de to største innvandringslandene til Norge; Polen og Litauen, som egne land, mens de øvrige nye EU-land i Øst-Europa er samlet i en gruppe. Resultatene viser at innvandrere fra nye EU-land i Øst-Europa ankommer Norge på et noe lavere sentralitetsnivå enn gjennomsnittet, og at innvandrere fra Litauen og de øvrige EU-land i Øst Europa utenom Polen, ankommer Norge på et litt lavere gjennomsnittlig sentralitetsnivå enn den store gruppen innvandrere fra Polen. Felles for gruppene er at de øker svakt sin bostedssentralitet de første årene etter innvandring, for deretter igjen å senke sitt sentralitetsnivå etter en del års botid i Norge.

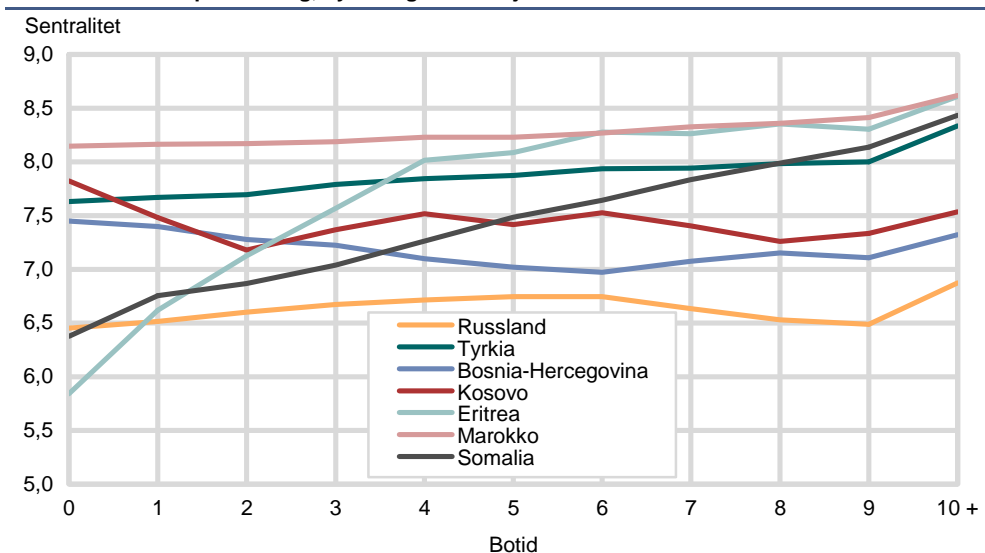
I figur 4.9d har vi sett på tilsvarende utvikling for en del større innvandringsland til Norge i Europa for øvrig, samt fra Afrika. Med tanke på innvandringsgrunn, så varierer dette klart mellom disse landene både i nåtid, men også historisk. Landene som skiller seg mest ut med nåværende fluktstatus, er Eritrea og Somalia. Dette går da også klart frem av figuren, ved at bosettingsentraliteten starter på et forholdsvis desentralt nivå, for deretter å øke kraftig i sentralitet med botiden, og da enda noe sterkere for eritreere enn for somaliere. Russiske innvandrere ankommer også landet på et forholdsvis desentralt nivå, omtrent med samme gjennomsnittlige sentralitetsnivå som innvandrere fra Somalia. Den russiske innvandringen er sammensatt, med forskjellig innvandringsgrunn for forskjellige innvandrere i nåtid og forskjellig innvandringsgrunn over tid. Som nevnt i avsnitt 4.1 er/var den russiske innvandringen dominert av kvinner som inngikk familieforhold i Norge, mens den nyere tids innvandring er noe mer rettet mot flukt fra de sørlige republikkene. Det noe lavere gjennomsnittlige bostedssentralitetsnivå for innvandre

fra Russland kan gjenspeile noe av denne endringen, men russisk innvandring til nærområdene i nord bidrar også til lavere gjennomsnittlig bostedssentralitet. Det siste er nok noe av forklaringen til at bostedssentraliteten ikke øker i samme grad som hos innvandrere med landbakgrunn fra fluktstatusland. Av de øvrige innvandringsland som er nevnt i figur 4.9d skiller marokkanere seg klart ut med en sentral bosetting ved ankomst som holder seg klart oppe også med økt botid. Innvandringen fra Tyrkia har i sin tid omfattet mye flukt fra kurdiske områder, men har i nyere tid gått mer i retning familiegjenforening som samles på høyere geografiske sentralitetsnivåer. Innvandringen fra Kosovo (tidligere Jugoslavia og Serbia og Montenegro) og Bosnia-Hercegovina har en del av de samme elementer i seg, ved at flere av innvandrerne tidligere har kommet til Norge på grunn av flukt, men der en klart lavere tilførsel av nyere innvandrere kommer på grunn av familie, i og med at ingen av disse landene lenger har status som fluktland.

Figur 4.9c. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra EU-land i Øst-Europa. Gjennomsnitt 2007-2011

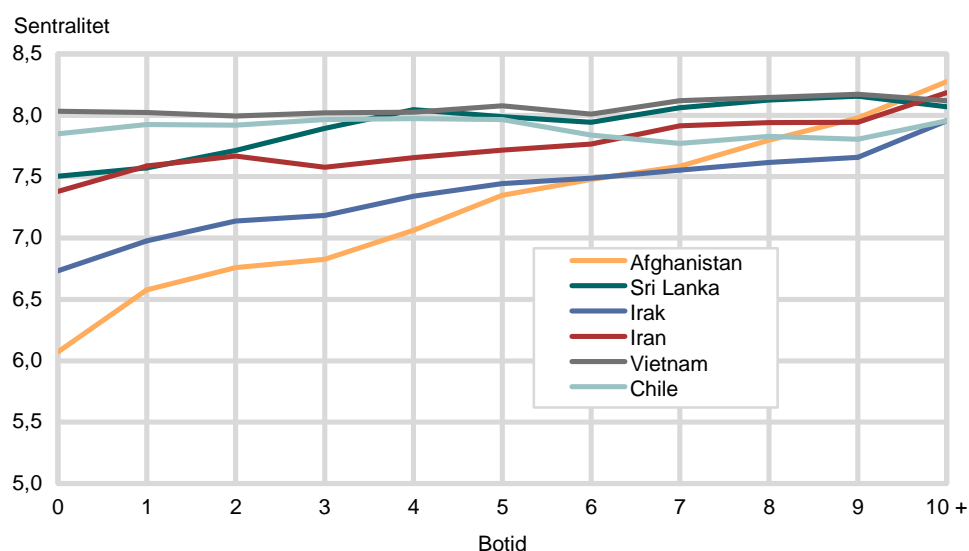
Figur 4.9d. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra Europa for øvrig, Tyrkia og Afrika. Gjennomsnitt 2007-2011

Figur 4.9e viser tilsvarende utvikling for innvandrere med landbakgrunn fra tidligere og nåværende land med fluktstatus i Asia og Sør-Amerika. Som denne forskjell i tidsdimensjonen indikerer, må vi også her forvente at innvandringsgrunnen til innvandrerne vil være forskjellig mellom de land som inngår i figuren, og dessuten mellom forskjellige innvandrerkoherter med den samme

landbakgrunnen. Vi må regne med at blant innvandrere med landbakgrunn fra Afghanistan, så har hoveddelen flukt som innvandringsgrunn, mens i de noe eldre og tidligere fluktstatuslandene vil innvandringsgrunnen for senere ankommende kohorter hovedsakelig være familiegjenforening. Med bakgrunn av de resultater vi har sett hittil i rapporten, så gjenspeiler resultatene i figur 4.9e nettopp disse forventningene, ved at innvandrere fra de ”nyeste” fluktstatuslandene er de som ankommer landet på lavest sentralitetsnivå, for deretter gradvis å øke sin ankomstsentralitet i Norge etter hvert som landenes grad av fluktstatus blir svakere, for til slutt å miste sin status som fluktland. Sån sett er det i tråd med forventningene at innvandrere fra for eksempel Vietnam og Chile, som stort sett ankommer Norge på grunn av familie, umiddelbart vil bosette seg på et forholdsvis høyere sentralitetsnivå, gitt det sentralitetsnivået som de tidligere flyktninger med tilhørende landbakgrunn etter hvert har flyttet til, gitt flere års botid i landet etter at de i sin tid ankom Norge som flyktninger.

Figur 4.9e. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra land med tidligere og nåværende fluktstatus i Asia og Sør-Amerika. Gjennomsnitt 2007-2011

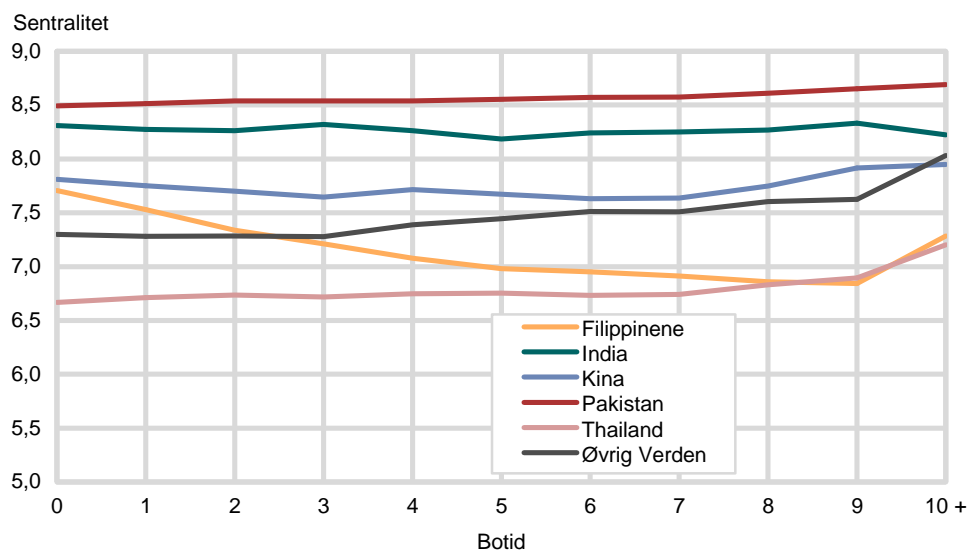

Til slutt har vi i figur 4.9f sett litt på utviklingen i bostedssentraliteten blant innvandrere fra de største innvandringslandene i Asia for øvrig, samt i den siste store innvandringsgruppen som stammer fra verden for øvrig. Innvandrere fra de navngitte landene som inngår her har i liten grad flukt som innvandringsgrunn. Det største innvandringslandet er Pakistan, der en stor del av innvandrerne ankom Norge som arbeidsinnvandrere på 1970-tallet, mens den senere andelen av innvandrere i stor utstrekning har familie som innvandringsgrunn. Som vi ser har pakistanere bosatt seg på et meget høyt sentralitetsnivå, der også nyere ankommne innvandrere ender opp. Innvandrere fra India viser også et relativt høyt gjennomsnittlig sentralitetsnivå på sin bosetting, som holder seg forholdsvis stabilt uavhengig av botid i landet. Mye av det samme kan sies om innvandringen fra Kina, men der bosettingen i snitt ligger på et litt lavere geografisk sentralitetsnivå enn hos indiske innvandrere. To innvandrergrupper som i utgangspunktet viser mange fellestrekk, er innvandrere fra Thailand og Filippinene. Som vi har sett i avsnitt 4.1 består innvandrere fra disse landene hovedsakelig av kvinner som har ankommet Norge på grunn av familieinngåelse med personer uten innvandrerbakgrunn. Det er derfor av en viss interesse å konstatere at innvandrere fra disse to landene viser klare forskjeller i bosettingsmønster. Mens innvandrere fra Filippinene ankommer landet på et klart høyere geografisk sentralitetsnivå enn tilsvarende innvandring fra Thailand, så synker bostedssentraliteten klart for filippinere med økt botid, mens situasjonen er svakt omvendt for thailandske innvandrere. Begge gruppene viser imidlertid en klar sentraliserende trend i sitt

bosettingsmønster etter ti år og lengre botid, og slik at etter om lag åtte års botid så er det gjennomsnittlige sentralitetsnivået for begge disse innvandrergруппene nær sammenfallende.

Den siste gruppen, bestående av innvandrere fra den øvrige verden, er selvsagt svært sammensatt med hensyn til landbakgrunn, men har dog store innslag av innvandrere med flukt med påfølgende familiegjenforeninger som innvandringsgrunn. Noe av dette fremkommer ved en forholdsvis lavere sentralitet på bosettingen i de første innvandringsårene for deretter å trekke svakt i sentraliserende retning, før den høyeste bosettingsentraliteten oppnås etter ti år og lengre botid.

Figur 4.9f. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra land i Asia og verden for øvrig. Gjennomsnitt 2007-2011

5. Innvandring, utvandring og innenlandsk flytting blant innvandrere og deres norskfødte barn

- En stabil innvandring av flyktninger til mindre sentrale kommuner har medført et sterkt og stabilt sentraliserende innenlandsk flyttemønster for denne gruppen, fordi de ofte flytter fra kommunene de først blir bosatt til mer sentrale kommuner. Familieinnvandring tilknyttet flyktninger viser en sterkere sentralisering i sin bosetting enn familieinnvandring knyttet til arbeidsinnvandring.
- Det er flyktninger som viser klart sterkest sentralisering i sine innenlandske flyttinger etterfulgt av innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Norskfødte barn av innvandrere og innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn flytter også noe i retning sentrale strøk. Det samme gjør personer uten innvandrerbakgrunn, men graden synes å ha klar sammenheng med konjunkturutviklingen. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn og nordiske innvandrere skiller seg noe ut, ved at de i flere av årene har flyttet til mindre sentrale kommuner enn de flyttet fra.
- Alle fylker i landet hadde samlet positiv nettoinnflytting gjennom årene 2008-2010, men sammensetningen av flyttestrømmene etter persongrupper varierer en del mellom fylkene. Størst betydning er nettoinnvandringen fra utlandet, der innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn bidrar klart mest til innflyttingsoverskuddet, men også innvandrere med flukt og utdanning som innvandringsgrunn og nordiske innvandrere bidrar til befolkningsøkning i mange fylker. Uten nettoinnvandringen fra utlandet ville flere fylker ha opplevd flyttetap gjennom de innenlandske flyttingene.

I dette hovedkapitlet undersøker vi først og fremst inn- og utvandringsstrømmer og innenlandske flyttestrømmer hos innvandrere og deres norskfødte barn med fokus på sentralitet. Hovedforklaringen til bosettingsmønstrene, og ikke minst til endringene i bosettingsmønstrene vi så i det forrige kapitlet, er nettopp å finne i flyttebevegelser, det være seg om de foregår mellom kommuner og regioner med forskjellige sentralitetsnivåer i Norge eller om de kommer direkte som et resultat av inn- og utvandringen. Bosettingsmønsteret fremkommer likevel ikke kun som et resultat av mobilitet, men styres også av utviklingen i den naturlige tilveksten i befolkningen med innvandrerbakgrunn gjennom fødsler og død, der den første komponenten (på grunn av alderssammensetningen) så langt er den klart viktigste både for personer som har innvandret, og især for norskfødte barn av innvandrere.

Vi har i dette kapitlet startet med å se på inn- og utvandringen etter sentralitet hos forskjellige innvandrergrupper. Vi ser først på innvandrere etter innvandringsgrunn og delvis også noe på barn født i Norge av innvandrerforeldre og befolkningen for øvrig (avsnitt 5.1). Deretter har vi kort sett litt på de samme strømmer etter landbakgrunn (avsnitt 5.2).

Vi bruker i første del av kapitlet et noe annet, og mer detaljert, sentralitetsmål, enn det vi hovedsakelig brukte i kapittel 4. Vi følger den sentralitetsinndelingen vi benyttet i de to siste avsnittene av kapittel 4, ved å ta i betraktning alle 9 sentralitetsnivåer i Statistisk sentralbyrås sentralitetsinndeling (Jfr. beskrivelsen av sentralitet i kapittel 3 og i tabell 3.1). Hensikten er her kun å gi en beskrivelse av forskjeller i sentraliteten i inn- og utvandringen for forskjellige grupper av innvandrere, mer enn å gi et sentralitetsmål for å beskrive og analysere den regionale utviklingen. Vi opererer med en beregnet sentralitet der hver av de 9 sentralitetssonene inngår som likeverdige vekt faktorer, og slik at vi kommer frem til en gjennomsnittlig sentralitetsindeks for hver av persongruppene vi sammenlikner mellom.

På tilsvarende måte har vi også brukt dette sentralitetsmålet for å måle forskjeller i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner i de innenlandske flyttestrømmer for forskjellige grupper av innvandrere etter innvandringsgrunn (avsnittene 5.3 og

5.4) og landbakgrunn (avsnitt 5.5), samt også for barn født i Norge av innvandrerforeldre og i enkelte tilfeller for sammenlikning også befolkningen for øvrig. Ved siden av sentralitetsmålene har vi også her sett på forskjeller i de innenlandske flyttebevegelsene etter botid.

I siste del av dette kapitlet har vi derimot gått over til å se på mer konkrete geografiske størrelser, ved at vi først samler alle strømmer av inn- og utvandring og innenlandske flyttinger for alle innvandrere etter innvandringsgrunn, deres norskfødte barn og befolkningen for øvrig i enkle tabelloppsett for hvert av fylkene. Dette for å gi en oversikt over hvilke persongrupperinger og hvilke typer flyttebevegelser som bidrar mest eller minst til befolkningsøkninger eller befolkningsnedganger i hvert fylke.

Helt til slutt har vi fordelt alle flyttebevegelsene for hvert fylke også etter sentralitet innenfor hvert fylke. Her er vi imidlertid tilbake igjen til den tredelte sentralitetsinndelingen vi benyttet som hovedmål for sentralitet i kapittel 4, ved kun å fordele kommunene innen hvert fylke etter lav, middels og høy sentralitet. Her må det imidlertid påpekes at ikke alle fylker består av kommuner som fordeler seg på alle tre sentralitetsnivåer. Fylkene Oslo og Akershus består for eksempel kun av kommuner som er gitt høy sentralitet, slik at de resultater av flyttebevegelsene som fremkommer for alle persongrupperne på fylkesnivå ikke kan fordeles videre på sentralitet. Det samme gjelder for fylkene Sogn og Fjordane og Finnmark, der vi kun finner kommuner i det laveste sentralitetsnivået. I flere av de øvrige fylkene finnes heller ikke fordelinger på alle tre sentralitetsnivåene, men kun en kombinasjon av lav og middels sentralitet, middels og høy sentralitet og endog kun lav og høy sentralitet. I syv av fylkene finner vi imidlertid innslag av kommuner fra alle de tre sentralitetsnivåene.

5.1. Inn- og utvandring etter sentralitet og innvandringsgrunn

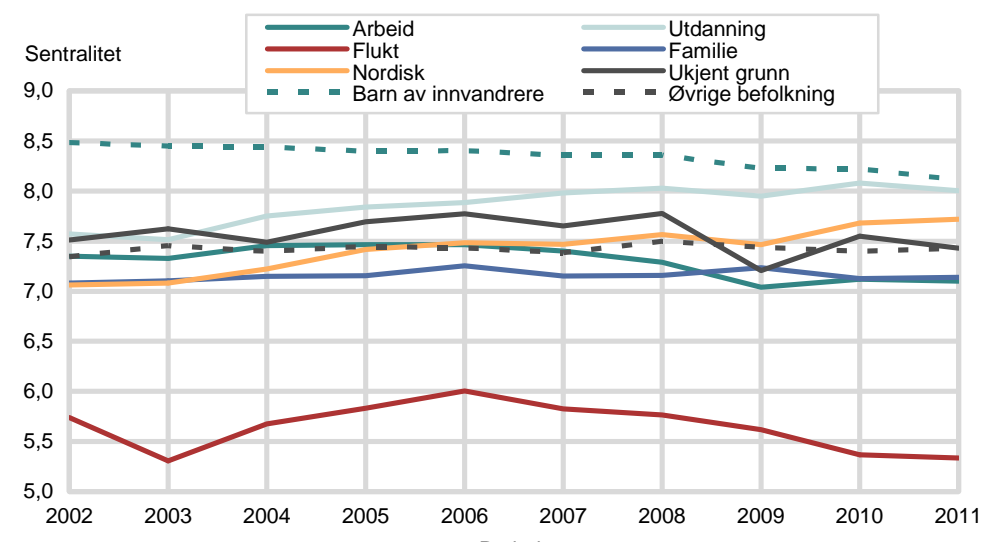
I figur 5.1 har vi gitt en oversikt over hvordan innvandringen til Norge treffer geografisk ved å måle sentralitetsnivået på en sentralitetsskala fra 1 til 9 for hver enkelt kommune hver enkelt innvandrer har innvandret til. Deretter har vi beregnet et vektet gjennomsnitt for hver av de ni sentralitetsnivåene ved hjelp av antall personer som har innvandret til hvert av sentralitetsnivåene. I tillegg til å dele innvandrerne inn i hovedgrupper etter innvandringsgrunn, har vi også tatt med tall for de som innvandrer til Norge og som er norskfødte barn av innvandrere, og for befolkningen for øvrig. For at personer som er med i de to siste gruppene skal være med som innvandrere må de først ha utvandret fra Norge, fordi så godt som alle per definisjon er født i Norge. Det finnes imidlertid noen få unntak, der for eksempel barn født i utlandet av to foreldre uten innvandrerbakgrunn kan innvandre til Norge som del av den øvrige befolkningen uten først å ha meldt utvandring.

Vi har først sett på hvordan utviklingen i gjennomsnittlig sentralitet for innvandringen har foregått i hvert av årene fra 2002 og frem til og med 2011 (figur 5.1). Resultatene viser at det gjennomgående er norskfødte barn av innvandrere som innvandrer til høyest sentralitetsnivå i Norge, men riktignok med noe dalende sentralitet gjennom hele perioden. Nest høyest sentralitet i sine innvandring viser innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. I motsetning til norskfødte barn av innvandrere viser utdanningsinnvandrerne en klar tendens til å øke sitt sentralitetsnivå for innvandringene etter hvert som vi beveger oss opp gjennom tidsperioden. Den lille gruppen innvandrere med ukjent innvandringsgrunn viser også forholdsvis høy sentralitet i sine innvandring, om enn med en litt fallende kurve mot slutten av perioden. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn viste ved begynnelsen av undersøkelsesperioden et gjennomsnittlig nivå på sin innvandringsentralitet som var nær sammenfallende med det gjennomsnittlige sentralitetsnivået for innvandrende personer fra befolkningen for øvrig. Disse gruppenes innvandringsentralitet fulgte hverandre på et middels gjennomsnittlig

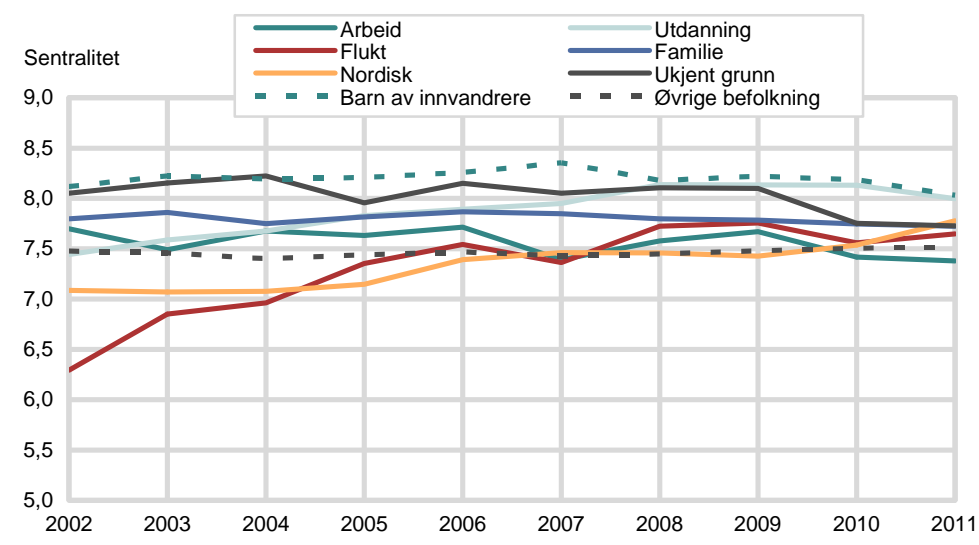

sentralitetsnivå frem til 2007. Mens innvandrere fra befolkningen for øvrig fortsatte sitt innvandringsmønster på om lag samme gjennomsnittlige sentralitetsnivå også de siste årene av perioden, viser de store og stadig større innvandrerkoortene med arbeid som innvandringsgrunn en lavere gjennomsnittlig sentralitet i sine innvandring i årene etter 2007. Nordiske innvandrere viste et relativt moderat til lavt sentralitetsnivå på sine innvandring i begynnelsen av perioden, for deretter gradvis å innvandre til mer sentrale kommuner gjennom resten av perioden helt frem til og med 2011. Dette kan blant annet forklares gjennom en økende innvandring av yngre personer fra Sverige. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viste også et moderat til lavt gjennomsnittlig sentralitetsnivå på sine innvandring i begynnelsen av perioden, for deretter å øke sin sentralitet mot midten av perioden for til slutt å flate ut og med en svakt fallende trend de siste par årene. Som allerede beskrevet i flere sammenhenger i kapittel 4 er det innvandrere med flukt som innvandringsgrunn som innvandre til det klart laveste sentralitetsnivået. Dette kommer også meget klart frem i figur 5.1, men som man ser varierer det gjennomsnittlige sentralitetsnivået gjennom perioden, fra å falle fra 2002 til 2003, deretter øke klart til 2006 for deretter å falle jevnt til 2011.

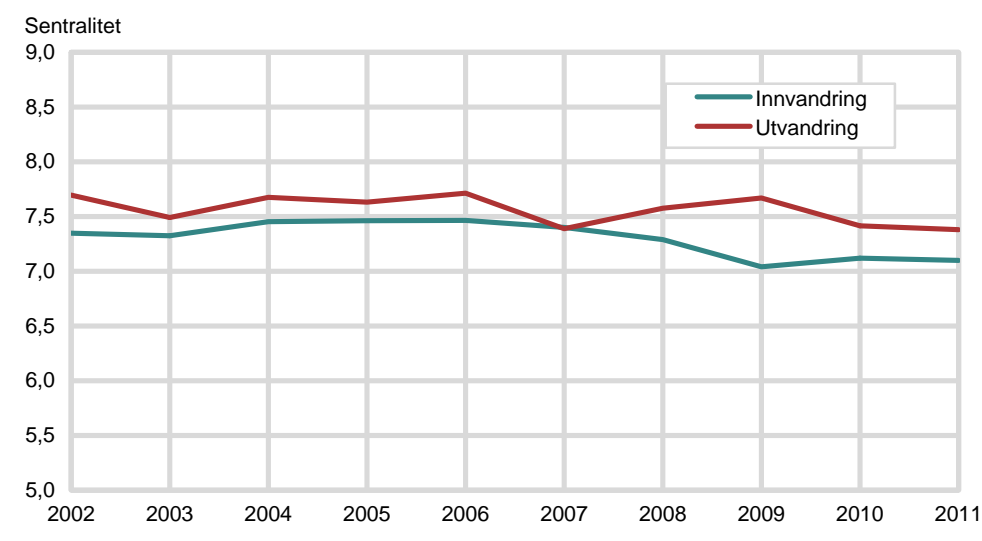
Figur 5.1. Innvandring etter gjennomsnittlig sentralitet (1-9) 2002-2011. Innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og den øvrige befolkningen

Vi har på tilsvarende måte som i figur 5.1 sett på gjennomsnittlig sentralitetsnivå for hvor utvandringene foregår fra (figur 5.2). Som man ser er det også norskfødte barn av innvandrere som utvandrer fra høyest gjennomsnittlig sentralitetsnivå. Dette er gjennomgående gjennom tidsperioden, men med en litt fallende trend i det gjennomsnittlige sentralitetsnivået for utvandringen mot slutten av perioden. Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn utvandrer også fra svært høyt gjennomsnittlig sentralitetsnivå. Det samme gjelder for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, som gjennomgående øker det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på sine utvandring gjennom hele perioden. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser også noe over gjennomsnittlig høyt sentralitetsnivå på sine utvandring, som synes å ligge på et forholdsvis stabilt gjennomsnittlig sentralitetsnivå gjennom hele perioden. Utvandringen blant innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn foregår fra et mer midt på treet sentraliseringsnivå, men med en fallende tendens til utvandringssentralitet mot slutten av perioden. Personer uten innvandrerbakgrunn utvandrer fra et noe under gjennomsnittlig sentralitetsnivå, men fra et bemerkelsesverdig stabilt gjennomsnittlig sentralitetsnivå gjennom hele perioden. De største endringene i utvandringssentralitet er å finne blant nordiske innvandrere og spesielt blant innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Som vi har sett i kapittel 4 er utvandringen betydelig større blant nordiske innvandrere enn blant flyktninger, men de som utvandrer i disse to innvandrergruppene utvandrer fra et stadig høyere gjennomsnittlig sentralitetsnivå gjennom den perioden vi ser på her.

Figur 5.2. Registrert utvandring etter gjennomsnittlig sentralitet (1-9) 2002-2011. Innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og den øvrige befolkningen

I figurene 5.3a- 5.3g har vi satt sammen gjennomsnittlig sentralitetsnivå for inn- og utvandringskommuner for hver av persongruppene som inngår i analysene over. I figur 5.3a ser vi først på denne balansen for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Det er forholdsvis små forskjeller mellom gjennomsnittlig sentralitetsnivå på inn- og utvandringskommunene for arbeidsinnvandrere som velger å utvandre. Sentralitetsnivået ligger imidlertid litt høyere for utvandringen enn for innvandringen, men begge retninger trekker noe ned mot slutten av perioden. Nå er det imidlertid slik at de som utvandrer har en viss botid i Norge før de utvandrer, slik at det relativt høyere nivået på gjennomsnittlig sentralitet for utvandrerne gjennom de siste årene til en viss grad består av arbeidsinnvandrere som innvandret til et relativt sett noe høyere gjennomsnittlig sentralitetsnivå noen år tidligere. Dette kan også være noe av forklaringen til at vi med synkende gjennomsnittlig sentralitet på arbeidsinnvandringen de siste årene ikke får like sterk virkning på utvandringen, slik at forskjellene i sentralitet på inn- og utvandring for denne innvandrerggruppen øker noe mot siste del av perioden som undersøkes.

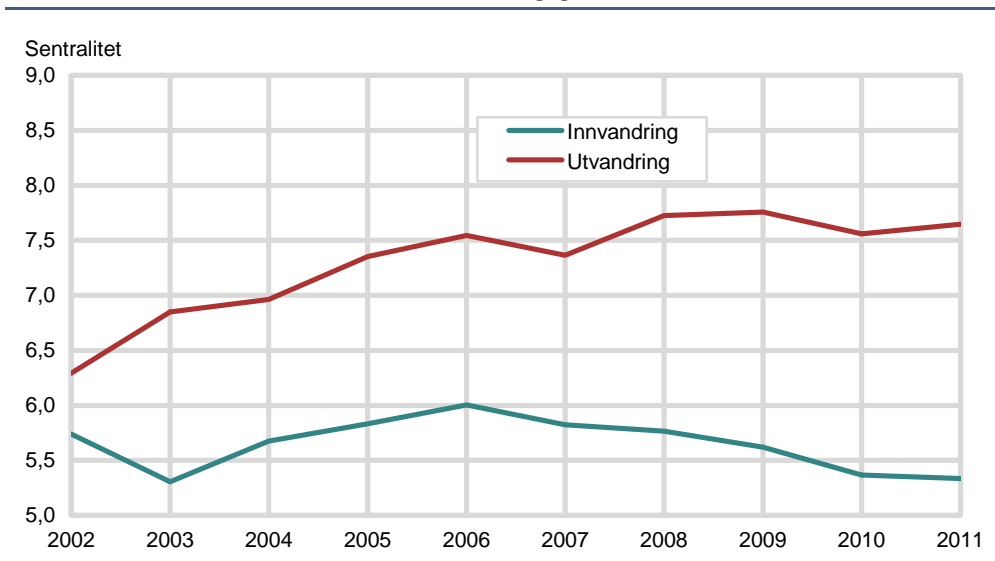
Figur 5.3a. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn

I figur 5.3b har vi sett på tilsvarende forskjeller mellom inn- og utvandrings-sentralitet for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. I og med at den regionale bosettingen for denne gruppen forskyver seg så mye i sentral retning med økende botid (se kapittel 4) så ligger alt til rette for at den forholdsvis lave

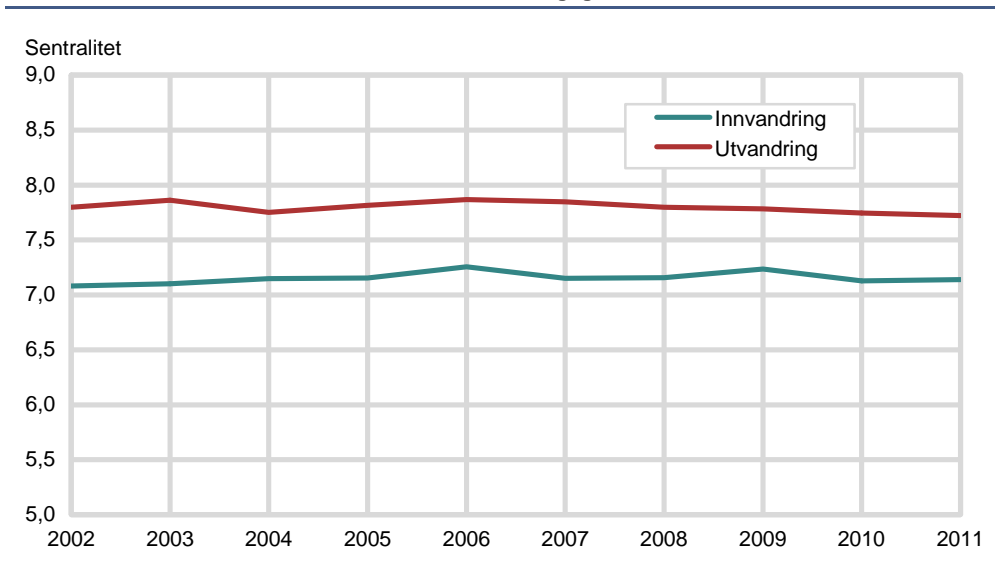
utvandringen som foregår blant flyktninger også finner sted fra et klart høyere regionalt sentralitetsnivå enn hva tilfelle var med innvandringsentraliteten. Som figuren viser er også dette tilfelle, ved at utvandringssentraliteten er betydelig høyere enn innvandringsentraliteten. Det er imidlertid verdt å merke seg at denne forskjellen blir større og større etter hvert som man beveger seg opp gjennom 2000-tallet, der innvandringsentraliteten først har en tendens til å trekke noe opp før den faller gjennom siste del av perioden, mens utvandringssentraliteten øker forholdsvis jevnt gjennom hele perioden.

Ser vi på tilsvarende forskjeller i inn- og utvandningsstruktur for innvandrere med familie som innvandringsgrunn (figur 5.3c), er det bemerkelsesverdig hvor jevnt og parallelt de gjennomsnittlige sentralitetsnivåer for inn- og utvandringen har utviklet seg. Utvandringssentraliteten ligger hele tiden en del over tilsvarende gjennomsnittlig sentralitet for innvandringen, men nivåene er altså stabile for begge retninger.

Figur 5.3b. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandningskommuner 2002-2011 for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn

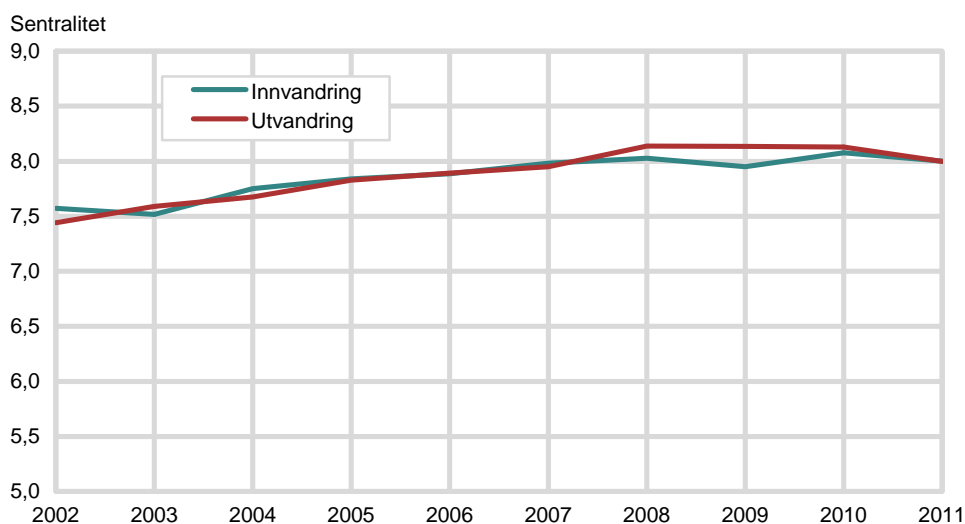
Figur 5.3c. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandningskommuner 2002-2011 for innvandrere med familie som innvandringsgrunn

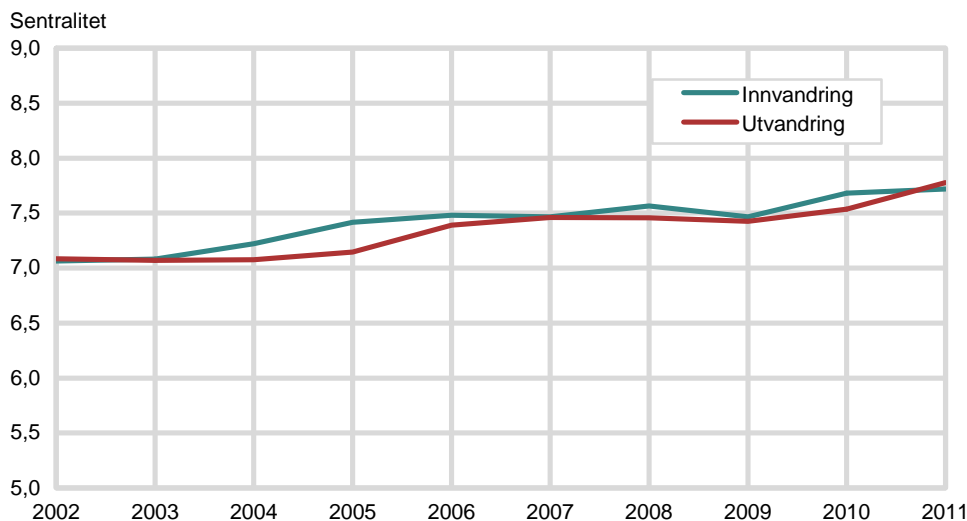
Ser vi på innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, er likhetene om enn enda større, ved at gjennomsnittlig sentralitetsnivå for innvandringen er omtrent lik gjennomsnittlig sentralitetsnivå for utvandringen (se figur 5.3d). Som vi så i kapittel 4 er det denne innvandringsgruppen som viser minst andel fortsatt

registrert bosatte i Norge, med påfølgende større utvandring enn de øvrige gruppene. En forklaring til de små forskjellene mellom inn- og utvandringssentralitet, er at mange av utdanningsinnvandrerne bosetter seg på stedet der de tar sin utdanning, for deretter igjen å utvandre fra den samme regionen. Som figuren viser kan dette bety til og fra en studieregion som i gjennomsnitt ligger noe høyere i sentralitetshierarkiet etter hvert som man beveger seg utover på 2000-tallet, ved at gjennomsnittlig sentralitet på både inn- og utvandringen øker jevnt gjennom perioden og omtrent like mye.

Figur 5.3d. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringkommuner 2002-2011 for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn

Figur 5.3e. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringkommuner 2002-2011 for innvandrere fra øvrige nordiske land

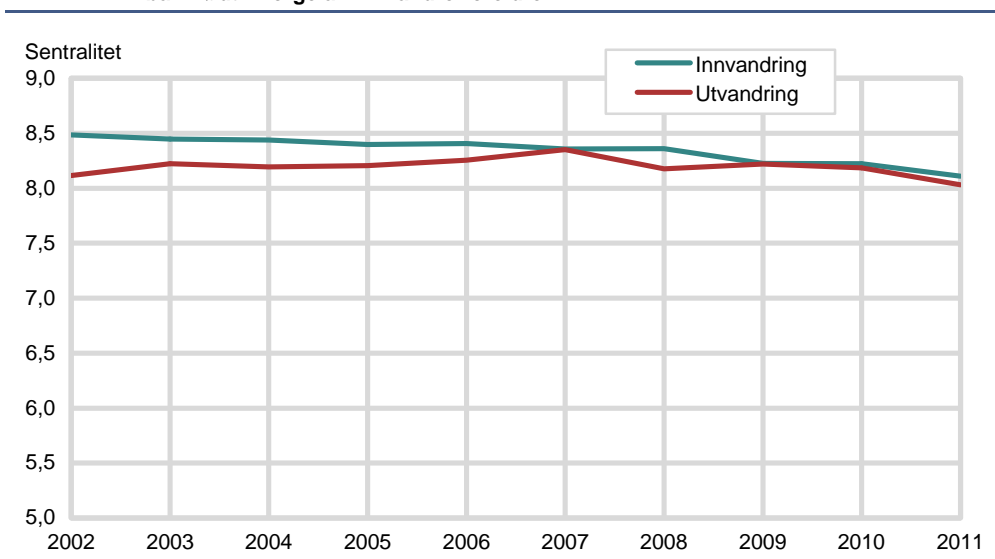

Nordiske innvandrere skiller seg imidlertid fra alle de øvrige innvandrerguppene nevnt over, ved at gjennomsnittlig sentralitetsnivå på innvandrerne ligger høyere enn tilsvarende gjennomsnittlige sentralitetsnivå for utvandrerne (se figur 5.3e). Forskjellene i sentralitet er imidlertid ikke så veldig store, men forskjellene har periodevis vært klart synlige. Som for utdanningsinnvandrerne stiger imidlertid både inn- og utvandringssentraliteten noe gjennom tidsperioden, og med størst utslag for utvandringssentraliteten det siste året, da utvandringssentraliteten for første gang gjennom denne perioden ligger høyere enn innvandringsentraliteten, med et lite unntak for 2002. En begynnende utvandring fra de store svenske

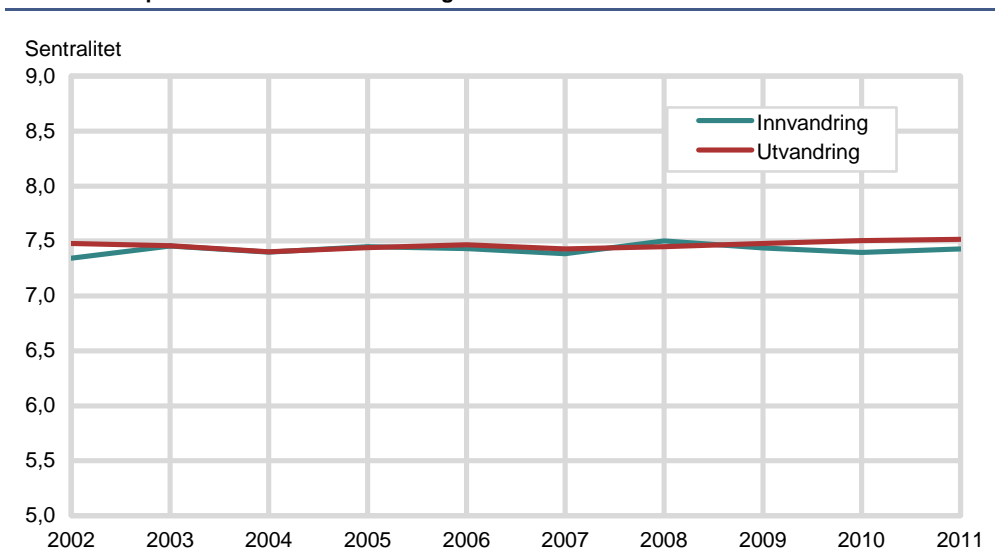
innvandrerkoortene til hovedstadsområdet kan være noe av forklaringen til dette trendskiftet.

I de to siste figurene 5.3f og 5.3g har vi sett på tilsvarende utvikling for befolkningsgrupper som hovedsakelig er født i Norge. Først viser norskfødte barn av innvandrere noe av den samme tendensen som nordiske innvandrere, ved at gjennomsnittlig sentralitetsnivå for utvandringen ligger lavere enn tilsvarende sentralitetsnivå for de norskfødte barn av innvandrere som velger å gjeninnvandre. Forskjellene her er heller ikke så veldig store, men klart mest synlig gjennom de første årene av 2000-tallet enn mot slutten av perioden, men hele tiden fra og til svært høye gjennomsnittlige sentralitetsnivåer, dog med en lite fall i begge retninger mot slutten av perioden. Det siste kan blant annet settes i forbindelse med det vi så i kapittel 4, at bosettingen av innvandrere og dermed også norskfødte barn av innvandrere sprer seg noe mer utover i Norge, og at for eksempel Oslo hele tiden senker sin andel av landets innvandrere og norskfødte barn av innvandrere.

Figur 5.3f. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for barn født i Norge av innvandrerforeldre

Figur 5.3g. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for personer uten innvandrerbakgrunn

Helt til slutt vises bemerkelsesverdig små forskjeller i gjennomsnittlig sentralitetsnivå mellom inn- og utvandrere i befolkningen uten innvandrerbakgrunn, samtidig

som altså sentralitetsnivået for begge retninger endrer seg mikroskopisk gjennom den tiårsperioden vi ser på her.

5.2. Inn- og utvandring etter sentralitet og landbakgrunn

På tilsvarende måte som i avsnitt 5.1 har vi i dette kapitlet tatt med en summarisk oversikt over gjennomsnittlig sentralitetsnivå på inn- og utvandringskommuner for innvandrere målt etter landbakgrunn. Sentralitetsindeksen er på tilsvarende måte beregnet som et vektet gjennomsnitt for alle som inn- og utvandrer til og fra kommuner i sentralitetshierarkiet gitt en inndeling i ni sentralitetsnivåer. Alle inn- og utvandrere i hver landgruppe får på denne måten et nivå for sentralitet, som er sentralitetsnivået på den kommunen de blir registrert innvandret til samt sentralitetsnivået på den kommunen de utvandrer fra. Tallene for hver landgruppe er her eksklusive norskfødte barn av innvandrere, i og med at landgruppene er definert ut fra fødeland. På tilsvarende måte omfatter tallene for Norge kun befolkningen uten innvandrerbakgrunn selv om norskfødte barn av innvandrere har Norge som fødeland. Tallene her er fra 2010.

Resultatene er gitt i tabell 5.1 som gjennomsnittlige vektete indekser etter sentralitet, samt differansen mellom sentralitetsindeksen for utvandrere minus tilsvarende sentralitetsindeks for innvandrere. Positiv differanse indikerer dermed at gjennomsnittlig sentralitetsnivå for utvandrere ligger høyere enn sammenliknbart gjennomsnittlig sentralitetsnivå for innvandrere.

For sammenlikningens skyld ser vi at det er små forskjeller i gjennomsnittlige sentralitetsnivåer mellom den utvandring og den innvandring som foregår blant personer uten innvandrerbakgrunn.

Beveger vi oss ned til de øvrige nordiske land, er differansene i sentralitetsindeksene negative for samtlige land, som altså vil si at i 2010 så utvandret innvandrere fra hvert av de nordiske landene i gjennomsnitt fra et lavere sentralitetsnivå enn det tilsvarende innvandrere dette året innvandret til. Nivåene på sentralitetsindeksene gjenspeiler det vi også fant i kapittel 4, at svensker og til dels dansker inn- og utvandrer fra noe høyere sentralitetsnivåer enn inn- og utvandrere fra Finland og Island.

Av de øvrige EØS-landene i Vest-Europa og USA skiller Nederland seg ut som det landet som viser høyest sentralitetsnivå på utvandrerne i forhold til innvandrerne. Trenden med høyere sentralitetsnivå for utvandringen enn for innvandringen er for øvrig gjennomgående for disse landene, skjønt forskjellene i gjennomsnittlig sentralitetsnivå er små. For øvrig er resultatene i samsvar med det vi fant for bosettingen i kapittel 4, ved at nederlendere og til dels tyskere innvandrer til forholdsvis lavere sentralitetsnivåer, for så igjen å utvandre fra noe lavere sentralitetsnivåer enn de øvrige EØS-landene i Vest-Europa og USA. Som vi ser innvandrer og utvandrer personer fra samlegruppen "Sør-Europa", bestående av inn- og utvandrere fra Hellas, Italia, Spania og Portugal, både til og fra svært høye sentralitetsnivåer, men dog noe høyere for utvandringen.

Beveger vi oss over til nye EU-land i Øst-Europa, så er det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på innvandringen forholdsvis lav. Polakker utvandrer i gjennomsnitt omtrent fra samme sentralitetsnivå som de innvandret til, mens innvandrere fra Litauen og de øvrige EU-landene i Øst-Europa øker sin sentralitet noe for utvandrere.

Av de øvrige landene nedover listen, skiller som forventet nåværende land med fluktstatus seg klart fra de øvrige landene, med lave sentralitetsindekser for innvandrere som øker betydelig for det fåtallet av innvandrere som velger å utvandre. Størst forskjeller i sentralitetsnivå mellom inn- og utvandrere er her å finne blant innvandrere fra Eritrea, Afghanistan, Somalia, Irak og Iran. Land fra samlegruppen verden for øvrig viser også høyere enn gjennomsnittlig positiv

differanse mellom ut- og innvandringsentralitet, noe som også har sammenheng med at fluktstatus er en viktig innvandringsgrunn også blant disse landene. For øvrig er det små til moderate forskjeller mellom inn- og utvandringsentralitet i de øvrige landene, men dog interessant å konstatere at gjennomsnittet for all inn- og utvandring i Norge viser at sentralitetsnivået er høyere for utvandrere enn for innvandrere.

Tabell 5.1. Sentralitetsindeks for inn- og utvandring i 2010 etter innvandreres fødeland samt for personer uten innvandrerbakgrunn. Vektet gjennomsnitt etter sentralitet (1-9) mellom inn- og utvandringskommuner

	Sentralitetsindeks for innvandrere	Sentralitetsindeks for utvandrere	Sentralitetsindeks for utvandrere minus innvandrere
Norge	7,39	7,48	0,09
Sverige	8,12	7,90	-0,22
Danmark	7,20	7,00	-0,20
Finland	6,82	6,69	-0,14
Island	6,87	6,58	-0,29
Nederland	6,12	6,70	0,58
Storbritannia	8,00	8,07	0,07
Tyskland	7,07	7,33	0,26
"Sør-Europa" ¹	8,23	8,36	0,12
USA	8,00	8,03	0,04
EØS-vest/Nord Amerika/Oceania for øvrig	8,04	8,25	0,21
Polen	7,14	7,20	0,06
Litauen	6,46	6,76	0,30
EU-øst for øvrig	6,76	7,10	0,34
Russland	6,60	6,92	0,31
Tyrkia	7,79	7,92	0,13
Bosnia-Hercegovina	7,54	7,73	0,19
Kosovo	7,78	7,74	-0,04
Eritrea	5,57	8,17	2,61
Marokko	8,30	8,72	0,42
Somalia	6,19	8,00	1,82
Afghanistan	5,45	7,50	2,05
Sri Lanka	7,82	8,06	0,24
Filippinene	7,74	8,19	0,45
India	8,44	8,27	-0,17
Irak	6,71	7,75	1,04
Iran	7,17	8,10	0,93
Kina	7,97	7,97	0,00
Pakistan	8,48	8,54	0,06
Thailand	6,56	6,93	0,38
Vietnam	8,01	8,32	0,31
Chile	7,91	7,88	-0,03
Verden for øvrig	7,44	8,04	0,60
Totalt	7,18	7,60	0,42

¹ "Sør-Europa" er et gjennomsnitt for landene Hellas, Italia, Spania og Portugal

5.3. Innenlandsk flytting etter sentralitet og innvandringsgrunn

Vi har brukt det detaljerte sentralitetsmålet benyttet i kapitlene 5.1 og 5.2 for å måle forskjeller i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner i de innenlandske flyttestrømmer for forskjellige grupper av innvandrere etter innvandringsgrunn samt også for barn født i Norge av innvandrerforeldre og for sammenlikning også befolkningen for øvrig. Tallene er her fra årene 2002-2010.

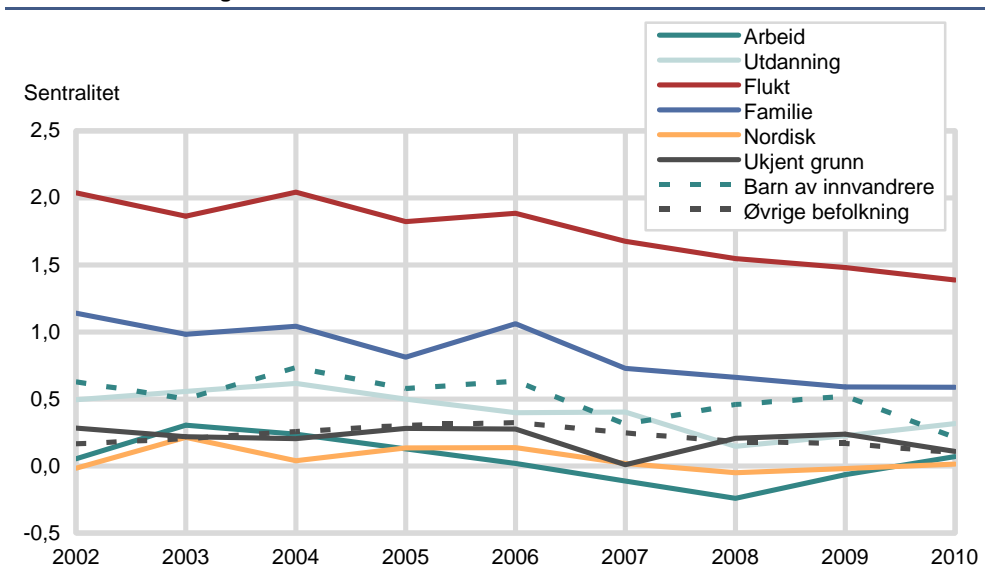
Vi har først sett på de innenlandske flyttebevegelser gitt som et samlemaal, der sentralitetsnivået for fraflyttingskommune sammenliknes med sentralitetsnivået for tilflyttingskommune for hver enkelt person som har flyttet over kommunegrensene i hvert av de årene vi undersøker. Det gjennomsnittlige sentralitetsmålet for henholdsvis fra- og tilflyttingskommuner fremkommer som et veid gjennomsnitt for alle personer som har flyttet, men vektet slik at gjennomsnittet beregnes for hver av de åtte persongruppene som her inngår i analysen. Tallene som fremkommer i figur 5.4, viser gjennomsnittlig sentralitetsnivå for tilflyttingskommuner fratrukket tilsvarende gjennomsnittlig sentralitet for fraflyttingskommuner. Differansen skulle

gi en indikasjon på om gjennomsnittet av de som har flyttet i hver av persongruppene flytter til mer sentralt lokaliserte kommuner (positive differanser) eller om de har flyttet nedover i sentralitetshierarkiet (negative differanser).

Som kurvene i figur 5.4 viser, trekker hovedtyngden av flyttingene personene noe oppover i sentralitetshierarkiet. Som vi kunne forvente av resultatene for endringer i det regionale bosettingsmønsteret i kapittel 4, er det innvandrere med flukt som innvandringsgrunn som viser sterkest sentralisering i sine innenlandske flyttinger i Norge. Gruppen skiller seg fra de øvrige grupper med klart sterkere sentralisering, men forskjellene i gjennomsnittlig sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner avtar gradvis gjennom den tidsperioden vi ser på her. Det samme gjelder trenden for innvandrere med familie som innvandringsgrunn, som er den av grupperingene som nest etter flyktninger viser sterkest sentraliseringstendens i sine flyttebevegelser. Norskfødte barn av innvandrere og innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn har også en klar tendens til å legge sine innenlandske flyttinger i retning mer sentralt lokaliserte kommuner enn der de flytter fra, men også for disse gruppene blir gapet i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommune noe redusert mot slutten av den perioden vi ser på her.

Personer uten innvandrerbakgrunn viser også gjennomgående en trend i å flytte noe oppover i sentralitetshierarkiet, men graden kan synes å ha sammenheng med konjunkturutviklingen, ved at sentraliseringstendensen synes å øke og holde seg godt oppe fra 2002 og gjennom den gode økonomiske utviklingen frem til 2007, for så igjen å falle noe gjennom finanskrisen mot slutten av perioden som undersøkes.

Figur 5.4. Innenlandske flyttinger etter sentralitet 2002-2010. Målt som forskjell i gjennomsnittlig sentralitet (1-9) mellom til- og fraflyttingskommuner for innvandrere etter innvandringsgrunn og deres norskfødte barn samt befolkningen for øvrig

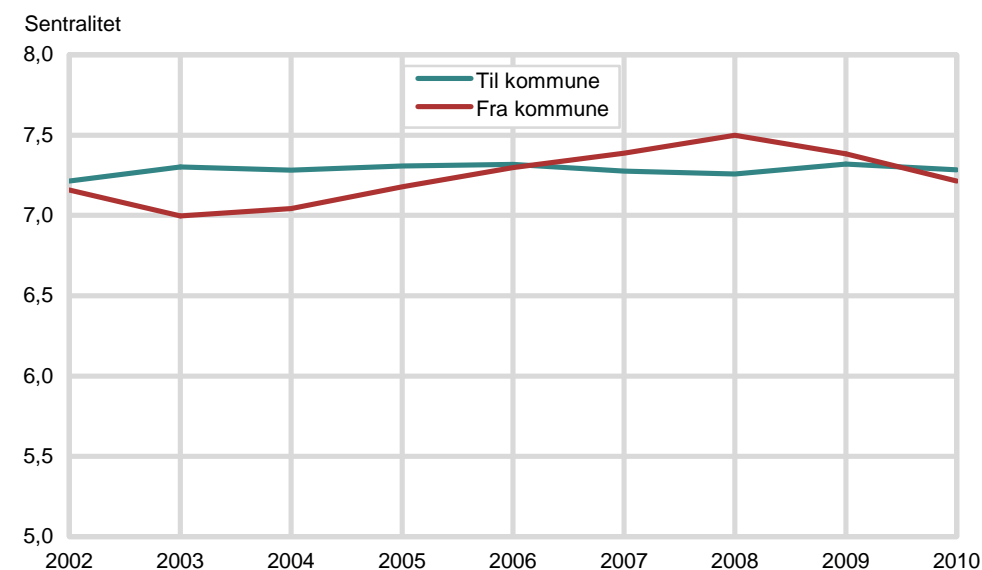
Av de øvrige innvandrergruppene, viser innvandrere med ukjent innvandringsgrunn stort sett en tilbøyelighet til å flytte noe oppover i sentralitetshierarkiet, men det er her små forskjeller i gjennomsnittlig sentralitet på fra- og tilflyttingskommuner. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn og nordiske innvandrere skiller seg fra alle andre grupperinger ved at de kan vise til år der gruppene gjennomsnittlig flytter nedover i sentralitetshierarkiet gjennom sine innenlandske flyttinger. Dette gjelder spesielt arbeidsinnvandrere, som i årene 2007, 2008 og 2009 viste en noe større trend til å flytte nedover enn oppover i sentralitetshierarkiet.

I figurene 5.5a- 5.5g har vi satt sammen gjennomsnittlig sentralitetsnivå for fra- og tilflyttingskommuner for hver av grupperingene enkeltvis. I figur 5.5a ser vi først på det innenlandske flyttemønsteret til innvandrere med arbeid som innvandrings-

grunn. Nettotallene fra figur 5.4 gjenspeiles også av bruttobevegelsene i figur 5.5a, der det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på tilflyttingskommuner ligger høyere enn det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på fraflyttingskommune gjennom første del av perioden, for så å snu til det motsatte i den beskrevne treårsperioden 2007-2009. Det er imidlertid verdt å understreke at det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på både fra- og tilflyttingskommuner ligger sånn midt på treet når vi ser alle grupperinger under ett. For øvrig er det verdt å merke seg at det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på de kommuner som arbeidsinnvandrere flytter til har ligget på et bemerkelsesverdig stabilt nivå gjennom hele den perioden vi ser på, mens det er gjennomsnittlig sentralitetsnivå på fraflyttingskommunene som endrer seg, og dermed er hovedforklaringen til hvorfor gruppen viser år med flyttinger oppover og nedover i sentralitetshierarkiet.

Figur 5.5a. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn

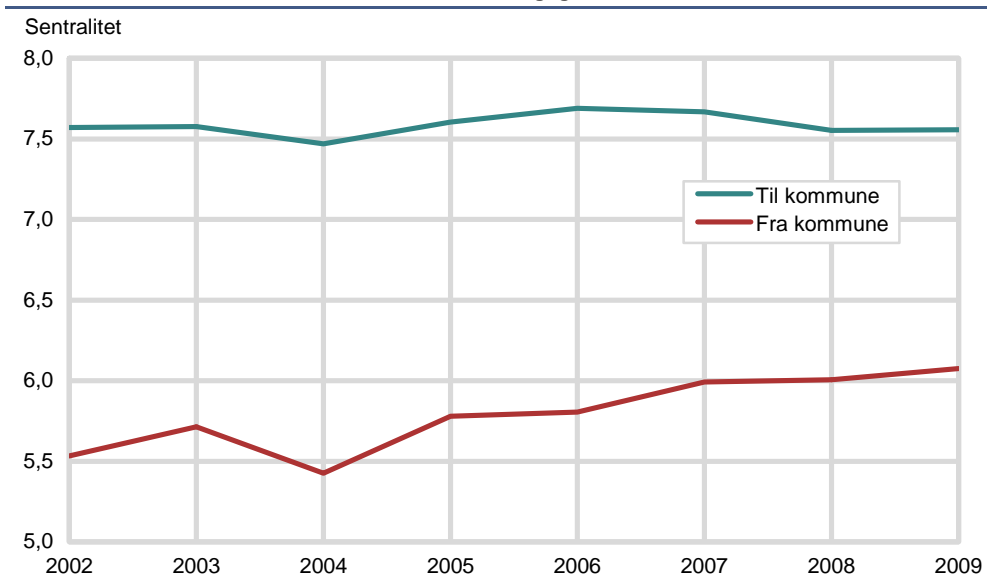

I figur 5.5b viser vi tilsvarende resultater for de innenlandske flyttingene til innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Som vi har sett tidligere i analysen er det denne gruppen som ankommer landet på desidert lavest gjennomsnittlig sentralitetsnivå gjennom sine innvandring, og sånn sett den gruppen som har størst potensial for å flytte oppover i sentralitetshierarkiet gjennom sine innenlandske flyttebevegelser. Som vi så i figur 5.4 er det nettopp denne gruppen som viser størst positiv differanse mellom gjennomsnittlig sentralitetsnivå på sine tilflyttingskommuner sett i forhold til sentralitetsnivået på de kommuner de flytter fra, men differansen reduseres gjennom perioden. Dette kommer også klart frem av figur 5.5b, men som vi ser er det økningen i det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på fraflyttingskommunene som er hovedårsaken til at gapet mellom sentralitetsnivå på fra- og tilflyttingskommuner reduseres, mens gjennomsnittlig sentralitetsnivå på tilflyttingskommunene holder seg forholdsvis stabilt gjennom hele den perioden vi ser på her.

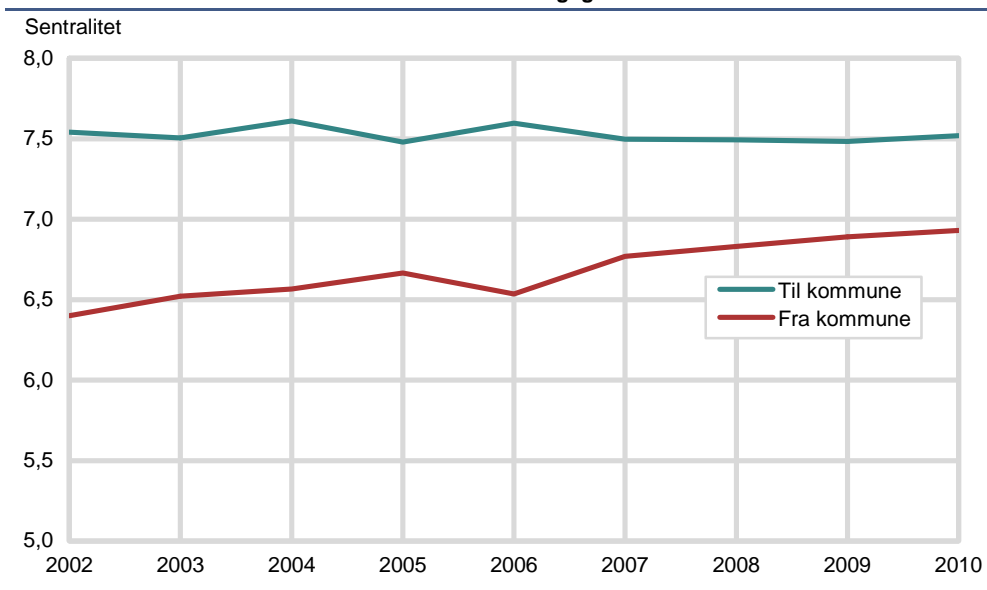
Mye av det samme kan sies om det innenlandske flyttemønsteret blant innvandrere med familie som innvandringsgrunn (se figur 5.5c). Denne gruppen flytter fra et gjennomsnittlig sentralitetsnivå som ligger klart høyere enn for flyktninger, men ender opp med et gjennomsnittlig sentralitetsnivå for tilflyttingskommuner som ligger svært nær det gjennomsnittlige sentralitetsnivået for tilflyttingskommuner blant innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Som vi ser er det gjennomsnittlige sentralitetsnivået for tilflyttingskommuner for innvandrere med familie som innvandringsgrunn nær konstant gjennom hele perioden, mens også denne gruppen øker sitt gjennomsnittlige sentralitetsnivå for fraflyttingskommuner, som

dermed blir hovedforklaringen til at gapet i gjennomsnittlig sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner reduseres gjennom perioden.

Figur 5.5b. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn

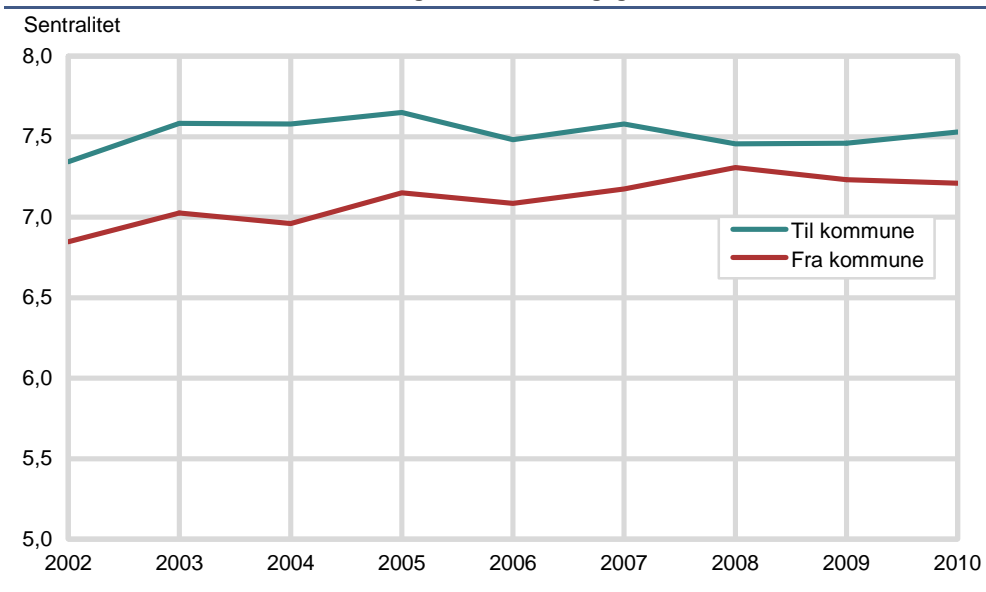
Figur 5.5c. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med familie som innvandringsgrunn

Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn viser også en tendens til å flytte noe oppover i sentralitetshierarkiet i sine innenlandske flyttinger, men med noe redusert gap mellom gjennomsnittlig sentralitetsnivå på fra- og tilflyttingskommune mot slutten av perioden. Figur 5.5d viser at flyttingene i denne gruppen foregår med et forholdsvis høyt gjennomsnittlig sentralitetsnivå både for fra- og tilflyttingskommuner. På tilsvarende måte som hos innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn, øker det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på fraflyttingskommuner gjennom perioden, men i motsetning til de to nevnte innvandrergруппene er det en tendens til svak reduksjon i gjennomsnittlig sentralitet på tilflyttingskommuner blant utdanningsinnvandrerne, som dermed også bidrar noe til å tette gapet i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner for denne gruppen. For øvrig er det verdt å merke seg at gjennomsnittlig sentralitetsnivå for tilflyttingskommuner blant innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn er nær sammenfallende gjennom hele perioden for tilsvarende sentralitet for

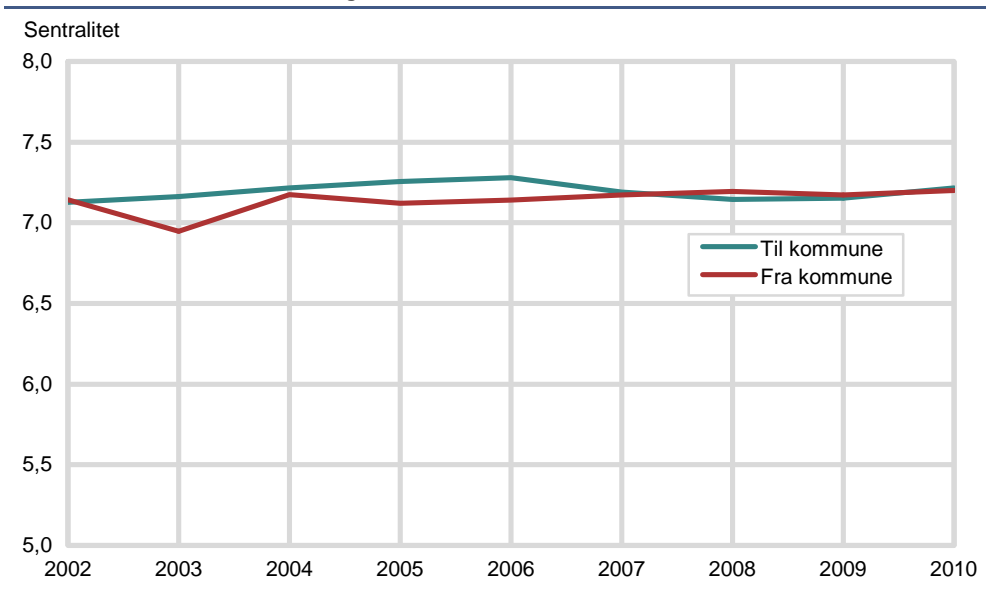
tilflyttingskommuner som innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn, men en del høyere sentralitet enn arbeidsinnvandrere.

Figur 5.5d. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn

Figur 5.5e viser tilsvarende sentralitetsnivåer for innenlandske flyttinger blant nordiske innvandrere. Som for arbeidsinnvandrere for øvrig foregår både fra- og tilflyttingene i gjennomsnitt på noe lavere sentralitetsnivåer enn for de øvrige innvandreregruppene. I likhet med innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn observeres enkelte år der gjennomsnittlig sentralitetsnivå på fraflyttingskommunene ligger høyere enn tilsvarende sentralitetsnivåer på tilflyttingskommunene. Som figuren viser, gjelder dette mot slutten av perioden, mens det for øvrig ikke er store forskjeller i gjennomsnittlig sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner for nordiske innvandrere, med nær sammenfall i årene 2002 og 2004.

Figur 5.5e. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere fra øvrige nordiske land

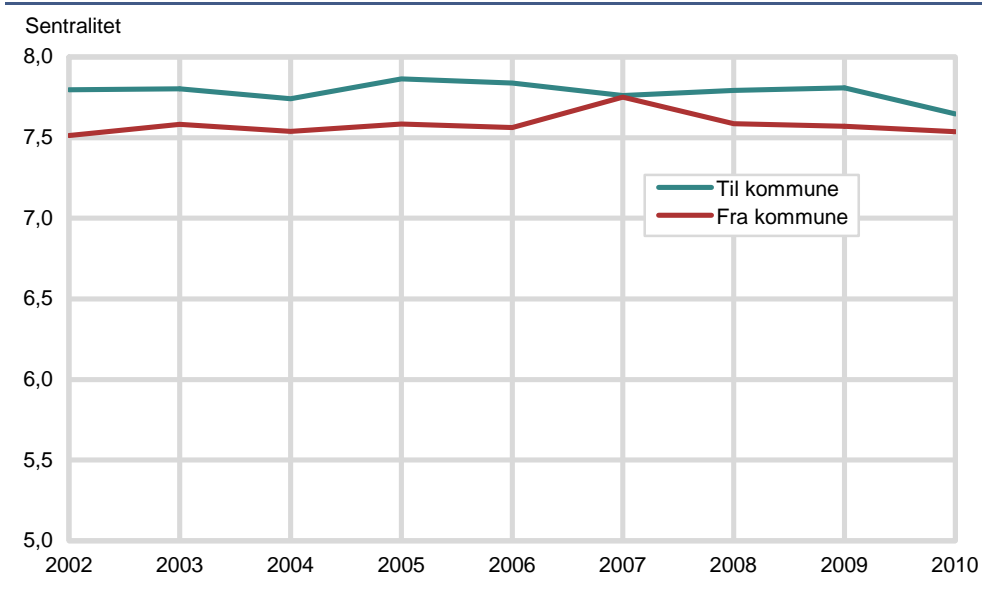

For ordens skyld har vi også tatt med en figur (figur 5.5f) som viser tallene for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Som vi har sett tidligere i rapporten utgjør hovedtyngden av personer i denne gruppen innvandrere som innvandret til Norge i tiden før 1990, og med en bosetting som allerede ligger på et meget høyt sentralitetsnivå er det begrenset hvor mye oppover i sentralitetshierarkiet de kan

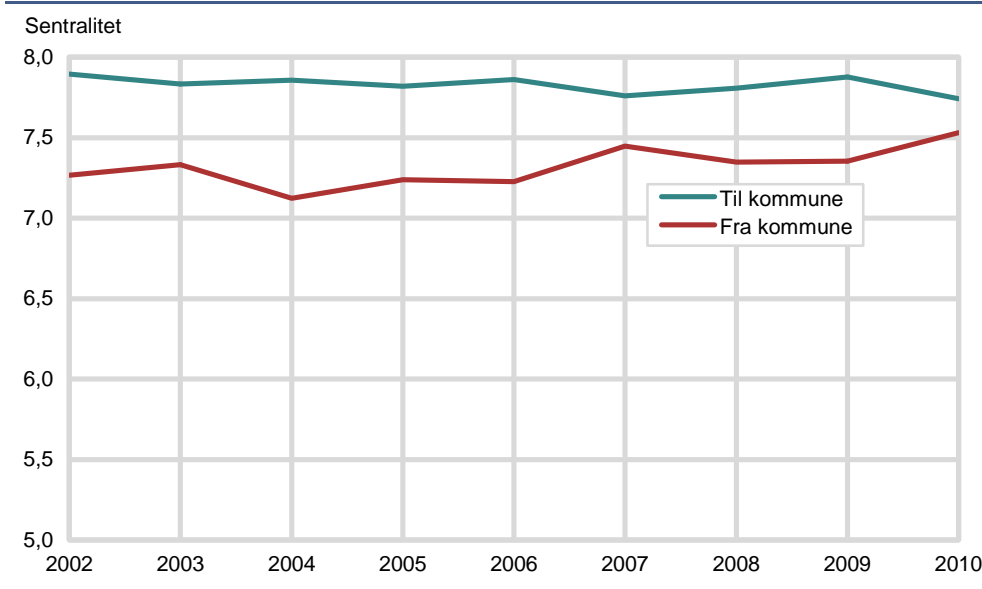
flytte. Som figuren viser foregår også de innenlandske flyttingene på et meget høyt gjennomsnittlig sentralitetsnivå, men likevel slik at det er en gjennomgående tendens til at flyttingene går noe oppover i sentralitetshierarkiet.

Til slutt ser vi på tilsvarende resultater for innenlandsk flytting for de gruppene der personene hovedsakelig er født i Norge. I figur 5.5g vises først utviklingen i gjennomsnittlig sentralitet for innenlandske flyttinger blant norskfødte barn av innvandrere. Igjen foregår flyttingene med et relativt høyt gjennomsnittlig sentralitetsnivå på både fra- og tilflyttingskommunene, men hele tiden slik at det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på tilflyttingskommunene ligger høyere enn tilsvarende gjennomsnitt for fraflyttingskommunene, og som resultat at ved siden av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn er norskfødte barn av innvandrere som utgjør gruppen med høyest gjennomsnittlig sentralitetsnivå på sine tilflyttingskommuner.

Figur 5.5f. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn

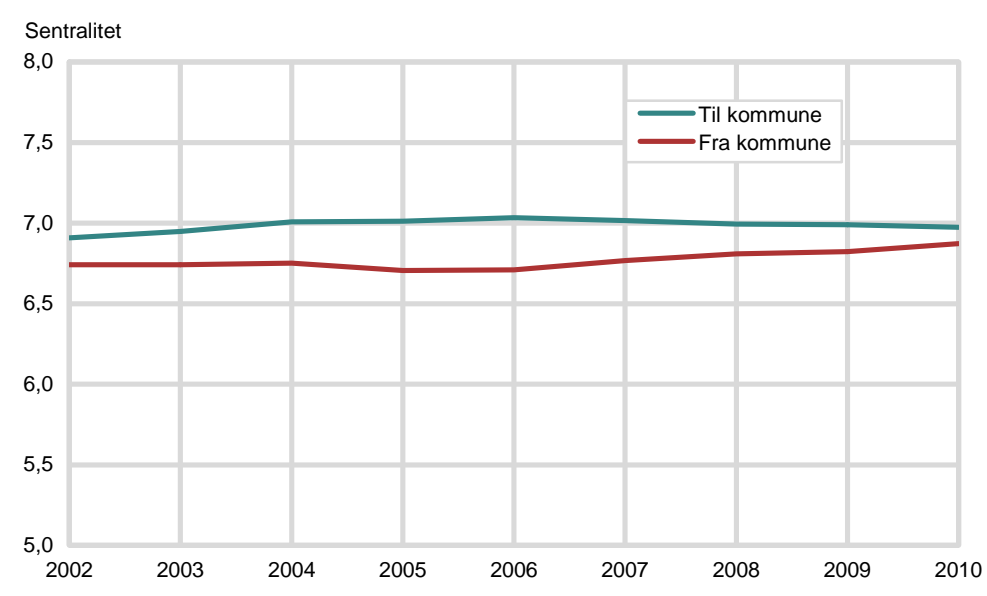
Figur 5.5g. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for barn født i Norge av innvandrerforeldre

Personer uten innvandrerbakgrunn viser også gjennomgående noe høyere gjennomsnittlig sentralitet på de kommunene de flytter til sammenliknet med de kommunene de flytter fra. Forskjellene er imidlertid ikke så veldig store, men som

vi så i figur 5.4 så er gapet størst når økonomien går best. Som forventet foregår flyttingene mellom kommuner med gjennomsnittlige sentralitetsnivåer som hovedsakelig ligger lavere enn blant innvandrere og norskfødte barn av innvandrere, men likevel ligger gjennomsnittlig sentralitetsnivå for fraflyttingskommunene gjennomgående klart høyere blant personer uten innvandrerbakgrunn enn blant innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, men altså til sentralitetsnivåer på tilflyttingskommuner som i gjennomsnitt ligger klart lavere enn i alle grupper der personer med innvandrerbakgrunn inngår.

Figur 5.5h. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for personer uten innvandringsbakgrunn

5.4. Innenlandsk flytting etter sentralitet, innvandringsgrunn og botid

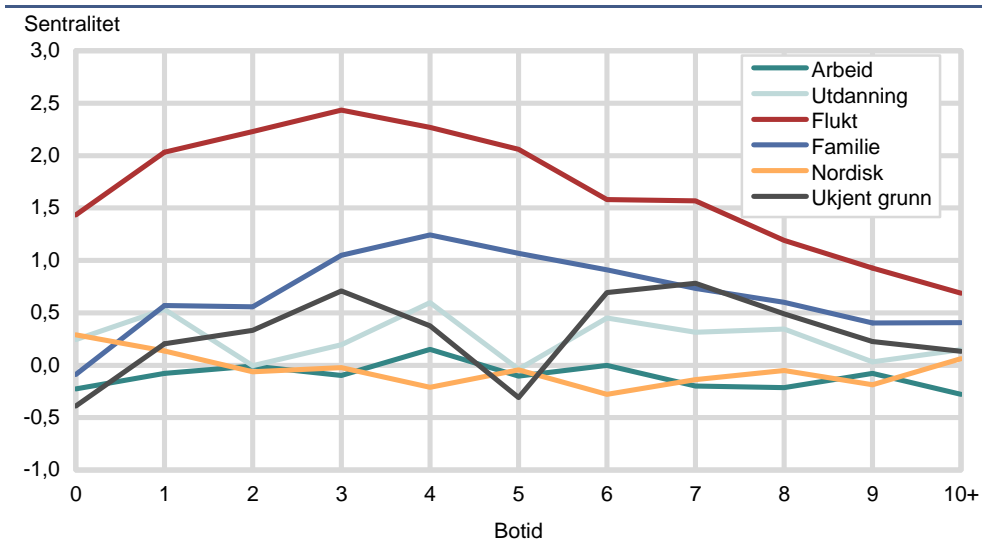
Nå tas også botiden med i betraktning. Tallene er her gitt som et årlig gjennomsnitt for årene 2006-2010 da fokuset er lagt på botid mer enn på en utvikling over en tidsperiode. Vi har også her først sett på de innenlandske flyttebevegelser gitt som et samlemaal. Det gjennomsnittlige sentralitetsmalet for henholdsvis fra- og tilflyttingskommuner fremkommer som et veid gjennomsnitt for alle personer som har flyttet gitt deres botid, men vektet slik at gjennomsnittet beregnes for hver av de seks persongruppene av innvandrere som her inngår i analysen. Tallene som fremkommer av analysen foretatt i figur 5.6 viser gjennomsnittlig sentralitetsnivå for tilflyttingskommuner fratrukket tilsvarende gjennomsnittlig sentralitet for fraflyttingskommuner. Differansen skulle gi en indikasjon på om gjennomsnittet av de som har flyttet i hver av persongruppene flytter til mer sentralt lokaliserte kommuner (positive differanser) eller om de har flyttet nedover i sentralitetshierarkiet (negative differanser) gitt personenes botid i Norge.

Som kurvene i figur 5.6 viser, trekker hovedtyngden av flyttingene personene noe oppover i sentralitetshierarkiet gjennom de første årene de er bosatte i landet, men dette er ikke gjennomgående for alle grupper. Som vi allerede har sett av resultatene i forrige avsnitt, er det innvandrere med flukt som innvandringsgrunn som viser sterkest sentralisering i sine innenlandske flyttinger i Norge. Som man ser av figuren, øker forskjellen i gjennomsnittlig sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommune klart fra det året flyktingene ankommer landet og til og med tre års botid, for deretter gradvis å avta frem til en botid på ti år og mer.

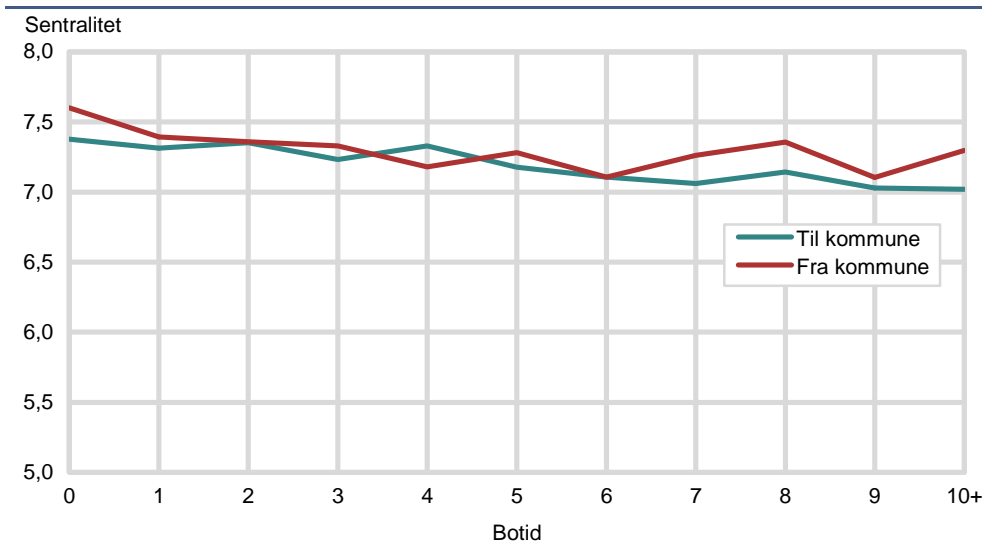
Noe av det samme gjelder trenden i utviklingen i det innenlandske flyttemønsteret for innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Men her viser familieinnvandrere en svak tendens til å flytte til kommuner med lavere gjennomsnittlig sentralitet det første året etter innvandring, før tilflyttingskommunene øker sin sentralitet i forhold

til fraflyttingskommuner opp til en botid på fire år, før differansen i sentralitet mellom til- og fraflyttingskommune deretter avtar, men uten å komme ned i null. Beveger vi oss videre til innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn og til de med ukjent innvandringsgrunn er det liten systematikk å spore mellom botid og forskjell i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner, bortsett fra at forskjellene i sentralitetsnivå synes å konvergere mot null etter lang botid, da flytteomfanget også er blitt mindre. Det er små forskjeller mellom gjennomsnittlig sentralitet på fra- og tilflyttingskommunene for nordiske innvandrere og innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Nordiske innvandrere synes imidlertid å flytte noe oppover i sentralitetshierarkiet de første par årene etter innvandring for deretter stort sett å flytte til kommuner som i gjennomsnitt ligger litt lavere i sentralitet enn fraflyttingskommunene. Arbeidsinnvandrere flytter også svakt i retning kommuner med en litt lavere sentralitetsnivå enn kommunene de flytter fra.

Figur 5.6. Innenlandske flyttinger etter sentralitet og botid blant innvandrere etter innvandringsgrunn. Gjennomsnittlig forskjell mellom sentralitet (1-9) på til- og fraflyttingskommuner 2006-2010

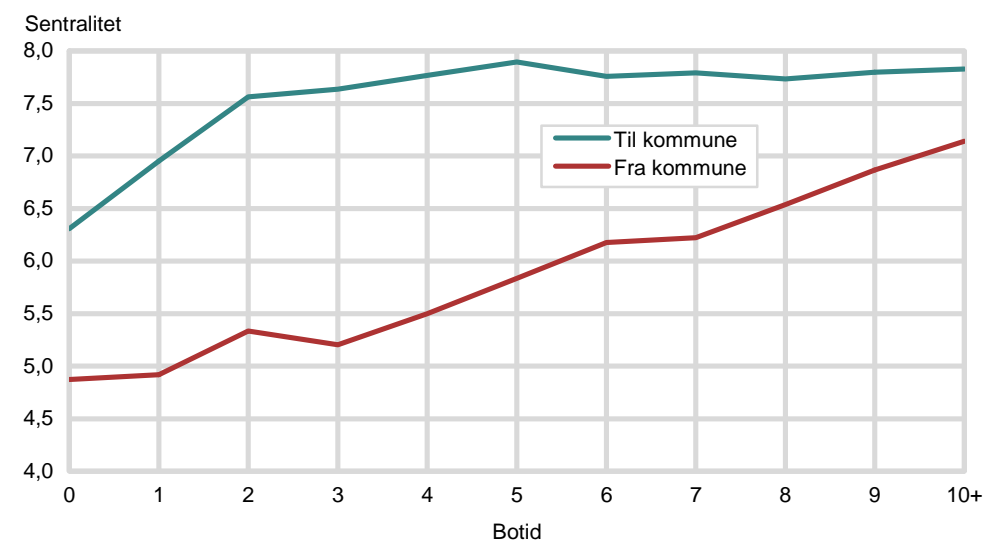
Figur 5.7a. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid

Dette kommer også frem av figur 5.7a, som viser at for den perioden vi ser på kun er etter fire års botid at arbeidsinnvandrere i gjennomsnitt flytter til kommuner med noe høyere sentralitetsnivå enn kommunene de flytter fra. Trenden er også at flyttingene i gjennomsnitt foregår mellom kommuner på et noe lavere sentralitetsnivå etter hvert som botiden til arbeidsinnvandrere øker.

I figur 5.7b har vi satt sammen gjennomsnittlig sentralitetsnivå på fra- og tilflyttingskommunene til innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Som vi vet er forskjellene i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner her meget stor, men som vi ser avtar differansen i sentralitet meget klart med økende botid. Trenden er meget klar med sterk sentralisering i flyttingene allerede etter et par års botid, men mange av flyttingene etter kort botid går ikke helt opp til det høyeste sentralitetsnivået som flyktninger etter hvert flytter til, men stopper noe opp på halvveien, slik at sentralitetsnivået på fraflyttingskommunene gradvis øker etter hvert som botiden øker.

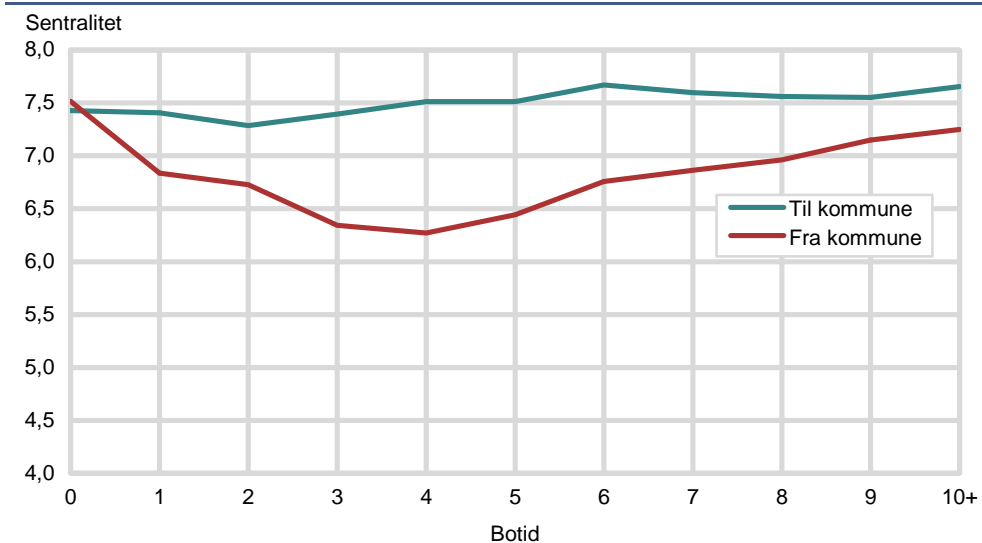
Figur 5.7b. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid

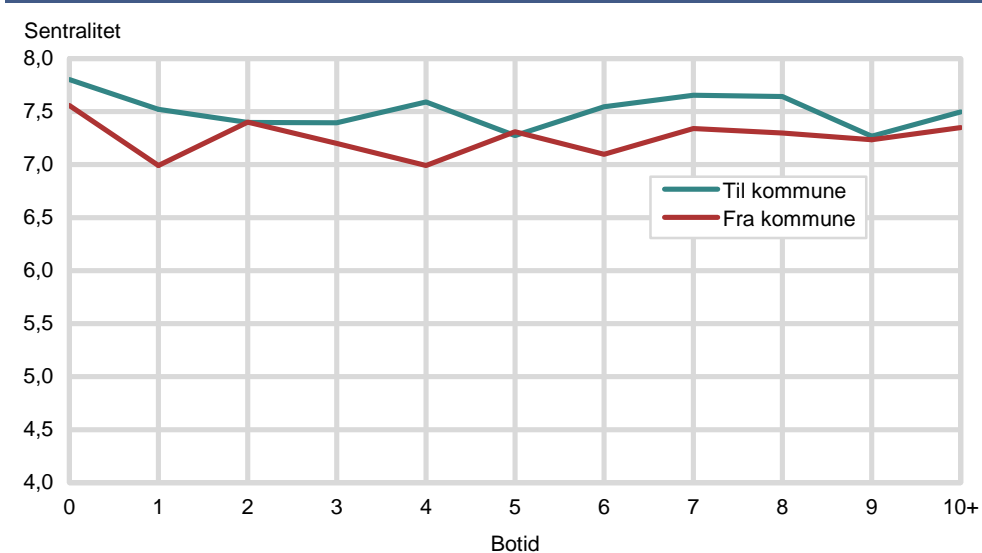
Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser en noe annen profil på sine flyttinger enn innvandrere med flukt som innvandringsgrunn (figur 5.7c). Den gjennomsnittlige sentraliteten på tilflyttingskommunene kommer forholdsvis raskt opp på et høyt nivå etter kun kort botid, men den gjennomsnittlige sentraliteten på fraflyttingskommunene faller en del gjennom de første fire års botid før den igjen snur og øker gradvis med botiden deretter. Noe av forklaringen ligger i at familiegjenforening med flyktninger foregår på sentralitetsnivåer der flyktningene er på vei oppover i sentralitetshierarkiet, slik at disse familieinnvandrerne får et noe lavere nivå på sine fraflyttingsfylker, om enn ikke så lavt som der flyktningene starter sine innenlandske flyttinger fra, for deretter å følge flyktningene oppover i sentralitetshierarkiet etter hvert som botiden øker. En annen viktig faktor er den vi tidligere har nevnt, at stadig flere av innvandrere med familie som innvandringsgrunn gjenforenes med innvandrere som har arbeid som innvandringsgrunn, slik at dette er med på å trekke det gjennomsnittlige sentralitetsnivået nedover både for fraflyttingskommuner og tilflyttingskommuner. Denne effekten er også synlig i figuren ved at det gjennomsnittlige sentralitetsnivået på tilflyttingskommuner er noe lavere etter de første botidsårene for familieinnvandrere.

Går vi over til innvandrere som har utdanning som innvandringsgrunn i figur 5.7d, synes det som allerede nevnt å være liten systematikk i gjennomsnittlig sentralitet og botid. Det som er systematisk, er at flyttingene foregår gjennomgående på et forholdsvis høyt sentralitetsnivå uavhengig av botid, og at trenden hele veien er at flyttingene stort sett går fra noe lavere gjennomsnittlig sentralitetsnivå på fraflyttingskommunene til et veldig høyt sentralitetsnivå på tilflyttingskommunene.

Figur 5.7c. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid

Figur 5.7d. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid

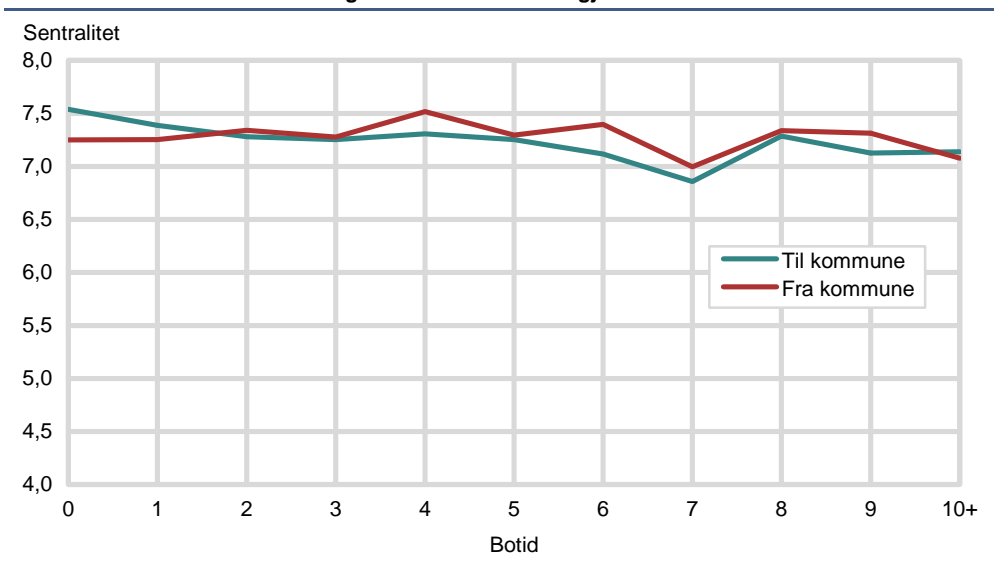
Vi fant heller ingen klar systematikk for nordiske innvandrere. Av figur 5.7e er det imidlertid et klart mønster at nordiske innvandrere flytter noe opp i sentralitet gjennom de første to års botid, mens hovedtrenden deretter er en flytting svakt nedover i sentralitetshierarkiet inntil sentraliteten mellom fra- og tilflyttingskommuner balanseres når nordiske innvandrere er kommet opp i en botid på ti år og lenger. En viss desentralisering kan også spores ved at den gjennomsnittlige sentraliteten på både fraflyttingskommuner og spesielt tilflyttingskommuner går gradvis svakt nedover etter hvert som botiden øker.

Til slutt har vi i figur 5.7f tatt med en oversikt som viser flyttingene hos innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Det er heller ingen klar systematikk å finne her, bortsett fra at flyttingene stort sett foregår på et høyt sentralitetsnivå uavhengig av botid og at tilbøyeligheten til å flytte fra en kommune med noe lavere til noe høyere gjennomsnittlig sentralitet er gjennomgående bortsett fra et par av botidsårene. Som tidligere nevnt flere ganger, består denne innvandrerguppen hovedsakelig av innvandrere som innvandret før 1990, slik at flyttetallene i 2006-2010 er lave for innvandrere med fra 0-9 års botid, mens hovedtyngden av gruppen er å finne blant de som har ti år eller lenger botid, der gjennomsnittlig sentralitet for

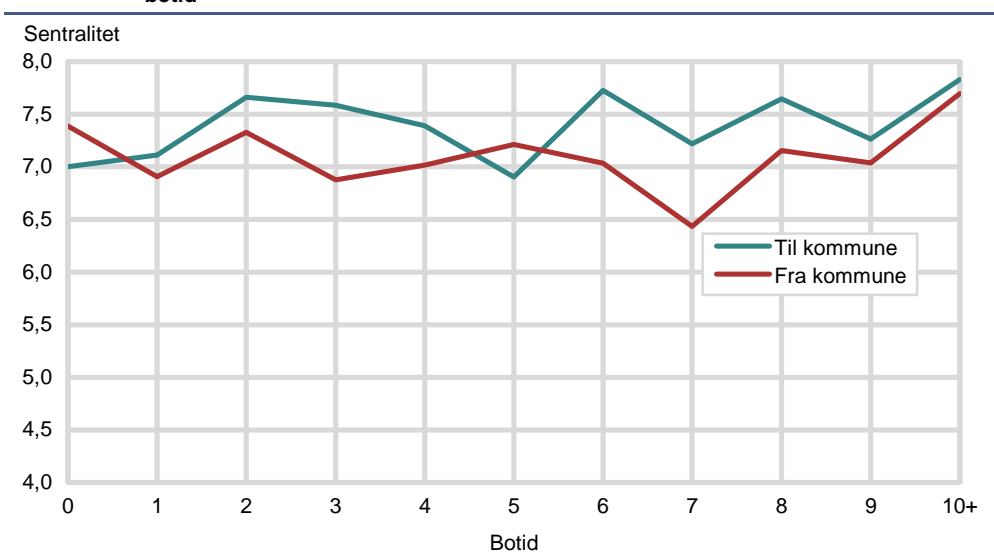

både fra- og tilflyttingskommuner ligger svært høyt, men dog litt høyere for tilflyttingskommunene enn for fraflyttingskommunene.

Figur 5.7e. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere fra øvrige nordiske land. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid

Figur 5.7f. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid

5.5. Innenlandsk flytting etter sentralitet og landbakgrunn

På tilsvarende måte har vi brukt det detaljerte sentralitetsmålet benyttet i forrige avsnitt for forskjellige grupperinger av innvandrere etter landbakgrunn. Tallene er imidlertid her kun fra årgangen 2010, da fokuset er lagt på gjennomsnittlig sentralitet for fra- og tilflyttingskommuner for hver landgruppe mer enn på en utvikling over tid.

Det er også her gitt sentralitetsnivå på hver fra- og tilflyttingskommune for hver enkelt flytter, for deretter å beregne differansen mellom sentralitetsnivå på tilflyttingskommune og sentralitetsnivå på fraflyttingskommune gitt en sentralitetsinndeling fra 1-9 (jfr. Beskrivelsen i kapittel 3 og i tabell 3.1).

Til forskjell fra tidligere analyser i rapporten har vi fordelt barn født i Norge av to innvandrerforeldre etter foreldrenes fødeland, og der foreldrene har forskjellig

fødeland etter morens fødeland. Vi har til slutt slått sammen sentralitetsindeksen for innvandrere og barn av innvandrere for hvert land og landgruppe.

Resultatene i tabell 5.2 viser først at personer uten innvandrerbakgrunn flytter noe opp i sentralitetshierarkiet. Blant nordiske innvandrere flytter svenske, danske og islandske innvandrere noe nedover i sentralitet, mens finner flytter noe klarere oppover i sentralitet. Blant norskfødte barn av nordiske innvandrere flytter barn av svenske og danske foreldre noe oppover i sentralitetshierarkiet, mens barn av finske og islandske foreldre flytter til noe lavere sentralitet.

Går vi til de øvrige EØS-land i Vest-Europa og USA, så har vi allerede sett at nederlendere klart øker sin bosettingssentralitet etter en viss botid i landet, men etter å ha innvandret til relativt lave sentralitetsnivåer. Flyttetallene i tabell 5.2 gjenspeiler dette ved en klar positiv sentralitetsindeks gjennom de innenlandske flyttingene. Det samme utslaget gjør seg gjeldende for barn født i Norge av nederlandske foreldre. Innvandrere fra de øvrige vestlige EØS-landene og USA flytter i snitt svakt nedover i sentralitetshierarkiet, med unntak av "sør-europeere" fra Hella, Italia, Spania og Portugal som flytter til litt høyere sentralitet. Av norskfødte barn av disse innvandrerne, så flytter barn av "sør-europeiske" foreldre og av foreldre fra USA klart oppover i sentralitet, mens norskfødte barn av tyske foreldre og av foreldre fra vestlige EØS-land for øvrig, flytter til noe lavere sentralitet.

Går vi til innvandrere og norskfødte barn av innvandrere fra nye EU-land i Øst-Europa, så viser innvandrere fra Litauen en tendens til å flytte oppover i sentralitet, mens innvandrere fra Polen og øvrige EU-land i Øst-Europa viser små forskjeller i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommune, men dog svakt oppover i sentralitet. Av norskfødte barn av innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, flytter de med litauiske foreldre svakt oppover i sentralitet, mens norskfødte barn av polske foreldre og av foreldre fra de øvrige EU-land i Øst-Europa, flytter noe nedover i sentralitet.

Av de øvrige landene som er nevnt i tabellen er det stort sett flytting oppover i sentralitetshierarkiet blant innvandregenerasjonene, mens det er noen flere forskjeller mellom landgruppene for barn født i Norge av foreldre fra disse landgruppene. Som forventet ut fra analysene om bosettingssentralitet, er det innvandrere fra land med fluktstatus som viser sterkest sentralitet i sine innenlandske flyttinger. Blant innvandregenerasjonen er den sterkeste sentraliteten å finne i de innenlandske flyttingene hos somaliere, eritreere og afghanere etterfulgt av innvandrere fra Russland, Kosovo, Irak og Bosnia-Hercegovina. Altså samtlige land med mange forholdsvis nye innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Som tidligere nevnt har også den russiske innvandringen, som tidligere hovedsakelig har vært kvinnedominert, de senere årene blitt vridd noe mer i retning flyktninger fra republikkene i Sør-Russland.

Det er svært lite flytting nedover i sentralitet blant disse siste landene nevnt her. Kun innvandrere fra Marokko, Filippinene og Vietnam har fått negative tegn foran sin sentralitetsindeks for innenlandske flyttinger. Den store gruppen av pakistanere viser imidlertid nær balanse i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner, men denne gruppen har i lengre tid vært bosatt svært sentralt, og har små potensialer for å kunne flytte enda mer sentralt. Innvandrere fra den store gruppen "Verden for øvrig" viser også klar økende sentralitet i sine flyttinger, men også blant disse er fluktinnslaget ganske stort.

Blant norskfødte barn av foreldre fra disse landene er det klart økende sentralitet blant norskfødte barn av foreldre fra Somalia, Afghanistan, Russland, Bosnia-Hercegovina og Irak, som i stor utstrekning er barn av foreldre med flukt og familie knyttet til flukt som innvandringsgrunn. Noe overraskende viser imidlertid norskfødte barn av foreldre fra Eritrea en tendens til å flytte noe nedover i

sentralitet. Det samme gjelder barn av foreldre fra Marokko, Pakistan, Tyrkia, Iran og Chile.

De innenlandske flyttingene går i mer sentral retning blant norskfødte barn av innvandrere enn de øvrige. Summerer man både innvandrere og deres norskfødte barn, viser personer med bakgrunn fra Somalia, Eritrea og Afghanistan sterkest sentralitet i sine innenlandske flyttinger, mens personer med bakgrunn fra Marokko, Pakistan og ikke navngitte vestlige EØS-land flytter mest ned i sentralitet.

Tabell 5.2. Sentralitetsindeks for innenlandske flyttere i 2010 etter landbakgrunn for innvandrere og barn født i Norge av innvandrerforeldre samt for personer uten innvandrerbakgrunn. Sentralitetsindeks: Vektet indeks for alle som flytter oppover minus nedover i sentralitetshierarkiet

	Innvandrere og personer uten innvandrerbakgrunn	Norskfødte barn av to innvandrerforeldre	Samlet sentralitetsindeks
Norge	0,10	--	0,10
Sverige	-0,08	0,07	-0,08
Danmark	-0,03	0,49	0,03
Finland	0,35	-0,92	0,26
Island	-0,03	-0,96	-0,11
Nederland	0,88	0,45	0,81
Storbritannia	-0,14	-0,06	-0,14
Tyskland	-0,07	-0,65	-0,11
"Sør-Europa" ¹	0,14	1,19	0,23
USA	-0,16	1,30	-0,08
EØS-vest/Nord Amerika/Oceania for øvrig	-0,16	-0,62	-0,20
Polen	0,15	-0,32	0,12
Litauen	0,40	0,13	0,39
EU-øst for øvrig	0,15	-0,22	0,13
Russland	1,35	1,19	1,33
Tyrkia	0,46	-0,28	0,25
Bosnia-Hercegovina	0,92	0,66	0,88
Kosovo	1,25	0,52	1,12
Eritrea	1,73	-0,67	1,62
Marokko	-0,18	-0,36	-0,24
Somalia	1,91	1,74	1,88
Afghanistan	1,56	1,23	1,54
Sri Lanka	0,68	0,10	0,49
Filippinene	-0,06	0,27	-0,03
India	0,09	0,04	0,08
Irak	1,00	0,59	0,93
Iran	0,44	-0,16	0,36
Kina	0,59	0,07	0,52
Pakistan	0,04	-0,35	-0,15
Thailand	0,11	0,55	0,13
Vietnam	-0,01	0,16	0,06
Chile	0,23	-0,08	0,16
Verden for øvrig	0,75	0,19	0,68
Totalt	0,16	0,21	0,16

¹ "Sør-Europa" er et gjennomsnitt for landene Hellas, Italia, Spania og Portugal

5.6. Inn- og utflytting og inn- og utvandring etter innvandringsgrunn og fylker

I dette avsnittet har vi gått over til å gi flytteresultater for mer gjenkjennelige geografiske inndelinger og begreper. Vi har først samlet en del tall som viser innenlandske inn-, ut- og nettoflyttinger mellom fylker samt inn-, ut- og nettoinnvandring for de samme fylker målt som et gjennomsnitt for årene 2008-2010.

Personene er fordelt på de fire hovedinnvandringsgrunnene: Arbeid, utdanning, flukt og familie. I og med at innvandrere som er født i nordiske land utenom Norge ikke gis innvandringsgrunn i statistikken, er disse også her samlet i en egen gruppe "Nordisk". Vi har også skilt ut barn født i Norge av to innvandrerforeldre som egen gruppe. En del innvandrere utenom Norden har blank, annet eller ukjent innvandringsgrunn. Som nevnt tidligere i rapporten ble innvandringsgrunn innført

som variabel først i 1990, slik at de som innvandret til Norge før dette ikke har kjennetegn for innvandringsgrunn. Dette omfatter blant annet mange pakistanere, vietnamesere, chilenerne og iranere. Disse er i tabellene samlet i en gruppe "Innvandrere med ukjent grunn". Til slutt sitter vi igjen med befolkningen for øvrig, som altså omfatter personer uten innvandrerbakgrunn, som også blant annet består av barn født i Norge der kun en av foreldrene er innvandrer samt de født i utlandet av foreldre uten innvandrerbakgrunn.

Vi gjør oppmerksom på at tallene for innenlandsk flytting er basert på antall flyttere og ikke antall flyttinger. Dvs. at personer som flytter flere ganger i løpet av et år kun får registrert flytting fra første til siste bosted i løpet av året. Flyttetallene er også korrigerert for døde, slik at personer som har flyttet, men dør i løpet av det samme året, ikke er med i flyttetallene.

I tabell 5.5a vises først resultatene som årlige gjennomsnitt for antall personer som har flyttet til og fra Østfold i 2008-2010. Vi ser at nettoinnvandringen fra utlandet bidrar nesten dobbelt så mye til flytteoverskuddet i Østfold som bidraget fra innenlandske flyttinger, men begge bidrar klart positivt til befolkningsøkningen. Totalt sett er det innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn som bidrar mest til befolkningsøkningen i denne perioden, men fylket har totalt sett positiv tilførsel av personer fra samtlige av de befolkningsgrupper vi opererer med. Mer detaljert har Østfold positiv netto innflytting fra samtlige grupperinger også gjennom innenlandske flyttinger og gjennom inn- og utvandring, men med unntak av norskfødte barn av innvandrere, som viser en liten nettoutvandring til utlandet. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til flytteoverskudd gjennom de innenlandske flyttingene, innvandrere med flukt som innvandringsgrunn bidrar både gjennom positiv netto innvandring fra utlandet men mest gjennom netto innenlandsk flytting, mens det store bidraget fra innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn mest stammer fra netto innvandring fra utlandet.

Tabell 5.5a. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Østfold

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	114	86	28	832	243	589	617
Utdanning	27	26	1	89	46	43	43
Flukt	400	193	208	220	51	168	376
Familie	323	201	122	728	138	590	712
Nordisk	123	75	48	316	175	141	189
Ukjent grunn	83	75	8	164	59	105	113
Barn av to innvandrere	213	131	82	28	51	-23	59
Befolkningen for øvrig	3 857	3 383	475	469	466	3	477
Totalt	5 140	4 170	970	2 846	1 230	1 616	2 586

Beveger vi oss opp til Akershus i tabell 5.5b, bidrar også nettoinnvandring fra utlandet dobbelt så mye til befolkningsøkningen som innenlandske flyttinger, men begge bidrar klart positivt til befolkningsøkning. Det er igjen innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men det totale bidraget er positivt fra samtlige persongrupper, og betydelig også fra personer uten innvandrerbakgrunn. På lik linje med i Østfold bidrar norskfødte barn av innvandrere også negativt i Akershus med noe større utvandring fra fylket enn innvandring til fylket. Det samme gjelder personer uten innvandrerbakgrunn, som i Akershus viser negativ netto innvandring. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar svært mye til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene. Det samme gjelder til en viss grad fra norskfødte barn av innvandrere, mens innvandrere med flukt som innvandringsgrunn bidrar både gjennom positiv netto innenlandsk flytting, men mest gjennom netto innvandring fra utlandet, mens det store bidraget fra innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn mest kommer fra netto innvandring fra utlandet.

Tabell 5.5b. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Akershus

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	648	547	101	2 527	893	1 634	1 734
Utdanning	192	175	16	594	326	268	284
Flukt	629	382	246	357	57	299	546
Familie	835	621	213	1 673	427	1 247	1 460
Nordisk	431	373	58	929	559	370	428
Ukjent grunn	467	337	130	406	119	286	417
Barn av to innvandrere	711	422	289	75	136	-61	228
Befolkningen for øvrig	12 939	11 979	960	999	1 036	-37	923
Totalt	16 851	14 837	2 014	7 559	3 553	4 007	6 020

I tabell 5.5c vises tilsvarende tall for Oslo. I motsetning til i Østfold og Akershus viser Oslo klar negativ flyttebalanse gjennom de innenlandske flyttinger, men kompenserer mye mer enn dette gjennom en meget stor nettoinnvandring fra utlandet. Det er mange innvandrere i Oslo som har flukt og familie som innvandringsgrunn, altså grupper som har mindre utvandringstilbøyelighet enn andre innvandrergupper. Dessuten videreflytter mange flyktninger til Oslo fra resten av landet, og såpass raskt at en betydelig del av familiegjenforeningen foregår direkte gjennom innvandring til Oslo, og i mindre grad via andre regioner i Norge. Oslo har negativ innenlandsk flyttebalanse for arbeidsinnvandrere, men likevel klar positiv balanse mellom direkte inn- og utvandring for denne store innvandrerguppen. Her er imidlertid svensker og andre nordiske statsborgere holdt utenfor, men disse er som nevnt å finne under rubrikken "Nordisk". Disse har klar positiv netto innflytting til Oslo gjennom inn- og utvandring, men negativ balanse gjennom innenlandsk flytting. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn gir positive tall for Oslo både gjennom innenlandsk flytting og gjennom balansen mellom inn- og utvandring. Barn av innvandrere har derimot negativ flyttebalanse i Oslo både mht innenlandsk flytting og gjennom inn- og utvandring. Det samme gjelder i enda større grad den øvrige delen av befolkningen.

Tabell 5.5c. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Oslo

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	539	739	-201	4 709	1 760	2 950	2 749
Utdanning	272	236	36	1 601	881	720	756
Flukt	1 017	483	535	431	203	228	763
Familie	985	877	108	3 202	976	2 226	2 333
Nordisk	435	547	-112	3 450	1 800	1 650	1 538
Ukjent grunn	499	562	-63	1 054	483	571	508
Barn av to innvandrere	701	766	-66	321	580	-259	-325
Befolkningen for øvrig	16 643	17 636	-993	1 566	1 555	11	-982
Totalt	21 092	21 847	-756	16 333	8 237	8 096	7 340

Går vi til Hedmark fylke i tabell 5.5d ser vi at uten den direkte nettoinnvandringen fra utlandet så ville flytteprosessen bidratt med kun en svak vekst i befolkningen gjennom de innenlandske flyttingene. I stedet kommer den totale netto innflyttingen per år i denne perioden opp i om lag 1 100 personer. Som i fylkene over er det også i Hedmark innvandrere med arbeid og familie som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men bidragene er nesten like store fra innvandrere med flukt som innvandringsgrunn og fra personer uten innvandrerbakgrunn. Totalt sett bidrar imidlertid norskfødte barn av innvandrere negativt til den samlede flyttebalansen. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar mye til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene, mens bidraget her stort sett er negativt fra befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet kommer gjennom

den direkte nettoinnvandringen fra utlandet, der arbeidsinnvandrere, familieinnvandrere og flyktninger bidrar klart mest.

Tabell 5.5d. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Hedmark

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	58	57	0	436	97	339	339
Utdanning	21	29	-8	86	38	48	40
Flukt	87	169	-82	286	18	268	186
Familie	96	104	-7	365	54	312	304
Nordisk	69	53	16	174	106	67	83
Ukjent grunn	35	42	-7	60	16	45	38
Barn av to innvandrere	39	65	-26	5	11	-6	-32
Befolkningen for øvrig	3 212	3 001	211	232	206	26	237
Totalt	3 616	3 519	97	1 645	546	1 099	1 196

Går vi videre til nabofylket Oppland ser vi at uten den direkte nettoinnvandringen fra utlandet så ville flytteprosessen her bidratt negativt til befolkningsveksten gjennom de innenlandske flyttingene, som viser netto utflytting på om lag 200 personer per år (se tabell 5.5e). I stedet kommer den totale netto innflyttingen per år i denne perioden opp i om lag 1 000 personer. Som i fylkene over er det også i Oppland innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men bidragene er nesten like store fra innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Totalt sett bidrar norskfødte barn av innvandrere negativt til den samlede flyttebalansen også i Oppland. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar moderat til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene, mens bidraget her gjennomgående er negativt fra befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Oppland kommer gjennom den direkte nettoinnvandringen fra utlandet, der arbeidsinnvandrere, familieinnvandrere og flyktninger bidrar klart mest.

Tabell 5.5e. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Oppland

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	55	60	-5	507	128	379	373
Utdanning	22	25	-3	56	27	29	26
Flukt	83	197	-114	360	13	347	233
Familie	89	141	-52	415	52	363	311
Nordisk	59	67	-8	157	113	44	36
Ukjent grunn	26	46	-20	75	16	59	40
Barn av to innvandrere	46	74	-28	4	10	-6	-35
Befolkningen for øvrig	3 027	2 998	29	146	149	-3	26
Totalt	3 408	3 609	-202	1 720	508	1 211	1 010

I tabell 5.5f vises tilsvarende tall for Buskerud. I likhet med Østfold og Akershus viser Buskerud klar positiv flyttebalanse både gjennom de innenlandske flyttingene og netto innvandring fra utlandet, men nettoinnvandringen fra utlandet bidrar om lag fem ganger så mye som innenlandsk netto innflytting. Totalt sett er det innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar klart mest til innflyttingsoverskuddet, men innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, nordiske innvandrere og befolkningen uten innvandrerbakgrunn bidrar også klart til positiv samlet netto innflytting. Alle grupper bidrar til innflyttingsoverskudd gjennom de innenlandske flyttingene, men her er det personer uten innvandrerbakgrunn som bidrar klart mest. Det store innvandringsoverskuddet fra utlandet stammer hovedsakelig fra innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn, mens norskfødte barn av innvandrere bidrar til en moderat netto utvandring også i Buskerud.

Tabell 5.5f. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Buskerud

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	234	159	74	1 164	306	857	932
Utdanning	56	33	22	90	43	47	70
Flukt	250	201	49	240	27	213	262
Familie	282	202	81	855	129	726	806
Nordisk	144	122	22	361	207	153	175
Ukjent grunn	97	93	4	138	38	100	104
Barn av to innvandrere	176	160	16	21	52	-31	-15
Befolkningen for øvrig	4 542	4 320	222	347	289	58	280
Totalt	5 781	5 291	491	3 215	1 091	2 124	2 614

Tallene for Vestfold i tabell 5.5g viser mye av det samme som for Buskerud. Det er positivt innflyttingsoverskudd både gjennom innenlandsk flytting og gjennom nettoinnvandring fra utlandet, men nettoinnvandringen fra utlandet bidrar mer enn fire ganger så mye til overskuddet som de innenlandske flyttingene. Det er i all hovedsak personer uten innvandrerbakgrunn som bidrar til et klart innflyttingsoverskudd gjennom de innenlandske flyttingene, mens nettotallene for alle grupper med personer med innvandrerbakgrunn er svært lave. Det store innvandringsoverskuddet fra utlandet stammer også i Vestfold hovedsakelig fra innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn, men også innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, innvandrere med ukjent innvandringsgrunn og nordiske innvandrere bidrar klart positivt til nettoinnvandringen. Som i alle fylkene nevnt over viser norskfødte barn av innvandrere også her en liten netto utvandring.

Tabell 5.5g. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Vestfold

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	100	106	-6	934	328	606	600
Utdanning	29	29	0	97	39	58	58
Flukt	150	142	7	167	25	142	149
Familie	168	163	5	626	92	534	539
Nordisk	94	73	21	316	167	149	170
Ukjent grunn	65	51	14	153	42	111	125
Barn av to innvandrere	92	79	13	20	28	-7	6
Befolkningen for øvrig	3 986	3 559	427	392	340	52	479
Totalt	4 684	4 203	482	2 704	1 060	1 644	2 126

Beveger vi oss videre til Telemark fylke i tabell 5.5h, er det igjen nettoinnvandringen som er årsaken til en samlet positiv netto innflytting. De innenlandske flyttingene bidrar her negativt, med en netto utflytting på om lag 150 personer per år. I stedet kommer den totale nettoinnflyttingen per år i denne perioden opp i om lag 800 personer, takket være positiv netto innvandring fra utlandet på om lag 950 personer. Som i flere av fylkene over er det igjen innvandrere med arbeid og familie og til dels med flukt som innvandringsgrunn som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, mens personer uten innvandrerbakgrunn bidrar negativt. Totalt sett bidrar norskfødte barn av innvandrere negativt til den samlede flyttebalansen også i Telemark. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar negativt til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene. Det samme gjelder også gjennomsnittet for befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Telemark stammer fra den direkte nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.5h. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Telemark

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	59	48	11	397	92	305	316
Utdanning	20	38	-18	114	46	68	51
Flukt	100	111	-11	228	23	205	195
Familie	88	102	-14	373	68	305	291
Nordisk	46	41	5	146	88	57	62
Ukjent grunn	35	33	1	65	17	48	49
Barn av to innvandrere	43	58	-15	7	19	-12	-27
Befolkningen for øvrig	2 112	2 227	-115	166	185	-18	-133
Totalt	2 503	2 658	-155	1 497	538	959	804

Beveger vi oss videre ned til Sørlandet, og til Aust-Agder fylke i tabell 5.5i, er det igjen nettoinnvandringen som er hovedårsaken til en samlet positiv netto innflytting på om lag 1000 personer per år, men Aust-Agder har også et moderat innflyttingsoverskudd gjennom de innenlandske flyttingene. Som i fylkene over er det også i Aust-Agder innvandrere med arbeid og familie som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men bidragene er også klart positive fra innvandrere med flukt som innvandringsgrunn og fra personer uten innvandrerbakgrunn. Totalt sett bidrar imidlertid norskfødte barn av innvandrere også her negativt til den samlede flyttebalansen, om enn svakt. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene, mens bidraget her er nær null fra befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet kommer gjennom den direkte nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.5i. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Aust-Agder

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	56	41	14	343	72	271	286
Utdanning	14	15	-1	48	25	24	23
Flukt	73	103	-30	187	7	180	150
Familie	67	63	5	334	45	288	293
Nordisk	37	27	10	92	45	47	57
Ukjent grunn	24	20	3	44	11	33	37
Barn av to innvandrere	26	30	-4	3	7	-4	-8
Befolkningen for øvrig	1 898	1 727	171	141	132	9	180
Totalt	2 196	2 027	169	1 193	344	848	1 017

Går vi videre til nabofylket Vest-Agder ser vi at uten den direkte nettoinnvandringen fra utlandet så ville flytteprosessen her bidratt omtrent null til befolkningsveksten gjennom de innenlandske flyttingene, som viser netto utflytting på 9 personer per år (se tabell 5.5j). I stedet kommer den totale netto innflyttingen per år i denne perioden opp i om lag 1 400 personer. Som i fylkene over er det også i Vest-Agder innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men bidragene er nesten like store fra innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Totalt sett bidrar norskfødte barn av innvandrere negativt til den samlede flyttebalansen også i Vest-Agder. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar moderat til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene, mens bidraget her i sum er negativt fra befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Vest-Agder kommer gjennom den direkte nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.5j. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Vest-Agder

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	65	65	0	557	180	378	378
Utdanning	22	24	-3	92	48	43	41
Flukt	115	155	-40	365	16	349	309
Familie	82	97	-15	498	76	422	407
Nordisk	52	47	4	213	83	130	135
Ukjent grunn	38	48	-9	95	23	72	63
Barn av to innvandrere	40	57	-17	6	15	-9	-26
Befolkningen for øvrig	2 522	2 451	71	257	219	37	108
Totalt	2 935	2 944	-9	2 083	660	1 423	1 413

Beveger vi oss videre til Vestlandet, og til Rogaland i tabell 5.5k, er det igjen nettoinnvandringen som er årsaken til en samlet positiv netto innflytting. De innenlandske flyttingene bidrar også her negativt, med en netto utflytting på om lag 230 personer per år. I stedet kommer den totale nettoinnflyttingen per år i denne perioden helt opp i om lag 4 500 personer, takket være en meget stor nettoinnvandring fra utlandet på om lag 4 750 personer. Som i flere av fylkene over, er det igjen innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men arbeidsinnvandrerne utgjør her den klart største innvandrergruppen med en nettoinnvandring på 2 140 personer per år mot familieinnvandrernes 1 470 personer. Totalt sett bidrar også nordiske innvandrere, innvandrere med flukt som innvandringsgrunn og innvandrere med ukjent innvandringsgrunn klart til innflyttingsoverskuddet, mens norskfødte barn av innvandrere og personer uten innvandrerbakgrunn bidrar negativt. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar negativt til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene, mens innvandrere her bidrar svakt positivt, og da spesielt arbeidsinnvandrere. Det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet stammer også i Rogaland fra den direkte nettoinnvandringen med utlandet, der altså spesielt arbeidsinnvandrere, men også familieinnvandrere, bidrar klart mest.

Tabell 5.5k. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Rogaland

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	206	165	42	2 949	851	2 098	2 140
Utdanning	64	50	14	305	123	182	196
Flukt	154	159	-5	409	35	374	370
Familie	183	168	15	1 967	512	1 455	1 470
Nordisk	62	83	-21	736	336	400	380
Ukjent grunn	66	68	-1	344	102	241	240
Barn av to innvandrere	79	103	-24	29	90	-61	-85
Befolkningen for øvrig	4 060	4 307	-248	693	630	63	-185
Totalt	4 875	5 103	-228	7 433	2 680	4 753	4 526

I motsetning til i Rogaland bidrar de innenlandske flyttingene også til et innflyttingsoverskudd i Hordaland, men i likhet med i Rogaland er det den meget store nettoinnvandringen fra utlandet som i all hovedsak bidrar til det store samlede innflyttingsoverskuddet på om lag 4 700 personer per år (se tabell 5.5i). Som i Rogaland er det også i Hordaland innvandrere med især arbeid, men også familie, som innvandringsgrunn som bidrar klart mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men bidragene er også klart positive fra innvandrere med flukt og utdanning som innvandringsgrunn, fra nordiske innvandrere og fra innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Totalt sett bidrar norskfødte barn av innvandrere også her negativt til den samlede flyttebalansen. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart positivt til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene, mens bidraget her i sum er negativt fra befolkningen med innvandrerbakgrunn.

Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Hordaland kommer gjennom den direkte nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.5l. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Hordaland

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	193	162	31	2 265	498	1 767	1 798
Utdanning	70	65	5	528	304	224	229
Flukt	162	172	-10	374	40	335	324
Familie	178	214	-36	1 721	238	1 483	1 447
Nordisk	88	81	8	566	271	295	303
Ukjent grunn	65	71	-6	320	87	233	228
Barn av to innvandrere	89	104	-15	26	73	-48	-63
Befolkningen for øvrig	5 649	5 293	356	655	582	73	429
Totalt	6 496	6 163	333	6 456	2 094	4 362	4 695

Går vi videre nordover på Vestlandet til Sogn og Fjordane i tabell 5.5m, er det igjen nettoinnvandringen som er årsaken til en samlet positiv netto innflytting. De innenlandske flyttingene bidrar her klart negativt, med en netto utflytting på drøyt 700 personer per år, som mer enn kompenseres gjennom positiv nettoinnvandring fra utlandet, slik at den totale nettoinnflyttingen per år i denne perioden kommer opp i nesten 400 personer. Som i de øvrige vestlandsfylkene er det igjen innvandrere med især arbeid, men også familie, som innvandringsgrunn som bidrar klart mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, mens personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart negativt. Som i de øvrige fylkene bidrar norskfødte barn av innvandrere negativt til den samlede flyttebalansen også i Sogn og Fjordane. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart negativt til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene, noe som også gjelder befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Sogn og Fjordane stammer fra den direkte nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.5m. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Sogn og Fjordane

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	39	55	-16	557	75	482	466
Utdanning	13	12	1	96	46	50	52
Flukt	20	123	-103	205	4	201	98
Familie	32	111	-79	326	43	283	204
Nordisk	17	28	-11	122	63	59	48
Ukjent grunn	10	32	-22	59	13	47	25
Barn av to innvandrere	9	45	-36	1	8	-7	-43
Befolkningen for øvrig	1 269	1 728	-459	79	84	-5	-464
Totalt	1 409	2 133	-724	1 445	336	1 109	385

Går vi videre til Møte og Romsdal er det som i Sogn og Fjordane nettoinnvandringen som er årsaken til en samlet positiv netto innflytting (se tabell 5.5n). De innenlandske flyttingene bidrar også her klart negativt, med en netto utflytting på drøyt 600 personer per år, som mer enn kompenseres gjennom positiv nettoinnvandring fra utlandet, slik at den totale nettoinnflyttingen per år i denne perioden kommer opp i nesten 2 000 personer. Som i de øvrige vestlandsfylkene er det innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn, sammen med familieinnvandrere, som bidrar klart mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, mens personer uten innvandrerbakgrunn og norskfødte barn av innvandre bidrar negativt. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, nordiske innvandrere og innvandrere med ukjent innvandringsgrunn bidrar imidlertid også til innflyttingsoverskudd. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart negativt til innflyttingsoverskuddet gjennom de innenlandske flyttingene, noe som også gjelder befolkningen med innvandrer-

bakgrunn, og da især flyktninger. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Møre og Romsdal kommer fra den direkte nettoinnvandringen med utlandet.

Tabell 5.5n. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Møre og Romsdal

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	99	86	13	1 310	224	1 085	1 098
Utdanning	25	39	-13	135	65	70	57
Flukt	52	167	-115	343	9	333	219
Familie	76	138	-62	821	115	706	644
Nordisk	44	40	4	247	120	127	132
Ukjent grunn	27	29	-3	246	26	220	218
Barn av to innvandrere	24	59	-35	9	19	-10	-45
Befolkningen for øvrig	2 687	3 090	-403	239	214	25	-378
Totalt	3 033	3 647	-614	3 349	792	2 557	1 943

I Sør-Trøndelag fylke bidrar de innenlandske flyttingene til et innflyttingsoverskudd, men i likhet med i de øvrige fylker er det den store nettoinnvandringen fra utlandet som i all hovedsak bidrar til det store samlede innflyttingsoverskuddet på 2 350 personer per år (se tabell 5.5o). Som i vestlandsfylkene er det også i Sør-Trøndelag innvandrere med især arbeid, men også familie, som innvandringsgrunn som bidrar klart mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men bidragene er også klart positive fra innvandrere med flukt og utdanning som innvandringsgrunn, fra nordiske innvandrere, fra innvandrere med ukjent innvandringsgrunn og spesielt fra personer uten innvandrerbakgrunn. Totalt sett bidrar norskfødte barn av innvandrere også her negativt til den samlede flyttebalansen.

Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart positivt til innflyttingsoverskudd gjennom de innenlandske flyttingene, mens bidraget her i sum er klart negativt fra befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Sør-Trøndelag kommer gjennom den direkte nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.5o. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Sør-Trøndelag

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	88	143	-56	1 249	458	791	735
Utdanning	49	60	-10	605	388	217	207
Flukt	138	192	-54	224	36	188	134
Familie	130	179	-49	805	209	596	548
Nordisk	70	75	-5	362	189	173	168
Ukjent grunn	44	50	-6	165	42	123	117
Barn av to innvandrere	60	100	-40	14	36	-22	-63
Befolkningen for øvrig	5 547	5 021	525	307	329	-21	504
Totalt	6 126	5 821	306	3 731	1 686	2 045	2 350

Går vi videre til Nord-Trøndelag fylke og tabell 5.5p, er det igjen nettoinnvandringen som er årsaken til en samlet positiv netto innflytting. De innenlandske flyttingene bidrar her moderat negativt, med en netto utflytting på snaut 100 personer per år, som mer enn kompenseres gjennom positiv nettoinnvandring fra utlandet, slik at den totale nettoinnflyttingen per år i denne perioden kommer opp i snaut 600 personer. I motsetning til i de fleste andre fylkene er det ikke arbeidsinnvandrere som er den største innvandringsgruppen, men derimot innvandrere med familie og flukt som innvandringsgrunn. De øvrige grupper bidrar også til samlet positiv innflytting, bortsett fra norskfødte barn av innvandrere, som i likhet med i alle andre fylker bidrar til større ut- enn innflytting. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til et lite innflyttingsoverskudd gjennom de innenlandske

flyttingene, mens det samlede bidraget fra befolkningen med innvandrerbakgrunn her er negativt. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Nord-Trøndelag stammer fra den direkte nettoinnvandringen fra utlandet, der altså spesielt innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn bidrar mest.

Tabell 5.5p. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Nord-Trøndelag

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	30	66	-36	278	158	120	85
Utdanning	8	13	-6	42	26	15	10
Flukt	48	127	-79	223	9	214	135
Familie	40	68	-28	265	29	236	208
Nordisk	26	25	1	73	34	40	41
Ukjent grunn	10	11	-1	42	6	36	35
Barn av to innvandrere	10	29	-19	3	5	-1	-20
Befolkningen for øvrig	2 113	2 034	79	103	109	-5	74
Totalt	2 286	2 374	-87	1 030	376	654	567

Beveger vi oss til slutt opp til Nord-Norge, og til Nordland fylke, ser vi at uten den direkte nettoinnvandringen fra utlandet så ville flytteprosessen her ha bidratt klart negativt til befolkningsveksten gjennom de innenlandske flyttingene, som viser netto utflytting på nesten 1 000 personer per år (se tabell 5.5q). I stedet kommer den totale netto innflyttingen per år i denne perioden opp i om lag 750 personer. Som i flere av de øvrige fylkene er det også i Nordland innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men bidraget er nesten like stort fra innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, og bidraget fra nordiske innvandrere er noe større enn gjennomsnittet for fylkene. Totalt sett bidrar personer uten innvandrerbakgrunn og norskfødte barn av innvandrere negativt til den samlede flyttebalansen i Nordland. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til klar nettoutflytting gjennom de innenlandske flyttingene, noe som i sum også gjelder befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Nordland helt og holdent kommer gjennom den direkte nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.5q. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Nordland

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	61	45	16	539	152	387	403
Utdanning	24	48	-24	142	64	79	55
Flukt	76	284	-208	569	16	553	345
Familie	71	187	-117	533	51	481	365
Nordisk	49	62	-14	264	136	128	115
Ukjent grunn	14	27	-13	74	21	53	40
Barn av to innvandrere	25	66	-41	4	9	-5	-46
Befolkningen for øvrig	2 928	3 498	-570	208	167	41	-529
Totalt	3 246	4 217	-971	2 334	616	1 718	747

Mye av det samme som ble observert i Nordland, kan også skrives om Troms fylke (figur 5.5r). Uten den betydelige direkte nettoinnvandringen fra utlandet ville flytteprosessen også i Troms ha bidratt klart negativt til befolkningsveksten gjennom de innenlandske flyttingene, med en netto innenlandsk utflytting på nesten 600 personer per år. I stedet kommer den samlede nettoinnflyttingen per år i denne perioden opp i nesten 700 personer. Som i Nordland er det innvandrere med arbeid, familie og flukt som innvandringsgrunn som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men til forskjell fra Nordland er det i Troms flyktningene som er den største enkeltgruppen. Totalt sett bidrar personer uten innvandrerbak-

grunn og norskfødte barn av innvandrere negativt til den samlede flyttebalansen også i Troms. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til klar nettoutflytting gjennom de innenlandske flyttingene. Det samme gjelder befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Troms helt og holdent kommer gjennom den direkte nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.5r. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Troms

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	41	52	-11	460	159	300	289
Utdanning	32	37	-5	210	144	66	61
Flukt	59	199	-140	496	11	485	345
Familie	71	116	-44	341	63	278	233
Nordisk	44	60	-16	287	210	77	61
Ukjent grunn	22	24	-2	73	12	60	59
Barn av to innvandrere	20	44	-24	3	23	-20	-44
Befolkningen for øvrig	2 632	2 972	-340	151	143	8	-332
Totalt	2 921	3 505	-583	2 020	765	1 255	672

Til slutt viser Finnmark mye av det samme mønsteret som Nordland og Troms. Uten den betydelige direkte nettoinnvandringen fra utlandet så ville flytteprosessen også i dette fylket ha bidratt klart negativt til befolkningsutviklingen, med en netto innenlandsk utflytting på drøyt 500 personer per år. I stedet kommer den totale netto innflyttingen per år i denne perioden opp i drøyt 200 personer. Som i Nordland er det innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar mest til det samlede innflyttingsoverskuddet, men flyktninger og til dels også nordiske innvandrere bidrar med større inn- enn utflytting. Totalt sett bidrar personer uten innvandrerbakgrunn og norskfødte barn av innvandrere negativt til den samlede flyttebalansen også i Finnmark. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til klar nettoutflytting gjennom de innenlandske flyttingene, noe som også gjelder befolkningen med innvandrerbakgrunn. Dette betyr at det betydelige bidraget fra innvandrere til innflyttingsoverskuddet også i Finnmark kommer gjennom den direkte nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.5s. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Finnmark

Innvandringsgrunn:	Innenlandsk flytting			Innvandring og utvandring			Totalt
	Inn-flytting	Ut-flytting	Netto-innflytting	Inn-vandring	Ut-vandring	Netto-innvandring	Netto
Arbeid	37	37	0	327	61	266	266
Utdanning	10	16	-6	41	18	23	17
Flukt	31	85	-54	177	2	176	121
Familie	32	76	-45	222	20	202	157
Nordisk	30	40	-11	216	134	82	71
Ukjent grunn	9	17	-8	43	11	32	24
Barn av to innvandrere	10	19	-9	4	8	-4	-13
Befolkningen for øvrig	1 343	1 741	-398	63	67	-3	-401
Totalt	1 502	2 033	-531	1 094	320	774	243

5.7. Innenlandsk flytting etter sentralitet, innvandringsgrunn og fylker

I dette siste avsnittet i kapittel 5 har vi fordelt tallene for flyttinger i det forrige avsnittet også etter sentralitet. Vi viser inn-, ut- og nettoutflytting mellom fylker samt inn-, ut- og nettoinnvandring for de samme fylker fordelt på til sammen tre sentralitetsnivåer: lav, middels og høy sentralitet. Flyttestrømmene er målt som et gjennomsnitt for årene 2008, 2009 og 2010. Personene blir fordelt på de samme gruppene som i det forrige avsnittet, etter innvandrernes innvandringsgrunn i tillegg til barn født i Norge av to innvandrerforeldre og befolkningen for øvrig.

Som beskrevet i innledningen til kapitlet, er det enkelte fylker som består av kun kommuner med det samme sentralitetsnivået. Dette gjelder selvsagt Oslo, som ved siden av å være et fylke også utgjør kun en kommune. Akershus består også bare av kommuner med det høyeste sentralitetsnivået, mens Sogn og Fjordane og Finnmark kun består av kommuner med det laveste sentralitetsnivået, slik vi måler sentraliteten her. Disse fire fylkene er derfor ikke tatt med i resultatene i dette avsnittet, fordi oppsettene vil bli identiske med det som er presentert i avsnitt 5.6.

I flere av de øvrige fylkene finnes heller ikke fordelinger på alle tre sentralitetsnivåene, men kun en kombinasjon av lav og middels sentralitet, middels og høy sentralitet og endog kun lav og høy sentralitet. I syv av fylkene finner vi imidlertid innslag av alle tre sentralitetsnivåer.

Vi starter med å vise et landsgjennomsnitt i tabell 5.6 der de tre sentralitetsinndelingene inngår. Flyttingene mellom sentralitetsnivåene i hvert fylke kan foregå på tre forskjellige måter. Først gjennom flyttinger mellom kommuner med forskjellige sentralitetsnivåer innen hvert fylke der vi finner kommuner med forskjellige sentralitetsnivåer. Deretter til og fra kommuner med forskjellige sentralitetsnivåer i hvert fylke til og fra andre fylker, og til slutt til og fra kommuner med ulik sentralitet fra og til utlandet. Alle disse dimensjonene er ivare tatt i tabell 5.6, men altså summert opp til et gjennomsnitt for hele landet basert på årene 2008, 2009 og 2010.

Tabell 5.6 viser at det totalt sett foregår en klar sentralisering i de innenlandske flyttingene i denne perioden, og de internasjonale flyttingene til og fra Norge bidrar også mer i de mest sentrale områdene, skjønt tallene er her klart positive også for de to laveste sentralitetsnivåene. Ser vi først på flyttinger som foregår mellom fylkene, er det klart negativ flyttebalanse for kommuner på det laveste sentralitetsnivået, men også for kommuner på det mellomste sentralitetsnivået. Summen av nettounderskuddet i flyttebalansene for de to laveste sentralitetsnivåene samles som positiv flyttebalanse for kommuner med det høyeste sentralitetsnivået. Ser vi på flyttingene som foregår innenfor fylkene, så er det en klar negativ flyttebalanse for kommunene som representerer det laveste sentralitetsnivået, men dette flytteunderskuddet fordeles her som et flytteoverskudd både på kommuner som representerer det mellomste og høyeste sentralitetsnivået. Altså en noe mindre sterk sentralisering i flyttingene internt i fylkene enn i flyttingene som foregår mellom fylkene. Ser vi til slutt på inn- og utvandring og sentralitet, så er nettovirkningene klart størst for kommuner på det høyeste sentralitetsnivået med drøyt 29 000 personer i gjennomsnitt, mens tallene for nettoinnvandringen er noe høyere for kommuner på det laveste sentralitetsnivået (om lag 7000 personer) enn for kommuner på det mellomste sentralitetsnivået (drøyt 6000 personer). Dette gir som nettoeffekt av alle flyttinger i, til og fra Norge en positiv tilførsel av personer for alle tre sentralitetsnivåer. På det laveste sentralitetsnivået er det kun nettoinnvandringen som gir positiv netto tilførsel av personer. På det mellomste sentralitetsnivået bidrar både nettoinnvandringen og flyttinger internt i fylkene til positiv netto tilførsel av personer, mens nettoinnvandringen og flyttinger både internt og mellom fylkene gir betydelig netto tilførsel av personer til kommuner med høy sentralitet.

Hvilke grupper er det som bidrar til positiv og netto tilførsel av personer til de forskjellige sentralitetsnivåene? Tabell 5.6 gir et svar for de grupperinger vi her har valgt å operere med. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn bidrar med små nettoeffekter og dermed nær balanse i flyttingene mellom sentralitetsnivåene for de innenlandske flyttingene som foregår mellom fylkene og mellom kommuner internt i fylkene. På den annen side er nettoeffektene store for flyttingene som går til og fra Norge, der arbeidsinnvandrere i gjennomsnitt har bidratt netto med drøyt 11 000 personer per år til kommuner på det høyeste sentralitetsnivået, og drøyt 2 000 personer per år til kommuner på både det laveste og mellomste sentralitetsnivået. Dette betyr at de totale nettoeffektene av alle flyttingene hos arbeidsinnvandrerne på alle tre sentralitetsnivåer i all hovedsak er bestemt av nettoinnvandringen fra utlandet.

Tabell 5.6. Inn-, ut- og nettoflytting mellom fylker, innen fylker samt inn-, ut- og nettoinnvandring målt som et gjennomsnitt etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet for årene 2008, 2009 og 2010 summert over hele landet. Innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig

Hele landet Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Innflytting		Utflytting		Inn- og utvandring		Nettoresultater			
	Mellom fylker	Innen fylker	Mellom Fylker	Innen fylker	Inn	Ut	Mellom fylker	Innen fylker	Netto innvandring	Totalt
Arbeid										
1	292	69	336	68	2 917	656	-44	1	2 261	2 218
2	299	77	261	87	2 834	643	38	-10	2 191	2 219
3	2 129	107	2 123	99	16 589	5 437	6	9	11 152	11 167
Utdanning										
1	64	14	81	20	289	132	-17	-7	157	134
2	105	20	146	13	455	227	-41	7	229	194
3	801	16	743	16	4 227	2 338	58	0	1 889	1 946
Flukt										
1	199	52	862	217	2 095	45	-663	-164	2 049	1 222
2	334	131	605	80	1 111	61	-270	51	1 050	831
3	3 111	188	2 178	74	2 656	497	933	114	2 159	3 206
Familie										
1	226	59	564	109	2 037	238	-338	-50	1 799	1 411
2	360	94	502	86	2 150	298	-142	8	1 852	1 718
3	3 243	123	2 763	80	11 882	2 802	480	42	9 081	9 603
Nordisk										
1	172	50	194	54	974	575	-22	-5	398	372
2	200	58	196	59	763	423	4	-1	340	342
3	1 548	70	1 530	64	7 290	3 836	18	6	3 453	3 477
Ukjent grunn										
1	68	19	118	27	396	66	-50	-8	329	272
2	113	21	138	25	440	85	-25	-5	355	325
3	1 454	36	1 380	24	2 784	992	75	13	1 793	1 880
Barn av to innvandrere										
1	65	17	205	35	18	48	-140	-18	-30	-187
2	160	30	241	32	32	61	-81	-2	-29	-112
3	2 187	50	1 967	30	532	1 070	221	20	-538	-297
Befolkningen for øvrig										
1	9 295	3 501	11 421	4 134	609	572	-2 125	-632	37	-2 721
2	11 194	3 467	11 656	3 120	862	806	-462	348	57	-57
3	62 384	4 058	59 797	3 773	5 745	5 525	2 587	285	220	3 092
Totalt										
1	10 383	3 781	13 782	4 664	9 334	2 333	-3 398	-882	7 002	2 721
2	12 766	3 897	13 745	3 502	8 647	2 604	-979	395	6 044	5 460
3	76 858	4 648	72 480	4 160	51 705	22 496	4 377	487	29 209	34 074

Beveger vi oss til innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn er også nettovirkningene av de innenlandske flyttingene små, med en liten sentraliserings-effekt i flyttingene mellom fylkene, men til en klart sterkere sentraliseringseffekt gjennom nettoinnvandringen fra utlandet, skjønt nettoinnvandringen av utdannings-innvandrere gir positive tall for alle tre sentralitetsnivåer, men dog desidert størst tall for det høyeste sentralitetsnivået. Med andre ord er også nettovirkningene av alle flyttinger hos innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn nesten i sin helhet bestemt av nettoinnvandringen fra utlandet.

Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn viser derimot et annet flyttemønster. Nettoeffektene av flyttingene mellom fylkene trekker klart i sentraliserende retning med flytteunderskudd både for det laveste og mellomste sentralitetsnivået, og dermed tilsvarende flytteoverskudd for det høyeste sentralitetsnivået. Nettoeffektene av flyttingene internt i fylkene er små, men negative for det laveste sentralitetsnivået, positive for det mellomste sentralitetsnivået og mest positivt for det høyeste sentralitetsnivået. Som vi har sett tidligere i rapporten så fordeles innvandrere med flukt klart mer desentralt gjennom nettoinnvandringen fra utlandet. Dette kommer også klart frem av tabell 5.6 der nettotilførselen av flyktninger til det laveste sentralitetsnivået er om lag på størrelse med nettotallene for det høyeste sentralitetsnivået, mens nettotilførselen til kommuner på det mellomste sentralitetsnivået er noe mer moderat.

Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser noe av det samme flyttemønsteret som flyktninger, ved at flyttingene i sum går fra det laveste og mellomste til det høyeste sentralitetsnivået for flyttingene mellom fylker, og med en moderat sentralisering i flyttingene mellom kommuner innen fylkene. Nettoinnvandringen for familieinnvandrere skiller seg derimot klart fra tilsvarende tall for flyktninger, ved at hovedtyngden av nettoinnvandringen går til det høyeste sentralitetsnivået. Det er imidlertid viktig å påpeke at effektene av nettoinnvandringen for familieinnvandrere også er klart positive for både det mellomste og laveste sentralitetsnivået. Som nevnt tidligere i rapporten har det siden 2007 foregått en vridning i familieinnvandringen ved at familiegjenforeningen med arbeidsinnvandrere er blitt vel så stor som familiegjenforeningen med flyktninger. Dette forklarer noe av likheten i de samlede nettoflytteeffekter mellom innvandrere med familie og arbeid som innvandringsgrunn. På den annen side utgjør fortsatt familiegjenforeninger med flyktninger en betydelig andel av familieinnvandringen, slik at det også blir en viss likhet i det innenlandske flyttemønsteret mellom innvandrere med familie og flukt som innvandringsgrunn. Den forholdsvis sterke sentraliseringen i nettoinnvandringen blant innvandrere med familie som innvandringsgrunn må også sees i sammenheng med at betydelige andeler av familiegjenforeningen med flyktninger foregår på et høyere sentralitetsnivå enn det sentralitetsnivået flyktningene innvandret til.

Nordiske innvandrere viser derimot en bemerkelsesverdig god balanse i sine innenlandske flyttinger mellom sentralitetsnivåene i disse tre årene. Effektene av nettoinnvandringen er derimot klart sentralisert, ved at godt over 4/5 av nettoinnvandringen går til det høyeste sentralitetsnivået. Riktignok er nettoinnvandringstallene for nordiske innvandrere også positive for både det mellomste og laveste sentralitetsnivået, men altså vesentlig lavere enn for det høyeste. Dette betyr at de totale nettoeffektene av alle flyttingene hos nordiske innvandrere på alle tre sentralitetsnivåer i all hovedsak er bestemt av nettoinnvandringen fra utlandet.

Flyttetallene for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn viser mye av det samme som for nordiske innvandrere. Det er en svak sentralisering fra de to laveste til det høyeste sentralitetsnivået i de innenlandske flyttingene, men et klart sterkere nettooverskudd til det høyeste sentralitetsnivået gjennom nettoinnvandringen, dog ikke fullt så sterkt som blant de nordiske innvandrerne. I likhet med de nordiske innvandrerne er det imidlertid et klart innvandringsoverskudd også til det laveste og mellomste sentralitetsnivået for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn, samt at de totale nettoeffektene av alle flyttingene på alle tre sentralitetsnivåer i all hovedsak er bestemt av nettoinnvandringen fra utlandet også hos denne innvandringsgruppen.

Norskfødte barn av innvandrere viser også en svak sentraliserende tendens i sine innenlandske flyttinger, men skiller seg fra alle andre grupperinger ved at det er netto utvandring fra alle tre sentralitetsnivåer, og mest fra det høyeste sentralitetsnivået.

Til slutt har vi også tatt med tallene for den klart største gruppen, bestående av befolkningen for øvrig uten innvandrerbakgrunn. Som forventet er det de innenlandske flyttingene for denne gruppen som i all hovedsak bestemmer det totale innenlandske flyttemønsteret, ved at de i flyttingene mellom fylkene har et klart nettounderskudd i flyttingene på de to laveste sentralitetsnivåene, som i sum samles til et tilsvarende overskudd i nettoflyttingene til det høyeste sentralitetsnivået. I flyttingene som foregår innenfor fylkene, viser personer uten innvandrerbakgrunn negativ flyttebalanse for kommuner på det laveste sentralitetsnivået, mens dette flytteunderskuddet fordeles på kommuner på det mellomste og spesielt høyeste sentralitetsnivået. Nettoinnvandringen for personer uten innvandrerbakgrunn viser små tall, men positive tall for alle tre sentralitetsnivåer, men dog størst nettoeffekt for det høyeste sentralitetsnivået.

I tabell 5.6 har vi også tatt med alle bruttallene som ligger bak de kommenterte nettoeffektene, men her kun i den hensikt å vise forskjellene i antall flyttere mellom de ulike gruppene. Som forventet utgjør personer uten innvandrerbakgrunn de langt fleste av innenlandske flyttere, men er tilsvarende underrepresentert i flyttingene til og fra utlandet. Av befolkningen med innvandrerbakgrunn er det innvandrere med arbeid og familie som representerer de fleste flyttingene etterfulgt av nordiske innvandrere og innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Norskfødte barn av innvandrere utgjør ved siden av innvandrere med ukjent innvandringsgrunn gruppen som er minst representert blant flytterne.

I tabellene 5.6a til 5.6o har vi gitt tilsvarende nettoresultater av flyttingene for de fylkene der det finnes kommuner med forskjellige sentralitetsnivåer. Som nevnt består fylkene Oslo, Akershus, Sogn og Fjordane og Finnmark av kommuner med kun ett av de sentralitetsnivåene vi opererer med her, og er derfor utelatt i oppsettet etter sentralitet.

Tabell 5.6a. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Østfold

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	-	-	-	-
2	0	-1	1	1
3	27	1	588	616
Utdanning				
1	-	-	-	-
2	0	0	1	1
3	1	0	42	42
Flukt				
1	-	-	-	-
2	1	-1	2	2
3	207	1	167	374
Familie				
1	-	-	-	-
2	2	-1	3	3
3	120	1	587	709
Nordisk				
1	-	-	-	-
2	1	3	2	6
3	47	-3	139	183
Ukjent grunn				
1	-	-	-	-
2	1	1	0	2
3	7	-1	105	110
Barn av to innvandrere				
1	-	-	-	-
2	0	0	-1	-1
3	82	0	-22	60
Befolkningen for øvrig				
1	-	-	-	-
2	31	14	1	47
3	445	-14	1	432
Totalt				
1	-	-	-	-
2	37	15	10	61
3	935	-15	1 606	2 527

Resultatene for Østfold fylke i tabell 5.6a blir også litt spesielle, fordi det er ingen kommuner som har lavt sentralitetsnivå. Kun to av kommunene, Hvaler og Aremark, har det mellomste sentralitetsnivået og de øvrige har høy sentralitet. Som beskrevet i forrige avsnitt har Østfold positiv flyttebalanse både gjennom innenlandsk flytting og gjennom netto innvandring. Av tabell 5.6a ser vi at dette i sum også gjelder for både det mellomste og høyeste sentralitetsnivået i fylket, men tallene for det mellomste sentralitetsnivået er lave, men dog positive i flyttingene med andre fylker og utlandet, men negative for flyttingene internt i Østfold. Som vi

ser av totaltallene er det spesielt personer uten innvandrerbakgrunn samt nordiske innvandrere som bidrar til samlet positiv nettoinnflytting for det mellomste sentralitetsnivået i Østfold.

I Hedmark er kommunene fordelt på alle de tre sentralitetsnivåene vi opererer med (se tabell 5.6b). De samlede nettoeffektene av flyttingene er positive for samtlige sentralitetsnivåer, men størst for kommunene med høyest sentralitet og lavest for kommunene med lavest sentralitet. Personer med innvandrerbakgrunn bidrar til klar positiv flyttebalanse for alle tre sentralitetsnivåer, mens personer uten innvandrerbakgrunn og norskfødte barn av innvandrere bidrar til negativ flyttebalanse i kommuner med lavest sentralitet. Innvandrere med arbeid, familie og flukt som innvandringsgrunn bidrar klart positivt på alle sentralitetsnivå gjennom nettoinnvandring fra utlandet, mens flyktninger har en tendens til å flytte ut igjen gjennom den innenlandske flyttingen.

Tabell 5.6b. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Hedmark

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	6	0	79	85
2	9	5	126	140
3	-14	-5	134	114
Utdanning				
1	-3	0	10	7
2	1	1	3	5
3	-6	-1	35	28
Flukt				
1	-53	-13	117	51
2	-5	9	50	54
3	-25	4	101	80
Familie				
1	-3	-4	51	44
2	3	0	105	108
3	-7	4	155	152
Nordisk				
1	5	1	13	19
2	9	0	18	27
3	2	-1	37	37
Ukjent grunn				
1	-2	0	11	9
2	-2	-1	15	12
3	-4	1	18	16
Barn av to innvandrere				
1	-11	0	-2	-14
2	-5	1	-2	-6
3	-10	-1	-2	-12
Befolkningen for øvrig				
1	-14	-29	2	-41
2	86	2	8	95
3	140	28	16	184
Totalt				
1	-75	-46	282	161
2	97	17	323	437
3	76	29	494	600

Tilsvarende tall for Oppland i tabell 5.6c viser at de samlede nettoeffektene av flyttingene er mer positive for kommuner på det mellomste og laveste sentralitetsnivået enn på det høyeste sentralitetsnivået i dette fylket. Det er igjen personer med innvandrerbakgrunn som bidrar til klar positiv flyttebalanse for alle tre sentralitetsnivåer, og spesielt de to laveste, mens personer uten innvandrerbakgrunn og norskfødte barn av innvandrere bidrar til negativ flyttebalanse i kommuner med lavest sentralitet. Innvandrere med arbeid, familie og flukt som innvandringsgrunn bidrar klart positivt på alle sentralitetsnivå gjennom nettoinnvandring fra utlandet, men flyktninger har en tendens til å flytte ut igjen gjennom den innenlandske

flyttingen. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar imidlertid klart positivt til innflyttingsoverskudd på det mellomste sentralitetsnivået gjennom innenlandske flyttinger.

Tabell 5.6c. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Oppland

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	-2	0	118	115
2	0	0	207	207
3	-3	0	54	51
Utdanning				
1	-3	0	5	3
2	1	0	21	22
3	-1	0	2	1
Flukt				
1	-50	-7	127	70
2	-52	2	198	149
3	-13	5	22	14
Familie				
1	-27	-4	100	68
2	-12	5	214	207
3	-13	-1	50	36
Nordisk				
1	-2	1	6	4
2	-12	-2	28	14
3	6	1	11	18
Ukjent grunn				
1	-3	-1	15	11
2	-13	1	35	23
3	-3	0	9	5
Barn av to innvandrere				
1	-11	-1	-1	-14
2	-5	1	-6	-10
3	-12	1	1	-11
Befolkningen for øvrig				
1	-75	-57	0	-132
2	110	58	-2	166
3	-4	-1	0	-6
Totalt				
1	-174	-70	369	126
2	17	66	694	777
3	-43	4	148	109

I Buskerud er de samlede nettoeffektene av flyttingene klart størst for kommunene med høy sentralitet, men kommuner med lav sentralitet viser også klart samlet netto innflyttingsoverskudd, mens kommuner med middels sentralitet viser svakt negative tall.

Det er personer med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar klart mest til flytteoverskuddet i de mest sentrale regionene gjennom nettoinnvandringen, mens personer uten innvandringsbakgrunn her bidrar positivt gjennom innenlandsk flytting. Positiv nettoinnvandring fra arbeids- og familieinnvandrere er også hovedårsaken til flytteoverskuddet i de minst sentrale kommunene i Buskerud.

Tabell 5.6d. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Buskerud

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	-7	-1	139	130
2	0	0	1	1
3	82	1	718	800
Utdanning				
1	1	0	2	3
2	0	0	0	0
3	21	0	46	67
Flukt				
1	-24	-9	76	43
2	0	-1	0	-1
3	74	10	137	221
Familie				
1	-6	-3	81	72
2	0	-1	1	0
3	87	3	644	734
Nordisk				
1	0	-3	20	17
2	0	0	1	1
3	22	3	132	158
Ukjent grunn				
1	-2	0	14	11
2	0	0	0	0
3	6	1	86	93
Barn av to innvandrere				
1	-8	-2	-2	-13
2	0	0	0	0
3	24	2	-29	-3
Befolkningen for øvrig				
1	-63	1	1	-61
2	-7	-4	0	-11
3	294	3	57	354
Totalt				
1	-111	-17	330	202
2	-7	-5	3	-10
3	610	23	1 791	2 424

I Vestfold er kommunene kun fordelt på de to høyeste sentralitetsnivåene, med høy og middels sentralitet (se tabell 5.6e). Det er observert klart flytteoverskudd til kommunene på begge sentralitetsnivåer, men klart mest til de mest sentrale kommunene. Igjen er det innvandrere med arbeid og flukt som innvandringsgrunn som bidrar klart til flytteoverskuddet på begge sentralitetsnivåer gjennom sin netto innvandring, mens personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart til flytteoverskudd til de mest sentrale kommunene gjennom positiv innenlandsk nettoinnflytting.

Tabell 5.6e. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Vestfold

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	-	-	-	-
2	7	3	118	127
3	-13	-3	488	473
Utdanning				
1	-	-	-	-
2	2	0	9	11
3	-2	0	49	47
Flukt				
1	-	-	-	-
2	2	6	28	36
3	6	-6	114	113
Familie				
1	-	-	-	-
2	-9	-2	107	96
3	15	2	426	443
Nordisk				
1	-	-	-	-
2	10	-1	18	26
3	11	1	131	143
Ukjent grunn				
1	-	-	-	-
2	2	-2	22	22
3	12	2	89	103
Barn av to innvandrere				
1	-	-	-	-
2	1	-4	4	1
3	12	4	-11	5
Befolkningen for øvrig				
1	-	-	-	-
2	15	-2	7	20
3	414	2	45	461
Totalt				
1	-	-	-	-
2	29	-2	313	340
3	455	2	1 331	1 788

Beveger vi oss til Telemark er kommunene kun fordelt på de to laveste sentralitetsnivåene med lav og middels sentralitet (se tabell 5.6f). Som tallene viser er det her stor forskjell på de to sentralitetsnivåene, med klart samlet flytteoverskudd til kommunene på det mellomste sentralitetsnivået, mens samlet nettoflytting er omtrent i balanse i de minst sentrale kommunene. Det er igjen personer med arbeid og familie, men også flukt, som innvandringsgrunn, som bidrar til det betydelige innflyttingsoverskuddet i kommuner med middels sentralitet gjennom nettoinnvandringen. De samme gruppene bidrar også til flytteoverskudd i de minst sentrale kommunene gjennom sin nettoinnvandring. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til netto utflytting både i de minst sentrale og middels sentrale kommunene gjennom innenlandske flyttinger til og fra Telemark, men også gjennom flyttinger fra de minst sentrale til de middels sentrale kommunene innenfor Telemark.

Tabell 5.6f. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Telemark

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	2	2	35	39
2	9	-2	270	277
3	-	-	-	-
Utdanning				
1	-1	0	3	3
2	-17	0	65	48
3	-	-	-	-
Flukt				
1	-11	-9	38	18
2	1	9	168	177
3	-	-	-	-
Familie				
1	-4	-3	36	29
2	-10	3	269	262
3	-	-	-	-
Nordisk				
1	4	-2	8	11
2	1	2	49	51
3	-	-	-	-
Ukjent grunn				
1	1	0	9	10
2	1	0	39	39
3	-	-	-	-
Barn av to innvandrere				
1	-3	-1	-3	-7
2	-12	1	-9	-20
3	-	-	-	-
Befolkningen for øvrig				
1	-36	-54	3	-87
2	-78	54	-21	-45
3	-	-	-	-
Totalt				
1	-48	-66	130	16
2	-106	66	829	789
3	-	-	-	-

Beveger vi oss ned til Sørlandet og Aust-Agder fylke er kommunene igjen fordelt på alle tre sentralitetsnivåer med lav, middels og høy sentralitet (se tabell 5.6g). Som tallene viser, er det hovedsakelig de mest sentrale kommunene som her får innflyttingsoverskuddet. Også kommunene med middels og lav sentralitet viser større samlet inn- enn utflytting, men overskuddet er fra lite til moderat. Det er igjen personer med arbeid, familie og flukt som innvandringsgrunn som gjennom sin innvandring bidrar til det betydelige innflyttingsoverskuddet i de mest sentrale kommunene, men også til at kommunene med middels og lav sentralitet opplever innflyttingsoverskudd. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar imidlertid til netto innflytting i de mest sentrale kommunene gjennom innenlandske flyttinger til og fra Aust-Agder og gjennom flyttinger internt i Aust-Agder.

Tabell 5.6g. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Aust-Agder

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	0	0	8	9
2	4	1	43	48
3	11	-1	220	229
Utdanning				
1	0	0	0	0
2	1	1	1	3
3	-2	-1	23	19
Flukt				
1	0	-1	7	7
2	-2	-3	23	17
3	-27	4	150	126
Familie				
1	-1	0	7	7
2	-6	-2	52	44
3	11	2	229	242
Nordisk				
1	0	0	3	4
2	3	2	5	10
3	6	-2	39	44
Ukjent grunn				
1	0	0	1	1
2	0	-2	5	3
3	4	2	28	33
Barn av to innvandrere				
1	-1	0	0	-1
2	-2	-2	0	-4
3	-1	2	-4	-3
Befolkningen for øvrig				
1	-5	-3	-1	-9
2	-15	-43	-4	-62
3	192	46	15	252
Totalt				
1	-6	-3	25	17
2	-18	-48	125	59
3	193	51	698	942

Beveger vi oss over til Vest-Agder er kommunenes sentralitet satt sammen på en litt spesiell måte, ved at de kun er fordelt på det høyeste og laveste sentralitetsnivået (se tabell 5.6h). Som vi kunne forvente er det betydelige innflyttingsoverskuddet til Vest-Agder først og fremst å finne i de mest sentrale kommunene, men også her viser de minst sentrale kommunene et lite samlet innflyttingsoverskudd. Igjen er det innvandrere med arbeid, familie og flukt som bidrar mest til innflyttingsoverskuddet i de mest sentrale kommunene gjennom sin innvandring. De samme gruppene bidrar også til positiv nettoinnvandring til de minst sentrale kommune, og da spesielt innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar imidlertid til netto innflytting til de mest sentrale kommunene både gjennom flyttinger til Vest-Agder, men også gjennom interne flyttinger i Vest-Agder.

Tabell 5.6h. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Vest-Agder

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	-3	-3	56	51
2	-	-	-	-
3	3	3	321	327
Utdanning				
1	-2	0	1	0
2	-	-	-	-
3	-1	0	42	41
Flukt				
1	-25	-19	111	66
2	-	-	-	-
3	-15	19	238	242
Familie				
1	-13	-4	63	47
2	-	-	-	-
3	-3	4	359	360
Nordisk				
1	2	-1	9	10
2	-	-	-	-
3	3	1	121	124
Ukjent grunn				
1	-2	0	17	15
2	-	-	-	-
3	-7	0	55	47
Barn av to innvandrere				
1	-1	-1	0	-2
2	-	-	-	-
3	-16	1	-9	-24
Befolkningen for øvrig				
1	-70	-34	5	-100
2	-	-	-	-
3	142	34	33	208
Totalt				
1	-114	-61	264	88
2	-	-	-	-
3	106	61	1 159	1 326

Beveger vi oss til Vestlandet og Rogaland fylke, så er kommunene igjen fordelt på alle tre sentralitetsnivåer (se tabell 5.6i). Som tallene viser er det netto innflyttingsoverskudd til kommunene på samtlige tre sentralitetsnivåer, men klart størst overskudd til de mest sentrale kommunene og kun et lite til moderat overskudd i de minst sentrale kommunene. Her er det først og fremst innvandrere med arbeid, og dernest familie, som innvandringsgrunn, som bidrar til det store innflyttingsoverskuddet i kommuner med høy sentralitet gjennom nettoinnvandringen. Flyktninger, nordiske innvandrere og til dels innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn og ukjent innvandringsgrunn bidrar også noe til overskuddet. Arbeidsinnvandrere og familieinnvandrere er også de som bidrar mest til innflyttingsoverskuddet i kommuner med middels og lav sentralitet. Personer uten innvandrebakgrunn bidrar til netto utflytting på samtlige sentralitetsnivåer gjennom flyttinger fra Rogaland, men til netto innflytting til kommunene med middels sentralitet gjennom flyttinger internt i Rogaland.

Tabell 5.6i. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Rogaland

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	-2	-4	59	52
2	-2	-13	305	289
3	46	18	1 735	1 798
Utdanning				
1	0	-1	2	1
2	3	-1	11	13
3	11	2	169	182
Flukt				
1	-4	-6	33	23
2	-21	-8	77	48
3	20	14	265	299
Familie				
1	-3	-7	42	32
2	1	1	246	248
3	17	7	1 167	1 190
Nordisk				
1	-1	0	11	10
2	-3	1	53	52
3	-17	-2	337	318
Ukjent grunn				
1	0	-2	7	5
2	-3	-1	38	34
3	1	3	197	201
Barn av to innvandrere				
1	-1	0	-1	-2
2	-7	-3	-2	-12
3	-16	3	-58	-71
Befolkningen for øvrig				
1	-42	-13	8	-47
2	-46	56	13	24
3	-159	-44	42	-160
Totalt				
1	-52	-34	160	74
2	-78	32	741	696
3	-97	2	3 852	3 757

Beveger vi oss videre til Hordaland fylke, så er fortsatt kommunene fordelt på alle tre sentralitetsnivåer (se tabell 5.6j). Som tallene viser er det også her netto innflyttingsoverskudd til kommunene på samtlige tre sentralitetsnivåer, men klart størst overskudd til de mest sentrale kommunene, mens de minst sentrale kommunene viser større innflyttingsoverskudd enn kommuner med middels sentralitet, noe som blant annet har sammenheng med at det kun er én kommune (Sveio) på dette sentralitetsnivået. Det er først og fremst innvandrere med arbeid, og dernest familie, som innvandringsgrunn, som bidrar til det store innflyttingsoverskuddet i kommuner med høy sentralitet gjennom nettoinnvandringen. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, nordiske innvandrere og til dels innvandrere med flukt som innvandringsgrunn og ukjent innvandringsgrunn bidrar også noe til overskuddet. Arbeidsinnvandrere og familieinnvandrere er også de som bidrar mest til innflyttingsoverskuddet i kommuner med lav sentralitet. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til positiv netto innflytting i kommuner med middels og høy sentralitet både gjennom flyttinger til fylket og internt i Hordaland, men viser klar netto utflytting fra kommuner med lav sentralitet.

Tabell 5.6j. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Hordaland

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	18	5	265	287
2	3	0	17	20
3	10	-5	1 485	1 490
Utdanning				
1	2	0	10	12
2	0	0	0	0
3	4	0	214	218
Flukt				
1	-32	-28	174	114
2	-3	1	7	6
3	24	27	153	204
Familie				
1	-39	-13	241	189
2	0	0	10	10
3	3	12	1 232	1 247
Nordisk				
1	4	-2	43	45
2	1	0	1	2
3	3	2	251	256
Ukjent grunn				
1	0	-1	34	33
2	0	0	2	2
3	-6	1	197	192
Barn av to innvandrere				
1	-8	-4	-4	-17
2	-1	0	0	-1
3	-6	4	-44	-45
Befolkningen for øvrig				
1	-140	-124	3	-262
2	25	1	3	29
3	474	123	67	664
Totalt				
1	-197	-167	766	402
2	26	2	40	69
3	506	165	3 555	4 227

Går vi forbi Sogn og Fjordane (har kun kommuner med lav sentralitet) og opp til Møre og Romsdal, så finner vi kommuner med lav og middels sentralitet men ingen med høy sentralitet, slik det er definert (se tabell 5.6k). Som tallene viser er det netto innflyttingsoverskudd til kommunene på begge sentralitetsnivåer, men klart størst overskudd til kommuner med middels sentralitet og kun et moderat overskudd i de minst sentrale kommunene. Her er det også innvandrere med arbeid, og dernest familie, som innvandringsgrunn, som bidrar til det store innflyttingsoverskuddet i kommuner med middels sentralitet gjennom nettoinnvandringen. Flyktninger, nordiske innvandrere og innvandrere med ukjent innvandringsgrunn bidrar også noe til overskuddet. De samme grupper av innvandrere er også de som bidrar til innflyttingsoverskuddet i kommuner med lav sentralitet. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til netto utflytting på begge sentralitetsnivåer gjennom flyttinger fra Møre og Romsdal og til flyttinger fra lavt til middels sentralitetsnivå internt i Møre og Romsdal.

Tabell 5.6k. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Møre og Romsdal

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	2	-1	188	189
2	11	1	897	909
3	-	-	-	-
Utdanning				
1	-7	-7	26	12
2	-7	7	44	45
3	-	-	-	-
Flukt				
1	-46	-13	134	75
2	-68	13	199	143
3	-	-	-	-
Familie				
1	-19	1	135	118
2	-43	-1	570	526
3	-	-	-	-
Nordisk				
1	-2	-2	25	22
2	6	2	102	110
3	-	-	-	-
Ukjent grunn				
1	-3	-2	50	45
2	1	2	171	173
3	-	-	-	-
Barn av to innvandrere				
1	-11	-3	-1	-15
2	-24	3	-9	-30
3	-	-	-	-
Befolkningen for øvrig				
1	-98	-81	-1	-180
2	-301	81	26	-194
3	-	-	-	-
Totalt				
1	-185	-107	557	265
2	-425	107	2 000	1 682
3	-	-	-	-

Beveger vi oss videre opp til Trøndelag og Sør-Trøndelag fylke, så er kommunene fordelt på det høyeste og laveste sentralitetsnivået (se tabell 5.6l). Som tallene viser er det også her netto innflyttingsoverskudd til kommunene på begge sentralitetsnivåer, men klart størst overskudd til de mest sentrale kommunene, mens de minst sentrale kommunene viser et moderat innflyttingsoverskudd. Det er også her først og fremst innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn, som bidrar til det store innflyttingsoverskuddet i kommuner med høy sentralitet gjennom nettoinnvandringen. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, nordiske innvandrere og til dels innvandrere med flukt som innvandringsgrunn og ukjent innvandringsgrunn bidrar også noe til overskuddet. Arbeidsinnvandrere og familieinnvandrere er også de grupper som bidrar til innflyttingsoverskuddet i kommuner med lav sentralitet. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart til positiv netto innflytting i kommuner med høy sentralitet gjennom flyttinger til fylket fra andre fylker.

Tabell 5.6I. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Sør-Trøndelag

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	-11	0	212	201
2	-	-	-	-
3	-45	0	579	534
Utdanning				
1	0	1	4	5
2	-	-	-	-
3	-11	-1	213	201
Flukt				
1	-25	-11	59	23
2	-	-	-	-
3	-29	11	129	111
Familie				
1	-12	-4	87	72
2	-	-	-	-
3	-37	4	509	476
Nordisk				
1	-3	0	10	7
2	-	-	-	-
3	-2	0	163	161
Ukjent grunn				
1	2	-2	18	18
2	-	-	-	-
3	-7	2	105	100
Barn av to innvandrere				
1	-3	-1	0	-5
2	-	-	-	-
3	-37	1	-22	-58
Befolkningen for øvrig				
1	-47	26	3	-18
2	-	-	-	-
3	612	-26	-24	562
Totalt				
1	-99	9	393	303
2	-	-	-	-
3	444	-9	1 652	2 087

Går vi til Nord-Trøndelag fylke, så er kommunene også fordelt på det høyeste og laveste sentralitetsnivået (se tabell 5.6m). Som tallene viser er det også her netto innflyttingsoverskudd til kommunene på begge sentralitetsnivåer, men klart størst overskudd til de mest sentrale kommunene, mens de minst sentrale kommunene viser et så lite innflyttingsoverskudd at man kan snakke om flyttebalanse. Til forskjell fra mange andre fylker er det her først og fremst innvandrere med familie og flukt som innvandringsgrunn, som bidrar til innflyttingsoverskuddet i kommuner med høy sentralitet gjennom nettoinnvandringen. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn bidrar også noe til overskuddet. Familieinnvandrere og flyktninger bidrar om enn enda mer til innflyttingsoverskuddet i kommuner med lav sentralitet. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til positiv netto innflytting i kommuner med høy sentralitet gjennom flyttinger til fylket fra andre fylker og fra lav til høy sentralitet internt i Nord-Trøndelag, men bidrar klart negativt med netto utflytting fra fylket fra kommuner med lav sentralitet.

Tabell 5.6m. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Nord-Trøndelag

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	-39	-4	46	3
2	-	-	-	-
3	3	4	74	81
Utdanning				
1	-3	-1	4	0
2	-	-	-	-
3	-3	1	12	10
Flukt				
1	-42	-5	122	76
2	-	-	-	-
3	-37	5	91	59
Familie				
1	-9	-2	133	121
2	-	-	-	-
3	-19	2	103	87
Nordisk				
1	-2	-1	18	15
2	-	-	-	-
3	3	1	22	26
Ukjent grunn				
1	0	-2	23	21
2	-	-	-	-
3	-2	2	13	13
Barn av to innvandrere				
1	-7	-1	0	-9
2	-	-	-	-
3	-12	1	-1	-11
Befolkningen for øvrig				
1	-140	-73	4	-209
2	-	-	-	-
3	128	73	-10	192
Totalt				
1	-244	-89	349	17
2	-	-	-	-
3	62	89	305	456

Beveger vi oss videre opp til Nordland fylke, så er kommunene fordelt på det mellomste og laveste sentralitetsnivået (se tabell 5.6n). Som tallene viser er det her netto innflyttingsoverskudd til kommunene på begge sentralitetsnivåer, og med forholdsvis likt nettoinnflyttingsoverskudd for begge nivåer. Det er her først og fremst innvandrere med arbeid, familie og flukt som innvandringsgrunn, som bidrar til innflyttingsoverskuddet i kommuner med middels sentralitet gjennom nettoinnvandringen. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn og nordiske innvandrere bidrar også noe til overskuddet. Det spesielle i Nordland er at arbeidsinnvandrere, familieinnvandrere og flyktninger bidrar enda mer til innflyttingsoverskuddet i kommuner med lav sentralitet enn til kommuner med middels sentralitet. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart til netto utflytting fra kommuner med både lav og middels sentralitet gjennom flyttinger fra fylket, men positivt til middels sentralitet ved flyttinger fra lav sentralitet internt i Nordland.

Tabell 5.6n. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Nordland

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	14	3	230	247
2	2	-3	157	156
3	-	-	-	-
Utdanning				
1	3	0	12	15
2	-27	0	67	40
3	-	-	-	-
Flukt				
1	-109	-26	385	250
2	-99	26	169	96
3	-	-	-	-
Familie				
1	-56	-7	266	203
2	-60	7	215	162
3	-	-	-	-
Nordisk				
1	-3	5	70	72
2	-11	-5	58	43
3	-	-	-	-
Ukjent grunn				
1	-5	0	33	28
2	-8	0	21	12
3	-	-	-	-
Barn av to innvandrere				
1	-18	-1	-1	-19
2	-24	1	-4	-27
3	-	-	-	-
Befolkningen for øvrig				
1	-367	-129	14	-481
2	-191	129	27	-35
3	-	-	-	-
Totalt				
1	-541	-154	1009	314
2	-417	154	709	447
3	-	-	-	-

Beveger vi oss videre opp til Troms fylke, så er kommunene igjen fordelt på alle tre sentralitetsnivåer (se tabell 5.6o). Som tallene viser er det også her netto innflyttingsoverskudd til kommunene på alle sentralitetsnivåer, men med klart større nettoinnflyttingsoverskudd til kommuner med høy sentralitet enn til kommuner med middels og lav sentralitet.

Det er først og fremst innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar til innflyttingsoverskuddet i kommuner med høy sentralitet gjennom nettoinnvandringen. Innvandrere med flukt og utdanning som innvandringsgrunn og nordiske innvandrere bidrar også noe til overskuddet her. Ved siden av Nordland er også det spesielle for Troms at det er flyktninger som bidrar klart mest til innflyttingsoverskuddet i kommuner med lav og middels sentralitet. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart til netto utflytting fra kommuner på alle tre sentralitetsnivåer gjennom flyttinger fra fylket og til sentralitet ved flyttinger fra lav og middels til høy sentralitet internt i Troms.

Tabell 5.6o. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Troms

Innvandringsgrunn/ Sentralitet	Mellom fylker	Innen fylket	Netto innvandring	Totalt
Arbeid				
1	-5	4	77	76
2	-5	0	49	44
3	-2	-4	174	169
Utdanning				
1	-1	1	4	4
2	1	-1	6	7
3	-6	0	56	50
Flukt				
1	-84	-18	290	187
2	-24	-2	130	104
3	-32	21	66	54
Familie				
1	-22	0	71	49
2	-7	-2	60	51
3	-15	2	146	134
Nordisk				
1	-2	-2	21	16
2	-2	-2	6	2
3	-12	5	50	43
Ukjent grunn				
1	-4	1	20	16
2	-4	-1	7	2
3	6	1	34	41
Barn av to innvandrere				
1	-10	-1	-3	-13
2	-2	0	0	-3
3	-12	1	-16	-28
Befolkningen for øvrig				
1	-172	-61	5	-229
2	-92	1	0	-92
3	-75	61	3	-11
Totalt				
1	-300	-78	484	107
2	-135	-9	257	114
3	-147	86	514	453

6. Flyttestrømmer sett i forhold til regionale befolkningsgrupper og regionale arbeidsmarkeder

- Flyktninger og deres familier flytter klart i retning andre innvandrere med samme innvandringsgrunn, mens arbeidsinnvandrere, og til dels også nordiske innvandrere, flytter mer bort fra befolkningskonsentrasjoner av sine "egne".
- En stor flytting til sentrale strøk blant flyktninger og deres familier gir en positiv sammenheng mellom innenlandsk flytting og regional sysselsettingsutvikling. For arbeidsinnvandrere og nordiske innvandrere er det en svak og til dels negativ sammenheng mellom innenlandsk flytting og regional sysselsettingsutvikling. De flytter heller til områder med færre andre arbeidsinnvandrere enn til sentrale strøk.
- For personer uten innvandrerbakgrunn har bildet endret seg fra en positiv og signifikant til svak og ikke-signifikant sammenheng mellom innenlandsk flytting og regional sysselsettingsutvikling.

Er det slik at innvandrere flytter til kommuner der det allerede bor mange som dem? Og i hvor stor grad styrer arbeidsmarkedet hvor innvandrerne flytter? I dette siste av resultatkapitlene har vi satt flyttestrømmene i sammenheng med et par tentativt viktige forklaringsvariabler gitt gjennom den regionale konsentrasjonen av de samme befolkningsgruppene vi tidligere i rapporten måler flyttingene for, samt den regionale utviklingen i arbeidsmarkedet, her gitt ved regionale nettoendringer i sysselsettingen gjennom en tidsserie.

I avsnittene 6.1 og 6.2 undersøker vi om like innvandringsgrupper tiltrekker hverandre gjennom flytteprosessen eller ikke. Det er flere grunner til å forvente at innvandrere kan ha en viss tilbøyelighet til å søke seg til boområder der man finner andre innvandrere med enten samme innvandringsgrunn og især samme landbakgrunn. Det siste kan blant annet sees i en kulturell sammenheng, der innvandrere har mer til felles med andre innvandrere med samme landbakgrunn som en selv enn til andre innvandrere og til ikke-innvandrere. I første omgang kan felles språk være en klar tiltrekningsfaktor, men også mange andre sider av livet vil være viktige faktorer til en mer tettere bosetting fremfor en mer spredt bosetting innvandrerne imellom. En hypotese er at jo større avvik det er mellom en innvandrergruppes eget språk og kultur og innvandrerlandets språk og kultur, jo større kan tilbøyeligheten være til å søke seg til bosteder i Norge der man finner flere med eget språk og kultur. I utgangspunktet vil dette først og fremst gjelde innvandrere med landbakgrunn fra land som har lengst avstand til Norge geografisk, og særlig flyktninger og deres familier mer enn andre innvandrergrupper.

Nå har det imidlertid ikke alltid vært slik at flyktninger kommer fra land som ligger langt unna Norge geografisk, men hovedtyngden av flyktningene og deres familie kommer i betydelig grad fra land utenfor Europa. Dette har sammenheng med at Europa, og da spesielt Vest-Europa, har lengre tider med rolige og mer stabile politiske forhold, som ikke har gitt grunnlag for å gi innbyggerne status som flyktninger. I nyere tid er det hendelsene på Balkan og det tidligere Jugoslavia som har gitt mest grunnlag for strømmer av europeiske flyktninger, der spesielt albanere fra de sørlige områder av det tidligere Jugoslavia, samt muslimske innbyggere fra Bosnia-Hercegovina og i de siste årene fra Kosovo, har medført størst strømmer av flyktninger til Norge. Det er imidlertid verdt å nevne at ingen av disse landene har status som fluktland i dag. De eneste strømmer av flyktninger av et visst omfang fra europeiske områder i dag, er de som kommer fra de sørlige republikker i dagens Russland, med hovedvekt på Tsjetsjenia og andre utsatte republikker i Kaukasus. Flyktninger bestemmer i liten grad selv hvor de vil bosette seg i første omgang etter å ha ankommet Norge, men blir plassert rundt omkring i landet etter først å ha fått sin asylsøknad innvilget. Som resultatene tidligere i rapporten også viser, blir flyktningene i stor grad plassert rundt omkring i kommuner i distriktene, slik at de

får en mer desentralisert regional innvandring enn noen annen innvandrergruppe. Men deretter, etter en viss tid, kan også personer med flukt som innvandringsgrunn bosette seg hvor de vil i landet.

For å følge hovedinndelingen som er benyttet tidligere rapporten, har vi i avsnitt 6.1 konsentrert oppmerksomheten på innvandringsgrunn og ikke på landbakgrunn. Nå er det imidlertid slik at innvandrere med samme innvandringsgrunn som regel er spredt på mange forskjellige landbakgrunner, med svært forskjellige språk og kulturer. På den annen side vil også innvandrere med samme landbakgrunn være fordelt på mange forskjellige innvandringsgrunner. Dette kommer tydeligst frem der primærflyktninger senere gjenforenes med sin familie, der de første får flukt som innvandringsgrunn, mens de siste får familie som innvandringsgrunn. I nyere tid gjelder det samme for arbeidsinnvandrere der familien fra samme land innvandrer noe senere.

En annen viktig forklaringsfaktor til hvor innvandrere ønsker å bosette seg i Norge, er de regionale arbeidsmarkedene med tilhørende sysselsettingsmuligheter. Dette undersøkes i avsnitt 6.3.

Innvandrere som har arbeid som innvandringsgrunn er per definisjon knyttet til arbeidsmarkedet. En annen gruppe utgjør den betydelige innvandringen fra andre nordiske land, som ikke har egen kategori for innvandringsgrunn, men i stor grad også må kunne sees på som arbeidsinnvandrere. Hvor alle disse innvandrere bosetter seg først, henger da nært sammen med lokaliseringen av den første arbeidsplassen de innvandrer til. Deretter vil også disse gruppene være geografisk mobile med hensyn til arbeidsmarkedet og med hensyn til eventuelle jobbskift, eller om de går ut og inn av arbeid via midlertidige statusskifter på arbeidsmarkedet, eller om de velger å utvandre. Som vi har sett i avsnitt 4.5, viser arbeidsinnvandrere fra land utenfor Norden en mer moderat og gjennomsnittlig tilbøyelighet til å utvandre, mens nordiske innvandrere sammen med innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn er de av innvandrergruppene som viser størst tilbøyelighet til å utvandre.

Det er imidlertid mye som kan skrives om innvandring og regionale tilpasninger på arbeidsmarkedet, men i dette kapitlet og i denne omgang ser vi altså kun på flyttinger knyttet til befolkningsstørrelser og den totale regionale sysselsettingsutviklingen. Det er imidlertid grunn til å knytte arbeidsinnvandringen opp mot noen sentrale hypoteser om innvandreres deltakelse på arbeidsmarkedet. Trekker vi veksler på mye av den litteraturen som er fremkommet på feltet, er det både i Norge og i flere andre land vi kan sammenlikne oss med hevdet at innvandrere i stor grad er villige til å arbeide innenfor yrker og næringer som den øvrige befolkningen uten innvandrerbakgrunn ikke vil søke seg til. Dette er i flere sammenhenger betegnet som fremveksten av et dualistisk arbeidsmarked bestående av et innvandrersegment og et ikke-innvandrersegment, der innvandrere er villige til å ta de såkalte; ”3-D-jobs’ - jobs that are; dirty, dangerous and degrading” (se for eksempel Edvardsson et al. 2007). I den grad denne hypotesen er riktig, vil vi kunne forvente en liten konkurranse på arbeidsmarkedet mellom innvandrere og den øvrige befolkningen uten innvandrerbakgrunn. Konkurransen om ledige stillinger på arbeidsmarkedet vil da først og fremst foregå innenfor hvert av segmentene, og i svært liten grad mellom segmentene. Satt inn i våre analyser i dette kapitlet, vil vi kunne forvente at innvandrere til Norge med arbeid som innvandringsgrunn vil være mindre tilbøyelige til å flytte i retning andre arbeidsinnvandrere enn hva tilfelle er med andre innvandrergrupper, som for eksempel flyktninger. Arbeidsinnvandrere vil i noe større grad kunne forventes å søke seg i retning regionale arbeidsmarkeder der konkurransen med andre arbeidsinnvandrere om ledige jobber innen det såkalte ”innvandrersegmentet” er mindre. Med andre ord vil vi kunne forvente forskjeller mellom innvandrergruppene i hvor mye befolkningsstørrelser og befolkningskonsentrasjoner av personer med samme innvandringsgrunn vil bety for de regionale flyttestrømmene.

6.1. Flyttinger ”oppover” og ”nedover” etter befolkningsstørrelse

I dette avsnittet har vi målt antall flyttinger mellom kommuner i Norge sett i forhold til innbyggertallet i hele landet for hver av de befolkningsgruppene vi måler flyttingene for. Vi gir dermed først en oversikt over hvor stor andel av en viss befolkningsgruppe som flytter fra en kommune til en annen i løpet av et år. Dette gir dermed en indikasjon på hvor mobil en slik befolkningsgruppe er på dette geografiske nivået.

Som tidligere har vi også her gruppert innvandrerne etter innvandringsgrunn. I tillegg, og for sammenlikning har vi også tatt med tilsvarende tall for barn født i Norge av to innvandrerforeldre, samt for den øvrige befolkningen.

I tabell 6.1 vises resultater av bruttflytting mellom alle kommuner for personer etter innvandringsgrunn, samt for barn av innvandrere og den øvrige befolkningen som et årlig gjennomsnitt over årene 2008-2010. Tallene viser først hvor stor prosentandel av hver av befolkningsgruppene etter innvandringsgrunn som flyttet mellom kommuner i denne perioden. Deretter blir denne prosentandelen fordelt på de som flyttet fra en kommune med lavere folketall til en kommune med høyere folketall for den samme befolkningsgruppen etter innvandringsgrunn de selv tilhører (dvs. samme innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig), og vise versa hvem som flyttet fra en kommune med høyere folketall til en kommune med lavere folketall for de samme befolkningsgruppene. Det er for orden skyld også tatt med en kolonne for de som flytter mellom kommuner med samme folketall for hver av befolkningsgruppene, men som vi ser er denne andelen mikroskopisk, slik at vi kan se bort fra denne gruppen.

Tallene viser at den høyeste andelen av befolkningen som flytter mellom kommuner er å finne i innvandrergruppene med arbeid, utdanning og flukt som innvandringsgrunn, mens den laveste andelen er å finne blant innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Som tidligere nevnt består den siste gruppen i stor grad av innvandrere som innvandret til Norge i tiden før 1990, og utgjør dermed en noe eldre innvandrergruppe som forventes å ha noe lavere flytteintensitet enn de øvrige innvandrergruppene. Innvandrergruppene med kjent innvandringsgrunn er derimot i gjennomsnitt noe yngre enn befolkningen for øvrig, og har av den grunn noe høyere flyttetilbøyelighet. Det samme gjelder barn født i Norge av to innvandrerforeldre, slik at en noe høyere flytteandel i denne gruppen enn i befolkningen for øvrig må sees i lys av noe forskjellig alderssammensetning som isolert sett tilsier noe større flytteintensitet.

Tabell 6.1. Bruttoflytting blant personer etter innvandringsgrunn fordelt på de som flytter til større, mindre og lik befolkningskonsentrasjon av samme gruppe. Flyttinger mellom kommuner i prosent av antall innbyggere i hver gruppe i hele landet. Gjennomsnitt 2008-2010

Innvandringsgrunn	Total flytting	Til høyere folketall	Til lavere folketall	Til samme folketall
Arbeid	8,3	3,7	4,6	0,01
Utdanning	7,9	3,9	4,0	0,02
Flukt	7,0	4,6	2,4	0,00
Familie	5,2	2,8	2,4	0,00
Nordisk	4,2	2,0	2,3	0,01
Innvandre med ukjent grunn .	2,8	1,4	1,4	0,00
Barn av to innvandrere	4,1	2,1	2,0	0,00
Befolkningen for øvrig	3,4	1,7	1,7	0,00

Men det essensielle med tabellen er å undersøke forskjellene mellom den andelen som flytter til større henholdsvis lavere befolkningskonsentrasjoner av tilhørende befolkningsgrupper. Sett i lys av de hypoteser vi stilte i innledningen til dette kapitlet, fremkommer en del interessante forskjeller mellom de innvandrere som har arbeid som innvandringsgrunn og de som har flukt og familie som innvandringsgrunn. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn har en klar tendens til å flytte til kommuner med lavere antall arbeidsinnvandrere enn det var i den kommunen de flyttet fra. Det samme gjør seg til en viss grad gjeldende blant

innvandrere fra øvrige nordiske land, som også til en stor grad må sies å bestå av personer som har innvandret på grunn av arbeid. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn utmerker seg i motsatt retning, ved at en klar majoritet flytter til kommuner med et høyere antall flyktninger sammenliknet med antall flyktninger i de kommunene de flytter fra. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser også større flytting i retning kommuner med høyere antall familieinnvandrere enn i motsatt retning. Dette har nok sammenheng med at den største andelen av bosatte innvandrere med familie som innvandringsgrunn fortsatt er tilknyttet personer med flukt som innvandringsgrunn, men denne overvekten blir imidlertid noe dempet ved at en noe større andel av nyere innvandrere med familie som innvandringsgrunn er tilknyttet personer med arbeid som innvandringsgrunn fra og med året 2007.

For å kontrollere noe for alderssammensetningen har vi i figurene 6.1 og 6.2a til 6.2h drøftet flyttingene for hver enkelt gruppe etter ettårige aldersgrupper. I figur 6.1 viser vi hvor stor prosentandel av hver ettårige aldersgruppe i hele landet som har flyttet over en kommunegrense som et gjennomsnitt over årene 2008-2010. Vi ser at det er store forskjeller mellom gruppene i hvilke livsfaser flyttingene foregår. Hovedtyngden av flyttingene foregår som i befolkningen som helhet mest i løpet av 20-årsalderen og et stykke inn i 30-årsalderen samt for medflyttende barn i førskolealder.

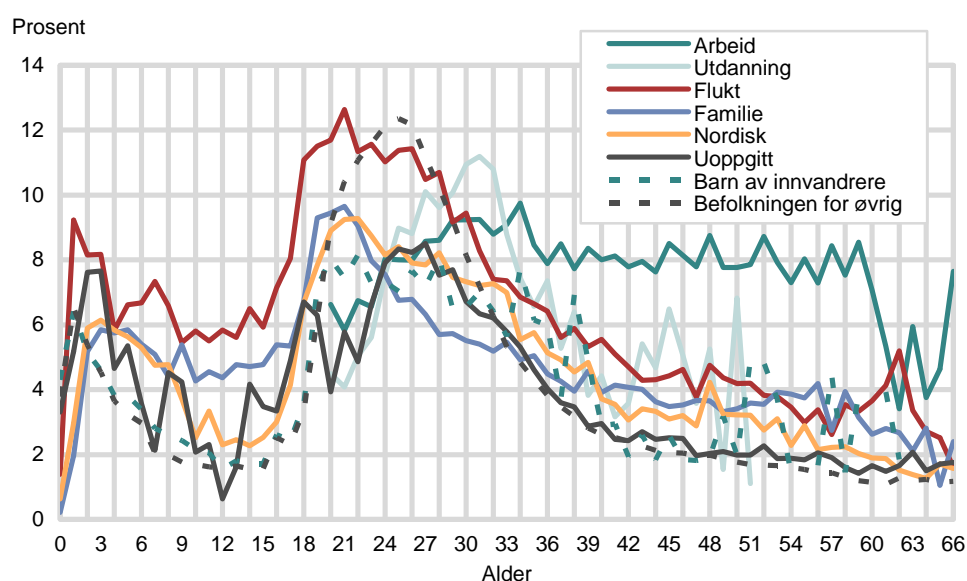
Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn har relativt sett høy mobilitet fra tidlig barnealder og fortløpende til godt opp mot 30-årsalderen. Deretter synker flytteaktiviteten for flyktninger og beveger seg etter hvert mer på linje med flyttehyppigheten i de øvrige gruppene. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser også relativt høy mobilitet gjennom de tidlige livsfaser, med over gjennomsnittlige nivåer på flytteaktiviteten hos barn og ungdom og så videre til et godt stykke opp i 20-årsalderen. Nordiske innvandrere viser en mer gjennomsnittlig flytteaktivitet gjennom alle generasjoner. Det samme gjelder norskfødte barn av innvandrere, som reduserer sitt antall noe desto høyere opp i aldersgruppene vi kommer, der denne gruppen fortsatt er for ung til å utgjøre noe stort antall av betydning.

Personer uten innvandrerbakgrunn viser forholdsvis lave flytteandeler for barn og ungdom, men etter hvert som man beveger seg oppover i 20-årsalderen øker flytteaktiviteten i denne gruppen i forhold til gruppene med innvandrerbakgrunn, og er den gruppen som i aldersintervallet 25-30 år viser størst flyttemobilitet av samtlige grupper. Deretter faller flytteaktiviteten hos personer uten innvandrerbakgrunn mer enn i de andre gruppene, og ligger fra midten av 30-årsalderen og oppover i aldersskalaen lavere enn i noen av gruppene bestående av personer med innvandrerbakgrunn.

Innvandrere med arbeid og utdanning som innvandringsgrunn kommer av naturlige årsaker først inn i bildet fra rundt 20-årsalderen. Arbeidsinnvandrere må nødvendigvis ha innvandret til Norge etter at de har kommet inn i yrkesaktiv alder, samt at de innvandrere som kommer til Norge for å ta utdanning, i stor grad gjør det for å ta en høyere utdanning eller har fått en jobb som au-paire. Altså i aldersgruppene etter at de har passert alderen for videregående skole. Tabell 6.1 over indikerer at det er arbeidsinnvandrere som viser den største mobiliteten over kommunegrenser i Norge totalt sett. Av figur 6.1 ser vi at mobiliteten i denne gruppen holder seg bemerkelsesverdig høy og stabil også i de ettårige aldersgruppene som kommer etter at man har passert midten av 30-årsalderen, da flytteaktiviteten faller sterkt for samtlige av de øvrige grupper vi har med. Vi må helt opp til nesten 60-årsalderen for arbeidsinnvandrere for å finne et fall i andelen flytteaktive. Dette er dermed også forklaringen til at arbeidsinnvandrere viser høyere total flytteaktivitet enn i noen av de øvrige gruppene. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn viser forholdsvis lav mobilitet i første del av 20-årsalderen. Forklaringen ligger nok i at de i stor grad holder seg i ro på det

utdanningsstedet de har innvandret til så lenge de er under utdanning. I motsetning til de øvrige grupper foretar utdanningsinnvandrerne færre innenlandske flyttinger til studiestedene, men innvandrer i stedet direkte til studiestedene, slik at de i liten grad er med i de innenlandske flyttingene som skyldes utdanning. Derimot øker utdanningsinnvandrerne sin flytteaktivitet sterkt i siste del av 20-årsalderen, og er den gruppen av samtlige som viser størst flytteaktivitet i første halvdel av 30-årsalderen. Deretter synker også flytteaktiviteten sterkt blant utdanningsinnvandrere, og de følger i hovedtrekkene flytteaktiviteten til de øvrige gruppene, men med en del spesielle utslag for enkelte ettårige aldersgrupper. Det siste har nok sammenheng med at antallet utdanningsinnvandrere i Norge klart reduseres etter hvert som vi beveger oss oppover i de etterårige aldersgruppene, og at utslagene i flytteandelene derfor kan variere en del. Som vi har sett i kapittel 4, er det utdanningsinnvandrere som viser de laveste andelene av fortsatt registrert bosatte og dermed den største utvandringen fra Norge.

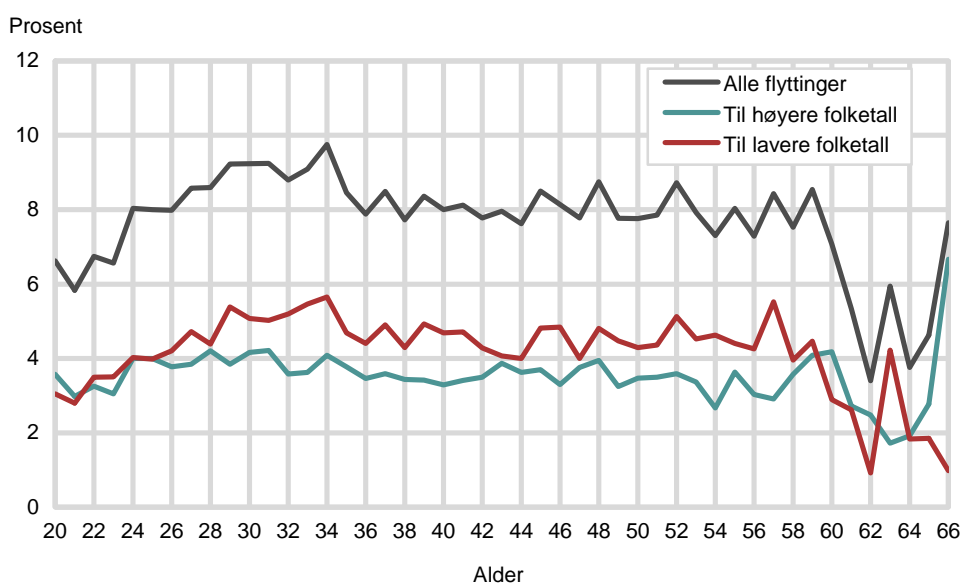
Figur 6.1. Flytting mellom kommuner blant innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrerforeldre og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt 2008-2010 i prosent av befolkningen etter ettårige alder

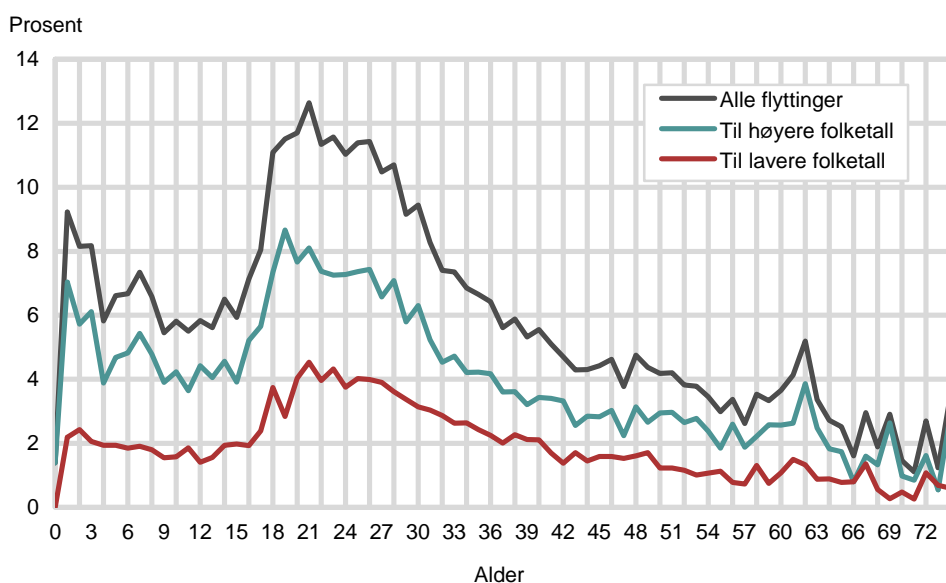
I figurene 6.2a-6.2h har vi også tatt hensyn til om flyttingene går til en kommune der det fra før bor flere innbyggere med samme innvandringsgrunn som flytterne selv enn det bodde i kommunen de flyttet fra, eller til en kommune der det fra før bor færre innbyggere med samme innvandringsgrunn som flytterne selv enn det bodde i den kommunen de flyttet fra. Vi tar først for oss innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn (se figur 6.2a). Tendensen til å flytte til kommuner med lavere konsentrasjoner av andre arbeidsinnvandrere er klar gjennom de fleste aldersgrupper. Det er et interessant fenomen at denne tendensen er minst gjennom de første årene av 20-årsalderen for deretter å øke klart mot slutten av 20-årsalderen og gjennom 30-årsalderen. Ifølge hypotesene over kan vi forvente at mye av konkurransen på arbeidsmarkedet foregår innenfor segmentet av innvandrere på den ene siden og innenfor segmentet av den øvrige befolkningen på den annen side. Det er logisk at denne konkurransen ikke kommer like klart til syne for arbeidsinnvandrerne de første årene etter at de har innvandret til en jobb, som de jo allerede har fått i kraft av selve innvandringen, men kan komme mer til syne i årene etter, når innvandrerne kan tenke seg å skifte jobb samtidig som de også kan ha merket seg konkurransen fra andre arbeidsinnvandrere. Sånn sett kan hypotesene om segmenterte arbeidsmarkeder og økt konkurranse blant arbeidsinnvandrere være en viktig forklaringsfaktor bak utviklingen i retning større tendens til å flytte vekk fra, større befolkningskonsentrasjoner av sine "egne", etter hvert som man øker botiden og blir noe eldre.

En annen viktig forklaringsfaktor kan være å finne i sentraliseringsmønsteret i flyttingene etter alder, der yngre personer i 20-årsalderen har en større tendens til å flytte til mer sentrale regioner sammenliknet med flyttemønsteret hos de noe eldre aldersgruppene. En flytting til høyere sentralitet indikerer at man kan ha større sannsynlighet for å flytte til kommuner med flere bosatte fra "egen" innvandrerkategori enn hvis man flytter til regioner med lavere sentralitet. Isolert sett kan forskjellig sentralitetsmønster i flyttingene etter alder ha betydning for de forskjellene vi finner mellom arbeidsinnvandrere i tidlig 20-årsalder og de i noe senere 20- og 30-årsalder, skjønt i analysene sammenliknes personer i hver ettårige aldersgruppe hver for seg, noe som kan dempe betydningen av flytting mellom forskjellige aldersfaser.

Figur 6.2a. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn etter ettårig alder. (15 718 flyttere)

Figur 6.2b. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med flukt som innvandringsgrunn etter ettårig alder. (16 010 flyttere)

I figur 6.2b viser vi tilsvarende resultater for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Tendensen til å flytte til kommuner med større konsentrasjoner av andre flyktninger er påtagende og meget klar gjennom de fleste av de ettårige

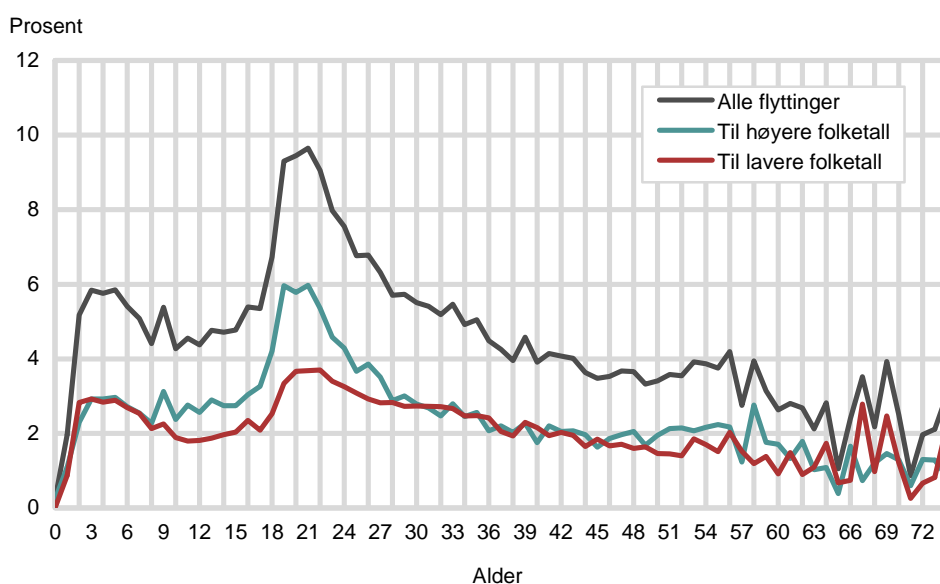
aldersgruppene. Tendensen til å flytte til større befolkningskonsentrasjoner av sine "egne" fremfor motsatt vei, er imidlertid sterkest i løpet av 20-årsalderen, der en begynnende foreldregenerasjon tar med seg sine barn i samme retning i tiden før barna når skolealder. Som vi ser er tendensen meget sterk blant barn i førskolealder til at flyttingene går i retning større befolkningskonsentrasjoner av sine "egne". I denne sammenheng er det viktig å påpeke at vi her snakker om barn som selv har fluktstatus sammen med sine foreldre. For øvrig er det vel så vanlig at flyktninger får sine barn til landet på et noe senere tidspunkt gjennom familiegjennforeninger. Disse barna får imidlertid da, sammen med andre familiemedlemmer som gjenforenes, familie som innvandringsgrunn, og er sånn sett ikke med i flyttingene som er registrert blant flyktninger i figur 6.2b.

Disse barna kommer derfor inn i neste gruppe, som er innvandrere med familie som innvandringsgrunn (se figur 6.2c). Som vi ser er flyttemønsteret med hensyn til befolkningskonsentrasjoner klart forskjellig fra flyktningene. Hovedtendensen er også her en noe sterkere flytting i retning andre innvandrere med familie som innvandringsgrunn, i stedet for i motsatt retning, men alderen er noe forskjøvet oppover for barn og ungdom, og mer konsentrert til personer i 20-årsalderen, der vi finner den største tilbøyeligheten for å flytte i retning andre med samme innvandringsgrunn. Som vi ser er det ingen klare forskjeller blant førskolebarn i denne gruppen til å flytte til høyere eller lavere konsentrasjoner av sine "egne". Mye kan tyde på at de som er familiemedlemmer av flyktninger ankommer landet noe senere, men flytter deretter sammen med flyktningene til større befolkningskonsentrasjoner av både flyktninger og tilsvarende andre familiemedlemmer av flyktninger. Denne gruppen kan nok til en viss grad få sin flytteretning "nøytralisert" av de familieinnvandrere som er gjenforent med arbeidsinnvandrere. Som vi har sett tidligere i rapporten, er gruppen familieinnvandrere som gjenforenes med arbeidsinnvandrere blitt større enn gruppen familieinnvandrere som gjenforenes med flyktninger fra og med innvandringsåret 2007. Dette gjelder imidlertid nye familieinnvandrere, og ikke hele gruppen innvandrere registrert bosatt i Norge med familie som innvandringsgrunn. Fortsatt er hovedtyngden av familieinnvandrere som inngår i flytteberegningene i figur 6.2c gjenforente familiemedlemmer med flyktninger. Arbeidsinnvandringen med påfølgende familiegjennforeninger har imidlertid vært så stor de siste årene, at vi likevel må regne med at disse vil ha en viss betydning for det innenlandske flyttemønsteret blant familieinnvandrere for årene 2008-2010. Hovedtyngden av familiemedlemmer gjenforent med arbeidsinnvandrere må forventes å følge arbeidsinnvandrere i retning noe lavere befolkningskonsentrasjoner av sine "egne" enn til større befolkningskonsentrasjoner. Dette kan derfor være noe av forklaringen til nær balanse mellom flyttingene "oppover" til høyere og "nedover" til lavere befolkningskonsentrasjoner blant familieinnvandrere fra om lag 30-årsalderen og videre oppover. Skjønt, igjen er forskjellene i flytteretninger med hensyn til befolkningsstørrelse høyt korrelert med aldersgruppene i tidlig 20-årsalder, der tendensen er størst til å flytte i retning andre med samme innvandringsgrunn, altså i den aldersfasen da det generelt sett er mest sannsynlig å flytte fra lavere til høyere regionale sentralitetsnivåer, og sånn sett større sannsynlighet for å flytte til kommuner med høyere folketall av sine "egne".

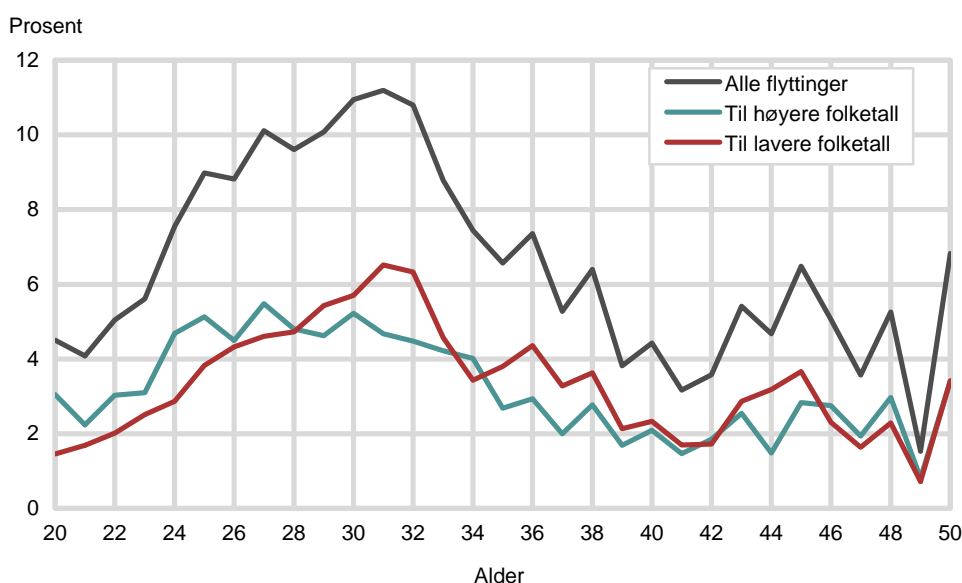
Går vi over til flyttemønsteret til innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, er det også et visst skille å observere mellom de som flytter i 20-årsalderen og de som flytter fra rundt 30-årsalderen og oppover i aldersgruppene (se figur 6.2d). Mens de som flytter i 20-årsalderen har en klar tendens til å flytte i retning større konsentrasjoner av andre innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, er hovedtendensen motsatt for de som flytter noe senere, med større tendens til å ende opp i kommuner med færre personer med utdanning som innvandringsgrunn. Det er vanskelig å gi noen god forklaring her på dette skillet, men den kan på den ene siden ha noe til felles med de forklaringsfaktorer vi ga for flyttemønsteret til arbeidsinnvandrere, ved at utdanningsinnvandrere kan ha en tendens til å flytte til større befolkningskonsentrasjoner av sine "egne" så lenge de er i en

aldersfase der de er under utdanning, mens de fra slutten av 20-årsalderen og oppover flytter mer som arbeidsinnvandrere til lavere befolkningskonsentrasjoner av sine "egne" når de selv skal inn på arbeidsmarkedet. Det er viktig å gjenta at også arbeidsinnvandrere i 20-årsalderen viste noe mindre tilbøyelighet til å flytte "nedover" til lavere befolkningskonsentrasjoner av sine "egne" sammenliknet med de litt eldre arbeidsinnvandrere (jfr. figur 6.2a). Ved siden av hypotesene om konkurranseforhold på arbeidsmarkedet som en mulig forklaringsfaktor, påpekte vi også aldersfasen som en forklaringsfaktor, ved at personer i 20-årsalderen har en større tendens til å flytte til mer sentrale områder enn hva tilfelle er med aldersgruppene som kommer etter, og dermed har et større potensial til å flytte i retning flere av sine "egne" i kraft av høyere sentralitet på tilflyttingskommunene.

Figur 6.2c. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med familie som innvandringsgrunn etter ettårig alder. (19 026 flyttere)

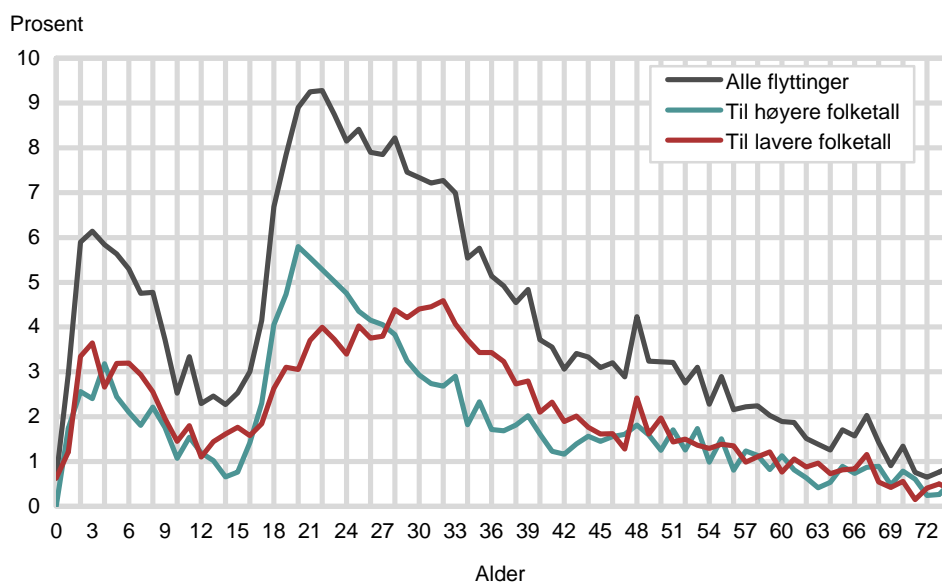
Figur 6.2d. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn etter ettårig alder. (3 844 flyttere)

I figur 6.2e har vi analysert tilsvarende trender og variasjoner i det innenlandske flyttemønsteret blant innvandrere fra nordiske land. Som vi allerede så i tabell 6.1

er det i sum en noe større tendens blant disse innvandrere til å flytte i retning noe lavere enn større befolkningskonsentrasjoner av andre nordiske innvandrere. Fordelt over alle ettårige aldersgrupper fremkommer også her et klart skille mellom nordiske innvandrere i 20-årsalderen og de øvrige aldersgrupper av nordiske innvandrere. Tilbøyeligheten til å flytte til større konsentrasjoner av andre nordiske innvandrere er klart størst fra de er i slutten av tenårene og oppover til siste fase av 20-årsalderen, før det blir en klar tendens til å flytte til lavere befolkningskonsentrasjoner av sine "egne" inntil man kommer opp i 50-årsalderen. Barn følger imidlertid klart mindre dette skillet i sine flyttinger, men viser dog noe sterkere tendens til å flytte til mindre konsentrasjoner av nordiske innvandrere enn til større. Ved siden av mulige forklaringer i regionale konkurranseforhold på arbeidsmarkedet, må vi igjen påpeke tendensen til å flytte i sentral retning de nærmeste årene etter at man har passert alderen for videregående skole. En regional sentralisering i flyttemønsteret indikerer at man i større grad ender opp i kommuner hvor det bor flere innvandrere av sine "egne", mens flyttinger som går i desentral retning fører til at man kommer til kommuner med færre av sine "egne". Flyttemønsteret hos barn kan indikere en styrking av sentralitetshypotesen, ved at foreldre som flytter med barn har en tendens til å flytte litt ned i sentralitets-hierarkiet sammenliknet med personer i første del av 20-årsalderen som flytter uten barn.

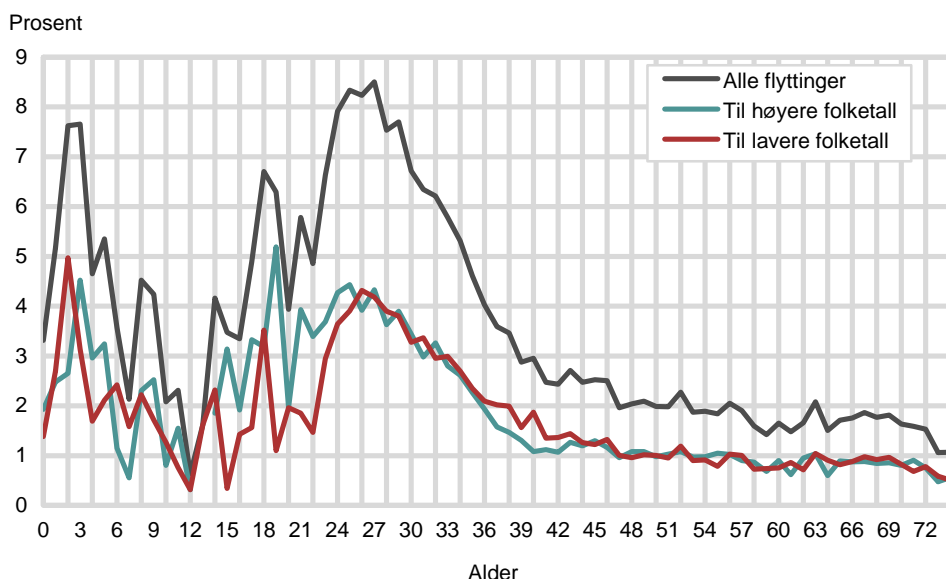
Figur 6.2e. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere fra øvrige nordiske land. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere fra øvrige nordiske land etter ettårig alder. (9 344 flyttere)

For ordens skyld har vi i figur 6.2f også tatt med tilsvarende trender og variasjoner i det innenlandske flyttemønsteret blant innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Som vi allerede så i tabell 6.1 er det i gjennomsnitt denne gruppen som viser minst flytteaktivitet over kommunegrensene. Forklaringen er å finne i at hovedtyngden av denne innvandrergruppen var de som innvandret til Norge i årene før 1990, og sånn sett har nådd en gjennomsnittlig alder da flytteaktiviteten er relativt lav, og man har stabilisert sitt bosettingsmønster. Gruppen viser i sum også ubetydelige forskjeller i tendensen til å flytte i retning lavere eller større befolkningskonsentrasjoner av andre innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Fordelt over alle ettårige aldersgrupper fremkommer imidlertid også her enkelte forskjeller der innvandrere i tidlig 20-årsalder har en tendens til å flytte til større konsentrasjoner av andre innvandrere med ukjent innvandringsgrunn, mens det deretter er små forskjeller mellom de som flytter til større eller mindre befolkningskonsentrasjoner. Det lite systematiske mønsteret i flyttingene hos barn og ungdom, gjenspeiler at det er få personer med ukjent innvandringsgrunn blant disse.

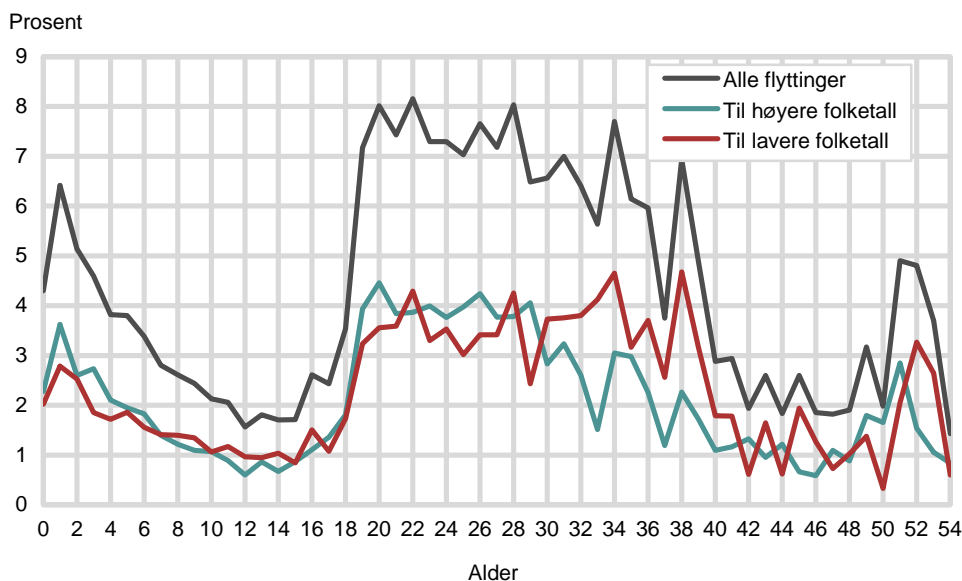
Figur 6.2f. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med ukjent innvandringsgrunn etter ettårig alder. (7 256 flyttere)

Til slutt har vi i figurene 6.2g og 6.2h tatt med tilsvarende tall for de to persongruppene som hovedsakelig er født i Norge. Det vil si norskfødte barn av innvandrere og den øvrige befolkningen uten innvandrerbakgrunn.

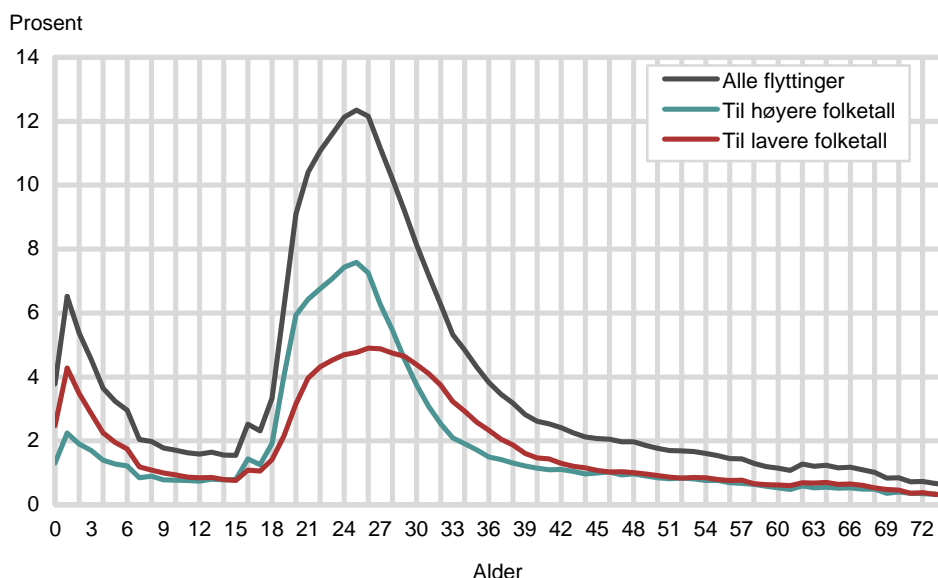
For å ta den første gruppen først, ser vi av figur 6.2g at det er forholdsvis små forskjeller mellom de flyttinger som går til kommuner med større konsentrasjoner av andre norskfødte barn av innvandrere og de som går til kommuner med lavere antall barn av innvandrere. Barn i førskolealder har imidlertid en viss trend til å flytte til større konsentrasjoner av andre norskfødte barn av innvandrere. En betydelig andel av disse barna har innvandrerforeldre med flukt og familiegjenforening med flyktninger som innvandringsgrunn, noe som indikerer både en regional sentralisering i flyttingene og en flytting fra mindre til større konsentrasjoner av andre barn av innvandrere.

Figur 6.2g. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for norskfødte barn av innvandrerforeldre. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle norskfødte barn av innvandrerforeldre etter ettårig alder. (10 451 flyttere)

Helt til slutt har vi i figur 6.2h vist tilsvarende flyttinger for den øvrige befolkningen. Denne gruppen er imidlertid så stor (87-88 prosent av befolkningen) at det heller blir et spørsmål om personene velger å flytte til større eller mindre kommuner. Sentraliseringsmønsteret i flyttingene kommer meget klart frem gjennom de forskjellige aldersgruppene, der yngre personer fra slutten av tenårene og gjennom 20-årsalderen viser en meget klar tendens til å flytte til kommuner med større befolkningskonsentrasjoner, men at man i 30-årsalderen flytter til kommuner med færre innbyggere enn der man flyttet fra, og da i stor grad sammen med egne barn, som viser tilsvarende flyttemønster.

Figur 6.2h. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for personer uten innvandrerbakgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle personer uten innvandrerbakgrunn etter ettårig alder. (430 497 flyttere)

6.2. Noen estimeringer av sammenhengen mellom flytting og regionale befolkningsstørrelser

For å følge opp de undersøkelsene som vi har vist i avsnittet over, har vi i dette avsnittet foretatt noen enkle estimeringer av sammenhengen mellom regionale flyttinger i Norge og konsentrasjonen av tilhørende befolkningsgrupper blant innvandrerne. Som tidligere i analysene har vi også tatt med tall for barn født i Norge av to innvandrerforeldre samt befolkningen for øvrig. I tabell 6.2 vises sammenhenger mellom innenlandsk netto innflytting og befolkningsstørrelse for alle flyttinger som gikk mellom landets 89 økonomiske regioner for hvert av årene i perioden 2003-2010 (se kapittel 2 for omtale av økonomiske regioner). Nettoflyttetallene, som uavhengig variabel, er her basert på absolutte forskjeller i antall innflyttere minus antall utflyttere, mens befolkningsstørrelsen, som forklarende variabel, er gitt i antall innbyggere for hver av befolkningsgruppene i hver av de økonomiske regionene per 1.1 for hver av årgangene 2003-2010.

For innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn er det en klar tendens til negativ og signifikant sammenheng mellom nettoinnflytting og befolkningskonsentrasjoner av andre arbeidsinnvandrere stort sett gjennom hele perioden vi ser på, og med økt signifikans når vi ser på de stadig større gruppene av arbeidsinnvandrere som er kommet til landet i siste halvdel av perioden. Dette er i tråd med resultatene i avsnitt 6.1 over, der altså arbeidsinnvandrere har en større tendens til å flytte i retning regioner der det bor færre arbeidsinnvandrere fra før enn i motsatt retning. Altså negativ tilbøyelighet til å flytte i retning større befolkningskonsentrasjoner av sine "egne".

Tabell 6.2. Sammenhengen mellom innenlandsk netto innflytting og befolkningsstørrelse 2003-2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrerforeldre og personer uten innvandrerbakgrunn. Estimeringene er basert på 89 økonomiske regioner. Alle personer

Innvandringsgrunn:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeid	0,01 (2,53**)	-0,01 (-3,03***)	-0,01 (-5,86***)	-0,01 (-6,20***)	-0,01 (-4,12***)	-0,01 (-7,51***)	-0,01 (-6,15***)	-0,01 (-5,06***)
Flukt	0,06 (17,24***)	0,06 (19,81***)	0,06 (20,06***)	0,05 (22,19***)	0,04 (18,86***)	0,03 (19,50***)	0,03 (22,08***)	0,03 (19,20***)
Familie	0,01 (9,85***)	0,01 (12,27***)	0,01 (5,39***)	0,01 (9,16***)	0,01 (1,44)	0,01 (4,58***)	0,01 (4,71***)	0,01 (9,94***)
Utdanning	0,02 (7,11***)	0,03 (7,40***)	0,00 (1,14)	0,01 (6,05***)	0,02 (7,30***)	0,01 (5,45***)	0,01 (1,90*)	0,01 (5,02***)
Nordisk	-0,00 (-1,48)	-0,01 (-2,45**)	-0,01 (-6,59***)	-0,01 (-4,71***)	-0,01 (-4,59***)	-0,01 (-5,29***)	-0,01 (-6,20***)	-0,01 (-6,41***)
Ukjent grunn	-0,00 (-1,27)	-0,00 (-0,54)	0,00 (0,60)	-0,00 (-0,94)	-0,01 (-4,47***)	-0,01 (-3,75***)	-0,01 (-3,54***)	-0,01 (-4,20***)
Barn av to innvandrere	0,00 (0,65)	0,01 (2,87***)	-0,00 (-0,51)	0,01 (1,86*)	-0,01 (-4,30***)	-0,01 (-1,33)	0,00 (0,02)	-0,01 (-2,37**)
Øvrige befolkning	0,01 (2,37**)	0,01 (9,99***)	0,01 (8,66***)	0,01 (7,13***)	0,01 (2,41**)	0,00 (0,04)	0,01 (1,73*)	-0,01 (-1,58)

Signifikansnivå: 99% ***, 95% **, 90% *. T-verdier i parentes.

Går vi videre til innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, blir resultatene det motsatte av det som ble observert for arbeidsinnvandrere, med en meget sterk positiv og signifikant sammenheng mellom netto innflytting og konsentrasjonen av andre bosatte flyktninger. Denne positive sammenhengen holder seg nær konstant gjennom alle de årene vi ser på, noe som også er i samsvar med resultatene i avsnitt 6.1, som viste at innvandrere med flukt som innvandringsgrunn var de av samtlige innvandrergrupper som viste størst flytting fra lavere til høyere befolkningskonsentrasjoner av sine "egne".

Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser i likhet med flyktninger overveiende positiv og signifikant sammenheng mellom netto innflytting og antall familieinnvandrere bosatte i tilflyttingsregionene. Sammenhengen er imidlertid noe svakere enn hos flyktninger, men trenden er klar. Familieinnvandrerne vi har med her er overveiende gjenforent med flyktninger, men som tidligere beskrevet er tilførselen av nye innvandrere med familie som innvandringsgrunn fra 2007 sterkere rettet mot arbeidsinnvandrere enn mot flyktninger. Vi kan av estimeringsresultatene ane en litt svakere positiv sammenheng mellom netto innflytting og befolkningsstørrelse nettopp fra 2007, da virkningene av familieinnvandrere gjenforent med arbeidsinnvandrere gradvis øker sin andel av familieinnvandrerne.

Går vi videre til innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, er også sammenhengen mellom netto innflytting og antall utdanningsinnvandrere bosatt i tilflyttingsregionen overveiende positiv med stort sett god signifikans. Sammenhengen er dog noe svakere enn hos flyktninger og familieinnvandrere, noe som også er i samsvar med resultatene i avsnitt 6.1, der vi fant små forskjeller mellom å flytte i retning høyere eller lavere antall utdanningsinnvandrere i perioden 2008-2010. Som vi ser er sammenhengen mellom nettoinnflytting og befolkningsstørrelse for denne gruppen noe svakere mot slutten av den perioden vi undersøker i tabell 6.2.

Nordiske innvandrere viser derimot gjennomgående negativ sammenheng mellom netto innflytting og antall bosatte nordiske innvandrere, der de fleste av estimatene er signifikante, men dog ikke så klart signifikante som i de tilsvarende negative sammenhengene hos arbeidsinnvandrere. Dette er også i tråd med det vi fant i avsnittet over, der nordiske innvandrere også viste noe større flytting i retning mindre enn større befolkningskonsentrasjoner av andre nordiske innvandrere, om enn ikke så klart som blant arbeidsinnvandrere.

Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn viser stort sett negativ sammenheng mellom netto innflytting og befolkningsstørrelse, med en tendens til høyere signifikans mot slutten av perioden. Som tidligere nevnt er det forholdsvis stor stabilitet i bosettingsmønsteret i denne gruppen, som i stor grad består av innvandrere som innvandret før 1990. Norskfødte barn av innvandrerforeldre viser

litt blandet sammenheng mellom flytting og befolkningskonsentrasjoner, med en tendens til litt mer positiv sammenheng i de første årene som undersøkes, og noe mer i retning negativ sammenheng med en viss signifikans i siste halvdel av undersøkelsesperioden, men utlagene er forholdsvis moderate. Til slutt har vi tatt med tilsvarende resultater for den øvrige befolkningen, som i første del av perioden viser positiv og signifikant sammenheng mellom netto innflytting og folketall, som deretter gradvis reduseres i styrke for til slutt å ende opp med negativ sammenheng - om enn ikke signifikant negativ.

Vi har også foretatt de samme undersøkelsene som i tabell 6.2 over, men der vi i stedet for 89 økonomiske regioner ser på netto innflytting og befolkningsstørrelsen i hver av 429 kommuner. Altså det samme regionale nivået som ble benyttet i analysene i avsnitt 6.1 over.

Resultatene av disse undersøkelsene er gitt i tabell 6.3 og viser i de fleste sammenhenger mye av det samme som ble observert for de økonomiske regionene i tabell 6.2, men med den forskjellen at sammenhengene er styrket med høyere signifikans.

For innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn er det nå en enda klarere tendens til negativ og signifikant sammenheng mellom nettoinnflytting og befolkningskonsentrasjoner av andre arbeidsinnvandrere stort sett gjennom hele perioden vi ser på, og der den negative sammenhengen blir ytterligere styrket for de stadig større gruppene av arbeidsinnvandrere som har innvandret i de siste årene av perioden.

Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn viser på tilsvarende måte en ytterligere styrket positiv sammenheng mellom netto innflytting og konsentrasjonen av andre bosatte flyktninger når vi ser på kommunenivået. Denne positive sammenhengen holder seg også her nær konstant gjennom alle de årene vi ser på, noe som er klart i samsvar med resultatene i avsnitt 6.1, der vi også brukte kommunenivået som geografisk enhet.

Innvandrere med familie som innvandringsgrunn styrker i likhet med flyktninger sin overveiende positive og signifikante sammenheng mellom netto innflytting og antall familieinnvandrere bosatte i tilflyttingsregionene. Sammenhengen er imidlertid fortsatt noe svakere enn hos flyktninger, med en tendens til noe svakere positiv sammenheng mot slutten av perioden, da nye familieinnvandrere som kommer til landet er noe mer knyttet til arbeidsinnvandrere enn til flyktninger. Dette er med på å dempe den positive sammenhengen mellom nettoutflytting og befolkning, i og med at vi må regne med at familieinnvandrere knyttet til arbeidsinnvandrere i stor grad vil følge arbeidsinnvandrernes negative sammenheng mellom nettoutflytting og befolkningsstørrelse

Går vi til innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, er også sammenhengen mellom netto innflytting og antall utdanningsinnvandrere bosatt i tilflyttingsregionen overveiende positiv, og med styrket signifikans i forhold til analysene foretatt med økonomiske regioner. Sammenhengen er også her noe svakere enn hos flyktninger og familieinnvandrere, og med en tendens til redusert positiv sammenheng mellom nettoinnflytting og befolkningsstørrelse for denne gruppen mot slutten av den perioden vi undersøker i tabell 6.3.

Nordiske innvandrere viser gjennomgående negativ sammenheng mellom netto innflytting og antall bosatte nordiske innvandrere, og med klart sterkere signifikans enn i tilsvarende analyser med økonomiske regioner. Mens arbeidsinnvandrerne viste sterkere negativ sammenheng mellom nettoinnflytting og befolkningsstørrelse enn nordiske innvandrere i analysene med økonomiske regioner over, er det nå små forskjeller mellom disse gruppene når alt måles på kommunenivå.

Tabell 6.3. Sammenhengen mellom innenlandsk netto innflytting og befolkningsstørrelse 2003-2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrerforeldre og personer uten innvandrerbakgrunn. Estimeringene er basert på 429 kommuner. Alle personer

Innvandringsgrunn:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeid	-0,001 (-1,33)	-0,007 (-11,22***)	-0,015 (-17,47***)	-0,018 (-23,44***)	-0,016 (-11,42***)	-0,015 (-23,23***)	-0,013 (-22,05***)	-0,013 (-20,94***)
Flukt	0,056 (38,43***)	0,055 (42,62***)	0,056 (44,84***)	0,055 (51,03***)	0,043 (43,28***)	0,033 (38,76***)	0,030 (44,78***)	0,029 (39,48***)
Familie	0,010 (22,46***)	0,010 (26,86***)	0,005 (13,43***)	0,008 (20,39***)	0,001 (1,30)	0,003 (8,63***)	0,002 (9,26***)	0,005 (18,70***)
Utdanning	0,024 (12,31***)	0,030 (13,37***)	0,016 (10,42***)	0,014 (11,75***)	0,022 (12,08***)	0,007 (7,88***)	0,003 (4,92***)	0,005 (8,04***)
Nordisk	-0,003 (-10,63***)	-0,008 (-21,26***)	-0,009 (-25,69***)	-0,007 (-24,76***)	-0,009 (-28,92***)	-0,006 (-24,51***)	-0,005 (-21,43***)	-0,007 (-25,54***)
Ukjent grunn	-0,001 (-6,06***)	-0,001 (-2,81***)	-0,000 (-1,09)	-0,001 (-4,78***)	-0,003 (-12,73***)	-0,002 (-13,63***)	-0,001 (-8,24***)	-0,002 (-13,41***)
Barn av to innvandrere ..	-0,000 (-0,32)	0,001 (4,45***)	-0,001 (-3,73***)	0,001 (2,21*)	-0,006 (-16,83***)	-0,002 (-6,70***)	-0,001 (-2,09**)	-0,002 (-8,78***)
Øvrige befolkning	-0,000 (-0,26)	0,002 (19,74***)	0,002 (11,89***)	0,002 (10,84***)	-0,001 (-1,77*)	-0,001 (-6,33***)	-0,000 (-0,72)	-0,002 (-14,30***)

Signifikansnivå: 99% ***, 95% **, 90% *. T-verdier i parentes.

Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn viser også på kommunenivå stort sett negativ sammenheng mellom netto innflytting og befolkningsstørrelse, og med en klar tendens til høyere signifikans mot slutten av perioden.

Norskfødte barn av innvandrerforeldre viser litt blandet sammenheng mellom nettoflytting og befolkningskonsentrasjoner, men også her med en tendens til noe mer positiv sammenheng i de første årene som undersøkes, og mer i retning av negativ sammenheng med en viss signifikans i siste halvdel av undersøkelsesperioden.

Til slutt har vi også her tatt med tilsvarende resultater for den øvrige befolkningen, som i første del av perioden viser klar positiv og signifikant sammenheng mellom netto innflytting og folketall, som deretter endrer seg til negativ sammenheng de siste årene, og her også med en viss signifikans. Noe av dette kan ha sammenheng med finanskrisen, men langt fra alt, i og med at den negative sammenhengen mellom nettoflytting og befolkningstørrelse allerede inntraff fra og med 2007, og er mer utalt negativ i 2008 og 2010 enn i finanskrisetåret 2009. Et strammere boligmarked med økende boligpriser i de større bykommunene kan også være en viktig forklaringsfaktor til dette.

6.3. Noen estimeringer av sammenhengen mellom flytting og regionale arbeidsmarkeder

I dette siste avsnittet i kapittel 6 har vi foretatt noen undersøkelser av hvordan flyttingene henger sammen med utviklingen i de regionale arbeidsmarkedene. Vi har først sett litt på hvordan bruttoinnvandringen til Norge samsvarer med den regionale sysselsettingsutviklingen. Hovedhypotesen går i retning av at vi kan forvente en positiv sammenheng mellom innvandring, og da spesielt arbeidsinnvandring, og nettoendringer i den regionale sysselsettingen, men det er likevel en del faktorer som kan underbygge forventninger om det motsatte. I Stambøl (2005) ble det påvist en negativ sammenheng mellom generell innvandring og regionale nettoendringer i sysselsettingen basert på datagrunnlag fra slutten av 1990-tallet og begynnelsen av 2000-tallet. I tillegg til at flyktninger også den gang innvandret til mindre sentrale regioner, ble det begrunnet med at det lille som foregikk av arbeidsinnvandring den gangen hadde som funksjon å fylle stillinger i de regionale arbeidsmarkedene som var vanskelig å fylle kun ved hjelp av innenlandsk arbeidskraft. Dette var blant annet til jobber innenfor helsesektoren i de mindre sentrale arbeidsmarkedene og i de regionale arbeidsmarkedene som ikke utviklet seg bedre enn landsgjennomsnittet. Sånn sett ble tolkningen av en negativ sammenheng mellom innvandring og sysselsettingsendringer i de regionale arbeidsmarkedene sett på som noe positivt, i og med at det kunne avdekkes en viss trend i at innvandret arbeidskraft nettopp fylte det behovet for regional arbeidskraft som

landet trengte. Nå indikerte imidlertid resultatene fra den gang at denne virkningen synes å være kortvarig, i og med at innvandrerne i neste omgang syntes å følge den innenlandske arbeidskraften i retning de mer sentralt lokaliserte arbeidsmarkedene gjennom de påfølgende innenlandske flyttebevegelser, noe også innvandrere med flukt som innvandringsgrunn bidro sterkt til.

Grunnen til at vi nå kan forvente en noe større positiv sammenheng mellom direkte innvandring og regionale nettoendringer i sysselsettingen, er at den økonomiske utviklingen i Norge etter årtusenskiftet har vært positiv innenfor et bredt spekter av næringer og sektorer og omfattet store deler av landet. Olje- og gassinvesteringer og -utvinning har gitt grunnlag for stor virksomhet fra sør til nord i landet, mens arbeidsledigheten har vært lav med tendenser til flaskehalser og knapphet på arbeidskraft i flere av de regionale arbeidsmarkedene. Sann sett kan man også forvente at etterspørselen etter arbeidskraft gjenspeiler et vidt spekter av behov for arbeidskraft, og at denne etterspørselen også kan være størst der sysselsettingen øker mest.

I tabell 6.4 har vi samlet resultatene for estimerte sammenhenger mellom brutto innvandring til hver økonomiske region og tilhørende nettoendringer i sysselsettingen for hvert av årene i perioden 2003-2010. Vi har her brukt absolutte tall for antall innvandrere som uavhengig variabel og netto endringsprosent for den regionale sysselsettingen som forklaringsvariabel. Vi har valgt å bruke 89 økonomiske regioner som geografisk enhet i stedet for kommune. Begrunnelsen ligger i at en kommune sjelden utgjør en hel arbeidsmarkedsregion alene, mens en økonomisk region gir en noe bedre ramme for et lokalt arbeidsmarked, dog med de begrensninger som ligger i at de økonomiske regionene ikke krysser fylkesgrenser.

Tallene viser at det gjennomgående er positiv sammenheng mellom regionale nettoendringer i sysselsettingen og brutto arbeidsinnvandring i denne perioden, men signifikansen er noe svakere enn det vi fant i estimeringene av flyttinger og befolkningsstørrelser i kapitlet over. Som tabellen viser, har den positive sammenhengen en viss signifikans etter at EU ble utvidet med åtte nye land i Øst-Europa i 2004. Sterkest signifikant sammenheng mellom bruttoinnvandring og regional sysselsetningsutvikling ble observert i 2006, et år med meget god vekst i sysselsettingen i Norge, mens den svakeste sammenhengen etter 2003 ble observert for finanskriseåret 2009.

Ser vi på innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, er også sammenhengen mellom brutto innvandring og regionale nettoendringer i sysselsettingen overveiende positiv, og med en viss signifikans for flere av årgangene, men imidlertid noe svakere enn for arbeidsinnvandrere. Som vi har sett går store deler av innvandringen hos flyktninger til kommuner i distriktene, men en del av går også til mellomstore og noe mer sentrale regioner. På den annen side er yrkesdeltakelsen hos flyktninger forholdsvis lav, og spesielt i årene rett etter selve innvandringen.

Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser også, som de to forrige innvandrergroppene, stort sett positiv sammenheng mellom brutto innvandring og regionale nettoendringer i sysselsettingen, men sammenhengen synes å ligge noe nærmere arbeidsinnvandrerne enn flyktningene. Dette har nok sammenheng med at familieinnvandrerne her er nærmere knyttet til innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn enn til flyktninger. Som tidligere nevnt utgjør familieinnvandrere som gjenforenes med arbeidsinnvandrere en større gruppe fra 2007 enn de som gjenforenes med flyktninger. I og med at vi her kun ser på de som innvandrer til Norge for hvert av årene, og ikke på alle familieinnvandrere i Norge, som i avsnittet over, så blir altså tilknytning til arbeidsinnvandrere større.

Tabell 6.4. Sammenhengen mellom brutto innvandring og netto sysselsettingsendring 2003-2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrerforeldre og personer uten innvandrerbakgrunn. Sysselsettingsendring fra året før. Estimeringene er basert på 89 økonomiske regioner. Alle personer.

Innvandringsgrunn:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeid	1,93 (0,30)	26,34 (2,30**)	58,00 (3,55***)	134,66 (4,56***)	128,29 (2,79**)	214,80 (3,16***)	102,82 (1,45**)	138,66 (2,25**)
Flukt	2,65 (0,58)	13,81 (2,98***)	13,59 (2,41**)	14,34 (2,76**)	9,61 (1,43)	15,68 (2,94**)	13,51 (1,93*)	0,50 (0,09)
Familie	-0,51 (-0,02)	53,31 (2,30**)	84,32 (3,42***)	118,56 (4,01***)	73,49 (2,60**)	144,06 (3,98***)	74,40 (2,02**)	79,65 (2,17**)
Utdanning	4,67 (0,67)	17,94 (1,85*)	33,37 (3,06***)	42,02 (3,37***)	22,80 (1,71*)	48,61 (2,84***)	32,42 (1,70*)	39,71 (1,69*)
Nordisk	-3,05 (-0,20)	25,43 (1,67*)	41,76 (2,52**)	61,20 (3,01***)	31,42 (1,54)	74,83 (2,77***)	50,16 (1,50)	73,95 (1,62*)
Ukjent grunn	0,07 (0,01)	9,31 (1,89*)	14,60 (2,53**)	21,50 (2,92***)	10,48 (1,67*)	20,89 (2,66***)	36,84 (2,24**)	16,23 (1,64)
Barn av to innvandrere ...	-2,64 (-0,33)	8,30 (1,32)	8,88 (1,33)	15,54 (2,19**)	5,88 (0,97)	11,83 (1,69*)	9,79 (1,31)	6,80 (1,17)
Øvrige befolkning	1,08 (0,06)	41,29 (2,39**)	61,38 (3,56***)	71,06 (3,83***)	34,53 (2,40**)	58,94 (3,67***)	30,36 (1,69*)	36,56 (1,98*)

Signifikansnivå: 99% ***, 95% **, 90% *. T-verdier i parentes.

Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn viser også overveiende positiv sammenheng mellom hvilke regioner de innvandrer til og tilhørende nettoendringer i sysselsettingen i disse regioner. Nå ankommer stort sett utdanningsinnvandrere landet til noe mer sentrale regioner, i og med at det regionale universitets- og høyskolesystemet i mange tilfeller skulle bli første hoveddestinasjoner for denne type innvandring. I den grad disse sentrale og regionalt sentrale regionene også viser god sysselsettingsutvikling, gir altså dette grunnlag for positiv sammenheng mellom innvandrerstrømmene og regionale nettoendringer i sysselsettingen.

Nordiske innvandrere viser også som gruppene over en klar positiv sammenheng mellom brutto innvandring og regionale nettoendringer i sysselsettingen. I likhet med arbeidsinnvandrerne kommer også nordiske innvandrere til Norge i stor grad også på grunn av arbeid i disse årene. Som i flere av de øvrige gruppene reduseres imidlertid den positive sammenhengen mellom innvandring og sysselsettingsendring i finanskrisetåret 2009.

Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn viser også en positiv sammenheng mellom innvandring og netto sysselsettingsendring, som i motsetning til i de øvrige gruppene holder seg godt oppe også i finanskrisetåret 2009. Men som vi tidligere har nevnt er hovedtyngden i denne gruppen å finne blant de som innvandret før 1990, og antall nye innvandrere i den perioden vi ser på her er ganske beskjedent. Det samme gjelder norskfødte barn av innvandrere, som først må ha meldt utvandring fra Norge før de igjen på et senere tidspunkt kan innvandre til Norge. Som de øvrige gruppene viser også barn av innvandre en tendens til positiv sammenheng mellom brutto innvandring og regionale nettoendringer i sysselsettingen, men sammenhengen er her svakere, og flere av estimatene er ikke signifikante.

Til slutt har vi også her tatt med tall for den øvrige befolkningen uten innvandrerbakgrunn. Disse består også hovedsakelig av personer som tidligere har utvandret fra Norge, men utgjør også, som i de to foregående gruppene, et forholdsvis beskjedent antall personer. Men de som velger å gjeninnvandre til Norge i denne gruppen viser en klar positiv sammenheng mellom sin innvandring og den regionale nettoendringen i sysselsettingen, dog også med noe svakere positiv sammenheng i finanskrisetåret 2009.

Går vi over til å se på sammenhengen mellom flyttestrømmene internt i Norge og den regionale sysselsettingsutviklingen, så blir mange av resultatene klart annerledes enn for den direkte innvandringen (se tabell 6.5). Vi har her brukt netto innenlandsk innflytting til hver av de 89 økonomiske regionene målt som antall personer som uavhengig variabel og vekstrate for nettoendringer i sysselsettingen i de samme regionene som forklaringsvariabel.

Tabell 6.5. Sammenhengen mellom innenlandsk nettoinnflytting og netto sysselsettingsendring 2003-2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrere og personer uten innvandrerbakgrunn. Sysselsettingsendring fra året før. Estimeringene er basert på 89 økonomiske regioner. Alle personer

Innvandringsgrunn:	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arbeid	0,43 (1,30)	0,46 (1,12)	-0,09 (-0,10)	-0,42 (-0,29)	0,97 (0,56)	-0,57 (-0,30)	-0,57 (-0,20)	0,98 (0,29)
Flukt	-2,60 (-0,37)	10,90 (1,43)	20,05 (2,45**)	29,42 (3,23***)	11,53 (1,72*)	17,91 (2,98***)	6,19 (1,00)	15,01 (2,17**)
Familie	-0,41 (-0,14)	4,82 (1,54)	4,81 (1,66*)	11,46 (3,09***)	5,11 (1,87*)	7,45 (2,94***)	-0,11 (-0,05)	6,90 (2,41**)
Utdanning	0,27 (0,24)	1,71 (1,20)	2,06 (2,31**)	3,25 (2,83***)	2,13 (1,49)	1,39 (1,82*)	1,46 (2,18**)	0,87 (0,99)
Nordisk	1,07 (1,20)	-1,90 (-1,29)	-0,134 (-0,08)	-1,21 (-0,70)	0,54 (0,32)	-0,91 (-0,74)	-1,86 (-1,72*)	-0,84 (-0,41)
Ukjent grunn	-0,09 (-0,06)	1,38 (1,37)	1,51 (1,05)	0,86 (0,49)	0,50 (0,31)	1,07 (0,82)	-0,20 (-0,18)	0,02 (0,02)
Barn av to innvandrere	-0,73 (-0,38)	1,58 (1,01)	2,06 (0,88)	3,12 (1,26)	1,35 (0,41)	3,64 (1,38)	-0,02 (-0,01)	1,74 (0,65)
Øvrige befolkning	37,21 (2,20**)	60,87 (3,60***)	91,72 (5,68***)	99,42 (4,37***)	53,60 (2,91***)	35,24 (1,82*)	2,98 (0,17)	23,28 (1,12)

Signifikansnivå: 99% ***, 95% **, 90% *. T-verdier i parentes.

Arbeidsinnvandrerne viser svak sammenheng mellom netto innenlandsk flytting og den regionale sysselsettingsutviklingen. Sammenhengen veksler mellom år med positive og negative sammenhenger, men ingen av estimatene er signifikant positive eller negative. At sysselsettingen øker i en region, medfører altså ikke automatisk at arbeidsinnvandrere flytter dit.

Resultatene er for så vidt noe i samsvar med det vi fant over for sammenhengen mellom netto innflytting og befolkningskonsentrasjoner, der arbeidsinnvandrere skilte seg ut med en sterkere tendens til å flytte til lavere befolkningskonsentrasjoner av sine "egne" enn motsatt vei. Dette gjenspeiler også at de flytter noe mindre oppover i sentralitetshierarkiet, og med det antakelig i noe mindre grad i retning der hvor den regionale sysselsettingsutviklingen er sterkest. Derfor noe svakere bindinger mellom regional flytteretning og regionale nettoendringer i sysselsettingen. Resultatene er også noe i samsvar med de hypoteser vi stilte i innledningen til kapittel 6, der vi poengterer betydningen av mulig konkurranseforhold på arbeidsmarkedet som for innvandrere i større grad foregår innenfor såkalte "innvandrersegmenter" av arbeidsmarkedet og i mindre grad innenfor hovedsegmentet av arbeidsmarkedet bestående av befolkningen for øvrig. På den annen side har imidlertid arbeidsinnvandringen til Norge vært så omfattende i tidene etter 2004, at grensegangen mellom den såkalte dualistiske fragmenteringen av arbeidsmarkedet må forventes å bli klart svakere med tiden.

Går vi over til innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, så er resultatene klart annerledes, ved at denne gruppen viser en meget klar positiv sammenheng mellom netto innenlandsk innflytting og regionale nettoendringer i sysselsettingen. Flyktningene flytter altså til regionene der nettovæksten i sysselsettingen er sterkest. Denne sammenhengen er gjennomgående positiv fra 2004 og også med en klar signifikans med unntak av finanskrisetåret 2009, som rammet sentrale arbeidsmarkeder noe mer enn de mer perifere arbeidsmarkedene. Den positive sammenhengen er i og for seg ikke overraskende. Som vi har sett gjennom alle analysene tidligere i denne rapporten, er det innvandrere med flukt som innvandringsgrunn som viser klart størst tilbøyelighet til å flytte oppover i sentralitetshierarkiet gjennom sine innenlandske flyttinger, og med det hele tiden øke sannsynligheten for å flytte i retning noe bedre regional sysselsettingsutvikling i den grad nettoøkningen i sysselsettingen viser seg å være sterkere i mer enn i mindre sentrale regioner. Det vi derimot ikke vet fra denne undersøkelsen, er i hvilken grad flyktninger øker sin yrkesdeltakelse i kraft av flyttingene. Det vi vet, er at flyktninger i gjennomsnitt viser lavere yrkesdeltakelse enn andre grupper, men hvorvidt den viktigste forklaringsfaktoren til flyttingene i sentral retning er større og bedre arbeidsmarkeder, eller som vi har sett over, flytte i retning mange andre innvandrere med samme innvandringsgrunn som dem selv, er så langt vanskelig å si.

Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser mye av de samme resultater som flyktninger med hensyn til sammenheng mellom innenlandsk flytteretning og regional sysselsettingsutvikling. Dette er i og for seg ikke så overraskende, i og med at blant den bosatte delen av familieinnvandrerne er det klart flere som er tilknyttet flyktninger som innvandringsgrunn enn de som er tilknyttet arbeidsinnvandrere. Den siste gruppen har riktignok vært sterkt økende de siste årene, men som beholdning av antall bosatte er familieinnvandrere tilknyttet flyktninger fortsatt den klart største. Som vi ser av resultatene er det stort sett en positiv sammenheng mellom innenlandsk netto innflytting og regionale nettoendringer i sysselsettingen, om enn litt svakere enn blant flyktninger.

Går vi videre for å se på innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, er også sammenhengen mellom netto innenlandsk flytting og regional sysselsettingsutvikling gjennomgående positiv, og flere av årgangene viser signifikant positive estimater. Som vi har sett tidligere i analysen er dette innvandringsgruppen som viser størst tendens til å utvandre, men de som blir boende viser altså en klar tendens til å flytte i retning de regionale arbeidsmarkedene der sysselsettingsveksten er sterkest.

Nordiske innvandrere viser derimot en omvendt trend: sammenhengen mellom innenlandsk nettoflytting og regionale nettoendringer i sysselsettingen i all hovedsak er negativ, men dog ikke signifikant negativ. Resultatene likner mye på de funn som ble gjort for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn, og gjenspeiler også det faktum at denne gruppen også viste en noe større tendens til å flytte i retning mindre befolkningskonsentrasjoner av andre nordiske innvandrere. Dette gjenspeiler også noe mindre "klatring" i sentralitet gjennom flyttebevegelsene, noe som også kan bidra til å forklare den noe svake bindingen mellom innenlandsk netto innflytting og regional sysselsettingsvekst.

Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn viser overveiende svak sammenheng mellom innenlandsk netto innflytting og regional sysselsettingsutvikling. Estimaterne er stort sett positive, men ingen årganger viser signifikante sammenhenger. Som tidligere nevnt består denne gruppen hovedsakelig av eldre innvandrere som innvandret til Norge før 1990, og utgjør med det et lite antall personer som flytter i de årene vi her ser på. Gruppen ventes i kraft av sin noe høyere gjennomsnittlige alder å vise større regional bofasthet og mindre regional flytteaktivitet enn øvrige grupper, og som vi har sett da tilknyttet mer sentralt lokaliserte regioner.

Barn av innvandrerforeldre utgjør en etter hvert betydelig og stadig økende befolkningsgruppe i Norge. Deres netto innenlandske flyttinger har en viss tendens til å gå i retning regioner med noe sterkere enn svakere sysselsettingsvekst, men sammenhengene er også her svake, ved at ingen av årgangene viser signifikante estimater for sammenhengen mellom netto innenlandsk flytting og regionale nettoendringer i sysselsettingen.

Til slutt tar vi også med her tilsvarende resultater for den øvrige delen av befolkningen bestående av personer hovedsakelig uten innvandrerbakgrunn. Flere tidligere flytteanalyser med tall fra 1980-, 1990- og tidlig 2000-tallet (se bl.a. Stambøl, 1994 og 2005, Stambøl, Stølen og Åvitsland, 1998, og Stambøl, 2010) har vist sterk og signifikant sammenheng mellom innenlandske flyttinger og den regionale sysselsettingsutviklingen, med positiv sammenheng mellom innenlandsk brutto innflytting og sysselsettingsvekst, negativ sammenheng mellom innenlandsk brutto utflytting og sysselsettingsvekst og dermed positiv sammenheng mellom innenlandsk netto innflytting og sysselsettingsutvikling for hele befolkningen. Resultatene i tabell 6.5 bekrefter i stor grad denne trenden med klare positive og signifikante sammenhenger mellom netto innenlandsk innflytting og regionale nettoendringer i sysselsettingen gjennom perioden fra 2003 og frem til og med 2007. Deretter inntreier imidlertid et aldri så lite trendskifte, ved at sammenhengen

mellom netto innflytting og regional sysselsettingsvekst blir noe svakere i 2008 for deretter å gi ikke-signifikante estimater for årene 2009 og 2010. Dette kan ha en viss sammenheng med finanskrisen. Som tidligere nevnt ble de mer sentrale arbeidsmarkedene noe mer påvirket av finanskrisen enn flere av de mellomstore og perifere regionale arbeidsmarkedene. En fortsatt sentraliserende trend i flyttebevegelsene ville sånn sett gi noe svakere bindinger mellom netto innflytting og sysselsettingsutvikling. På den annen side så vi i avsnitt 6.2 over, at den positive bindingen mellom netto innflytting og større befolkningskonsentrasjoner av andre personer uten innvandrerbakgrunn ble klart svakere mot slutten av perioden. Hvilke faktorer som ligger bak disse mulige trendbruddene gjenstår imidlertid å undersøke i mer detaljerte analyser og med fordel gjennom noen forskjellige metoder.

7. Oppsummering

Denne rapporten har kartlagt utviklingen i det regionale bosettings- og flyttemønsteret blant innvandrere og barn født i Norge av to innvandrerforeldre. Sentrale spørsmål er; *hvor* bor de og *hvordan* flytter de? Til slutt i rapporten er det tatt med noen analyser som knytter de innenlandske flyttingene til *hvorfor* personene flytter. To hovedforklaringer undersøkes: Flytter de til regioner og kommuner med mange innvandrere av samme type som dem? Flytter de til regioner med vekst i sysselsettingen? Datagrunnlaget er hentet fra individbaserte registerdata i Statistisk sentralbyrå.

7.1. Hvor bor de?

Innvandringen til Norge har økt betydelig etter årtusenskiftet, og spesielt etter EU-utvidelsene i Øst-Europa i 2004 og 2007. Polakker har blitt den største gruppen av innvandrere i Norge, med svensker og pakistanere på de neste plassene når barn født av innvandrere også tas med.

- Flere innvandrere i alle fylker

I de fleste fylker har det vært nær en fordobling av andelen innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i befolkningen siden 2000. Møre og Romsdal er fylket med klart sterkest økning i andelen av befolkningen med innvandrerbakgrunn, mens Oslo, til tross for klar økning i både antall og andel innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i sin befolkning, har redusert sin andel av landets befolkning med innvandrerbakgrunn i denne perioden fra om lag en tredjedel til drøyt 27 prosent.

Innvandrere som kommer som flyktninger eller på grunn av familiegjenforening med flyktninger har en tendens til å ende opp i Oslo, skjønt disse gruppene innvandrere utgjør en mindre andel av hovedstadens befolkning med innvandrerbakgrunn enn det den gjør i de fleste andre fylker. Den store arbeidsinnvandringen til Norge de senere årene preger sterkt befolkningen med innvandrerbakgrunn i vestlandsfylkene Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal samt i Sør-Trøndelag. En forholdsvis liten andel innvandrere med flukt som innvandringsgrunn i disse fylkene indikerer at det høye innslaget av innvandrere med familie som innvandringsgrunn her har sammenheng med familiegjenforeninger med arbeidsinnvandrere. For øvrig er den mindre gruppen av innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn ikke overraskende å finne i de større byene. Det nordiske innslaget i befolkningen med innvandrerbakgrunn er relativt høyt i Nord-Norge og spesielt i Finnmark, og for øvrig som ventet høyere i fylker som er lokalisert nærmere Sverige enn i fylkene på Vestlandet.

Innvandringen har etter årtusenskiftet beveget seg mer og mer fra flukt og familie knyttet til flyktninger i retning arbeidsinnvandring og familie knyttet til arbeidsinnvandrere, og familiegjenforeningene har siden 2007 vært noe sterkere knyttet til arbeidsinnvandring enn til flukt som innvandringsgrunn.

Innvandringen har gått fra nær kjønnsbalanse de første årene av 2000-tallet til klar mannsdominans i tiden etter 2005, noe som har klar sammenheng med arbeidsinnvandringen fra nye EU-land i Øst-Europa.

Det fremkommer store kjønnsmessige forskjeller når mannlige og kvinnelige innvandrere fordeles etter innvandringsgrunn. Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn har et klart mannsoverskudd, noe som reflekterer et visst mannsoverskudd i innvandringen før 1990, da det ikke var koder for innvandringsgrunn. Arbeidsinnvandringen er i all hovedsak et mannsfenomen, noe som også er hovedårsaken til at innvandringen totalt sett har gått i retning av et klart mannsoverskudd etter 2007. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn er kvinnedominert, og det er mer enn dobbelt så mange kvinner enn menn i denne innvandrergruppen, noe som blant annet har sammenheng med at au pairordningen er å finne her. Menn utgjør

derimot en større andel av innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, dog med en noe større andelsøkning av kvinner mot slutten av perioden. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn er gjennomgående dominert av kvinner, der også andelsøkningen har vært noe større blant kvinner enn blant menn. Det siste har også sammenheng med familiegjenforening knyttet til arbeidsinnvandring, som altså er klart mannsdominert. Den resterende store innvandrerguppen består av nordiske innvandrere, som i sum fordeler seg forholdsvis jevnt mellom menn og kvinner, men med en liten overvekt av kvinner. Det er klart kvinneoverskudd blant finske innvandrere, mens svensker viser nær kjønnsbalanse, men med et lite mannsoverskudd blant danske og islandske innvandrere.

Det er størst mannsoverskudd blant innvandrere i fylker med større byer, som Oslo, Rogaland, Hordaland og Sør-Trøndelag, men også fylker som Østfold, Buskerud, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal viser klart mannsoverskudd blant innvandrere. Enkelte fylker, særlig Finnmark, har imidlertid en overvekt av kvinner blant sine innvandrere.

- Flere bor i Norge i lenger tid

Flyktninger og deres familier viser stor tilbøyelighet til å bli boende i Norge, mens nordiske innvandrere og personer med utdanning som innvandringsgrunn viser minst tilbøyelighet til å bli boende og dermed størst utvandringstilbøyelighet. Arbeidsinnvandrere viser om lag gjennomsnittlig utvandringstilbøyelighet blant innvandrerguppene.

Med unntak av innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, er utvandringstilbøyeligheten størst i den første perioden etter innvandringen, for deretter gradvis å avta med botiden i landet.

Av de som innvandret med flukt som innvandringsgrunn i 2001 var fortsatt 95 prosent registrert bosatt i Norge i 2011. Av samtlige som innvandret i 2001 med familie som innvandringsgrunn utvandret en femtedel gradvis gjennom de fem første årene etter innvandringen, mens den resterende 4/5 av denne innvandrerkohorten i stor grad ble boende i Norge. Av innvandrere som innvandret i 2001 med ukjent innvandringsgrunn, utvandret om lag 40 prosent innen år 2008 og ytterligere snau 5 prosent innen år 2011. For innvandrerkohorten med arbeid som innvandringsgrunn er utvandringen forholdsvis stor i løpet av de første fem årene etter innvandringen, for deretter nærmest å stoppe opp. Av innvandrerkohorten fra 2001 med nordiske innvandrere hadde 60 prosent utvandret igjen etter 4 års botid før inngangen til 2006. Deretter stabiliseres tilbøyeligheten til å bli boende klart mer også for denne gruppen, men ikke mer enn at kun om lag 1/3 av de nordiske innvandrere i 2001-kohorten fortsatt var registrert bosatte i Norge ved inngangen til 2011. Innvandrere fra øvrige nordiske land er den av innvandrerguppene som har kortest inn- og utvandringssavstand fra Norge, slik at flytte teorier som påpeker omvendt forhold mellom flytteintensitet og flytteavstand klart kommer til anvendelse her. Aller minst tilbøyelighet til å bli boende i Norge ble observert blant innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, der 70 prosent av denne innvandrerkohorten fra 2001 ikke lenger var bosatt i landet ved inngangen til 2007.

Innvandrerkohorter med flukt og familie som innvandringsgrunn viser forholdsvis stor stabilitet i tilbøyeligheten til fortsatt å bli boende i landet etter botid, og dermed stor stabilitet i sin tilbøyelighet til å utvandre gitt den samme botiden. Innvandrerkohorter med arbeid som innvandringsgrunn viser en noe større tilbøyelighet til å bli boende og dermed noe lavere tilbøyelighet til å utvandre i de siste årene av undersøkelsesperioden enn gjennom de første årene av 2000-tallet. Dette har hatt stor betydning for økningen av antall innvandrere i Norge, fordi kohortene av arbeidsinnvandrere som har kommet til Norge etter 2005 er vesentlig større enn de som ankom landet i begynnelsen av 2000-tallet. Det samme gjelder for innvandrere fra øvrige nordiske land og for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, der det også er observert en økt tilbøyelighet til å bli boende

blant de senere ankommende kohortene enn de som innvandret til Norge i første del av 2000-tallet.

- Flyktningene bor mest desentralisert - i starten

Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn viser et klart mer desentralisert bosettingsmønster rett etter innvandring enn noen andre innvandrergupper, noe som har sammenheng med politikken om å plassere flyktninger i kommuner rundt omkring i distriktene. Hver ankomstkohort av flyktninger viser imidlertid en klar og gjennomgående tendens til å redusere sin andel registrert bosatte i kommuner med lav sentralitet med økende botid. Det samme gjelder for flyktninger bosatte i kommuner med middels sentralitet, mens andelen av hver kohort med flyktninger øker sin andel som er bosatte i kommuner med høy sentralitet etter hvert som botiden øker.

Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn viser et helt annet regionalt bosettingsmønster enn flyktninger. Til tross for at ikke mange arbeidsinnvandrere er bosatte i kommuner med lav sentralitet, så holder disse andelen seg forholdsvis stabile med økende botid. På tilsvarende måte øker andelen arbeidsinnvandrere i kommuner med middels sentralitet med økt botid, mens andelen av arbeidsinnvandrere som bor i kommuner med høy sentralitet reduseres tilsvarende etter hvert som botiden øker.

Kohorter av innvandrere fra andre nordiske land og innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn reduserer begge sine andeler bosatte i kommuner med lav sentralitet med økende botid. Mens nordiske innvandrere viser en svak tendens til økende bosettingsandeler med økende botid i kommuner med middels sentralitet, viser innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn en svak nedgang i andelen bosatte på dette sentralitetsnivået etter hvert som botiden øker. Både nordiske innvandrere og innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn viser begge en tendens til økende bosettingsandeler med økende botid i kommuner med høy sentralitet.

Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser et regionalt bosettingsmønster som er klart avhengig av hvilken innvandrerguppe de familiegjeforenes med. Samlet sett viser familieinnvandrere en reduksjon i sin andel registrert bosatte i kommuner med lav sentralitet, forholdsvis stabil andel registrert bosatte i kommuner med middels sentralitet og økende andel registrert bosatte i kommuner med høy sentralitet etter hvert som botiden øker. Familieinnvandrere som gjenforenes med flyktninger viser som flyktninger en klar reduksjon i andelen bosatte i kommuner med lav og middels sentralitet med økende botid, og tilsvarende klar økning i andelen som bor i kommuner med høy sentralitet etter hvert som botiden øker. Familieinnvandrere som gjenforenes med arbeidsinnvandrere viser som arbeidsinnvandrere en forholdsvis stabil andel registrert bosatte i kommuner med lav sentralitet, en klart økende andel i kommuner med middels sentralitet og en tilsvarende reduksjon i andelen som bor i kommuner med høy sentralitet etter hvert som botiden øker.

Målt etter mer detaljerte sentralitetsnivåer er det innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn som viser det mest sentrale bosettingsmønsteret i Norge til og med en botid på ni år i landet. For innvandrere med ti år eller lenger botid er det innvandrere med ukjent innvandringsgrunn som viser det mest sentrale bosettingsmønsteret. Denne gruppen består stort sett av innvandrere som innvandret til Norge før 1990, da man begynte å registrere innvandringsgrunn. Innvandrere fra øvrige nordiske land bosetter seg relativt sentralt ved ankomst, men viser deretter en desentralisering i sitt bosettingsmønster etter hvert som botiden øker. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn ankommer landet på et mer middels sentralitetsnivå, men viser litt stigende sentralitetsnivå på sitt bosettingsmønster etter noen få års botid for så igjen å senke sentralitetsnivået på sin bosetting. Det er innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn som viser lavest

sentralitet i sitt bosettingsmønster etter ankomst til landet, men sentralitetsnivået i bosettingen øker sterkt etter hvert som botiden i landet øker, og da spesielt for flyktninger.

Det er observert enkelte forskjeller i bosettingsentralitet etter alder, der innvandrere i 20-årsalderen har en tendens til å innvandre til noe høyere sentralitetsnivåer enn innvandrere med tilsvarende innvandrerbakgrunn i 30- og 40-årsalderen. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn skiller seg imidlertid fra de øvrige innvandrergруппene, ved at de noe eldre innvandrerne innvandrer til høyere sentralitetsnivåer enn de yngre.

- Nederlendere velger distriktene, pakistanere velger storbyen

Målt etter landbakgrunn er det observert til dels store forskjeller mellom innvandrernes bostedssentralitet. Dette har først og fremst sammenheng med at innvandringsgrunnen varierer mellom innvandrernes landbakgrunn, men også at innvandringsgrunnen varierer over tid mellom innvandrere med samme landbakgrunn. Av innvandrere fra øvrige nordiske land er det svensker som viser det mest sentrale bosettingsmønsteret, mens innvandrere fra Finland viser lavest sentralitet på sitt bosettingsmønster. Av øvrige vestlige land skiller innvandrere fra Tyskland, og især fra Nederland, seg ut med et relativt lavt sentralt bosettingsmønster, men der nederlendere klart øker sentraliteten på sitt bosettingsmønster med økt botid, blir tyskere i større grad boende på noe lavere sentralitet. Innvandrere fra de fire søreuropeiske landene Hellas, Italia, Spania og Portugal bosetter seg etter innvandring på et meget høyt sentralitetsnivå for deretter å bli boende på det samme høye sentralitetsnivået.

Innvandrere fra nye EU-land i Øst-Europa ankommer Norge på et noe lavere sentralitetsnivå enn gjennomsnittet for innvandrere, og innvandrere fra Litauen og øvrige EU-land i Øst-Europa utenom Polen, ankommer Norge på et litt lavere gjennomsnittlig sentralitetsnivå enn den store gruppen innvandrere fra Polen. Felles for gruppene er at de øker svakt sin bostedssentralitet de første årene etter innvandring, for deretter igjen å senke sitt sentralitetsnivå etter noen års botid i Norge.

Innvandrere fra de øvrige land i Øst-Europa og resten av verden har i stor grad flukt som innvandringsgrunn, med påfølgende innvandring gjennom familiegjenforeninger med flyktninger. Innvandrere fra nåværende fluktstatusland, som for eksempel Afghanistan, Somalia, Eritrea og Irak, starter sin bosetting på et forholdsvis desentralt nivå, for deretter å øke kraftig i sentralitet med botiden. Innvandrere fra eldre fluktstatusland, som for eksempel Vietnam, Chile, Iran, Sri Lanka og til dels fra "nye" land i det tidligere Jugoslavia, viser en klart høyere geografisk sentralitet på sin bosetting, dels ved at tidligere flyktninger fra disse landene har beveget seg til mer sentralt lokaliserte regioner, samt at familiegjenforening i kjølvannet av dette har innvandret dit de tidligere flyktninger etter hvert har bosatt seg.

Av innvandrere fra øvrige land, kan nevnes et særdeles sentralt bosettingsmønster hos innvandrere fra Pakistan, India og Marokko. To innvandrergруппer som i utgangspunktet viser mange fellestrekk, er innvandrere fra Thailand og Filippinene. Mens innvandrere fra Filippinene ankommer landet på et klart høyere geografisk sentralitetsnivå enn innvandrere fra Thailand, så synker bostedssentraliteten klart for filippinere med økt botid, mens situasjonen er svakt omvendt for thailandske innvandrere.

7.2. Hvordan flytter de?

Det meste av forklaringene til bosettingsmønstrene, og ikke minst til endringene i bosettingsmønstrene vi oppsummerte i avsnitt 7.1, er å finne i regionale flyttebevegelser, det være seg om de foregår mellom kommuner og regioner med forskjellige sentralitetsnivåer i Norge, eller om de kommer direkte som et resultat

av inn- og utvandringen gitt forskjellige sentralitetsnivåer på inn- og utvandringskommunene. Bosettingsmønsteret fremkommer likevel ikke kun som et resultat av mobilitet, men styres også av utviklingen i den naturlige tilveksten i befolkningen (fødte minus døde), som vi ikke har sett på i denne rapporten.

- Nye arbeidsinnvandrere har innvandret mindre sentralt

Vi har først sett på hvordan utviklingen i gjennomsnittlig sentralitet for innvandringen har foregått i hvert av årene i perioden 2002-2011. Det er den lille gruppen norskfødte barn av innvandrere som gjeninnvandrer til gjennomsnittlig høyest sentralitetsnivå i Norge. Nest høyest sentralitet i sine innvandring viser innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Den lille gruppen nye innvandrere med ukjent innvandringsgrunn viser også forholdsvis høy sentralitet i sine innvandring. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn viste i begynnelsen av 2000-tallet en innvandringssentralitet på nivå med norske gjeninnvandrere, mens de store og stadig større ankomstkohortene med arbeidsinnvandrere har innvandret stadig mindre sentralt i årene etter 2007. Nordiske innvandrere viste et relativt moderat til lavt sentralitetsnivå på sine innvandring i begynnelsen av perioden, for deretter gradvis å øke det gjennomsnittlige nivået på sin innvandringssentralitet gjennom resten av perioden. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viste også et moderat til lavt gjennomsnittlig sentralitetsnivå på sine innvandring i begynnelsen av perioden, for deretter å øke sentraliteten noe utover på 2000-tallet. Det er innvandrere med flukt som innvandringsgrunn som innvandrer til det klart laveste sentralitetsnivået, med en fallende sentralitet de siste årene av perioden.

- Utvandrer fra mer sentrale strøk

Norskfødte barn av innvandrere utvandrer også fra det høyest gjennomsnittlige sentralitetsnivået. Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn utvandrer også fra svært høyt gjennomsnittlig sentralitetsnivå. Det samme gjelder innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser også noe over gjennomsnittlig høyt sentralitetsnivå på sine utvandring, mens utvandringen blant innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn foregår fra et mer midt på treet sentralitetsnivå blant de persongrupper vi analyserer, men med en fallende tendens i utvandringssentralitet mot slutten av perioden. De største endringene i utvandringssentralitet er å finne blant nordiske innvandrere og spesielt blant innvandrere med flukt som innvandringsgrunn, ved at disse utvandrer fra et stadig høyere gjennomsnittlig sentralitetsnivå gjennom den perioden vi ser på.

Det er forholdsvis små forskjeller mellom gjennomsnittlig sentralitetsnivå på inn- og utvandringskommunene for arbeidsinnvandrere som velger å utvandre. Sentralitetsnivået ligger imidlertid litt høyere for utvandringen enn for innvandringen, men sentraliteten på både inn- og utvandring trekker noe ned mot slutten av perioden. For innvandrere med flukt som innvandringsgrunn er utvandringssentraliteten betydelig høyere enn innvandringssentraliteten. For innvandrere med familie som innvandringsgrunn er det bemerkelsesverdig hvor jevnt og parallelt de gjennomsnittlige sentralitetsnivåer for inn- og utvandring har utviklet seg, men dog slik at utvandringssentraliteten hele tiden ligger en del høyere enn tilsvarende gjennomsnittlig sentralitet for innvandringen. For innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn er gjennomsnittlig sentralitetsnivå for innvandringen omtrent lik gjennomsnittlig sentralitetsnivå for utvandringen, noe som delvis kan forklares ved at mange av utdanningsinnvandrerne bosetter seg på stedet der de tar sin utdanning, for deretter igjen å utvandre fra den samme regionen som de innvandret til. Nordiske innvandrere skiller seg imidlertid fra alle øvrige innvandrergrupper ved at gjennomsnittlig sentralitetsnivå på innvandringen ligger høyere enn tilsvarende gjennomsnittlige sentralitetsnivå for utvandringen.

Ser vi på landbakgrunn, viser innvandrere fra samtlige nordiske land noe lavere sentralitet for ut- enn innvandring. Av øvrige EØS-land i Vest-Europa og USA skiller Nederland seg ut som det landet som viser høyest sentralitetsnivå på utvandrerne i forhold til innvandrerne. Av nye EU-land i Øst-Europa, utvandrer polakker omtrent fra samme sentralitetsnivå som de innvandrete til, mens innvandrere fra Litauen og de øvrige EU-landene i Øst-Europa øker sin sentralitet noe for utvandrerne. Som forventet viser nåværende land med fluktstatus lave sentralitetsindekser for innvandrere som øker betydelig for det fåtallet av innvandrere som velger å utvandre. Størst forskjeller i sentralitetsnivå mellom inn- og utvandrerne er å finne blant innvandrere fra Eritrea, Afghanistan, Somalia, Irak og Iran.

- Flyktninger og arbeidsinnvandrere flytter hver sin vei

Som vi kunne forvente fra endringene i det regionale bosettingsmønsteret, er det innvandrere med flukt som innvandringsgrunn som viser klart sterkest sentralisering i sine innenlandske flyttinger mellom kommuner i Norge. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn er den av innvandrergruppene som viser nest sterkest sentraliseringstendens i sine innenlandske flyttebevegelser. Norskfødte barn av innvandrere og innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn har også en tendens til å legge sine innenlandske flyttinger i retning mer sentrale kommuner enn der de flytter fra. Personer uten innvandrerbakgrunn viser også gjennomgående en trend i å flytte noe oppover i sentralitetshierarkiet, men graden synes å ha klar sammenheng med konjunkturutviklingen. Innvandrere med ukjent innvandringsgrunn viser også stort sett en tilbøyelighet til å flytte noe oppover i sentralitetshierarkiet. Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn og nordiske innvandrere skiller seg derimot fra alle andre grupperinger, ved at de kan vise til år der gruppene gjennomsnittlig flytter nedover i sentralitetshierarkiet gjennom sine innenlandske flyttinger. Dette gjelder spesielt arbeidsinnvandrere, som i årene 2007, 2008 og 2009 viste en noe større trend til å flytte nedover enn oppover i sentralitetshierarkiet.

Målt etter botid trekker hovedtyngden av de innenlandske flyttingene innvandrerne noe oppover i sentralitetshierarkiet gjennom de første årene de er bosatte i landet, men dette er ikke gjennomgående for alle innvandrergrupper. For flyktninger øker forskjellen i gjennomsnittlig sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommune klart fra det året de ankommer landet og til og med tre års botid, for deretter gradvis å avta frem til en botid på ti år og mer. Noe av det samme gjelder trenden i utviklingen i det innenlandske flyttemønsteret for innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn, og de med ukjent innvandringsgrunn, viser liten systematikk mellom botid og forskjell i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommuner, bortsett fra at forskjellene i sentralitetsnivå synes å konvergere mot null etter lang botid, da flytteomfanget også er blitt mindre.

Det er små forskjeller mellom gjennomsnittlig sentralitet på fra- og tilflyttingskommunene for nordiske innvandrere og innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Nordiske innvandrere synes imidlertid å flytte noe oppover i sentralitetshierarkiet de første par årene etter innvandring, for deretter stort sett å flytte til kommuner som i gjennomsnitt ligger litt lavere i sentralitet enn fraflyttingskommunene. Arbeidsinnvandrere flytter også svakt i retning kommuner med en litt lavere sentralitetsnivå enn kommunene de flytter fra, og da spesielt de første årene etter at de innvandrete og noe senere etter om lag seks-syv års botid.

Målt etter landbakgrunn flytter svenske, danske og islandske innvandrere noe nedover i sentralitet, mens finner flytter noe oppover. Av øvrige EØS-land og USA viser nederlendere en klar positiv sentralitetsindeks gjennom de innenlandske flyttingene, mens de øvrige flytter i snitt svakt nedover i sentralitetshierarkiet, med unntak av søreuropeere fra Hellas, Italia, Spania og Portugal, som flytter til noe høyere sentralitet. Innvandrere fra Litauen viser en tendens til å flytte oppover i

sentralitet, mens innvandrere fra Polen og øvrige EU-land i Øst-Europa viser små forskjeller i sentralitet mellom fra- og tilflyttingskommune.

Som forventet ut fra analysene om bosettingsentralitet, er det innvandrere fra land med fluktstatus som viser sterkest sentralitet i sine innenlandske flyttinger, der den sterkeste sentraliteten er å finne hos somaliere, eritreere og afghanere etterfulgt av innvandrere fra land som Kosovo, Irak, Bosnia-Hercegovina og Russland.

Summerer man både innvandrere og deres norskfødte barn, viser personer med bakgrunn fra Somalia, Eritrea og Afghanistan sterkest sentralitet i sine innenlandske flyttinger, mens personer med bakgrunn fra Marokko, Pakistan og ikke navngitte vestlige EØS-land flytter mest ned i sentralitet.

- Netto innflytting i alle fylker på grunn av innvandringen

Alle fylker i landet hadde positiv nettoinnflytting gjennom årene 2008-2010, men sammensetningen av flyttestrømmene etter persongrupper varierer en del mellom fylkene. Mest bidro nettoinnvandringen fra utlandet, der innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn bidrar klart mest til innflyttingsoverskuddet, men også innvandrere med flukt og utdanning som innvandringsgrunn og nordiske innvandrere bidrar til befolkningsøkning i mange fylker. Uten nettoinnvandringen fra utlandet ville flere fylker ha opplevd flyttetap gjennom de innenlandske flyttingene.

Oslo er et av fylkene med klar negativ innenlandsk flyttebalanse, der likevel innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn bidrar klart positivt gjennom innenlandsk flytting, mens blant annet arbeidsinnvandrere og især personer uten innvandrerbakgrunn viser klar innenlandsk nettoutflytting. Dette mer enn oppveies av nettoinnvandringen fra utlandet, der innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn samt nordiske innvandrere bidrar til et meget stort innvandringsoverskudd. Av de øvrige østlandsfylkene er det både innenlandsk innflyttingsoverskudd og positiv nettoinnvandring til Østfold, Akershus, Hedmark, Buskerud og Vestfold, der personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til klar vekst gjennom innenlandsk flytting, mens innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn bidrar mest gjennom nettoinnvandringen. I Hedmark, som i Oppland og Telemark, er det i tillegg også stor tilførsel av flyktninger gjennom innvandringen fra utlandet. I Agder-fylkene er det også nettoinnvandringen som bidrar til innflyttingsoverskuddet, med størst bidrag fra innvandrere med arbeid, familie og til dels flukt som innvandringsgrunn. Alle fylkene på Vestlandet og også Sør-Trøndelag skiller seg ut med meget sterk innvandring av innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn, i tillegg til at personer uten innvandrerbakgrunn bidrar klart positivt gjennom innenlandsk flytting i Hordaland og Sør-Trøndelag. I fylkene Nord-Trøndelag, Nordland og Troms er det også nettoinnvandringen som bidrar til innflyttingsoverskuddet, men her bidrar innvandrere med flukt og familie som innvandringsgrunn vel så mye til innvandringsoverskuddet som de med arbeid og familie som innvandringsgrunn. I Finnmark er det igjen innvandrere med arbeid og familie som innvandringsgrunn som bidrar mest, men også flyktninger og nordiske innvandrere bidrar til positiv nettoinnvandring. Personer uten innvandrerbakgrunn bidrar til klar innenlandsk nettoutflytting fra alle fylkene i Nord-Norge.

Målt som andel av hele befolkningsgrupper i hele landet, er den høyeste andelen som flytter mellom kommuner i Norge å finne i innvandrergruppene med arbeid, utdanning og flukt som innvandringsgrunn, mens den laveste andelen er å finne blant innvandrere med ukjent innvandringsgrunn, en gruppe som hovedsakelig består av innvandrere som ankom Norge før 1990. Barn født i Norge av innvandrerforeldre viser også større total flytteaktivitet enn den øvrige befolkningen uten innvandrerbakgrunn. Innvandrergruppene er imidlertid i gjennomsnitt noe yngre enn befolkningen for øvrig, slik at flytteaktiviteten må sees

i lys av noe forskjellig alderssammensetning, som isolert sett tilsier noe større flytteintensitet blant innvandrere.

7.3. Hvorfor flytter de?

Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn har en klar tendens til å flytte til kommuner med lavere antall arbeidsinnvandrere enn det er i den kommunen de flytter fra. Det samme gjør seg gjeldende blant innvandrere fra øvrige nordiske land. Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn utmerker seg i motsatt retning, ved at en klar majoritet flytter til kommuner med et høyere antall flyktninger enn det var i de kommunene de flytter fra. Innvandrere med familie som innvandringsgrunn viser også større flytting i retning kommuner med høyere antall familieinnvandrere enn i motsatt retning. Dette har sammenheng med at majoriteten av familieinnvandrere fortsatt er tilknyttet personer med flukt som innvandringsgrunn, men denne overvekten dempes noe ved at nye familieinnvandrere er mer tilknyttet personer med arbeid som innvandringsgrunn fra 2007.

Den relativt sterke flytteintensiteten hos arbeidsinnvandrere har sammenheng med at denne gruppen opprettholder den generelt høye flytteaktiviteten fra 20- og 30-årsalderen helt opp til 50-årsalderen. Bortsett fra arbeidsinnvandrere har de øvrige grupper av innvandrere, norskfødte barn av innvandrere og personer uten innvandrerbakgrunn en tendens til å flytte til større befolkningskonsentrasjoner av sine "egne" i 20-årsalderen, noe som har sammenheng med at det er i denne aldersfasen man finner flest flyttinger som går i sentral retning.

De fleste grupper innvandrere, norskfødte barn av innvandrere som gjeninnvandrer og norske gjeninnvandrere viser stort sett positiv og signifikant sammenheng mellom bruttoinnvandring og regional sysselsettingsutvikling. Disse innvandrer eller gjeninnvandrer altså i stor grad til regioner med klar økning i sysselsettingen. Det er imidlertid verdt å merke seg at innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn ikke skiller seg vesentlig fra andre innvandrergrupper i denne sammenheng.

Når det gjelder innenlandsk flytting, er bildet annerledes: For flyktninger og deres familier er det en sterk og positiv sammenheng mellom innenlandsk flytting og regional sysselsettingsutvikling, noe som henger nært sammen med deres sterke sentralisering i innenlandske flyttinger. Arbeidsinnvandrere og nordiske innvandrere viser derimot svak og til dels negativ sammenheng mellom innenlandsk flytting og regional sysselsettingsutvikling. De flytter heller til områder med færre andre arbeidsinnvandrere enn til sentrale strøk.

For personer uten innvandrerbakgrunn har bildet endret seg fra en positiv og signifikant til svak og ikke signifikant sammenheng mellom innenlandsk flytting og regional sysselsettingsutvikling.

Referanser

- Edvardsson, I. R., E. Heikkilä, H. Johannesson, M. Johansson, D. Rauhut, T. D. Schmidt, L. S. Stambøl og S. Wilkman (2007): "*Demographic Changes, Labour Migration and EU-enlargement - Relevance for the Nordic Regions*". Report 2 in the Nordic Research Programme 2005-2008: Internationalisation of regional development policies - Needs and demand in the Nordic countries. Nordregio, Stockholm.
- Høydahl, E. (2011): *Monitor for sekundærflytting – Sekundærflytting blant flyktninger bosatt i Norge i 2000-2009*. Rapport 2011/30, Statistisk sentralbyrå.
- Høydahl, E. (2013): Innvandrere i bygd og by. *Samfunnsspeilet*, 2/2013, Statistisk sentralbyrå.
- Kvarv Andreassen, K. (2013): *Monitor for sekundærflytting – Sekundærflytting blant flyktninger bosatt i Norge i 2001-2010*. Rapport 2013/17, Statistisk sentralbyrå.
- Stambøl, L. S. (1994): *Flytting, utdanning og arbeidsmarked 1986-1990. En interaktiv analyse av sammenhengen mellom endringer i flyttetilbøyelighet og arbeidsmarked*. Rapport 1994/17. Statistisk sentralbyrå.
- Stambøl, L. S. (2005): *Urban and regional labour market mobility in Norway*. Sosiale og økonomiske studier 110, Statistisk sentralbyrå.
- Stambøl, L. S., N. M. Stølen og T. Åvitsland (1998): "Regional analyses of labour markets and demography - a model based Norwegian example". I *Papers in Regional Science - The Journal of the RSAI*, vol 77, no. 1, 37-62, 1998, Regional Science Association International, Illinois, USA.
- Statistisk sentralbyrå (2002): Standard for økonomiske regioner, Norges Offisielle Statistikk (NOS C 616/626)
- Statistisk sentralbyrå (2011): Sysselsettingsstatistikk 2000-2011 etter økonomiske regioner og bosted.

Figurregister

4.1a. Antall innvandrere totalt og etter kjønn samt barn født i Norge av innvandrerforeldre per 1.1.2000 - 1.1.2012. Antall personer	16
4.1b. Netto endring i antall innvandrere totalt og etter kjønn samt av barn født i Norge av innvandrerforeldre i hvert av årene 2000-2011. Antall personer.....	17
4.2a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Andel av total befolkning i hele landet 2000-2011. Prosent.....	22
4.2b. Fordeling av registrerte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge i 2000-2011. Total befolkning med innvandrerbakgrunn = 100 prosent.....	22
4.3a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Etter fylke. Andel av total befolkning per 1.1.2012. Prosent	23
4.3b. Fordelingen av registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge i hvert fylke per 1.1.2011. Total befolkning med innvandrerbakgrunn = 100 prosent	23
4.4a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Østfold	24
4.4b. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Akershus	24
4.4c. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Oslo	25
4.4d. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Hedmark.....	26
4.4e. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Oppland.....	26
4.4f. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Buskerud	27
4.4g. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Vestfold	27
4.4h. Bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Telemark	28
4.4i. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Aust-Agder	29
4.4j. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Vest-Agder	29
4.4k. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Rogaland.....	30
4.4l. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Hordaland.....	30
4.4m. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Sogn og Fjordane.....	31
4.4n. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Møre og Romsdal.....	31
4.4o. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Sør-Trøndelag	32
4.4p. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Nord-Trøndelag.....	32
4.4q. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Nordland.....	33
4.4r. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Troms	34
4.4s. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og deres barn født i Norge. Prosent av total befolkning 2000-2011. Finnmark	34
4.5a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og kjønn. Prosent av total befolkning i hele landet 2000-2011.....	35
4.5b. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og kjønn 2011. Prosent av total befolkning i hvert fylke	37
4.5c. Fordeling av registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn og kjønn i 2011. Etter fylke. Alle innvandrere etter kjønn = 100.....	38
4.6a. Andelen av innvandrerkohorter i 2001 (=100) som fortsatt er registrert bosatt i Norge i 2002-2011. Innvandrerkohorter etter innvandringsgrunn. Prosent.....	40
4.6b. Andelen av innvandrerkohorter i 2004 (=100) som fortsatt er registrert bosatt i Norge i 2005-2011. Innvandrerkohorter etter innvandringsgrunn. Prosent.....	41
4.6c. Andelen av innvandrerkohorter i 2006 (=100) som fortsatt er registrert bosatt i Norge i 2007-2011. Innvandrerkohorter etter innvandringsgrunn. Prosent.....	41
4.6d. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2010 med arbeid som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent.....	42
4.6e. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2009 med arbeid som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent.....	43
4.6f. Andelen av innvandrerkohorter 2000-2010 med flukt som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent.....	44

4.6g. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2009 med flukt som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent.....	44
4.6h. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent.....	45
4.6i. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2009 med familie som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent.....	46
4.6j. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med utdanning som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent.....	47
4.6k. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2009 med utdanning som innvandringsgrunn som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent.....	47
4.6l. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 fra øvrige nordiske land som fortsatt er registrert bosatt i Norge de påfølgende år. Prosent.....	48
4.6m. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2009 fra øvrige nordiske land som fortsatt er registrert bosatt i Norge, etter botid. Prosent.....	48
4.7a. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med arbeid som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent.....	50
4.7b. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med arbeid som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent.....	51
4.7c. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med arbeid som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent.....	52
4.7d. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med flukt som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent.....	52
4.7e. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med flukt som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent.....	53
4.7f. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med flukt som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent.....	54
4.7g. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med utdanning som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent.....	55
4.7h. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med utdanning som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent.....	55
4.7i. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med utdanning som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent.....	56
4.7j. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 fra øvrige nordiske land registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent.....	57
4.7k. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 fra øvrige nordiske land registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent.....	58
4.7l. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 fra øvrige nordiske land registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent.....	58
4.7m. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent.....	60
4.7n. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent.....	60
4.7o. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent.....	61
4.7p. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent.....	62
4.7q. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent.....	62
4.7r. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie knyttet til arbeidsinnvandrere som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent.....	63
4.7s. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med lav sentralitet (1) 2001-2011. Prosent.....	64
4.7t. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med middels sentralitet (2) 2001-2011. Prosent.....	65
4.7u. Andelen av innvandrerkoorter 2000-2010 med familie knyttet til flyktninger som innvandringsgrunn registrert bosatt i kommuner med høy sentralitet (3) 2001-2011. Prosent.....	65
4.8a. Registrert bosatte innvandrere etter innvandringsgrunn, sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet.....	67
4.8b. Registrert bosatte innvandrere i alderen 20-29 år etter innvandringsgrunn, sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet.....	68
4.8c. Registrert bosatte innvandrere i alderen 30-49 år etter innvandringsgrunn, sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet.....	69
4.8d. Registrert bosatte innvandrere i aldrene 20-29 og 30-49 år med arbeid og utdanning som innvandringsgrunn etter sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet.....	70

4.8e. Registrert bosatte innvandrere i aldrene 20-29 og 30-49 år med flukt og familie som innvandringsgrunn etter sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet	71
4.8f. Registrert bosatte innvandrere i aldrene 20-29 og 30-49 år fra nordiske land og med ukjent innvandringsgrunn etter sentralitet (1-9) og botid. Gjennomsnitt 2007-2011. Hele landet	71
4.9a. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra nordiske land. Gjennomsnitt 2007-2011	72
4.9b. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra EØS-land i Vest-Europa, utenom Norden, og USA. Gjennomsnitt 2007-2011 ¹	73
4.9c. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra EU-land i Øst-Europa. Gjennomsnitt 2007-2011	74
4.9d. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra Europa for øvrig, Tyrkia og Afrika. Gjennomsnitt 2007-2011	74
4.9e. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra land med tidligere og nåværende fluktstaus i Asia og Sør-Amerika. Gjennomsnitt 2007-2011	75
4.9f. Registrert bosatte etter sentralitet (1-9) og botid for personer med landbakgrunn fra land i Asia og verden for øvrig. Gjennomsnitt 2007-2011	76
5.1. Innvandring etter gjennomsnittlig sentralitet (1-9) 2002-2011. Innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og den øvrige befolkningen	79
5.2. Registrert utvandring etter gjennomsnittlig sentralitet (1-9) 2002-2011. Innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og den øvrige befolkningen	80
5.3a. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn	80
5.3b. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn	81
5.3c. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for innvandrere med familie som innvandringsgrunn	81
5.3d. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn	82
5.3e. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for innvandrere fra øvrige nordiske land	82
5.3f. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for barn født i Norge av innvandrerforeldre	83
5.3g. Gjennomsnittlig sentralitet (1-9) på inn- og utvandringskommuner 2002-2011 for personer uten innvandrerbakgrunn	83
5.4. Innenlandske flyttinger etter sentralitet 2002-2010. Målt som forskjell i gjennomsnittlig sentralitet (1-9) mellom til- og fraflyttingskommuner for innvandrere etter innvandringsgrunn og deres norskfødte barn samt befolkningen for øvrig	86
5.5a. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn	87
5.5b. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn	88
5.5c. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med familie som innvandringsgrunn	88
5.5d. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn	89
5.5e. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere fra øvrige nordiske land	89
5.5f. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn	90
5.5g. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for barn født i Norge av innvandrerforeldre	90
5.5h. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner 2002-2010 for personer uten innvandringsbakgrunn	91
5.6. Innenlandske flyttinger etter sentralitet og botid blant innvandrere etter innvandringsgrunn. Gjennomsnittlig forskjell mellom sentralitet (1-9) på til- og fraflyttingskommuner 2006-2010	92
5.7a. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid	92
5.7b. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid	93
5.7c. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid	94
5.7d. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid	94

5.7e. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere fra øvrige nordiske land. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid.....	95
5.7f. Gjennomsnittlig sentralitetsnivå (1-9) på fra- og tilflyttingskommuner for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Veid gjennomsnitt 2006-2010 etter botid	95
6.1. Flytting mellom kommuner blant innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrerforeldre og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt 2008-2010 i prosent av befolkningen etter ettårig alder	130
6.2a. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn etter ettårig alder. (15 718 flyttere)	131
6.2b. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med flukt som innvandringsgrunn etter ettårig alder. (16 010 flyttere).....	131
6.2c. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med familie som innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med familie som innvandringsgrunn etter ettårig alder. (19 026 flyttere)	133
6.2d. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn etter ettårig alder. (3 844 flyttere)	133
6.2e. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere fra øvrige nordiske land. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere fra øvrige nordiske land etter ettårig alder. (9 344 flyttere)	134
6.2f. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for innvandrere med ukjent innvandringsgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle innvandrere med ukjent innvandringsgrunn etter ettårig alder. (7 256 flyttere)	135
6.2g. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for norskfødte barn av innvandrerforeldre. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle norskfødte barn av innvandrerforeldre etter ettårig alder. (10 451 flyttere)	135
6.2h. Flyttinger fra og til kommuner med høyere og lavere folketall for personer uten innvandrerbakgrunn. Gjennomsnitt 2008-2010. Prosent av alle personer uten innvandrerbakgrunn etter ettårig alder. (430 497 flyttere)	136

Tabellregister

3.1. Kommuner etter sentralitet: 4 hovednivåer (0-3) som videre er inndelt i 9 undernivåer	13
4.1. Registrert antall innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i Norge per 1.1.2012. Antall innvandrere etter fødeland. Andel av innvandrere etter kjønn	18
4.2. Endringen i registrert antall innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i 2000-2012 fordelt på fylker. Indeks: 2000=100.	19
4.3. Andelen registrerte innvandrere og norskfødte barn av innvandrere i 2000-2012 fordelt på fylker. Prosent.....	20
4.4. Registrert bosatte personer med og uten innvandrerbakgrunn fordelt på kommuner med minst (lav), middels og mest (høy) sentralitet i 2000, 2005 og 2011. Prosent	49
5.1. Sentralitetsindeks for inn- og utvandring i 2010 etter innvandreres fødeland samt for personer uten innvandrerbakgrunn. Vektet gjennomsnitt etter sentralitet (1-9) mellom inn- og utvandringskommuner	85
5.2. Sentralitetsindeks for innenlandske flyttere i 2010 etter landbakgrunn for innvandrere og barn født i Norge av innvandrerforeldre samt for personer uten innvandrerbakgrunn. Sentralitetsindeks: Vektet indeks for alle som flytter oppover minus nedover i sentralitetshierarkiet	97
5.5a. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Østfold	98
5.5b. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Akershus.....	99
5.5c. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Oslo	99
5.5d. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Hedmark	100
5.5e. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Oppland	100
5.5f. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Buskerud	101
5.5g. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Vestfold	101
5.5h. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Telemark.....	102
5.5i. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Aust-Agder.....	102
5.5j. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Vest-Agder.....	103
5.5k. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Rogaland	103
5.5l. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Hordaland	104
5.5m. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Sogn og Fjordane	104
5.5n. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Møre og Romsdal	105
5.5o. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Sør-Trøndelag	105
5.5p. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Nord-Trøndelag	106
5.5q. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Nordland	106

5.5r. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Troms	107
5.5s. Inn- og utvandring, inn- og utflytting og netto flytting blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010. Finnmark.....	107
5.6. Inn-, ut- og nettoflytting mellom fylker, innen fylker samt inn-, ut- og nettoinnvandring målt som et gjennomsnitt etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet for årene 2008, 2009 og 2010 summert over hele landet. Innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig.....	109
5.6a. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Østfold.....	111
5.6b. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Hedmark.....	112
5.6c. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Oppland.....	113
5.6d. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Buskerud	114
5.6e. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Vestfold	115
5.6f. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Telemark	116
5.6g. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Aust-Agder.....	117
5.6h. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Vest-Agder.....	118
5.6i. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Rogaland.....	119
5.6j. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Hordaland.....	120
5.6k. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Møre og Romsdal	121
5.6l. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Sør-Trøndelag.....	122
5.6m. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Nord-Trøndelag.....	123
5.6n. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Nordland.....	124
5.6o. Nettoflytting mellom fylker, innen fylket og nettoinnvandring blant innvandrere etter innvandringsgrunn, barn av innvandrere og befolkningen for øvrig. Gjennomsnitt for antall personer 2008-2010 etter lav (1), middels (2) og høy (3) sentralitet. Troms	125
6.1. Bruttoflytting blant personer etter innvandringsgrunn fordelt på de som flytter til større, mindre og lik befolkningskonsentrasjon av samme gruppe. Flyttinger mellom	

	kommuner i prosent av antall innbyggere i hver gruppe i hele landet. Gjennomsnitt 2008-2010	128
6.2.	Sammenhengen mellom innenlandsk netto innflytting og befolkningsstørrelse 2003-2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrerforeldre og personer uten innvandrerbakgrunn. Estimeringene er basert på 89 økonomiske regioner. Alle personer	137
6.3.	Sammenhengen mellom innenlandsk netto innflytting og befolkningsstørrelse 2003-2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrerforeldre og personer uten innvandrerbakgrunn. Estimeringene er basert på 429 kommuner. Alle personer	139
6.4.	Sammenhengen mellom brutto innvandring og netto sysselsettingsendring 2003-2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrerforeldre og personer uten innvandrerbakgrunn. Sysselsettingsendring fra året før. Estimeringene er basert på 89 økonomiske regioner. Alle personer	141
6.5.	Sammenhengen mellom innenlandsk nettoinnflytting og netto sysselsettingsendring 2003-2010. Innvandrere etter innvandringsgrunn, norskfødte barn av innvandrere og personer uten innvandrerbakgrunn. Sysselsettingsendring fra året før. Estimeringene er basert på 89 økonomiske regioner. Alle personer	142

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Avsender:
Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8773-2 (trykt)
ISBN 978-82-537-8774-9 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-8773-2

9 788253 787732

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway